

โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ในละแวกเรียนรู้:

ภาคเหนือ

โดย

นางฉนวนภาพร ดิปลิธเรืองศิลป์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เสนอต่อ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๑
๖๑๗
๕๕๔๙

Bib. ๖๐๐๐๐๐๔๐๐
Item ๑๐๐๐๐๐๗๒๗
Barcode ๐๐๐๐๐๑๐๐๐๐๑๓๘
Call no. ๑๑
% ๑๗
๕๕๔๙
Date ๑๘ ก.ย. ๕๗

โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ :

ภาคเหนือ

โดย

นางสาวนภาพร ลิขิตเรืองศิลป์

เสนอต่อ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

พ.ศ. ๒๕๕๕

๖ ๐๐๐๐๐๔๐๐
๑ ๐๐๐๐๐๗๒๗

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นตามโครงการสำรวจรวบรวมข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ภาคเหนือ โดยดำเนินการออกสำรวจข้อมูลภาคสนาม จัดเก็บ รวบรวมข้อมูลพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 แห่ง ดังรายชื่อที่พิพิธภัณฑ์ที่ทาง สพร. กำหนดตามโครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้

เนื่องจากพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งรวมเอกลักษณ์ ศูนย์กลางวัฒนธรรม ถิ่นนาของภูมิภาค ดังปรากฏว่า พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดมีมากกว่า 50 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่ง ได้นำเสนอเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของท้องถิ่น มีวัตถุดิบที่จะนำเสนอ และมีกลุ่มเป้าหมายหลากหลาย ทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ชาวไทย และกลุ่มบุคคลทั่วไปที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวัฒนธรรม ดังนั้น ข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ที่ สพร. ให้ดำเนินการจัดเก็บ เช่น แผนที่ สถานที่ตั้ง อาคารจัดแสดง/ภูมิทัศน์ การจัดแสดงภายในอาคาร การติดต่อ ฯลฯ ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่ต้องการพัฒนางานด้านพิพิธภัณฑ์ ทั้งผู้ที่ให้บริการ อีกทั้งผู้ที่รับบริการ ในแง่ของการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยว

โครงการนี้จึงดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนในการจัดทำอย่างเป็นระบบทั้งทางด้านเนื้อหา และภาพประกอบ เพื่อนำเสนอทาง สพร. นำไปจัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ในประเทศ และเผยแพร่ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการค้นหา และใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังได้ดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภูมิภาคให้แพร่ขยายออกไป

เนื้อหาข้อมูลในฉบับนี้ เป็นข้อมูลจากการสำรวจเบื้องต้น ณ วันที่ได้ทำการบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลได้ลงวันที่บันทึกข้อมูลไว้ข้างท้ายข้อมูลแต่ละแห่ง เพราะหลังจากการให้ข้อมูลแล้ว พิพิธภัณฑ์หลายแห่งยังอาจมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล และยังมีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เห็นเพียงแค่ภาพรวมกว้างๆ ของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น ยังไม่สามารถสรุปชัดในรายละเอียดแต่ละด้าน เพราะนอกจากเป็นการเก็บข้อมูลในเวลาที่จำกัดแล้ว ยังเป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ดูแลเพียงฝ่ายเดียว ไม่ได้ใช้เวลาทำการตรวจสอบข้อมูลให้หลากหลาย จากหลายๆ ฝ่าย เช่นเดียวกับการไปอยู่ที่แหล่งจัดแสดงเพื่อวิจัยในเชิงลึก ดังนั้น การได้รับข้อมูลอาจจะคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง อาจเป็นการสร้างภาพพจน์ให้ดูดี มีโครงการจะปรับปรุงการจัดแสดงด้วยหวังว่า

ทางสถาบันจะจัดงบประมาณมาสนับสนุน เพราะมีหลายแห่งที่ดูจากสภาพสถานที่แล้วขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้รับ บางแห่งข้อมูลจากบุคคลต่างตำแหน่งกัน ทั้งที่เป็นสถานที่เดียวกัน ยังคู่สับสนขัดแย้งกันเอง และมีอีกหลายแห่งที่ผู้ดูแลมีการหมุนเวียน เปลี่ยนคนมารับตำแหน่ง จึงไม่สามารถให้ข้อมูลมากนัก

ในรายงานฉบับนี้ได้ใช้วิธีการนำเสนอตามหัวข้อจากข้อกำหนดเงื่อนไขการดำเนินงาน โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ (TOR) ดำเนินการรวบรวมขึ้นต้นจัดวางไว้ส่วนท้ายฉบับในภาคผนวก ครอบคลุมทั้ง 50 แห่ง และในส่วนที่เป็นเนื้อหา บทที่ 1 – บทที่ 6 เป็นการจัดแบ่งหมวดหมู่ข้อมูลแต่ละด้านของทั้ง 50 แห่งออกเป็นบท ตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพสถานที่ตั้ง การจัดแสดงภายใน ฯลฯ ในแต่ละบทได้นำเนื้อหาข้อมูลของทุกแห่งมาเรียบเรียงไว้ ซึ่งบางบทมีข้อมูลไม่ครบ 50 แห่ง เนื่องจากบางแห่งไม่มีข้อมูลตามหัวเรื่องในบทนั้นๆ เช่น แห่งที่ปิดไปแล้ว จะไม่ปรากฏในบทที่เกี่ยวกับการจัดแสดงจัดแสดงภายใน เป็นต้น ทั้งนี้ ได้กำหนดเลข 2 หลักไว้ประจำหน้าชื่อแต่ละแห่ง เพื่อให้สะดวกต่อการดูข้อมูลแต่ละแห่งอย่างไม่สับสน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1	ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์	1
01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2
02	คุ้มเจ้าบุรีรัตน์	3
03	ศาลานารักษ์ I	4
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา	4
05	พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม่คอยปุย	5
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์	5
07	พิพิธภัณฑ์ปรมณียากรเชียงใหม่	6
08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ	6
09	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่	7
10	สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	7
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน	8
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สถาบันฯ”	8
13	โรงแรมท่าแพอินน์	9
14	พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม	9
15	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	10
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	10
17	หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)	11
18	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกสุเทพ	11
19	สวนสัตว์เชียงใหม่	12
20	พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล	12
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	13
22	ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง	13
23	เขื่อนล่องข้าว โรงเรียนบ้านลวงเหนือ	14
24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองห่มวิทยาคาร	14
25	พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ	15
26	สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)	15

27	บ้านควายไทย.....	16
28	พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น.....	16
29	ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย.....	17
30	ศาลาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดโสมนาราม.....	17
31	บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง.....	18
32	อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ.....	18
33	ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม.....	19
34	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่.....	19
35	พิพิธภัณฑ์วัดเชียงมั่น.....	20
36	ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว วัดเจ็ดยอด.....	20
37	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ.....	21
38	พิพิธภัณฑ์ชัยศิลป์มณฑล วัดพระนอนหนองฝ้าง.....	21
39	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดพระนอนแม่ปูคา.....	22
40	ศูนย์วัฒนธรรมสันทราย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม.....	22
41	พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านสันศรี.....	23
42	สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์.....	23
43	ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านแม่โป่ง.....	24
44	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โรงเรียนคอยสะเก็ดวิทยาคม.....	24
45	พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณ โรงเรียนบ้านบวคหม้อ.....	25
46	ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนบ้านหนองก่าย.....	25
47	หอวัฒนธรรม โรงเรียนวัดจัวเฒ่า.....	26
48	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม.....	26
49	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุศรีจอมทอง.....	27
50	พิพิธภัณฑ์ภาพเก่าเมืองพร้าวในอดีต.....	27

บทที่ 2 ประวัติความเป็นมา 28

01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	29
02	คุ้มเจ้าบุรีรัตน์.....	30
03	ศาลาธารนารักษ์ I.....	31
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา.....	31
05	พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม่คอยปู.....	32
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์.....	32
07	พิพิธภัณฑ์ปรมณียาการเชียงใหม่.....	33

08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ	33
09	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่	33
10	สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	34
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน	35
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”	35
13	โรงแรมท่าแพอินน์	36
14	พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม	36
15	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	37
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	37
17	หอเกียรติยศพราหมณ์วิทยาลัย (ตึกยุพราช)	39
18	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุดอยสุเทพ	39
19	สวนสัตว์เชียงใหม่	39
20	พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล	40
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	40
22	ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง	40
23	เขื่อนหลวงข้าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ	41
24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหุ้มวิทยาคาร	41
25	พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมีชีวิตหายากธรรมชาติ	42
26	สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)	42
27	บ้านควายไทย	42
28	พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น	43
29	ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย	43
30	ศาลาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดโสภณาราม	44
31	บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง	44
32	อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ	45
33	ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม	45
35	พิพิธภัณฑ์วัดเชียงมั่น	45
37	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ	46
38	พิพิธภัณฑ์ชัยคีลวิมล วัดพระนอนหนองฝิ่ง	46
40	ศูนย์วัฒนธรรมสันทราย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม	46
41	พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านสันศรี	47
42	สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	47

43	ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านแม่โป่ง	48
44	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โรงเรียนคอยสะเกีวิทยาคม	49
45	พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณ โรงเรียนบ้านบวกหมื้อ	49
46	ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนบ้านหนองค่าย	49
47	หอวัฒนธรรม โรงเรียนวัดจัวเฒ่า	50
48	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม	50
49	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุศรีจอมทอง	51
50	พิพิธภัณฑ์ภาพเก่าเมืองพร้าวในอดีต	51

บทที่ 3 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ และการจัดนิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม 53

01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	54
02	คุ้มเจ้าบุรีรัตน์	54
03	ศาลาธนารักษ์ 1	55
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา	55
05	พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม่คอยปุย	55
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักคาราภิรมย์	56
07	พิพิธภัณฑ์ไพรรมณียากรเชียงใหม่	56
08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ	57
09	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่	57
10	สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	58
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน	59
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”	59
13	โรงแรมท่าแพอินน์	60
14	พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม	60
15	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	60
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	61
17	หอเกียรติยศพราชาววิทยาลัย (ตึกยุพราช)	62
18	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกสุเทพ	62
19	สวนสัตว์เชียงใหม่	62
20	พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล	63
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	63
22	ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง	64
23	เขื่อนล่องข้าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ	64

24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร	64
25	พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ	65
26	สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)	65
27	บ้านควายไทย	66
28	พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น	66
30	ศาลาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดโสภณาราม	66
31	บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง	66
32	อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ	67

บทที่ 4 การจัดเก็บ และการดูแลรักษา วัตถุจัดแสดง **68**

01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	69
03	ศาลาธนารักษ์ I	69
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา	70
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักคาราภิรมย์	70
07	พิพิธภัณฑ์ไพรชนียากรเชียงใหม่	70
08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ	71
09	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่	71
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน	71
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”	72
15	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	72
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	72
17	หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)	73
18	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุดอยสุเทพ	73
19	สวนสัตว์เชียงใหม่	73
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	73
24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร	74
25	พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ	74
32	อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ	74

บทที่ 5 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์ **75**

01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	76
02	คุ้มเจ้าบุรีรัตน์	77
03	ศาลาธนารักษ์ I	78
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา	78

05	พิพิธภัณฑ์ชาวเขาบ้านแม้วคอยปุย.....	79
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักคาราภิรมย์.....	79
07	พิพิธภัณฑ์ปรมณียากรเชียงใหม่.....	80
08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ.....	81
09	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่.....	82
10	สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	83
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน.....	83
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”.....	84
13	โรงแรมท่าแพอินน์.....	84
14	พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม.....	85
15	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.....	85
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่.....	86
17	หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช).....	87
18	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพ.....	87
19	สวนสัตว์เชียงใหม่.....	88
20	พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล.....	89
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม.....	89
22	ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง.....	90
23	เขื่อนหลวงข้าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ.....	90
24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองห่มวิทยาการ.....	91
25	พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมีชีวิตจรรยธรรมชาติ.....	91
26	สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง).....	92
27	บ้านควายไทย.....	92
28	พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น.....	93
29	ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย.....	93
31	บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง.....	94
32	อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ.....	94
33	ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม.....	94
บทที่ 6 ปัญหา / อุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ และข้อเสนอแนะอื่นๆ		96
01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	97
02	คุ้มเจ้าบุรีรัตน์.....	97

03	ศาลาธนารักษ์ 1	98
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา	98
05	พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม่คอยปุย	99
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักคาราภิรมย์	99
07	พิพิธภัณฑ์ไปรษณียากรเชียงใหม่	99
08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ	100
09	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่	100
10	สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	101
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน	101
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”	101
13	โรงแรมท่านเพอีนน์	102
14	พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม	102
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	103
17	หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)	103
19	สวนสัตว์เชียงใหม่	104
20	พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล	104
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	104
22	ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง	105
23	เขื่อนหลวงข้าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ	105
24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาการ	106
25	พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ	106
26	สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)	106
27	บ้านควายไทย	107
28	พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น	107
29	ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย	107
31	บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง	108
33	ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตกลุ่มน้ำแม่แจ่ม	108
42	สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	109
48	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม	109

ภาคผนวก

01	พิพิธภัณฑ์พืช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-1-
02	คุ้มเจ้าบุรีรัตน์	-15-
03	ศาลาธารักษ์ 1	-27-
04	พิพิธภัณฑ์ชาวเขา	-35-
05	พิพิธภัณฑ์ชาวเขาบ้านแม่วดอยปุย	-45-
06	พิพิธภัณฑ์พระตำหนักคาราภิรมย์	-50-
07	พิพิธภัณฑ์ไปรษณียากรเชียงใหม่	-59-
08	พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ	-66-
09	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่	-75-
10	สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-86-
11	พิพิธภัณฑ์แร่และหิน	-96-
12	พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”	-105-
13	โรงแรมท่าแพอินน์	-114-
14	พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม	-120-
15	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	-126-
16	หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	-134-
17	หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)	-146-
18	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกสุเทพ	-155-
19	สวนสัตว์เชียงใหม่	-159-
20	พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล	-168-
21	ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	-175-
22	ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง	-182-
23	เขื่อนล่องข้าว โรงเรียนบ้านลวงเหนือ	-189-
24	ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาการ	-197-
25	พิพิธภัณฑ์แมลง โลกและสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ	-203-
26	สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)	-209-
27	บ้านควายไทย	-217-
28	พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น	-223-
29	ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายโขงมูนชน วัดสันปูเลย	-228-
30	ศาลาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดโสภณาราม	-233-
31	บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง	-237-

32	อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ.....	-243-
33	ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม.....	-249-
34	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่.....	-257-
35	วัดเชียงมั่น.....	-259-
36	ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว วัดเจ็ดยอด.....	-262-
37	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ.....	-265-
38	พิพิธภัณฑ์ชัยศิลปวิมล วัดพระนอนหนองฝิ่ง.....	-269-
39	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดพระนอนแม่ปูคา.....	-273-
40	ศูนย์วัฒนธรรมสันทราย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม.....	-275-
41	พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านสันศรี.....	-279-
42	สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์.....	-284-
43	ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านแม่โป่ง.....	-291-
44	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม.....	-295-
45	พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณ โรงเรียนบ้านบวกหมื้อ.....	-298-
46	ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนบ้านหนองก่าย.....	-301-
47	หอวัฒนธรรม โรงเรียนวัดจี้วเต่า.....	-303-
48	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม.....	-306-
49	พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุศรีจอมทอง.....	-311-
50	พิพิธภัณฑ์ภาพเก่าเมืองพร้าวในอดีต.....	-316-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

**พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้
50 แห่งในภาคเหนือ
(จังหวัดเชียงใหม่)**

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 1

ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

01 พิพิธภัณฑพิช คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชาชีววิทยา มีพิพิธภัณฑเกี่ยวกับพืช 2 แห่ง ได้แก่ หอพรรณไม้ และ พิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ซึ่งจะแบ่งกล่าวถึงแยกจากกันเป็น 2 หัวข้อ

- หอพรรณไม้ CMU Herbarium

ตั้งอยู่ที่อาคารหอพรรณไม้เป็นอาคารปูน 3 ชั้น ติดกับโรงอาหารของภาควิชา หน้าอาคารมี โรงเรือนเพาะชำของภาควิชา และชั้นล่างของอาคารมีห้องรับถ่ายเอกสาร ที่อยู่ที่ใช้ติดต่อ คือ หอพรรณไม้ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ในเวลาราชการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30 - 16:30 น. โดยติดต่อขอเข้าชมกับ อ.แมกซ์เวล E-mail address scopplrn@chiangmai.ac.th ซึ่งประจำการที่ห้องจัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้ ชั้น 3 ของอาคาร หรือ ดร.ปราณี ปาลี E-mail address ppalce@hotmail.com โทร. 08-9743-5204 ที่ห้องชั้น 2 ของอาคาร ทั้งนี้ควรนัดหมายล่วงหน้า อย่างน้อย 1 สัปดาห์ หากต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะให้ทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาชีววิทยา ตามที่อยู่ข้างต้น โทรศัพท์ 0-5394-3346 โทรสาร 0-5389-2259 เนื่องจากตัวอย่างพรรณไม้ทั้งหมด เก็บในตู้ทึบ ไม่มีการจัดแสดงให้ความรู้ทั่วไปในรูปนิทรรศการ ไม่สามารถเดินชมได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ของหอพรรณไม้คอยให้บริการนำชมหรือศึกษาตัวอย่างแต่ละชนิด การจัด รวบรวมตัวอย่างพรรณพืชทั้งหมดอยู่ที่ชั้น 3 ของอาคาร ภายในห้องโถงใหญ่ห้องเดียว เต็มบริเวณ ผังอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั้งชั้น

- พิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 ของอาคารเรียนซึ่งอยู่ติดกับโรงอาหาร ตรงข้ามกับอาคารหอพรรณไม้ ชั้นล่าง เป็นห้องธุรการ ที่อยู่ที่ใช้ติดต่อ คือ พิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ภาควิชาชีววิทยา คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 เปิดให้ เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ในเวลาราชการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30 - 16:30 น. โดยติดต่อขอ เข้าชมกับ รศ.ดร.นริทธิ์ สีตะสุวรรณ อาจารย์หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา ซึ่งประจำการที่ห้องพักของ อาจารย์ ชั้นล่างของอาคารติดกับห้องธุรการ ทั้งนี้ควรนัดหมายล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ หาก ต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะให้ทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาชีววิทยา ตามที่อยู่ข้างต้น โทร. 0-5394- 3346 ต่อ 1901, 1905, 1907 โทรสาร 0-5389-2259 เนื่องจากห้องพิพิธภัณฑโดยปกติจะปิดไว้ เปิด เฉพาะเวลาใช้เป็นห้องเรียนของนักศึกษาในภาควิชาเท่านั้น การจัดแสดงแบ่งเป็นตู้ๆ อยู่ในบริเวณ ห้องเพียงห้องเดียว มีผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และมีห้องสี่เหลี่ยมก้นทึบอยู่กลางบริเวณ ใช้เป็นห้อง เก็บของ และรวบรวมอุปกรณ์ควบคุม แสงวงจรไฟฟ้าทั้งหมดในห้อง

บริเวณกลางเมืองเชียงใหม่เป็นที่รวมอาคารงานราชการในอดีต คุ่มเจ้าบุรีรัตน์ มี 2 แห่ง ในบริเวณใกล้เคียงกัน เป็นบ้านของเจ้านายฝ่ายเหนือ ซึ่งคำว่า บุรีรัตน์ เป็นชื่อตำแหน่งทางการเมือง เทียบได้กับมหาอุปราชหรือวังหน้าของภาคกลาง ภายในบริเวณโรงงานยาสูบเชียงใหม่ เป็นคุ่มของเจ้าแก้วมุงเมือง และที่ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนาเป็นคุ่มของเจ้าน้อยมหาอินทร์ (น้อย คือ ผู้ที่เคยผ่านการบวชเรียนสามเณร ถ้าผ่านการบวชเป็นพระภิกษุ เรียก นาน) จึงแบ่งกล่าวถึงแยกจากกันเป็น 2 หัวข้อ

- คุ่มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง) Khum Chao Burirat (Kaew Mung Muang)

ตั้งอยู่ที่สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เลขที่ 169 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5322-1236 ต่อ 113 โทรสาร 0-5322-0736 ด้านหน้าทางเข้าประตูรั้วสำนักงานยาสูบติดถนนพระปกเกล้า ผ่านประตูรั้วเข้าไปพบอาคารอยู่กลางบริเวณ เป็นอาคารที่มีการอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมไว้ ยังไม่มีการวางผังปรับแต่งจัดแสดงภายใน เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ในเวลาราชการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30 - 16:30 น. ปกติอาคารถูกปิดไว้ เปิดทำความสะอาดภายในทุกวันพุธ ดังนั้นหากติดต่อขอเข้าชมควรเป็นวันพฤหัสบดี ทำหนังสือถึงผู้จัดการสำนักงานยาสูบเชียงใหม่ ตามที่อยู่ด้านบน หรือโทรศัพท์นัดหมายกับผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลนำชมโดยเฉพาะ คือ คุณพรรณศิษฐ์ เจริญศักดิ์ 08-9631-2833

- ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา Lanna Architecture Center (คุ่มเจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์)

ตั้งอยู่ที่ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา เลขที่ 117 ถนนราชดำเนิน ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5327-7855 โทรสาร 0-5322-1448 www.arc.cmu.ac.th ด้านหน้าทางเข้าประตูรั้วติดถนนราชดำเนิน ตรงข้ามศาลาธนารักษ์ 1 ผ่านประตูรั้วเข้าไปพบอาคารอยู่กลางบริเวณ เป็นอาคารที่มีการอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมไว้ คิดค่าเข้าชมขอรับบริจาคท่านละ 10 บาท เพื่อนำไปเป็นงบประมาณซ่อมแซม บูรณะอาคาร เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 9:00 - 16:00 น. และ วันอาทิตย์ เปิดร่วมงานถนนคนเดิน ถึง 23:00 น. แต่มักจะปิดประตูเข้าบ่อยๆ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ประจำเพียงคนเดียว ต้องทำงานด้านธุรการที่มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ด้วย เวลาออกไปธุระข้างนอกจึงปิดประตูไว้ ดังนั้นหากติดต่อขอเข้าชมควรนัดหมายล่วงหน้ากับ อ.รัฐภา ฤทธิศร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ถ.หัวแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โทร. 0-5394-2825-8 ต่อ 108 E-mail address: rattha@mail.arc.cmu.ac.th หรือติดต่อที่ผู้ดูแลประจำที่คุ่มฯ คุณเรณู สุภวัตรปรีชา E-mail address: renu@mail.arc.cmu.ac.th

ตั้งอยู่ที่ศาลานารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่ เลขที่ 52 ถนนราชดำเนิน ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5322-4237-8, 0-5322-1098 โทรสาร 0-5322-4237 ต่อ 105 www.treasury.go.th ประตูทางเข้าติดถนนราชดำเนิน ผ่านประตูทางเข้าไปพบหน่วยจ่ายแลกเหรียญ และเป็นอาคารต่อเนื่องเชื่อมโยงสู่อาคารพิพิธภัณฑ์ บริเวณหน้าอาคารเป็นลานจอดรถ มีการจัดแต่ง บริเวณเป็นสวนหย่อมขนาดเล็ก จัดโถงชั้นล่างของอาคารเป็นงานสำนักงาน อำนวยการ ทูร การ จัด นิทรรศการชั่วคราว และจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหรียญ ชั้นบนทั้งชั้นในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวหากัน ตลอด ทางเดินตามระเบียงก่อนเข้าห้องจัดแสดงภาพเจ้านายฝ่ายเหนือ ภายในห้องจัดแสดงแบ่งเรื่อง จัดแสดงเป็นส่วน เริ่มตั้งแต่การจัดแสดงเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญกษาปณ์ ที่ระลึกวาระต่างๆ วิวัฒนาการเงินตราในยุคสมัยต่างๆ และเงินล้านนา เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิด ค่าบริการ ในเวลาราชการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 9:00-15:30 น. ปิดพักเที่ยง เวลา 12:00-13:00 น.

04 พิพิธภัณฑ์ชาวเขา

Tribal Museum

ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ชาวเขา บริเวณสวนล้านนา ร.9 ถนนโชตนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ / โทรสาร 0-5321-0872 ส่วนของ Website กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการฝากข้อมูลกับ ทาง Website จังหวัดเชียงใหม่ สวนล้านนา ร.9 นี้ เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ด้านหน้าประตู ทางเข้าติดถนนโชตนา ตรงข้ามกับธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ อาคารพิพิธภัณฑ์ ชาวเขาอยู่ค่อนข้างด้านหลังของบริเวณสวน ตั้งอยู่กลางบึงน้ำขนาดใหญ่ แวดล้อมไปด้วยต้นไม้ ใหญ่น้อยในสวนสาธารณะ ถ้าเข้าด้านหน้าอาจจะมองไม่เห็น แต่ถ้าเข้าทางประตูหลัง ซึ่งมีป้ายบอก ทางไปสู่พิพิธภัณฑ์อย่างชัดเจนจะพบง่ายกว่าเข้าด้านหน้า ประตูทางเข้าด้านหลังตั้งอยู่ติดกับถนน สายเล็กๆ ซึ่งแยกมาจากถนนหน้าสถานีตำรวจรถไฟช้างเผือก - ถนนเลียบริมคลองชลประทาน ลักษณะอาคารอยู่ในผังรูปหกเหลี่ยม มี 4 ชั้น จัดชั้นล่างสุด (เดินลงข้างล่าง) เป็นส่วนสำนักงาน จำหน่ายของที่ระลึก คัดต่อ-สอบถาม ชั้นที่ 1 จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับชาวเขาทุกเผ่า ชั้นที่ 2 เป็น ห้องสมุด ด้านหน้าทางเดินจัดแสดงเครื่องแต่งกายชาวเขา ชีวิตเด็กบนดอย และการพัฒนาบนพื้นที่ สูง ชั้นที่ 3 จัดนิทรรศการเรื่อง พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาบนพื้นที่สูงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์

ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 55/3 หมู่ 11 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 อยู่บนดอยสุเทพ ขึ้นต่อจากวัดพระธาตุดอยสุเทพไปอีกประมาณ 10 กิโลเมตร การให้บริการเข้าชมเป็นแบบเหมารวม คือ หลังจากลงรถบริเวณลานจอดรถแล้ว เมื่อเดินเข้าหมู่บ้านจะเก็บค่าบัตรผ่านเข้าชมครั้งเดียวท่านละ 10 บาท เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 6:00-18:00 น. สามารถชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างใกล้ชิด มีการใช้ชีวิตประจำวันของคนในหมู่บ้าน นั่งปักผ้า เลี้ยงลูก ให้นมลูก ตากผ้า ทางเดินมีขนาดเล็ก คดเคี้ยว มีร้านค้าจำหน่ายสินค้า ของที่ระลึกตลอดสองข้างทาง เมื่อเดินขึ้นไปสู่กลางทางจะพบอาคารพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่หน้าลานสวนสาธารณะ เป็นพื้นที่โล่ง มีจัดแต่งสวนพร้อมไม้ดอกไม้ประดับ สำหรับเป็นสถานที่บันทึกภาพเป็นที่ระลึก มีร้านให้บริการเช่าชุดชาวเขาสำหรับใส่ถ่ายภาพ อาคารพิพิธภัณฑ์มีลักษณะเป็นบ้านของชาวเขา ภายในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีการจัดแสดงนิทรรศการถาวร ติดป้าย บอร์ด ตามผนัง และมีข้าวของเครื่องใช้บางส่วนวางบนโต๊ะ บางส่วนใส่ตู้กระจก มีป้ายคำบรรยายบอกชื่อวัตถุติดกับไว้โดยตลอด ภาพรวมของลักษณะการจัดแสดงภายในดูเหมือนถูกทิ้งร้าง ไม่ได้รับความสนใจจากเจ้าบ้าน และผู้เข้าชมเท่าที่ควร ถัดไปจากพิพิธภัณฑ์และลานโล่งส่วนกลางเป็นทางเดินแคบๆ มีสินค้าจำหน่ายเช่นเดียวกับทางขึ้น เดินลงวนกลับสู่ลานจอดรถที่เดิม

---

06 พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ Darapirom Palace Chulalongkorn University

---

ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ ตำบลริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180 โทรศัพท์ 0-5329-8175 โทรสาร 0-5329-8061 www.chula.ac.th/history/darabhirom-th.html ทางเข้าขนาดเล็กติดถนนสายแม่ริม ตรงข้ามตลาดแม่ริม อยู่ระหว่างที่ว่าการอำเภอแม่ริมกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่ริม มีทหารของค่ายดาราภิรมย์ยืนเฝ้าทางผ่านเข้า-ออก จากทางเข้าต้องผ่านลานจอดเครื่องบิน ค่ายทหารฯ ค่ายตำรวจฯ พระตำหนักฯ ตั้งอยู่ค่อนข้างชิดในสุดของบริเวณ ด้านหน้ามีอนุสาวรีย์เจ้าดารารัศมีท่ามกลางสวนหย่อมดอกกุหลาบจุฬาลงกรณ์ ด้านข้างเป็นลานโล่ง ก่อนไปด้านหลังเป็นอาคารรัศมีทัศนียา อาคารชั้นเดียวสำหรับจัดนิทรรศการหมุนเวียน เปิดให้เข้าชมวันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 9:00-17:00 น. ปิดทำการวันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม คนละ 20 บาท หากเป็นภิกษุ สามเณร นักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ สถาบันการศึกษาขอความอนุเคราะห์เข้าชมเป็นหมู่คณะ เข้าชมฟรี โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ ก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน การจัดแสดงภายในอาคาร ชั้นล่างจัดเป็นส่วนสำนักงาน และเครื่องทอผ้าสำหรับเจ้าดารารัศมี ชั้นบนจัดแสดงทั้งชั้นแบ่งเป็นห้องจัดแสดงตามหัวเรื่องต่างๆ 7 ห้อง

ตั้งอยู่เลขที่ 15 ถนนไปรษณีย์ ตำบลช้างม้อย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0-5325-1200 ด้านหน้าติดถนนเจริญประเทศ หันหน้าสู่แม่น้ำปิง ตรงข้ามถนนเป็นอาคารองค์การโทรศัพท์ พิพิธภัณฑ์อยู่ใกล้กับตลาดวโรรส สามารถเดินถึงกันได้ จึงจัดลานจอดรถภายในบริเวณให้บริการรับฝากรถ มีรถจอดเต็มบริเวณรอบอาคาร ด้านหน้าอาคารจากประตูทางเข้ามีตู้ไปรษณีย์แบบต่างๆ ในอดีตจัดแสดงกลางแจ้ง ภายในอาคารในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ชั้นล่างด้านซ้ายเป็นส่วนสำนักงาน และจำหน่ายดวงตราไปรษณียากร ด้านขวาจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว และจัดแสดงห้องทำงานของนายไปรษณีย์ในอดีต พร้อมอุปกรณ์สื่อสาร เครื่องใช้ในการไปรษณีย์ในอดีต ชั้นบนจัดแสดงดวงตราไปรษณียากร เปิดบริการให้เข้าชมวันอังคาร-อาทิตย์ เวลา 8:30 – 16:30 น. โดยไม่คิดค่าบริการ ปิดทำการวันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

08 พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

Bank of Thailand Museum, Northern Region Office

ตั้งอยู่ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย เลขที่ 68/3 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0-5393-1182-3 โทรสาร 0-5322-4171 www.bot.or.th ประตูทางเข้าธนาคารด้านหน้าติดถนนโชตนา ตรงข้ามสวนล้านนา ร.9 อาคารพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ด้านหลังแยกต่างหากจากอาคารสำนักงานธนาคาร หากเข้าชอยที่แยกจากถนนโชตนาเลียบตามข้างรั้วของบริเวณธนาคารแล้วเข้าประตูด้านข้าง จะตรงกันกับทางเข้าอาคารพิพิธภัณฑ์พอดี โดยรอบอาคารเป็นที่โล่ง ทางเข้ามีการวางกำลังตรวจตรารักษาความปลอดภัยตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เมื่อเข้าภายในอาคาร พบเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ติดต่อขอเข้าชม ด้านขวาแบ่งกันบริเวณไว้เป็นส่วนสำนักงาน ลานด้านหน้าติดกับเคาน์เตอร์จัดเป็นห้องสมุด มุมอ่านหนังสือ ประตูทางเข้าชมพิพิธภัณฑ์อยู่ด้านซ้าย ผ่านประตูเข้าไปเป็นห้องโถงบรรยายรวม ชมวิดิทัศน์ ห้องจัดแสดงในผังรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสถูกแบ่งกันเป็น 2 ห้อง ประตูทางเข้าที่หันสู่ห้องบรรยายรวมเป็นห้องวิวัฒนาการเงินตรา เดินวนจบสู่ประตูห้องผ้าไทย และวนออกสู่ห้องโถงบรรยายรวมอีกครั้ง เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ตั้งแต่วันจันทร์-วันเสาร์ เวลา 9:00-12:00 น. และ 13:00-16:00 น. ปิดทำการวันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ หากต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะกรุณาทำหนังสือถึง หรือโทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วัน หรือแจ้งความจำนงทาง E-mail: Jirawans@bot.or.th

ตั้งอยู่ที่ถนนหุบเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0-5322-1308, 0-5340-8568 โทรสาร 0-5322-1308, 0-5340-8568 ต่อ 22 E-mail address : cmmuseum@yahoo.com และ Website : www.thailandmuseum.com ประตูทางเข้าติดกับถนนหุบเปอร์ไฮเวย์ ถัดเข้าประตูรั้วพบอาคารสำนักงานด้านขวามือ ถัดเข้าไปจากอาคารสำนักงานเป็น Museum Shop ด้านซ้ายมีทางแยกไปสู่อาคารสำนักงานศิลปากรที่ 6 เชียงใหม่ ด้านหน้าเป็นลานสวนหย่อมอยู่หน้าอาคารจัดแสดง มีการจัดแสดงเตาเผาเครื่องปั้นดินเผาล้านนาไว้บนสนามหญ้าหน้าอาคาร อาคารจัดแสดง มี 2 ชั้น อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ชั้นล่างผ่านประตูเข้าไปพบส่วนจำหน่ายบัตร ฝากสัมภาระ ห้องจัดแสดงอยู่ทางขวา ส่วนทางซ้ายเป็นห้องจัดนิทรรศการหมุนเวียนตรงหน้าเป็นบันไดทางลงจากชั้นบน เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 9:00 - 16:00 น. ปิดทำการเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์ ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 10 บาท และชาวต่างชาติ 30 บาท หากเป็นภิกษุ สามเณร นักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ คณะนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ ที่ขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ เข้าชมฟรี โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ เพื่อแจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

10 สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Center for the Promotion of Arts and Culture, Chiang Mai University

ตั้งอยู่เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5394-3621-37 โทรสาร 0-5322-2680 E-mail: art-cult@chiangmai.ac.th Website: www.art-cult.chiangmai.ac.th ประตูทางเข้าติดกับถนนเลียบคลองชลประทาน รั้วรอบบริเวณอยู่ที่มุมหนึ่งของสี่แยก ผังตรงข้ามเป็นที่ตั้งของตลาดต้นพยอม ภายในบริเวณเมื่อผ่านประตูรั้วเข้าไปพบอาคารสำนักงานอยู่ทางขวา และต้องเดินไปตามทางในสนามหญ้าซึ่งจัดแสดงสวนล้านนา 7 หลังอยู่ในสนาม ถัดเข้าไปเลขบริเวณของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเป็นด้านหลังของบริเวณหอศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งหันหน้าสู่ถนนนิมมานเหมินท์ เปิดบริการให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการทุกวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น. ส่วนวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำที่สำนักงาน สามารถเดินเข้ามาชมได้ หรือต้องการเจ้าหน้าที่นำชมกรุณาทำหนังสือติดต่อขอเข้าชมล่วงหน้า โดยทำหนังสือ จดหมายขออนุญาตแจ้งการนัดหมายล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน (บางครั้งเปิดทำการนอกเวลาราชการ เนื่องจากมีการใช้สถานที่จัดงาน จัดบรรยาย จัดอบรม ฯลฯ)

ตั้งอยู่ที่สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต 3 ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5322-1385, 0-5322-2634 โทรสาร 0-5322-5184 ด้านหน้าอาคารเป็นสวนหย่อม ด้านข้างอาคารเป็นโรงจอดรถ เมื่อเดินผ่านประตูชั้นล่างของอาคารสำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต 3 พบ เคนเตอร์ประชาสัมพันธ์ ปีกด้านซ้ายของอาคารเป็นห้องทำงานเจ้าหน้าที่ ปีกด้านขวาเป็นห้อง พิพิธภัณฑ์ อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น. ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะและ ต้องการวิทยากรบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กรุณาทำหนังสือแจ้งหรือโทรศัพท์นัดหมาย ล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วัน

12 พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”

SBUN-NGA TEXTILE MUSEUM

ตั้งอยู่ภายในบริเวณคุ้มขันโตก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ เลขที่ 185/3 ถนนวัวลาย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 โทรศัพท์ 0-5320-0655 โทรสาร 0-5321-5026 E-mail address: sbunnga@hotmail.com Web site: www.sbun-nga.com ด้านหน้าทางเข้าติดถนน วัวลาย ผ่านประตูทางเข้าเป็นลานกว้างโล่งคั่นอยู่กับอาคารคุ้มขันโตก ซ้ายมือเป็นอาคารเรือนแถว พิพิธภัณฑ์ หันด้านท้ายซึ่งปิดทึบเข้าสู่ถนนและทอดตัวยาวเข้าด้านในบริเวณ ต้องเดินผ่านลานเข้าไปด้านในจนสุดอาคารจึงพบทางเข้า จัดเป็นห้องจำหน่ายของที่ระลึกและบัตรเข้าชม เปิดให้เข้าชม วันพฤหัสบดี-วันอังคาร เวลา 10:30 -18:30 น. ปิดทำการวันพุธ คิดค่าเข้าชมเด็ก 20 บาท ผู้ใหญ่ 50 บาท และชาวต่างชาติ 100 บาท หากติดต่อในนามสื่อมวลชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ยกเว้นค่าเข้าชม กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะกรุณาแจ้งการนัดหมายล่วงหน้า 7 วัน ลักษณะการจัดแสดงอยู่ในผังอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เมื่อออกจากห้องจำหน่ายบัตรเดินเลียบข้างอาคารไปตามชายคา มีการจัดแสดงภาพถ่ายเก่าแก่เน้นภาพการแต่งกายให้เห็นภาพการแต่งกายในสมัยก่อน เมื่อเดินไปสุดทาง พบ ประตูทางเข้าอาคารจัดแสดง แบ่งการจัดเป็นห้องๆ เดินต่อถึงกันได้ แยกเป็นหมวดหมู่ เริ่มจากห้อง ไทลื้อ ไทลาว ไทจีน ไทใหญ่ และไท-ขวน เดินออกประตูสู่ห้องจำหน่ายบัตรอีกครั้ง การนำชม นอกจากมีเจ้าหน้าที่นำชมแล้ว ยังมีการบันทึกบทบรรยายไว้เป็นภาษาต่างๆ พร้อมดนตรีพื้นเมือง บรรเลงประกอบ เปิดออกเครื่องเสียงเพื่อนำชมได้อีกด้วย

ตั้งอยู่ที่โรงแรมทำแพ อินน์ เลขที่ 164-166 ถนนทำแพ ตำบลช้างม้อย อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0-5325-2790, 0-5323-4640 E-mail: mongkonrut@gmail.com Web site: www.anticqueofsiam.com เป็นตึกแถวหน้ากว้างหนึ่งห้องติดกับคลองแม่ข่า ประตูทางเข้าติดถนน ทำแพ เชิงสะพานข้ามคลองแม่ข่า เมื่อเดินผ่านประตูทางเข้าพบเคาน์เตอร์จองทัวร์ด้านซ้าย ด้านขวา เป็นบริเวณล็อบบี้ของโรงแรม ใช้จัดแสดงของสะสมประกอบทั่วบริเวณ ตลอดจนตามทางเดิน บันไดทางขึ้นห้องพักล้วนติดภาพโปสเตอร์เก่า ขาวคังสมัยก่อน ฯลฯ อยู่ทั่วไป บางส่วนเป็นตู้ จัดแสดงสินค้าจำหน่าย เนื่องจากเป็นของสะสมที่มีซ้ำกันเป็นจำนวนมาก ติดกับล็อบบี้ ถัดเข้ามา ด้านในเป็นเคาน์เตอร์ติดต่อห้องพัก และจำหน่ายเครื่องดื่ม สามารถเข้าชมของสะสม ส่วนจัดแสดง โดยไม่เสียค่าเข้าชม เปิดให้เข้าชมตลอด 24 ชั่วโมง เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน ประจำเคาน์เตอร์ตลอดเวลา

14 พิพิธภัณฑ์วัดเกตการาม

Wat Gate Khar Rnam Museum

ตั้งอยู่ที่วัดเกตการาม เลขที่ 96 บ้านวัดเกต ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5324-3550 อาคารพิพิธภัณฑ์อยู่ด้านหลังวิหาร อยู่ก่อนมาบริเวณ ด้านหลังของวัดซึ่งใกล้กับประตูเล็กที่หันหน้าสู่แม่น้ำปิง ติดกับถนนเจริญราษฎร์ ตรงข้ามกับ สะพานไม้ที่ทอดข้ามแม่น้ำปิงมาจากฝั่งตลาดวโรรส ส่วนประตูเข้าด้านหน้าติดถนนที่แยกมาจาก ถนนแก้ววรัฐ มีป้ายบอกทางเข้าชัดเจน โดยรอบอาคารจัดบริเวณไว้ร่มรื่น อาคารอยู่ติดกับหอไตร เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวัน เวลา 8:00-16:00 น. ซึ่งมีผู้ดูแลหลัก คือ คุณจริทร์ เบน (ตาเจ็ด) 053-243-465 โดยปกติแล้วท่านจะเดินไปมาระหว่างบ้านกับวัดซึ่งอยู่ใกล้ๆ กัน ไปทำธุระ ส่วนตัวตามช่วงเวลาต่างๆ ระหว่างวันตลอดทั้งวันอยู่แล้ว อาจจำเป็นต้องโทรศัพท์หาท่าน เนื่องจาก เวลาที่ท่านไม่อยู่ก็จะไม่มีผู้ดูแล จำเป็นต้องปิดล็อกไว้ ลักษณะของการจัดแสดงอยู่ในผังอาคารรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้า เมื่อเข้าไปพบโถงด้านหน้า จัดเป็นที่นั่งพักรับแขก และส่วนที่ทอดยาวไปถึงประตู ด้านข้างจัดแสดงภาพถ่ายเก่า ตรงกลางโถงเป็นประตูทางเข้าพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงเต็มพื้นที่ตามยาว ปีกด้านขวามีผนังกันแบ่งออกเป็นห้องอีก 2 ห้อง ตามโครงสร้างอาคารเดิม จะเป็นช่องประตูโค้ง เดินผ่านตลอดถึงกัน

ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ข้างอาคารวิทยาศาสตร์ ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0-5335-7466 โทรสาร 0-5335-7466 กำลังปรับปรุงการจัดแสดงโดยสร้างอาคารขึ้นใหม่ ครบถ้วนพื้นที่ว่างบริเวณด้านหลังของศูนย์ฯ ปัจจุบันจึงใช้อาคารเรือนไม้ อาคารอนุสาวรีย์ซึ่งมีการจัดแสดงชั้นบนเป็นเครื่องเครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนา เป็นที่ทำการศูนย์ฯ โดยปรับใช้ห้องชั้นล่างเป็นสำนักงานแทนห้องนวดประคบสมุนไพร ห้องอื่นๆ รวมถึงหอบกอลงใช้เก็บของ คงเหลือการจัดแสดงชั้นบนอาคารไว้ และชาวบ้านด้านหน้าห้องจัดแสดงใช้ประกอบกิจกรรม เช่น การบรรยาย สาธิต ฝึกสอนงานประดิษฐ์ต่างๆ อาคารอยู่กลางบริเวณศูนย์ฯ ที่จัดแต่งต้นไม้ไว้ร่มรื่นตลอดสองข้างทางเดิน เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวัน เวลา 9:00 -16:00 น. ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

16 หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

Chiang Mai City Arts and Culture Centre

ตั้งอยู่ที่หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5321-7793, 0-5321-9833, 0-5325-9381 โทรสาร 0-5321-9833 www.chiangmaicitymuseum.org ด้านหน้าอาคารเป็นลานอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ ประตูทางเข้าอยู่ด้านข้างทั้งสองข้าง บริเวณที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของผังเมืองเชียงใหม่รูปสี่เหลี่ยม จึงมักเรียกกันว่าหอศิลปกลางเวียง ด้านข้างฝั่งวัดสะดือเมืองมีเจดีย์ร้างอยู่ข้างอาคาร ภายในบริเวณรั้ว ฝั่งตรงข้ามถนนเป็นย่านร้านอาหารห้องแถวที่มีชื่อเสียงของเมืองเชียงใหม่ เปิดทำการวันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 8:30-17:00 น. ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดทำการวันจันทร์ โดยมีค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย เด็ก 10 บาท/ผู้ใหญ่ 20 บาท และชาวต่างชาติ เด็ก 40 บาท/ผู้ใหญ่ 90 บาท ยกเว้นค่าเข้าชมเป็นพิเศษกรณีคนพิการ เด็กด้อยโอกาส และคนชรา หากติดต่อเข้าชมเป็นหมู่คณะ และต้องการเจ้าหน้าที่นำชม หรือ ขอความอนุเคราะห์เข้าชมยกเว้นค่าธรรมเนียม กรุณาทำหนังสือขออนุญาตถึงนายกเทศมนตรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อแจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 10 วัน อาคารจัดแสดงมี 2 ชั้น เป็นผังรูปสี่เหลี่ยมโอบล้อมลานโล่งกลางบริเวณสำหรับจัดกิจกรรม ส่วนหน้าชั้นล่างพบคาน์เตอร์จำหน่ายบัตร ห้องจัดแสดงแบ่งเป็นๆ หัวเรื่องต่างๆ ตามแต่ละห้อง ส่วนด้านหลังกันส่วนเป็นสำนักงาน และมีร้านกาแฟ ชั้นบนจัดแสดงเรื่องราวต่อจากชั้นล่างเป็นห้องๆ และส่วนหลังของอาคารแบ่งเป็น ห้องสาธิตภูมิปัญญาล้านนาผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนเรื่องทุกเดือน ห้องสมุด ห้องจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และห้องจัดนิทรรศการหมุนเวียน

17 หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)

ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ถนนพระปกเกล้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5341-8674-5 กด 108 โทรสาร 0-5341-8674-5 กด 111 E-mail: malasam31@hotmail.com Web site: www.yupparaj.ac.th ด้านหน้าโรงเรียนหันหน้าสู่ถนนพระปกเกล้า ตัวอาคารจัดแสดงเป็นอาคารสองชั้นตั้งอยู่หลังเสาธง หันหน้าสู่สนามของโรงเรียน เมื่อเดินขึ้นทางเข้าชั้นล่าง ด้านขวาเป็นที่ทำงานของผู้ดูแลประจำตึก อ.แสวง มาละแซม ห้องอยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า จัดเรื่องราวประวัติโรงเรียน จัดแสดงรางวัลที่เคยได้รับในอดีต ภาพถ่ายเก่า และโบราณวัตถุบางส่วนที่ขุดพบบริเวณนี้ในตู้จัดแสดง ชั้นบนเป็นโถงโล่ง บนผนังอาคารจัดแสดงภาพเขียนสีน้ำมัน พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลายรัชกาล ใช้เป็นห้องเรียนของนักเรียนในโรงเรียน เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30 -16:30 น. ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะกรุณานัดหมายล่วงหน้า 3-5 วัน บางครั้งใช้เป็นห้องเรียนด้วย

18 พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกสุเทพ

Doisuthep Museum

ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดพระธาตุคอกสุเทพ เลขที่ 9 หมู่ 9 ถนนศรีวิชัย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 โทรศัพท์ 0-5329-5003 โทรสาร 0-5329-5014 Website: www.doisuthep.com เมื่อขึ้นสู่คอกสุเทพ ผ่านทางเข้าบริเวณวัดแล้วเดินวนรอบ ถึงบริเวณด้านหลังซึ่งตรงข้ามกับประตูทางเข้า ติดกับจุดชมวิวมืองเชียงใหม่ เป็นที่ตั้งอาคารพิพิธภัณฑ์ เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวัน เวลา 9:00-17:00 น. เว้นวันเทศกาลที่มีคนจำนวนมากจะปิดประมาณ 23.00 น. และส่วนมากจะปิดวันพุธ เนื่องจากมีผู้อยู่ดูแลเปิดปิดอาคารคนเดียว คือ คนขายของที่ประจำในอาคาร ซึ่งมักจะหยุดวันพุธ ตัวอาคารชั้นเดียวอยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลักษณะการจัดแสดงใช้ตู้จัดวางวัตถุขนาดเล็ก วางตู้เต็มพื้นที่ ประตูเข้าอยู่ช่องกลางอาคาร ด้านซ้ายของประตูเป็นมุมจำหน่ายของที่ระลึก

ตั้งอยู่เลขที่ 100 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5335-8116, 0-5322-1179 โทรสาร 0-5322-2283 E-mail: cmzooinfocenter@sanook.com Website: www.chiangmaizoo.com ด้านหน้าทางเข้าอยู่เชิงดอยสุเทพ เปิดทุกวัน เวลา 8:00-17:00 น. (ชมหมีแพนด้า เวลา 9:00-17:00 น. และ ชม Twilight Zoo เวลา 18:00-21:00 น.) ทางเข้าผ่านจุดจำหน่ายบัตรเข้าชม ค่าเข้าชมสำหรับเด็ก 10 บาท ผู้ใหญ่ 50 บาท รถยนต์ 50 บาท และรถมอเตอร์ไซด์ 10 บาท ผู้สูงอายุ อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป เข้าชมฟรี หากเข้าชมเป็นหมู่คณะหรือขอความอนุเคราะห์ยกเว้นค่าธรรมเนียม กรุณาทำจดหมายขออนุญาตถึงผู้อำนวยการสวนสัตว์เชียงใหม่เพื่อแจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน บริเวณส่วนอำนวยการด้านหน้ากำลังมีการก่อสร้างตึกอำนวยการใหม่ และจะใช้พื้นที่ชั้นล่างของอาคารจัดพิพิธภัณฑ์ ปรับบริเวณโดยรอบอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นที่จอดรถสำหรับรองรับโครงการในอนาคตที่จะไม่ให้ขับรถเข้าไปชมสัตว์ ต้องเดินเท้า หรือนั่งรถบริการนำชม ซึ่งมีค่าบริการเท่ากับชมการแสดงความสามารถของสัตว์ คือ เด็ก 10 บาท ผู้ใหญ่ 20 บาท อาณาบริเวณของสวนสัตว์ครอบคลุมพื้นที่เชิงเขาเป็นบริเวณกว้าง จัดไว้ให้คงความเป็นธรรมชาติตามพื้นที่ที่ชัน ขึ้นลงตามเชิงเขา โดยไม่ได้ปรับแต่งให้เสียบรรยากาศ

20 พิพิธภัณฑ์วัดในอดีต วัดทรายมูล

ตั้งอยู่ที่วัดทรายมูล เลขที่ 1 หมู่ 7 ตำบลทรายมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130 โทรศัพท์ 0-5333-2042 บริเวณในวัดกว้างขวาง อาคารพิพิธภัณฑ์อยู่เยื้องกับวิหาร ด้านหน้าหมู่กุฏิสงฆ์ ปกติอาคารจะปิดไว้ และเปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ เฉพาะผู้มาติดต่อขอเข้าชมเท่านั้น เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่เฝ้าประจำ ติดต่อแจ้งนัดหมายขอเข้าชมได้ที่เจ้าอาวาสวัดทรายมูล พระครูพิพิธสุภาจาร 08-6910-3668 หรือ หากเจ้าอาวาสไม่อยู่ ติดต่อได้ที่พระมงคล 08-6730-3091 หรือ พันตรี ขวลิต รัตนขรรยง อาจารย์โรงเรียนวัดทรายมูล 08-1530-4762 ที่ตั้งของวัดอยู่ใกล้กับถนนสันกำแพงบริเวณทางแยกไปน้ำพุร้อนสันกำแพงและกิ่งอำเภอแม่ออน ลักษณะอาคารเป็นหอไตรเดิมที่มีการประยุกต์ปรับชั้นล่างเป็นก่ออิฐถือปูน ชั้นบนยังสภาพเดิมไว้ ทางเข้าส่วนจัดแสดงด้านขวามีโต๊ะนั่งของเจ้าหน้าที่ ชั้นล่างติดภาพถ่ายเก่าตามผนัง ห้องที่แยกออกไปจัดจำลองครัวไฟและอีกด้านหนึ่งจัดแสดงอุปกรณ์ทอผ้า ภายในโถงกลางจัดแสดงวัตถุขนาดเล็กในตู้กระจก และจัดแสดงผ้าทอลวดลายต่างๆ ชั้นบนจัดแสดงเครื่องใช้ในการศาสนาจำพวกหีบธรรม สัตตภัณฑ์ พระพุทธรูป

21 ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

Sanpatong Cultural Center

เป็นเรือนไม้ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 50120 โทรศัพท์ 0-5331-1363 โทรสาร 0-5331-1360 Website: www.svk.ac.th ที่ตั้งโรงเรียนอยู่ในซอยเดียวกับโรงพยาบาลสันป่าตอง, ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการสันป่าตอง ซึ่งเลี้ยวขวาแยกจากถนนสายเชียงใหม่-หางดง ภายในบริเวณโรงเรียนมีอาณาบริเวณกว้างขวาง ตัวอาคารศูนย์ฯ มีรั้วล้อมรอบบริเวณ มีการใช้งานเป็นศูนย์ฯ ระดับอำเภอ คือ ชุมชนภายนอกโรงเรียนเข้ามาร่วมจัดกิจกรรมกันสม่ำเสมอ มีการรวบรวมโบราณวัตถุบางส่วนที่ขุดพบในบริเวณนั้นจัดไว้ในตู้และเครื่องประดับ ตกแต่งอีกบางส่วนที่จัดแสดงอยู่ภายในเรือน เป็นแต่เพียงส่วนประกอบ ไม่ได้มุ่งเน้นการจัดแสดงวัตถุในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมมากกว่า เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-16:00 น. ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตัวอาคารศูนย์วัฒนธรรมใช้เป็นที่พักผ่อนประสานงานกับบุคลากรจากภายนอก และเป็นห้องทำงานของ อ.มานิต เขตสิทธิ์ (08-1885-7698) ผู้ดูแลงานศูนย์ฯ ด้วย

22 ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนสันกำแพง เลขที่ 172 หมู่ 7 ตำบลทรายมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130 โทรศัพท์ 0-5333-1907 (ศูนย์วัฒนธรรม ต่อ 141) โทรสาร 0-5333-2036 Website: www.skpschool.net ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ติดถนนสายเชียงใหม่-สันกำแพง อาคารศูนย์ฯ อยู่ในบริเวณโรงเรียน ใช้ห้องชั้นล่างของอาคารเป็นที่ติดต่อประสานงานกับบุคลากรจากภายนอก และกันส่วนเป็นห้องพักอาจารย์หมวดสังคม อีกทั้งใช้เป็นห้องเรียนบางวิชาด้วย ชั้นบนของอาคารจัดเป็นหอเกียรติยศนายกทักษิณ ชินวัตร การใช้งานของห้องศูนย์ฯ ชั้นล่างของอาคารนั้น ลักษณะเดียวกับศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง คือ มีการใช้งานเป็นศูนย์ฯ ระดับอำเภอ คือ ชุมชนภายนอกเข้ามาร่วมจัดกิจกรรมกันสม่ำเสมอ เครื่องประดับตกแต่งบางส่วนที่จัดแสดงอยู่ในอาคาร เป็นแต่เพียงส่วนประกอบ ไม่ได้มุ่งเน้นการจัดแสดงวัตถุในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมมากกว่า เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-16:00 น. ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ต่างจากที่สันป่าตอง คือ ที่นี้มีกันห้องส่วนหน้าข้างทางเข้า เป็นห้องผลิตสินค้า OSOP (One School One Product) ที่ทางโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมนี้ขึ้นอย่างเป็นทางการ มีการจำลองรูปแบบบริษัทดำเนินการผลิตและจำหน่ายสินค้า ควบคุมบัญชีกันเอง โดยทั้งหมดอยู่ในความดูแลของอาจารย์ในโรงเรียน

23 เื่อนหลงข้าว โรงเรียนบ้านลวงเหนือ

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนบ้านลวงเหนือ หมู่ 5 ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด เชียงใหม่ 50220 โทรศัพท์ 0-5349-5524 โทรสาร 0-5349-5524 โรงเรียนอยู่ใกล้กับ วัดลวงเหนือ เข้าซอยเลี้ยวซ้ายจากถนนสายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ดบริเวณโรงพยาบาลดอยสะเก็ด มีป้ายบอกชื่อสถานที่ติดหน้าปากซอยชัดเจน ภายในบริเวณมีขนาดไม่ใหญ่นัก ใช้เสื่อหลงข้าว (ขี้ข้าว) ซึ่งตั้งอยู่ถัดเข้าไปจากอาคารเรียนหลัก (มองไม่เห็นจากด้านหน้าทางเข้าโรงเรียน) จัดเก็บรวบรวมวัตถุ จัดแสดง มีลักษณะเป็นเรือนไม้ขนาดเล็กยกได้สูง ฐานสูงชันบนมีผนังกันเป็นห้องเดี่ยวอยู่กลางบริเวณ จัดวางวัตถุตามพื้นที่ว่าง ทั้งบนพื้นตามทางเดิน และติดยึดแขวนกับผนัง เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ปกติจะปิดไว้ เนื่องจากไม่มีผู้ดูแล เปิดเฉพาะเวลาใช้งาน จัดกิจกรรม หรือใช้เป็นห้องเรียน

24 ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร หมู่ที่ 52 ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 50150 โทรศัพท์ 0-5347-1481 โรงเรียนอยู่ริมถนนสายเชียงใหม่-แม่แตง ใกล้กับตลาดแม่มาลัย ทางเข้ามีขนาดเล็กอยู่ 2 ข้างรั้วริมถนน เป็นทางเข้าและออก เป็นทางแคบๆ ขนาบข้างสนามหญ้าขนาดใหญ่กลางบริเวณโรงเรียน อาคารเรียนหลักหันหน้าสู่สนาม ถัดไปข้างๆ อาคารบริเวณมุมของพื้นที่เป็นอาคารศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอาคารชั้นเดียวในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีเวทีอยู่ด้านหนึ่ง อีก 3 ด้านที่เหลือใช้จัดแสดงวัตถุทั้งตั้งวางที่พื้น และแขวนติดผนัง บางส่วนจัดวางบนโต๊ะ เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ในเวลาราชการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น. ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ สภาพปัจจุบันค่อนข้างทรุดโทรม เนื่องจากเพิ่งจะประสบปัญหาน้ำท่วม สิ่งของจัดแสดงจึงต้องเก็บรวบรวมขึ้นไว้ ไม่สามารถจัดแสดงให้ติดตามหลักการได้ ขณะนี้น้ำเพิ่งจะลด จึงทิ้งร่องรอยไว้ ยังไม่อาจยกดูลงมาจัดแสดงไว้ที่พื้นเหมือนแต่ก่อน

25 พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ

Museum of World Insects and Natural Wonders

ตั้งอยู่ที่อาคารบ้านจัดสรร เลขที่ 72 ถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 13 (ใกล้ถนนสิริมงคลอาจารย์ซอย 3) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5321-1891 โทรสาร 0-5321-6262 E-mail: insects_museum@hotmail.com เป็นอาคารที่ตั้งอยู่มุมสี่แยกขนาดเล็ก ที่มีถนนซอยมาตัดกัน คือ ถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 13 แยกมาจากถนนนิมมานเหมินท์ ตัดกับถนนสิริมงคลอาจารย์ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างถนนสุเทพกับถนนห้วยแก้ว ลักษณะอาคารเป็นบ้านพักอาศัยตึก 4 ชั้น จัดชั้นล่าง และชั้น 2 ของอาคารเป็นพิพิธภัณฑ์ กั้นปิดประตูทางขึ้นชั้น 3 เป็นบริเวณพักอาศัยส่วนตัว ประตูรั้วทาสีแดง และปิดไว้ตลอด หากจะเข้าชมต้องกดกริ่งให้มาเปิดตามป้ายที่ติดบอกไว้ที่ประตู เข้าชมได้ทุกวัน เวลา 8:30-17:00 น. ค่าเข้าชมสำหรับเด็ก 100 บาท ผู้ใหญ่ 250 บาท ชาวต่างชาติ 300 บาท ชั้นล่างทางเข้ามีเคาน์เตอร์จำหน่ายบัตรติดกันกับตู้จำหน่ายของที่ระลึก พื้นที่โถงกลางจัดวางหินขนาดใหญ่ หินแปลกๆ ก้นห้องติดกับบันไดจัดเรื่องขงโดยเฉพาะ ขึ้นบันไดไปเป็นห้องฝั่งที่เหลื่อมพื้นผ้า จัดวางตู้กระจกตามยาวทำเป็นช่องทางเดินยาวๆ หลายช่อง จัดแสดงหิน และแมลง ติดบอร์ดแสดงแมลงสตัฟฟ์ตามผนัง และแขวนลงมาจากเพดานเหนือตู้ยาว ทำให้ช่องทางเดินเล็กๆ แต่ละช่องถูกกั้นส่วนด้วยตู้กระจกด้านล่าง และแผงแมลงที่ห้อยลงมาจากด้านบน

26 สร้างสรรค์ handicrafts (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)

Creative Handicrafts Ban Roi An Phan Yang

ตั้งอยู่เลขที่ 255/9 ถนนเชียงใหม่-สันป่าตอง (ระหว่างกม.ที่ 19-20) ตำบลหางแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230 โทรศัพท์ 0-5335-5819, 0-5382-2649, 0-5382-2664 โทรสาร 0-5335-5819 อยู่ริมถนนสายเชียงใหม่-หางดง เลดตลาด อ.หางดงไป 3 กิโลเมตร เปิดทุกวัน เวลา 8:30-17:00 น. ไม่มีการจำหน่ายบัตร แต่เป็นการขอช่วยบริจาค ค่าเข้าชมสำหรับเด็ก 30 บาท ผู้ใหญ่ 120 บาท ชาวต่างชาติ 220 บาท (ชมเฉพาะชั้นล่าง 20 บาท เมื่อผ่านประตูทางเข้า และขึ้นชมชั้นบน คนไทย 100 บาท ชาวต่างชาติ 200 บาท) ลักษณะการจัดแสดงใช้วัสดุกันแบ่งเป็นส่วนๆ เพื่อจัดวางและแขวนคิดตั้งวัตถุให้ได้จำนวนมาก เต็มพื้นที่โดยไม่ได้กำหนดหัวข้อ หรือระบุเรื่องราวในการจัดวางเป็นหลัก แต่จัดวางให้อยู่ในจำพวกเรื่องราว เนื้อเรื่อง ที่ใกล้เคียงกัน และจัดวางแต่งไปตามที่ว่างทั่วไป ตามทางเดิน และแขวนคิดผนัง ซึ่งอาคารหลักมี 2 หลังติดกัน สร้างให้มีทางเดินต่อเนื่องเลื่อนไหลโดยตลอด แบ่งชั้นออกเป็นชั้นลอยชั้นย่อย เดินวนได้หลายชั้นจนถึงชั้นคาเฟ่รวมได้ประมาณ 6 ชั้น หากต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะกรุณาคัดก่อนัดหมายล่วงหน้า 7 วันที่เจ้าของกิจการ คุณชวณ ฐนทร 08-9850-0126

ตั้งอยู่เลขที่ 300/2 ถนนเชียงใหม่-ฝาง ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180 โทรศัพท์ 0-5330-1628, 0-5329-7061 โทรสาร 0-5329-7061 E-mail: bankwaitai@hotmail.com Website: www.bannkwaitai.com จากถนนสายเชียงใหม่-แมริม แยกซ้ายเข้าซอยวัดเจ็ดยักษ์สถานผ่านสะพานข้ามคลองชลประทานจะพบบริเวณทุ่งนาซึ่งเป็นอาณาบริเวณของบ้านควายไทย ผ่านประตูรั้วทางเข้ามีที่จอดรถด้านขวา คิดกันเป็นป้อมจำหน่ายบัตร มีทางเดินเข้าสู่ในบริเวณ มีลานโถงใช้เป็นที่นั่งพัก จำหน่ายเครื่องดื่ม และของที่ระลึก ก่อนถึงลานโล่งที่มีบ้านชาวนาและทุ่งข้าวเป็นสิ่งแวดล้อมสร้างท่ามกลางบริเวณทุ่งนาที่มีการติดตั้งเครื่องมือ อุปกรณ์การเกษตรดั้งเดิมไว้ในบริเวณตั้งแต่ระหัดวิดน้ำ เครื่องหีบอ้อย ครกตำข้าว ใช้แรงควายแสดงการใช้งานให้ชม นอกเหนือจากการแสดงบนลานแสดงโล่งที่ท่าส่วนนั่งชมล้อมเป็นครึ่งวงกลม ที่นั่งพาดด้วยไม้ไผ่ยาว ทำอย่างง่ายๆ กลมกลืนกันเป็นธรรมชาติ ใกล้กันเป็นคอกพักควาย เปิดทำการทุกวัน เวลา 7:00-17:00 น. ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย เด็ก 50 บาท ผู้ใหญ่ 100 บาท ชาวต่างชาติ เด็ก 100 บาท ผู้ใหญ่ 200 บาท นักเรียนเข้าชมเป็นหมู่คณะ ค่าเข้าชมคนละ 30 บาท โดยแจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

28 พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น

Ban Yen Museum

ตั้งอยู่เลขที่ 209/3 ถนนวัวลาย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 โทรศัพท์ 0-5327-4007, 0-5327-5799 โทรสาร 0-5327-5800 รั้วล้อมรอบบริเวณบ้านตรงมุมสี่แยก ดิถีริมถนนใหญ่ ตรงข้ามกับห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลแอร์พอร์ตพลาซ่า ลักษณะเป็นบริเวณบ้านพักอาศัยหลายๆ หลังสร้างในพื้นที่เดียวกัน มีบ้านพักอาศัย มีโรงงานผลิตไม้แกะสลักออกแบบโบราณวัตถุอาคารพิพิธภัณฑ์เป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ใช้ชั้นล่างเก็บของ ชั้นบนจัดแสดงวัตถุที่รวบรวมไว้ อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขึ้นบันไดหน้าเรือนก่อนข้างสูงสู่ประตูเข้าชั้นบน มีการจัดวางวัตถุทั่วบริเวณ ทั้งวางพื้น ตั้งบนชั้น บนโต๊ะ ไม่ได้จัดตามหลักการจัดแสดงแบบพิพิธภัณฑ์ ปกติปิดไว้ เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการสำหรับผู้ติดต่อขอเข้าชม ซึ่งควรจะเป็นวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 9:00-17:00 น. เพราะมีคณงานที่จะช่วยดูแลต้อนรับ หรือโทร.นัดหมายล่วงหน้าที่คุณบ้านเย็นโดยตรง

29 ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย

ตั้งอยู่ที่วัดสันปูเลย บ้านสันป่าแดง ม. 4 ตำบลแม่สุ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 50110 ใช้ชื่อชื่อว่า ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน สามารถติดต่อผ่านทาง อบต. แม่สุ่น โทรศัพท์ 0-5334-6225, 0-5334-6333 โทรสาร 0-5388-4196 ต่อ 23 Website: www.macsoun.com เนื่องจากสมาชิก อบต. แม่สุ่น คุณเลอยู่ ที่ตั้งของวัดอยู่ริมถนนซอยซึ่งแยกเลี้ยวซ้ายมาจากถนนสายเชียงใหม่-ฝาง บริเวณก่อนถึง ที่ทำการ อบต. แม่สุ่นเล็กน้อย เมื่อผ่านประตูรั้วซึ่งอยู่ติดกับบริเวณวัดมีอาคารศูนย์ฯ ขนาดเล็ก ลักษณะเหมือนที่นั่งพักรอรถริมทาง มีการจัดวางวัตถุที่รวบรวมไว้เล็กน้อย มีที่วางหนังสือพิมพ์และชุดโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ ลักษณะเหมือนกับไม่ค่อยมีการใช้งานในเวลาปกติที่ผ่านมา รูปแบบของศูนย์ฯ ไม่ได้เป็นการจัดแสดงวัตถุแบบงานพิพิธภัณฑ์ แต่เป็นงานชุมชนแบบรวมศูนย์อยู่ในบริเวณเดียวกัน คือ ถัดเข้าไปใกล้กับอาคารหลังเล็กดังกล่าว มีอาคารขนาดใหญ่ชั้นเดียว เป็นอาคารผลิตสินค้าจำหน่ายของกลุ่มแม่บ้าน ผังตรงข้ามกันซึ่งมีสนามก้นกลางมีโรงอาหารชั้นเดียว เป็นที่ทำการกลุ่มสมาชิกผู้สูงอายุ เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการ ทุกวัน เวลา 8:00-18:00 น.

30 ศาลาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดโสภณาราม

ตั้งอยู่ที่วัดโสภณาราม เลขที่ 153 หมู่ 3 ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180 โทรศัพท์ 0-53122-1222, 0-5312-1000 อยู่ริมถนนสายเชียงใหม่-แม่ริม ผ่านทางเข้าวัดทางด้านขวา เป็นลานจอดรถ ทางเดินตรงจากประตูมุงสู่วิหาร ก่อนถึงวิหารทางขวามือเป็นโรงศาลาใช้ที่ว่างหน้าห้องดาข่ายโลหะเป็นที่เรียนหนังสือของนักเรียนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ห้องดาข่ายโลหะกั้นล้อมรั้วชิดด้านหนึ่งของโรง จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ มีป้ายชื่อติดไว้บนผนังดาข่ายว่า ศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน และศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ประตูดูกปิดล็อกไว้ตลอดเวลา สามารถมองดูวัตถุรวบรวมจัดแสดงภายในจากภายนอกผ่านดาข่ายได้โดยตลอด ติดต่อขอเข้าชมได้โดยขอเจ้าอาวาส พระเลขา หรือผู้ดูแลที่ช่วยถือกุญแจอยู่ เช่น คุณโสภากำประเสริฐ เพราะไม่มีผู้ดูแลประจำเฉพาะกิจการพิพิธภัณฑ์ ลักษณะภายในเหมือนการเก็บของมารวมๆ กันไว้ ไม่ได้จัดเรียบเรียงคัดแยกเพื่อการจัดแสดงในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ การจัดวางในห้องผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีตู้ซึ่งวางเรียงโล่รางวัล ถ้วยรางวัล เครื่องถ้วยบางส่วน ดูเหมือนกับเคยมีการจัดแสดงในอดีต ก่อนจะมีวัตถุมาเพิ่มจนอยู่ในลักษณะกองรวมๆ กัน แล้วยังไม่มีเวลามาจัด คัดแยก หรือดูแลทำความสะอาด

31 บ้านวิถิคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง

ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนบ้านโป่ง ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50290 โทรศัพท์ 0-5384-9573 E-mail: kunatam.s@chaiyo.com โรงเรียนอยู่ติดกับวัดบ้านโป่ง ริมถนนซอยที่แยกเข้ามาจากถนนสายเชียงใหม่-พร้าว ริมถนนมีป้ายบอกทางแยกเข้ามาชมเรือโบราณ วัดบ้านโป่ง จัดแสดงเรือไม้ที่มได้จากท้องน้ำแม่แตง อาคารที่ใช้จัดแสดงวัตถุเป็นเอือนหลงข้าว (ขึงข้าว) มีลักษณะเป็นเรือนไม้ขนาดเล็ก ใต้ถุนสูงโล่ง ชั้นบนปิดล้อมคอกญแจไว้ เปิดเฉพาะเวลาใช้เป็นห้องเรียน ประกอบการเรียนการสอน และงานเทศกาลของโรงเรียน การจัดแสดงอยู่ผังรูปสี่เหลี่ยม เต็มพื้นที่ห้อง ติดกับผนังซึ่งใช้ไม้สานไขว้กันโปร่งๆ แขนงวัตถุจัดแสดง บางส่วนวางบนโต๊ะ และบางส่วนจัดไว้ในตู้ มีวัตถุจัดแสดงไม่มากนัก เนื่องจากไม่ได้เน้นการจัดแสดงตามรูปแบบหลักการพิพิธภัณฑ์ เปิดให้เข้าชมโดยไม่คิดค่าบริการในเวลาราชการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-16:00 น.

32 อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ

ตั้งอยู่ติดริมแม่น้ำปิง ตรงข้ามกับมณฑลทหารบกที่ 33 (ค่ายกาวิละ) จดหมายขออนุญาตเข้าชมถึง ผบ.ทบ.มทบ.33 ที่อยู่ มทบ.33 (ค่ายกาวิละ) ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 โทรศัพท์ 0-5324-1644 ต่อ 75020 โทรสาร 0-5324-5476 หรือติดต่อขอนัดหมายผ่านทาง รอ.ญ. ชูติมา เดิมพงศ์พันธ์ 08-1953-3459 ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแล บริเวณอนุสรณ์สถาน ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามถนนกับค่ายกาวิละ เป็นลานโล่งติดริมถนน กลางบริเวณเป็นอนุสาวรีย์เจ้ากาวิละ เบื้องหลังอนุสาวรีย์เป็นโถงกลางระหว่างอาคารชั้นเดียวปีกซ้ายและขวาที่ใช้เป็นห้องจัดแสดง อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ห้องด้านขวาดัดภาพถ่ายเก่าเกี่ยวกับการทหาร และมีเครื่องใช้ของเจ้านายฝ่ายเหนือจัดแสดงประกอบ ห้องฝั่งตรงข้ามติดภาพเขียนเจ้านายฝ่ายเหนือ และจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ของเจ้าฯ ปกติอาคารนี้ ปิดไว้ ผู้เข้าชมทั่วไปสามารถเข้ามาสักการะที่ลานอนุสาวรีย์หรือเข้ามานั่งเล่นที่โถงซึ่งมีทำอยู่ติดริมน้ำได้ แต่จะเปิดประตูให้เข้าชมในอาคารอย่างเป็นทางการช่วงเทศกาลลอยกระทง และงานพิธีเทิดพระเกียรติพระเจ้ากาวิละ 5 กุมภาพันธ์ของทุกปี หากติดต่อขอเข้าชมทำหนังสือขออนุญาตเพื่อแจ้งการนัดหมายล่วงหน้าเป็นเวลา 3-5 วัน เนื่องจากไม่มีการจัดสรรเจ้าหน้าที่มาประจำการอยู่เพื่อดูแลวัตถุจัดแสดงภายในโดยเฉพาะ

ตั้งอยู่เลขที่ 97/1 หมู่ 7 ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 50270 โทรศัพท์ 0-5382-8090 โทรสาร 0-5330-2072 ตามเส้นทางแยกจากถนนเชียงใหม่-จอมทอง สู่คอกยอินทนนท์ ผ่านทางขึ้นอุทยานแห่งชาติคอกยอินทนนท์ไปแม่แจ่ม ก่อนถึงตัวอำเภอแม่แจ่มประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งศูนย์ฯ อยู่ติดริมถนน รั้วก่อเป็นกำแพงทึบ ผ่านเข้าไปในบริเวณเป็นต้นไม้ร่มครึ้ม มีบ้านไม้ 2 หลัง เรือนหลังแรกหลังใหญ่จัดเครื่องมือทอผ้าไว้ได้ดูบ้าน ชั่นบนเมื่อขึ้นบันไดไปเป็นชานบ้าน จัดเป็นที่นั่งรับแขก และมีตู้เก็บผ้าทอจัดวางอยู่ตามโถงชาน ทางเดินเข้าข้างในแบ่งบริเวณกลางบ้าน อยู่ระหว่างห้องนอนทางด้านซ้ายและขวา ซึ่งเป็นห้องนอนของเจ้าของบ้านและลูก ปลายสุด ทางเดินเป็นห้องนอนเล็กรับแขก เรือนอีกหลังใช้จัดแสดงผ้า แต่เป็นรูปแบบนำเสนอเพื่อขายสินค้า ผ้าทอ หรือโชว์รูม ไม่ได้จัดเป็นรูปแบบพิพิธภัณฑ์ ต้องติดค้อนักหมายเจ้าของบ้านล่วงหน้าเพื่อเข้าชมผ้าสะสมในตู้ โดยไม่ได้คิดค่าบริการ ลักษณะการทำงานของศูนย์ฯ ไม่ใช่รูปแบบพิพิธภัณฑ์ แต่เป็นการจัดกิจกรรม ประสานงานระหว่างชุมชน กับผู้มาเที่ยว เช่น คณะนักศึกษา นักวิจัยศึกษาลายผ้าแม่แจ่ม บางครั้งเป็นวิทยากรรับเชิญให้ความรู้เรื่องการทอผ้า ลายผ้า ให้กับนักเรียนที่โรงเรียน

34 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

ตั้งอยู่ที่หอประชุมคิโกราช บริเวณวัดอินทขิล(ร้าง) ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 อยู่ตรงข้ามกับหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ ติดกับย่านร้านอาหารห้องแถวที่มีชื่อเสียงของเมืองเชียงใหม่ เป็นพิพิธภัณฑ์ในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เปิดให้ชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าชมโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2546 เป็นต้นมา ซึ่งปัจจุบันปิดดำเนินการถาวรตามคำสั่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เรื่องปิดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเชียงใหม่ ประกาศไว้ที่ประตูหน้าอาคาร เนื่องจาก สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ แจ้งยกเลิกสัญญาเช่าที่ดิน วัดอินทขิล (ร้าง) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 จึงต้องปิดการดำเนินการ นับแต่ 1 ตุลาคม 2548 เป็นต้นมา ทางสำนักงานวัดอินทขิล ได้ใช้บริเวณพื้นที่หน้ารั้วริมถนน จัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาเป็นวิหารโล่งข้างถนน ซึ่งก่อนหน้านี้ ทางสำนักงานศิลปากรที่ 8 เชียงใหม่ กรมศิลปากร มีโครงการจะเข้ามาดำเนินการขุดแต่ง โบราณสถานฐานร้างนี้ เพื่อสนองนโยบายของทางสำนักงานพุทธศาสนาที่จะปรับสภาพจากวัดร้าง ให้เป็นวัดที่มีพระสงฆ์จำพรรษา สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ทางพุทธศาสนาได้ เนื่องจากเป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แต่ชาวบ้านร้านค้า ในบริเวณนั้น ร่วมกันคัดค้าน ไม่เห็นด้วยกับการขุด จึงยังไม่มีมีการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับโบราณสถาน ซึ่งอยู่ใต้ถนนและลานจอดรถ (เดิม) จนถึงปัจจุบัน มีเพียงเจดีย์ และพระประธานที่ปรากฏให้เห็นพอจินตนาการถึงขอบเขตวิหารได้เท่านั้น

35 พิพิธภัณฑวัดเชียงมั่น

ตั้งอยู่ในบริเวณวัดเชียงมั่น ถนนมูลเมือง ซอย 9 ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ 0-5321-3170 เมื่อผ่านประตูวัดเข้าไปพบลานจอดรถทางซ้ายและขวา ตรงหน้าเป็นวิหาร อาคารพิพิธภัณฑอยู่ระหว่างหอไตร กับเจดีย์ประธาน ถัดเข้าไปด้านในบริเวณวัด ข้างๆ วิหารเป็นอาคารกุฏิสงฆ์เดิม จัดแสดงอยู่ในห้องเดี่ยวชั้นล่าง ผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วัตถุขนาดใหญ่วางพื้น และวัตถุขนาดเล็กจัดใส่ตู้กระจกซึ่งวางอยู่กลางพื้นที่ ปิดล็อกกุญแจโดยปกติ ต้องขออนุญาตเข้าชม เนื่องจากไม่มีผู้ดูแลประจำการอยู่บริเวณนี้ ไม่เสียค่าเข้าชม แต่ต้องนัดหมายล่วงหน้า

36 ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว วัดเจ็ดยอด

ตั้งอยู่ในบริเวณวัดเจ็ดยอด ถนนซูเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0-5322-5344 วัดอยู่ติดริมถนนใกล้กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่ อาคารศูนย์ข้อมูลอยู่ใกล้กับวิหารเจ็ดยอดซึ่งเป็นศูนย์กลางบริเวณวัด อาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นปูน ชั้นบนเป็นไม้ เดิมเป็นกุฏิเจ้าอาวาส ก่อนทำการบูรณะทั้งวัดและปรับแต่งอาคารเป็นศูนย์ข้อมูล อาคารมีผังเป็นรูปตัวแอล (L) กว้าง ชั้นล่างด้านสั้นเป็นกุฏิพระเลขา พระประเสริฐ คนุศิปาโล ด้านยาวเป็นโถงรับนักท่องเที่ยว บรรยายรวม ฉายวิดิทัศน์ และจำหน่ายหนังสือ ข้อมูลประวัติวัด ฯลฯ ชั้นบนด้านสั้นเคยจัดนิทรรศการเป็นบอร์ดข้อมูลประวัติวัดตั้งแต่ก่อนบูรณะ และหลังบูรณะเสร็จ มีภาพประกอบคำบรรยาย และจัดเป็นช่องตู้กระจกคั่นระหว่างบอร์ดบางช่วงจัดแสดงโบราณวัตถุที่ได้จากการขุดแต่ง ส่วนด้านยาวยังปล่อยเป็นที่โล่งรอการจัดแสดงโบราณวัตถุที่ทางวัดรวบรวมไว้ แต่ปัจจุบันใช้ทำการเพียงชั้นล่าง ชั้นบนที่เคยจัดไว้ถูกปิดตาย และใช้ห้องด้านยาวโถงโล่งเดิม เป็นกุฏิจำวัดของพระผู้ช่วยบ้าง พระครูคงจากที่อื่นบ้าง ส่วนพิพิธภัณฑที่เคยถูกยกเลิกจากการจัดที่อาคารเรียนพระปริยัติธรรมแล้ว ย้ายข้าวของไปเก็บไว้ตามกุฏิเจ้าอาวาสบ้าง วิหารบ้าง ทางวัดมีโครงการว่าจะสร้างอาคารพิพิธภัณฑขึ้นใหม่บริเวณที่ว่างข้างอาคารศูนย์ข้อมูลแล้วจะติดต่อกับทาง อบจ. ผู้ดูแลควบคุม พิพิธภัณฑท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ที่ปิดตัวลงไป ขอเคลื่อนย้ายวัตถุจัดแสดงภายในมาจัดแสดงที่พิพิธภัณฑวัดเจ็ดยอดร่วมกับวัดดุษะสมอื่นๆ ที่ทางวัดเคยเก็บรวบรวมไว้

37 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ

ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยพายัพ ถนนชูปเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 โทรศัพท์ 0-5324-1255 ต่อ 270 โทรสาร 0-5324-1983 E-mail: Ruth@payap.ac.th Website: www.payap.ac.th ที่ตั้งมหาวิทยาลัยแยกจากถนนชูปเปอร์ไฮเวย์ใกล้ บริเวณห้างคาร์ฟูร์ และศูนย์เฟอร์นิเจอร์อินเด็กซ์ มีป้ายทางเข้าบอกหน้าปากซอย ผ่านทางเข้ามหาวิทยาลัยมาเล็กน้อยจะพบอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอยู่ทางด้านซ้าย เป็นเรือนไม้บนลานสนามหญ้า บริเวณทั่วไปในมหาวิทยาลัยดูโปร่งโล่ง ไม่มีอาคารสูงบดบังทัศนียภาพ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมีการจัดแสดงวัตถุแบบพิพิธภัณฑ์ และปิดตัวลงเมื่อปีการศึกษา 2549 นี้ เพราะทางมหาวิทยาลัยเพิ่งจะปรับโครงสร้างการศึกษาในปีนี้ งานของศูนย์วัฒนธรรมได้ถูกทดลองปรับเข้าไปอยู่ประจำคณะ เพื่อให้อาจารย์ได้ทำวิจัยกัน งานข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดที่เคยรวบรวมไว้เป็นงานของศูนย์วัฒนธรรมได้ย้ายไปอยู่ที่ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งยังให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านดนตรีอยู่ในรูปแบบหอสมุด และกำลังจะทำโครงการสร้างห้องสมุดดนตรี เพื่อให้บริการเฉพาะด้าน ส่วนงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านดนตรีที่เคยเป็นงานหลักของศูนย์ฯ ถูกปรับเข้าไปรวมอยู่กับฝ่ายพัฒนานักศึกษา และมีสโมสรนักศึกษาเป็นผู้ดูแลประสานงานด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ติดต่อเชิญวิทยากรมา สอนนักศึกษา หรือจัดกิจกรรมไปร่วมงานกับจังหวัด และเทศบาล เช่น งานแห่เทียนพรรษา ประเพณีกระทง เป็นต้น

38 พิพิธภัณฑ์ชัยสิลวัฒน วัดพระนอนหนองผึ่ง

ตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระนอนหนองผึ่ง หมู่ 4 ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลหนองผึ่ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140 โทรศัพท์ 0-5332-3283 วัดอยู่ในบริเวณเวียงกุมกามชั้นนอก เข้าซอยแยกจากถนนเล็กน้อย บริเวณวัดกว้างขวาง มีวิหารพระนอนขนาดใหญ่เป็นจุดเด่น อาคารพิพิธภัณฑ์อยู่ติดเข้าไปด้านใน เป็นอาคารชั้นเดียวปิดล็อกไว้ เนื่องจากยกเลิกงานพิพิธภัณฑ์ไปเกือบสิบปีแล้ว และปรับใช้อาคารนี้เป็นศาลาอนอน เป็นโรงโม่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า จัดแสดงวัตถุถูกเคลื่อนย้ายไปติดผนังเพื่อเพิ่มพื้นที่ว่างสำหรับใช้งานตรงกลาง

39 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดพระนอนแม่ปู้คา

ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดพระนอนแม่ปู้คา ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130 โทรศัพท์ 0-5333-2862 ทางเข้าวัดเลี้ยวเข้าซอยแยกจากถนนสายเชียงใหม่-สันกำแพง ปากทางเป็นที่ทำการสำนักงานทางหลวงจังหวัด ตรงกับประตูวัดเป็นลานโล่ง ด้านซ้ายเป็นวิหาร และถัดจากลานโล่งตรงกับประตูวัดเป็นอุโบสถ มีศาลาโถงต่อเชื่อมด้านข้างอุโบสถไปในแนวขนานกับวิหาร จึงทำให้มองจากประตูทางเข้าไม่เห็น ถัดต่อไปจากศาลาโถงเป็นโครงสร้างอาคารที่มีการขึ้นโครงเสา เทพื้นคอนกรีตไว้แต่ยังไม่สร้างไม่เสร็จ เจ้าอาวาสบอกว่า เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ที่มีโครงการตั้งแต่เจ้าอาวาส 3 รุ่นก่อนหน้านี้ที่ดำริสร้าง แต่ยังไม่ทันสำเร็จ ไม่มีการสืบทอดเจตนารมณ์ด้านพิพิธภัณฑ์ โครงสร้างดังกล่าวจึงถูกทิ้งร้างไว้ โดยที่เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันกล่าวว่า ต้องสืบสานงานด้านถาวรวัตถุที่สร้างค้างคามากรุ่นก่อนๆ ให้แล้วเสร็จไปตามกำลังปัจจัยที่มีก่อน แล้วจึงจะคิดประชุมกันต่อไปว่าปรับปรุงโครงสร้างอาคารที่ขึ้นไว้เป็นอะไรต่อไป

40 ศูนย์วัฒนธรรมสันทราย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม

ที่ตั้งโรงเรียนสันทรายวิทยาคม อยู่ที่หมู่ 10 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210 โทรศัพท์ 0-5349-8220-1 โทรสาร 0-5335-3872 โรงเรียนอยู่ริมถนนใหญ่สายเชียงใหม่-พร้าว บริเวณโรงเรียนกว้างขวาง ไม่มีอาคารจัดแสดงวัตถุในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ ไม่มีอาคาร หรือห้องศูนย์วัฒนธรรมให้เข้าชม เป็นงานของศูนย์วัฒนธรรมที่คงเหลือแค่การจัดกิจกรรม ซึ่งผ่านทางอาจารย์หมวดสังคมเป็นแม่งาน การติดต่อประสานงานเรื่องกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม ต้องติดต่อกับอาจารย์สาขาวิชานั้นๆ โดยตรง เช่น อ.พิศพร ดวงสะอาด เรื่องดนตรีพื้นเมือง กลองสะบัดชัย และงานด้านวัฒนธรรมต่างๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

41 พิพิธภัณฑภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านสันศรี

ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนบ้านสันศรี หมู่ 1 ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210 โทรศัพท์ 0-5349-2993 ที่ตั้งโรงเรียนอยู่ในซอยแยกจากถนนเชียงใหม่-คอยสะเก็ด บริเวณตลาดแม่ข่อย ตั้งอยู่ติดกับวัดสันศรี อาคารพิพิธภัณฑอยู่ตรงกับประตูทางเข้าโรงเรียน ข้างกำแพงวัด มีลักษณะเป็นศาลาวัดที่ถูกปรับปรุงยุคสร้างผนังกัน ใสบานประตู หน้าต่าง เป็นห้องเดี่ยวขนาดย่อม อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมเกือบจัตุรัส วัตถุจัดแสดงถูกนำมาเก็บรวบรวมไว้บนโต๊ะกลางห้อง เพื่อหนีฝนรั่วซึมตามผนังห้อง ปัจจุบันปิดไว้รอการปรับปรุงโครงสร้างหลังคาเนื่องจากประสบกับปัญหาปลวกทำลายโครงสร้าง ก่อนหน้าก็ไม่ได้เปิดทำการเป็นเวลาเข้าชม เปิดเมื่อใช้เป็นห้องเรียนในบางวิชาเท่านั้น

42 พิพิธภัณฑธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

พิพิธภัณฑตั้งอยู่ในบริเวณสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ติดต่อกับใช้ที่อยู่ปลายทาง ตู้ ปณ. 7 แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180 โทรศัพท์ 0-5384-1000 โทรสาร 0-5329-9754 E-mail: bgo@qsbg.org Website: www.qsbg.org สวนพฤกษฯ อยู่ริมถนนเชียงใหม่-สะเมิงที่แยกจากถนนสายเชียงใหม่-แม่ริม เก็บค่าเข้าชมครั้งเดียวที่ทางเข้า เด็ก 10 บาท / ผู้ใหญ่ 20 บาท รถรายนั่งชมได้ทั่วบริเวณ คนละ 30 บาท (ขับรถเข้าชมเอง คิดค่าธรรมเนียมรถยนต์คันละ 30 บาท) ไม่มีค่าเข้าชมในส่วนของพิพิธภัณฑ บริเวณสวนกว้างขวาง จัดแต่งไว้เป็นส่วนๆ ให้เข้าชมในรูปแบบที่กลมกลืนกับธรรมชาติ ในส่วนของพิพิธภัณฑมีเพียงอาคาร ชั้นล่างใช้ห้องหนึ่งเป็นส่วนสำนักงาน และอีกห้องหนึ่งเป็นห้องคลัง รวบรวมวัตถุจัดแสดง ชั้นบนกำลังอยู่ในช่วงออกแบบตกแต่งภายใน ยังไม่สามารถเข้าชมได้

43 ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านแม่โป่ง

ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนบ้านแม่โป่ง เลขที่ 83 หมู่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220 โทรศัพท์ 0-5384-0269 โทรสาร 0-5384-0269 จากถนนสายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด แยกเข้าทางไปสันกำแพง ผ่านทางที่ว่าการอำเภอดอยสะเก็ด ไปตามคลองชลประทานผ่านหมู่บ้านป่าไม้แดงไปข้ามสะพานเข้าหมู่บ้านพบโรงเรียนอยู่ตรงข้ามไปรษณีย์และสถานีตำรวจนครบาลแม่โป่ง ภายในบริเวณโรงเรียนกว้างขวาง อาคารศูนย์ฯเป็นอาคารชั้นเดียว มีขนาดใหญ่ อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปกติถูกปิดล็อกไว้ จะเปิดก็ต่อเมื่อใช้งานเฉพาะกิจเท่านั้น เช่น ใช้เป็นโถงบรรยายพุทธศาสนาทุกเช้าวันพฤหัสบดี เป็นต้น วัตถุจัดแสดงยังคงอยู่ตามชั้นหั่วเรื่องต่างๆ ซิดคิดผนังทั้ง 2 ข้าง แต่ถูกเก็บแบบบรกร้าง ไม่ได้ใช้งาน

44 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม

ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม 20 หมู่ 1 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220 โทรศัพท์ 0-5349-5519 โทรสาร 0-5349-6260 E-mail address ของโรงเรียน dsk_school@hotmail.com Website: <http://school.obcc.go.th/doiku> โรงเรียนตั้งอยู่ริมถนนสายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด เลขปากทางแยกไปเจ็อนแม่หลวงอุดมธาราเล็กน้อย ภายในบริเวณร่มรื่น มีอาณาบริเวณกว้างขวาง อาคารศูนย์ฯ เป็นเรือนไม้ชั้นเดียวผนังโปร่ง ปิดทั้งข้าง เนื่องจากความโปร่งของอาคารไม่สามารถแก้ปัญหาฝุ่น และใบไม้ร่วงที่ปลิวเข้ามารบกวนภายในได้ จึงเลิกใช้อาคารศูนย์ฯไปในที่สุด คงเหลือแต่การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ใช้ติดต่อประสานงานในรูปการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ไม่ได้มีอาคารเพื่อการจัดแสดงวัตถุในรูปแบบพิพิธภัณฑ์แต่อย่างใด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

45 พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณ โรงเรียนบ้านบวทมื้อ

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนบ้านบวทมื้อ หมู่ 1 ตำบลจีเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ 50150 โทรศัพท์ 0-5347-1486 จากถนนสายเชียงใหม่-แม่แตง เลี้ยวซ้ายแยกเข้าทางไป แม่ฮ่องสอน บริเวณตลาดแม่มาลัย โรงเรียนอยู่ติดกับถนนข้างซอยบวทมื้อ ซ.3 ตรงข้ามกับซอย บวทมื้อ ซ.4 ภายในบริเวณมีขนาดไม่ใหญ่นัก มีลานสนามอยู่กลางบริเวณ อาคารเรียนหลักหัน หน้าเข้าสนาม พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณอยู่ใกล้กับประตูทางเข้า ลักษณะเป็นเรือนไม้ขนาดเล็กยกพื้น แวดล้อมบริเวณเรือนด้วยไม้ประดับ หน้าบ้านมีป้ายคิดว่า บ้านโบราณ เมื่อขึ้นบันไดหน้าเรือนไป 3 ชั้น ถึงห้องโถงขนาดย่อม และมีผนังกันห้อง แบ่งออกเป็น 2 ห้อง หันหน้าประตูเข้าสู่ห้องโถงกลาง ไม่มีการจัดแสดงวัตถุใดๆ เนื่องจากปรับใช้เป็นบ้านพักอาศัยของอาจารย์มาหลายปีแล้ว ไม่ได้เปิด ให้เข้าชม

46 ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนบ้านหนองก่าย

ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลสันป่าตอง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 50330 โทรศัพท์ของโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคาร 0-5337-4258 โรงเรียนบ้านหนองก่ายถูกยุบรวมกับ โรงเรียนสันป่าตองมาได้หลายปีแล้ว การเดินทางจากเชียงใหม่ไปตามถนนสายเชียงใหม่-แม่แตง เลี้ยวแยกซ้ายเข้าทางซอยไปวัดพระบาทสี่รอย ผ่านโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคารเข้าไปอีกประมาณ 10 กิโลเมตร ตามป้ายบอกทางไปวัดหนองก่าย พบโรงเรียนอยู่ติดกับวัด ลักษณะทางกายภาพของ โรงเรียนบ้านหนองก่ายนั้น มีภูมิทัศน์ที่งดงาม ด้านหน้าประตูทางเข้ามองเห็นไปพบสนามหญ้าเป็น ลานโล่งขนาดใหญ่กึ่งกลางพื้นที่ อาคารใช้งานถูกจัดสร้างไว้ข้างในสุดของพื้นที่ ด้านข้างพื้นที่ติดถนน ซอยที่คั่นทุ่งนาไว้ ฝั่งตรงข้ามทางเข้าเป็นที่ตั้งของวัดหนองก่าย ซึ่งเป็นวัดที่มีการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวสูงมาก เห็นได้จากตลอดทางเข้ามาจากถนนใหญ่ประมาณ 10 กิโลเมตร จะติดป้าย บอกทางไปวัดหนองก่ายตลอดทาง

47 หอวัฒนธรรม โรงเรียนวัดจัวเฒ่า

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนวัดจัวเฒ่า หมู่ 8 ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ 50250 โทรศัพท์ 0-5346-0283, 0-5322-9718 การเดินทางไปโรงเรียน จากเชียงใหม่ไปตามถนนสายเชียงใหม่-หางดง เลี้ยวคลองชลประทาน เลี้ยวแยกขวาเข้าทางไปสะเมิง เลี้ยวทางคดเคี้ยวลาดชัน ลัดเลาะภูเขา ไปตามทางจนถึงที่ว่าการอำเภอสะเมิงให้เลี้ยวซ้ายถึงสาธารณสุขเลี้ยวขวาเข้าข้างตลาด ไปตามทางจนถึงแยกซ้ายเข้าวัดรุ่งอรุณ โรงเรียนอยู่ถัดจากวัด ภายในบริเวณโรงเรียนกว้างขวาง อาคารเรียน อาคารอำนวยการหันหน้าเข้าทางถนนสู่ในบริเวณโรงเรียน มีลานสนามกลางบริเวณหอวัฒนธรรมอยู่บนเนินดินในบริเวณหันหน้าสู่สนาม เป็นเพิงไม้ยกพื้นสูงลักษณะเหมือนยุ้งข้าว ที่เก็บผลผลิตทางการเกษตร มีช่องเจาะทะลุอยู่กลางพื้นขนาดลำตัวคนลอดขึ้นไปได้ สำหรับวางพาดบันไดขึ้น แต่ปัจจุบันไม่มีบันไดขึ้นข้างบน ปลอยรกร้างอยู่

48 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนแม่แจ่ม เลขที่ 180 ถนนเจริญนิรันดร์ ซอย 10 หมู่ 12 ตำบลช้างเคื่อง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 50270 โทรศัพท์ 0-5348-5104 โทรสาร 0-5382-8389 Website: <http://school.obec.go.th/macchaem> เดินทางจากเชียงใหม่ไปทางถนนสายเชียงใหม่-หางดง ก่อนถึงวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหารมีทางแยกขวาไปคอกอินทนนท์ ข้ามเขาไปถึงตัวอำเภอแม่แจ่ม พบวงเวียนห้าแยก ไปแยกข้างประปาแม่แจ่ม ผ่านวัดบุปผารามแล้วเลี้ยวขวาไปตามทางไปที่ทำการสวนป่าฯ โรงเรียนอยู่ทางซ้ายค่อจากโรงเรียนบ้านเนินซึ่งมีรั้วติดกัน ภายในบริเวณโรงเรียนกว้างขวาง เมื่อเข้าประตูมาพบป้อมยามทางขวา ตามทางถนนด้านซ้ายเป็นลานสนามหญ้าขนาดใหญ่ ด้านขวาเป็นอาคารเรียนหลักยาวไปตลอดทาง ระหว่างป้อมยามกับอาคารเรียนหลักมีทางเดินเล็กๆ สู่อาคารศูนย์ฯ ซึ่งตั้งอยู่หลังอาคารเรียนหลัก ลักษณะเป็นโรงไม้ยกพื้นสูง ไม่มีผนัง ได้ถุนวางโต๊ะนักเรียน มีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นบนตรงบริเวณคั่นหน้ากึ่งกลางโรง ชั้นบนมีตู้กระจกขนาดใหญ่สำหรับจัดแสดงวัตถุ หิ้งไว้เปล่าโล่ง และมีอีก 1 ตู้ที่มีวัตถุจัดแสดงจัดไว้ตู้ ถัดเข้าไปด้านหลังศูนย์มี เือนรักถิ่น เป็นอาคาร 2 ชั้นขนาดย่อม ใช้เป็นห้องเรียนของนักเรียนในโรงเรียน เคยใช้เป็นอาคารศูนย์ฯ แต่เมื่อมีขนาดคับแคบจึงสร้าง อาคารศูนย์ฯขึ้นใหม่ด้านหน้าเพื่อขยายงานของเือนรักถิ่นออกไป

อยู่ในบริเวณวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ 2 ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ 50160 โทรศัพท์วัด 0-5334-1093, สำนักงานวัด 0-5382-6869 อยู่ข้างถนนสาย เชียงใหม่-หางดง-ฮอด ผ่านประตูวัดเข้าไปพบลานจอดรถ และโรงวิหารชั่วคราวสำหรับสักการะ พระธาตุ เนื่องจากกำลังปรับปรุงบูรณะวิหาร และองค์เจดีย์พระธาตุ บริเวณด้านหลังโรงวิหาร สร้าง เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ใหม่ชั้นเดียว แทนที่พิพิธภัณฑ์หลังเดิม วัตถุประสงค์แสดงถูกกระจายไปตามโรง วิหาร เก็บถือนักบุญแจไว้ที่ศาลานอน และกุฏิเจ้าอาวาส เนื่องจากเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ เป็นศูนย์กลาง ติดต่อประสานงานทางกิจการสงฆ์หลายๆ ด้าน ทำให้มีหมู่อาคาร ห้องติดต่อ สำนักงานภายใน บริเวณวัดมากมาย ปัจจุบันส่วนงานพิพิธภัณฑ์ยังไม่เปิดให้เข้าชม ยังอยู่ในช่วงวางแผนจัดแสดง ภายใน ออกแบบตกแต่งภายใน ยังไม่มีการจัดแสดงวัตถุ ซึ่งทั้งหมดควมอยู่ในงานรับเหมาปรับปรุง บูรณะวัดของทางกรมศิลปากร ทางวัดไม่ทราบรายละเอียดการวางแผนจัดแสดง ยังไม่มีกำหนดการ ที่แน่นอนเรื่องค่าเข้าชม และเวลาทำการ หากเปิดแล้วอาจขอรับบริจาคค่าเข้าชมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้ เจ้าหน้าที่ที่มาดูแลส่วนนี้ เปิดให้เข้าชมในวัน-เวลาใดนั้นจำเป็นต้องประชุมหารือ เพื่อกำหนดกัน อีกครั้ง

50 พิพิธภัณฑ์ภาพเก่าเมืองพร้าวในอดีต

อยู่ในบริเวณวัดกลางเวียง 70 หมู่ 2 ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 50190 โทรศัพท์ 0-5347-5402 โทรสาร 0-5347-5402 จากเชียงใหม่ไปตามทางสายแม่ใจ-พร้าว เลี้ยวขวา ตรงหน้าว่าการอำเภอพร้าวแล้ว เลี้ยวซ้ายที่ทางแยกไปตลาดตรงไปสถานีขนส่งอำเภอพร้าว ฝั่ง ตรงข้ามเป็นศาลหลักเมืองซึ่งอยู่ติดกับวัดกลางเวียงซึ่งมีวัดติดถนนบริเวณมุมสี่แยก ผ่านประตูรั้วเข้าไปจากฝั่งสถานีขนส่งเป็นบริเวณหลังวัด ถนนจากประตูเลียบข้างอาคารพิพิธภัณฑ์สู่ลานจอดรถ ภายในวัด วิหารขนาดใหญ่อยู่กลางบริเวณวัด อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารชั้นเดียวอยู่ติดกับหมู่ อาคารกุฏิ 2 ชั้น อาคารเรียนพระปริยัติธรรม โถงอาคารพิพิธภัณฑ์ถูกปิดประตูล็อกกุญแจไว้ ภายใน ห้องจัดแสดงอยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยังคงมีภาพถ่ายซึ่งเป็นกรอบรูปวิทยาศาสตร์แขวนอยู่บน ที่วางตามผนัง บนพื้นห้องจัดวางวัตถุที่มีขนาดใหญ่จำนวนหนึ่ง ไม่ได้เปิดให้เข้าชม ปิดทิ้งร้างมา นานกว่า 3 ปีแล้ว

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

คณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชาชีววิทยา มีพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับพืช 2 แห่ง ได้แก่ หอพรรณไม้ และ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ซึ่งจะแบ่งกล่าวถึงแยกจากกันเป็น 2 หัวข้อ

- หอพรรณไม้

เมื่อปี พ.ศ. 2536 ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลไทย ก่อสร้างอาคาร 3 ชั้น แต่ละชั้นมีพื้นที่ใช้สอย 432 ตร.ม. มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งให้เป็นหอพรรณไม้ รวบรวมข้อมูล และมีฐานข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักๆ คือ ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง เก็บใส่แฟ้มกระดาษ รวบรวมไว้ในตู้ที่ชั้น 3 ของอาคาร รวมกับห้องสมุดทางพฤกษศาสตร์ ส่วนชั้น 2 เป็นห้องสำนักงานของคณะทำงาน ห้องเรียน ห้องจัดแสดง ห้องเตรียมตัวอย่าง และห้องฐานข้อมูล

ตัวอย่างพันธุ์พืชเน้นเก็บจากบริเวณภาคเหนือของประเทศไทย อบแห้งในตู้อบ ผ่านกระบวนการทางเคมีเพื่อปกป้องจากศัตรูจำพวกเชื้อรา และแมลง แล้วผนึกกับกระดาษ เก็บในตู้

โครงการสะสมข้อมูลเพื่อระบุสายพันธุ์พืช นอกจากจะเอื้อประโยชน์กับงานอนุรักษ์ป่าแล้ว ยังเป็นห้องสมุดรวบรวมข้อมูลพืช เป็นประโยชน์ทางวิชาการ และต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันยังมีการดำเนินการอยู่ และขณะนี้มีตัวอย่างพรรณไม้มากกว่า 25,000 ตัวอย่าง จำนวนชนิดมากกว่า 2,500 ชนิด

ทางหอพรรณไม้ ให้คำปรึกษา และให้ความรู้ทางด้านพฤกษอนุกรมวิธานอยู่เสมอ

- พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2523 วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมตัวอย่างพืชและสัตว์ที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกัน และจัดแสดงเป็นหมวดหมู่ตามหลักการทางวิชาการ โดยมีคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของภาควิชาชีววิทยา ร่วมกันเป็นคณะกรรมการจัดตั้ง จนเมื่อมีการจัดตั้งหอพรรณไม้ขึ้นได้แยกส่วนตัวอย่างพืชบางส่วนออกไปจัดเก็บที่หอพรรณไม้

เมื่อปี พ.ศ. 2545 มีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ครั้งใหญ่ จัดส่วนการแสดงให้เห็นยิ่งขึ้นเพื่อบริการสำหรับการเรียนการสอนของภาควิชาชีววิทยา

เนื่องจากไม่มีอัตราจ้างเจ้าหน้าที่ประจำห้อง จึงปิดไว้ และเปิดใช้งานเมื่อมีการเรียนการสอนเท่านั้น ซึ่งบุคคลภายนอกที่สนใจเข้าชม สามารถนัดหมายล่วงหน้า เพื่ออาจารย์จะได้มาเปิดให้เข้าชม

คຸ່ມเจ้าบุรีรัตน์ มี 2 แห่ง ในบริเวณใกล้เคียงกัน จึงแบ่งกล่าวถึงแยกจากกันเป็น 2 หัวข้อ

- คຸ່มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง)

อาคารคຸ່มเจ้าบุรีรัตน์ สร้างเสร็จเมื่อ 2461 และถูกทิ้งร้างเมื่อ 2485-2487 สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อทหารญี่ปุ่นเข้ามาในเชียงใหม่ และได้ใช้พื้นที่บางส่วนของโรงเรียนยุพราชเป็นที่ตั้ง หลังจากอพยพเพื่อความปลอดภัยไปอยู่บ้านพักชั่วคราวที่ท่ากระชายแล้ว เจ้าเรณูวรรณ ชายาเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง) มีความประสงค์จะขายอาคารคຸ່ม แต่ไม่มีการตกลงซื้อขาย จึงให้สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เข้าอาคารคຸ່มและที่ดินบางส่วนเป็นรายเดือน เมื่อท่านสิ้นพระชนม์ ธิดาคนที่ 2 เจ้าวัฒนา โชตนา (ณ เชียงใหม่) เป็นผู้จัดการมรดก ขายฝากอาคารสองครั้งให้กับนางลัดดา ศรชัย (ธิดาของนางกี ลืมตระกูล คหบดีและผู้บ่มใบยาสูบ) ได้ถอนจากการขายฝากเมื่อ 2496

กระทรวงการคลัง ซื้อที่ดิน และอาคาร คຸ່มเจ้าวัฒนา โชตนา (ณ เชียงใหม่) ในวันที่ 15 มกราคม 2496 เป็นจำนวนเงิน 620,000 บาท ให้โรงงานยาสูบจัดตั้งสำนักงานยาสูบ ณ อาคารคຸ່มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง) โดยใช้เป็นที่ทำการสำนักงานเรื่อยมาจนถึงวันที่ 19 มกราคม 2541 เป็นระยะเวลา 45 ปี มีการเพิ่มจำนวนพนักงาน ขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงได้ย้ายออกจากอาคารคຸ່มเจ้าบุรีรัตน์ เข้าอาคารสำนักงานใหม่ในบริเวณเดียวกัน (บริเวณด้านหลังคຸ່ม)

- ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คຸ່มเจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์)

เจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์ รุ่งเรืองสูงสุดปี พ.ศ.2432 ทรงวางแผนปราบพญาผาบสำเร็จ ซึ่งเป็นปีที่บริษัทยุโรปบริติชบอร์เนียว จำกัด เริ่มดำเนินกิจการป่าไม้ในเชียงใหม่และท่านมีบทบาทสำคัญในการป้องกันเมืองเชียงใหม่ในสมัยนั้นหลายครั้ง ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ.2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงแต่งตั้งเจ้าราชภาทินัย เจ้าน้อยแก้วมุงเมือง เป็นเจ้าบุรีรัตน์ต่อไป

เจ้าน้อยชมชื่น ณ เชียงใหม่ บุตรชาย (ต่อมาเป็นเจ้าราชภาทินัย และเจ้าราชวงศ์) เป็นผู้ครอบครองอาคารต่อมา ซึ่งในระหว่างนั้นท่านยังมีอาคารในครอบครอง คือ คຸ່มเจ้าราชวงศ์ ที่บริเวณใกล้เคียงกัน และประมาณปี 2460 นางบัวผัน นิกรพันธ์ (ทิพยมณฑล) ซื้อจากเจ้าบุษบา ณ เชียงใหม่ (ภริยาเจ้าน้อยชมชื่น ณ เชียงใหม่) เรียกว่า บ้านกลางเวียง ได้เชิญบิดามาพำนัก จึงเป็นที่พักอาศัยของบุตรหลานพระยาภคคณาการ (เมือง ทิพยมณฑล) เรื่อยมา ประมาณปี 2486 เคยใช้เป็นที่พักการ พุทธนิคมเชียงใหม่ มีการจัดตั้งห้องสมุด โรงพิมพ์เล็กๆ ต่อมา มีการสร้างพุทธสถานเชียงใหม่ที่ถนนท่าแพ

9 มีนาคม 2544 นางสาวเรียงพันธ์ ทิพยมณฑล มอบอาคารคຸ່มเจ้าบุรีรัตน์ ให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่บรรพบุรุษตระกูลทิพยมณฑล และกิตติบุตร์ คือ พระยาภคคณาการ (เมือง ทิพยมณฑล) และ หลวงนิกรจีนกิจ (บุญมา นิกรพันธ์)

ศาลานารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่จัดแสดงทรัพย์สิน จำหน่ายผลิตภัณฑ์เหรียญ และรับจ่ายแลกเหรียญกษาปณ์ ก่อตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมธนารักษ์ ที่จะดำเนินการขยายงาน ด้านเหรียญกษาปณ์ออกไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ รวม 3 ภาค คือ ภาคเหนือที่จังหวัด เชียงใหม่ ภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้บริการ แก่ประชาชนและผู้สนใจได้อย่างทั่วถึง

โดยได้จัดตั้งศาลานารักษ์ส่วนภูมิภาคขึ้นที่เชียงใหม่เป็นแห่งแรกเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2548 เพื่อเป็นการร่วมฉลองในโอกาสที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18 (9-17 ธันวาคม 2548) ในนามประเทศไทย

04 พิพิธภัณฑชาวเขา

พิพิธภัณฑชาวเขาจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2508 โดยคำแนะนำของ Prof. W.R. Geddes นักมานุษยวิทยาจากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ออสเตรเลีย ตั้งอยู่ในอาคารที่ทำการศูนย์วิจัยชาวเขา ภายใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ จัดเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางวัฒนธรรม วิธีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงใน ประเทศไทย หรือที่เรียกกลุ่มชนเหล่านี้ว่า “ชาวเขา” เพื่อประกอบการศึกษา ค้นคว้า วิจัยของนักวิจัย และผู้สนใจทั่วไป

ต่อมา ได้มีกลุ่มผู้สนใจจำนวนมากขึ้น จึงได้เปิดให้บริการเยี่ยมชมแก่บุคคลทั่วไป ทั้ง ชาวไทย และชาวต่างประเทศ

ปี พ.ศ. 2540 ได้ย้ายสถานที่ตั้งจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มา ณ อาคารในบริเวณสวน ล้านนา ร.9 (ที่ตั้งปัจจุบัน) โดยได้รับความอนุเคราะห์จากจังหวัดเชียงใหม่ โดยนายพลกร สุวรรณ รัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ในขณะนั้น

ปัจจุบัน ได้จัดการแสดงออกเป็น 3 ชั้น ชั้นที่ 1 เรื่องชีวิต ความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณี ของชาวเขา จำนวน 12 เผ่า ชั้นที่ 2 เรื่องการแต่งกาย ชีวิตเด็กบนดอย การพัฒนามนุษย์บนพื้นที่สูง และ ศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง ชั้นที่ 3 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ที่มีต่อพสกนิกร ชาวไทยภูเขา

05 พิพิธภัณฑสถานบ้านแม่คอกยบ

เริ่มก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านแม่ คอกยบ ตั้งแต่ปี 2527 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาวบ้านแม่ไว้ เนื่องจากในช่วงนั้นเริ่มมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมที่หมู่บ้านจำนวนมาก ชาวบ้านเริ่มนำของใช้ในครัวเรือนที่เป็นของแปลกตานักท่องเที่ยวออกมาขาย พ่อหลวงเห็นว่าหากปล่อยปะละเลยจะทำให้วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวบ้านแม่หมดไป จึงจัดโครงการสร้างพิพิธภัณฑสถานเพื่อรวบรวมของใช้ในชีวิตประจำวันไว้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม

ปัจจุบันมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก คณะกรรมการที่ดูแลจัดการแหล่งท่องเที่ยวบ้านแม่คอกยบ กำลังดำเนินการผลักดันโครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานเป็นศูนย์เรียนรู้ มีเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกด้าน ตั้งแต่ เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย อาหารการกิน ชารักษาโรค เพื่ออนุรักษ์ไว้ให้เด็กรุ่นหลังได้ศึกษา และคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านแม่ คอกยบไว้ ขณะนี้กำลังดำเนินการรวบรวมข้อมูลในทุกๆ ด้าน เช่น ความหมายต่างๆ ของลายผ้าปัก พร้อมรวบรวมตัวอย่างลายผ้าปักไว้จัดแสดงด้วย

06 พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัถย์

สร้างขึ้นหลังจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระราชชายาเจ้าดารารัศมีทรงย้ายกลับมาประทับที่เชียงใหม่ หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต เจ้าดารารัศมีทรงใช้พระตำหนักหลังนี้ปฏิบัติพระกรณียกิจทั้งทางด้านการเกษตร และศิลปวัฒนธรรม อาทิ ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ทรงฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมล้านนา ทรงสร้างสวนทดลองการเกษตรชื่อ “สวนเจ้าสหาย” ทรงทดลองปลูกดอกกุหลาบพันธุ์ใหม่ๆ ที่ทรงได้มาจากสมาคมกุหลาบแห่งอังกฤษ พันธุ์ที่ทรงโปรดปรานที่สุดเป็นกุหลาบดอกใหญ่ สีชมพู กลิ่นหอมเย็น ทรงตั้งชื่อถวายเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่พระบรมราชสวามีว่า จุฬาลงกรณ์ ซึ่งยังคงได้อนุรักษ์ปลูกไว้ในบริเวณลานพระบรมรูปอนุสาวรีย์หน้าอาคารพิพิธภัณฑสถาน ท่านทรงทำพินัยกรรมประทานที่ดินบริเวณพระตำหนักเป็นมรดกแก่ทายาท ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ซื้อที่ดินนี้ต่อจากทายาท ทำการบูรณะให้คงงามใกล้เคียงสภาพเดิม และจัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑสถานโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ระหว่างบรรพชนในอดีตกับอนุชนรุ่นหลัง การบูรณะใช้แนวทางอนุรักษ์และเตรียมการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ตุลาคม 2541 ด้วยการรักษาสวนประกอบอาคาร และรวบรวมสิ่งของเครื่องใช้อันเกี่ยวข้องกับพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และพระกรณียกิจต่างๆ ของพระองค์ท่าน โดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเปิดพิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัถย์ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2542 และเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

07 พิพิธภัณฑ์ไปรษณียากรเชียงใหม่

เดิมเป็นที่ทำการไปรษณีย์แม่ปิงเรื่อยมาจนกระทั่งปี 2533 การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากรเชียงใหม่ เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมของนักสะสมดวงตราไปรษณียากรในภูมิภาคนี้

08 พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2540 โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเปิดอย่างเป็นทางการ

การจัดแสดงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ห้องจัดแสดงเงินตราโบราณ จัดแสดงเงินตรายุคก่อนประวัติศาสตร์ เงินตราในดินแดนสุวรรณภูมิ เงินตราล้านนา และเงินตราร่วมสมัย

ห้องจัดแสดงผ้าโบราณ จัดแสดงผ้าไทย และต่างประเทศ เช่น พม่า ลาว จีน กัมพูชา และผ้าในพระราชสำนักเป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการเป็นศูนย์กลางเผยแพร่ความรู้ด้านเงินตราและผ้าไทแก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าแห่งมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

นอกจากมีการจัดแสดงเงินตรา และผ้าโบราณให้ผู้สนใจเข้าชมแล้ว ยังได้ร่วมมือกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านพิพิธภัณฑ์ เงินตรา และผ้าโบราณ มีการจัดกิจกรรมทุกๆ ปี โดยเน้นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

ด้านการบริการวัสดุพิพิธภัณฑ์ ได้มีการนำเอาระบบ IT มาใช้ในการบริหารระบบวัตถุพิพิธภัณฑ์ งานทะเบียน ฯลฯ

09 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่ เป็นพิพิธภัณฑ์สถานระดับภาคที่กรมศิลปากรจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา การอนุรักษ์ และการบริการข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่ และของภาคเหนือตอนบน หรือที่เรียกกันมาแต่โบราณว่า ล้านนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร พร้อมทอดพระเนตรนิทรรศการถาวรภายในอาคาร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2516 ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ได้รับการซ่อมแซมและต่อเติมตัวอาคารให้เต็มรูปแบบ พร้อมปรับปรุงนิทรรศการถาวรให้มีเนื้อหาวิชาการ และเทคนิคการจัดแสดงหลากหลายยิ่งขึ้นทั้งในด้านธรรมชาติวิทยา โบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์วิทยา และศิลปกรรม ล้านนา เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางต่อนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนนักท่องเที่ยวที่มาเข้าชม

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นหนึ่งใน 5 สำนักของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 โดยที่แต่เดิมนั้นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จัดตั้งเป็น “โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” เมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในอันที่จะทำนุบำรุงและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้ว กล่าวคือ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลพื้นฐานและให้บริการข้อมูลแก่นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป พร้อมทั้งจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม แสวงหารูปแบบ และแนวทางในการประยุกต์องค์ความรู้ทางวิชาการมาใช้ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังจัดทำโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น โครงการอนุรักษ์คัมภีร์ใบลานล้านนา และมีบทบาทในการเสนอแนะนโยบายการวิจัยด้านวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ และระดับชาติ คือ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และองค์กรเอกชน นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมในรูปของสิ่งพิมพ์นิตยสาร และการแสดงทางด้านศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

การดำเนินงานดังกล่าวได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยตลอด ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และต่างประเทศ และในการดำเนินงานที่ผ่านมาได้พบว่า ยังมีงานด้านศิลปวัฒนธรรมอีกจำนวนมากครอบคลุมเนื้อที่หลายจังหวัดในภาคเหนือที่ต้องการทำนุบำรุง ส่งเสริม และเผยแพร่ แต่เนื่องจากยังประสบปัญหา และอุปสรรคอันได้แก่ การขาดแคลนบุคลากร และงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถขยายงานออกไปครอบคลุมพื้นที่ในภาคเหนือตามที่คาดหวังไว้และไม่สามารถทำงานอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพได้ จึงได้เสนอให้มีการจัดตั้งเป็น “สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” ให้เป็นองค์กรของมหาวิทยาลัย ที่รับผิดชอบงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยเฉพาะ

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศยกฐานะ จากโครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมขึ้นเป็น “สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” โดยให้เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับคณะต่างๆ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 ตามประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 110 ตอนที่ 87 และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้อนุมัติให้ใช้อาคารเวณคิณรูปทรงอาณานิคม ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของมหาวิทยาลัยติดถนนสุเทพ และถนนสายริมคลองชลประทาน เป็นสถานที่ทำการของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ปัจจุบันสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตั้งอยู่ริมคลองชลประทานในบริเวณที่ร่มรื่นด้วยแมกไม้ยืนต้นนานาพันธุ์ อาคารที่ใช้เป็นสำนักงานเลขานุการของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

เป็นอาคารที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้จากบ้านที่เคยเป็นของนายอาเธอร์ โลออนแนล คิวริเปอล์ (Arther Lionel Queripel) ซึ่งสร้างไว้ในราว พ.ศ. 2465 โดยรูปทรงแบบโคโลเนียล (Colonial) บ้านหลังนี้ถูกเวนคืนให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2506 และต่อมาได้ถูกปรับปรุงให้เป็นสถานที่ทำการของสถาบันวิจัยสังคม จนกระทั่งมีการเปลี่ยนย้ายสำนักงานในมหาวิทยาลัย อาคารแห่งนี้จึงถูกกำหนดให้เป็นสถานที่ทำการของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา นอกเหนือจากอาคารหลังใหญ่นี้แล้ว บริเวณที่อยู่ในความดูแลของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมยังเป็นที่ตั้งของกลุ่มเรือนโบราณอีก 6 หลัง ซึ่งรื้อย้าย และนำมาปลูกสร้างใหม่ เพื่อจุดประสงค์ในการศึกษาสถาปัตยกรรมล้านนา และเป็นสถานที่จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

11 พิพิธภัณฑ์แร่และหิน

แต่เดิมพิพิธภัณฑ์นี้ใช้ชื่อว่า “พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรณี” ขึ้นอยู่กับสำนักงานทรัพยากรธรณี เขต 3 (เชียงใหม่) เริ่มจัดแสดงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งระยะแรกดำเนินการโดยฝ่ายโบราณชีวะ และพิพิธภัณฑ์ กองธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี มีการปรับปรุงอีกหลายครั้งเมื่อ พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2528 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “พิพิธภัณฑ์แร่และหิน” พร้อมกับปรับปรุงใหม่อีกครั้งเมื่อ พ.ศ. 2546

พิพิธภัณฑ์นี้เป็นพื้นที่โล่งชั้นล่างของอาคารสำนักงานฯ มีเนื้อที่จัดแสดงประมาณ 143 ตารางเมตร มีทั้งที่เป็นผู้จัดแสดงโมเดล เหมืองทองคำเขาพนมพา (ทำเอง) ตัวอย่างแร่ และหินที่หายาก และในปัจจุบันนี้หาไม่ได้แล้ว

12 พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบัลังา”

คุณอัครเดช นาคบัลลังก์ เก็บสะสมผ้าไทยโบราณทั้งเครื่องแต่งกาย ของใช้ ตั้งแต่ชนชั้นเจ้านายจนถึงชาวบ้าน มา 20 ปี มีผ้าในคอลเลกชันกว่า 6,000 ผืน

การดำเนินการด้านพิพิธภัณฑ์นั้น เริ่มต้นจากความต้องการเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์แก่สาธารณชน ได้รับความร่วมมือจากคุณอุณห ชูติมา เจ้าของขันโตก ศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ ให้ยืมอาคารเก่า อายุ 40 ปี ในบริเวณศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ ทำสัญญา 10 ปี ซ่อมแซม ตกแต่งด้วยทุนส่วนตัวไปเป็นเงิน 4 ล้านบาท เริ่มดำเนินการมาได้ 3 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547)

13 โรงแรมท่าแพอินน์

เริ่มจากการเก็บสะสมของที่สามารถหาได้ง่ายเป็นงานอดิเรก ของที่สามารถหาได้ในต้นทุนที่ถูก โดยเริ่มหาเองในบริเวณใกล้เคียง ในตัวเมืองเชียงใหม่ ต่างอำเภอ เพราะรู้สึกว่าการได้เสาะหา ค้นหาของเหล่านี้ด้วยตัวเอง จะทำให้เกิดความรัก ความผูกพัน เห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น และเพื่อวันข้างหน้าจะได้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในสิ่งของที่ผ่านมานในอดีต

ตัวอาคารห้องแถวนี้ เมื่อประมาณ 40 ปีที่แล้ว เป็นโรงแรมไทยเจริญ อาคารเป็นไม้ และได้ปรับปรุงอาคารเป็นปูน ใส่ฝ้าเพดาน เปลี่ยนเป็นท่าแพอินน์ เมื่อ 15 ปีที่ผ่านมา กระทั่ง เมื่อ 5 ปีก่อน หลังจากเรียนจบแล้ว ได้มาดูแลกิจการโรงแรมเต็มตัว จึงเริ่มนำของสะสมมาตกแต่งโรงแรมให้สวยงาม และมีความแปลกตามสไตลที่ชอบและสนใจ จัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์ย่อยๆ ในบริเวณโรงแรม

14 พิพิธภัณฑ์วัดเกตการาม

เดิมอาคารนี้เป็นกุฏิเจ้าอาวาส กันเป็นห้องสำหรับภิกษุจำวัด หลังจากย้ายไปจำวัดที่กุฏิสร้างใหม่ ที่นี้ถูกปล่อยทิ้งร้างไปประมาณ 10 ปี มีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก เมื่อปี 2542 มีการติดต่อกรมศิลปากรมาดำเนินการรักษามรดก แต่ไม่สามารถจัดหางบประมาณการของทางกรมศิลปากรได้ จำเป็นต้องรื้อทิ้งเพราะเกรงว่าจะพังลงมา ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้สัญจร คาเจ้าอยู่อาศัยในละแวกนั้น มีใจอนุรักษ์ จึงขออนุญาตทางวัดเข้ามาดำเนินการปรับสภาพอาคารที่ใช้เป็นห้องเก็บของอยู่นี้ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ เมื่อชุมชนเห็นว่ามีความมุ่งมั่นทำจริงๆ จึงเข้ามาร่วมแรงร่วมใจกันทำงานบูรณะอาคาร ตั้งแต่ 19 ธันวาคม 2542 จนแล้วเสร็จใช้เวลา 3 เดือน ใช้งบประมาณ 97,000 บาท เริ่มเปิดเป็นทางการ 15 เมษายน 2543

วัดที่จัดแสดง ส่วนใหญ่มาจากการเก็บของอยู่ดั้งเดิมที่อาคารเก่าหลังนี้ เริ่มต้นจากฝาเครื่องถ้วยจำนวนมากที่ตัวภานะใช้นำไปสร้างเจดีย์ ส่วนพับสาและคัมภีร์โบราณกว่า 3,000 ผูก นักอนุรักษ์ให้เก็บขึ้นหอไตรซึ่งปัจจุบันถูกปิดตายอยู่ จึงไม่มีใครได้เห็น วัดอีกส่วนได้จากการรับบริจาคจากชาวบ้าน โดยเฉพาะจากร้านเสื่อนรัตน โดยคุณอนันต์ ฤทธิเดช น้องชายคุณสมหวัง ฤทธิเดช ซึ่งเป็นผู้ช่วยดูแลพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ มีเพียงผ้าชิ้นที่จัดแสดงอยู่เท่านั้นที่คาเจ้าเชื้อเหมามาจากพม่า 700 ชิ้น ในราคาประมาณผืนละ 70 บาท

15 สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักศิลปวัฒนธรรมก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2510 ในสมัย อ.บุญจันทร์ วงศ์รักมิตร เป็นอธิการ
ระยะแรก เรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นบรรจุวิชาคหิชาบ้านไว้ในหลักสูตรสำหรับนักศึกษาเอก
ภาษาไทย จัดนิทรรศการในห้องลายสือไทยของภาควิชาภาษาไทย ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น คหิชาวิทยา

15 มิ.ย. 2521 จัดตั้งศูนย์คหิชาวิทยาล้านนาไทยขึ้นแทน และมีการจัดแสดงในลักษณะที่
เรียกว่า ศูนย์ส่งเสริมและศึกษาวรรณกรรมล้านนาไทย

10 ม.ค. 2523 นายอร่าม เอี่ยมอรุณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธานในพิธีเปิด
ศูนย์ฯ ได้มีการจัดตั้งเป็นสำนักงานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ในปีถัดมา สมัยรัฐบาลพลเอก
เปรม ติณสูลานนท์

15 ก.ค. 2525 ได้ย้ายสถานที่จากชั้น 4 สำนักหอสมุดมาอยู่ที่อาคารหอพักชาย 1 (อาคาร 18)
ถึงปัจจุบัน 1 พ.ย. ปีเดียวกัน เริ่มเปิดบริการให้ประชาชนเข้าชมเฉพาะวันพฤหัสบดีและวันเสาร์
ปัจจุบันเปิดให้เข้าชมทุกวันในเวลาราชการ เว้นวันนักขัตฤกษ์

27 ก.ย. 2542 กระทรวงศึกษาธิการประกาศการแบ่งส่วนราชการในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
จากศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นสำนักศิลปวัฒนธรรม จากกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดตั้งส่วนราชการ
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 จึงได้มีประกาศในพระราชกิจจา
นุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม 122 ตอนที่ 20 ก ลงวันที่ 8 มีนาคม 2548 กำหนดให้สำนัก
ศิลปวัฒนธรรมเปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม

ปัจจุบันมีการปรับปรุงอาคารด้วยการรื้อทิ้ง และกำลังก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ ขึ้นใหม่แทนที่เดิม
นิทรรศการ วัตถุ ที่เคยใช้จัดแสดงทั้งหมดจึงย้ายมารวบรวมไว้ที่ชั้นล่างของเรือนอนุสารสุนทร
หอกลอง และหลองข้าว จึงได้ข้อมูลด้านการจัดแสดงเฉพาะชั้นบนเรือนอนุสารสุนทร ซึ่งจัดแสดง
ห้องดนตรีเท่านั้น

16 หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

ประวัติอาคาร

หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ เป็นอาคารเก่าแก่ สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2467 เคยใช้เป็นหอคำ
ศาลาว่าการรัฐบาลมณฑลพายัพ และศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

อาคารหลังนี้ตั้งอยู่บริเวณสะดือเมือง (กลางเมือง) ซึ่งในอดีตเคยเป็นที่ตั้งของเสาอินทขิล
(เสาหลักเมือง) ก่อนที่จะย้ายไปไว้ที่วัดเจดีย์หลวง เดิมเป็นมรดกตกทอดกันมาตั้งแต่สมัยเจ้า
กาวิโลรสสุริยวงศ์ถึงเจ้าเทพไกรสรพระริศา ซึ่งเสกสมรสกับเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนคร

เชียงใหม่ คนที่ 7 ผู้ใช้หอคำ ซึ่งอยู่ในบริเวณคุ้มกลางเวียงเป็นศูนย์กลางการบริหารนครเชียงใหม่ เมื่อเจ้าอินทวิชยานนท์ถึงแก่พิราลัย จึงตกเป็นของเจ้าดารารัศมี พระธิดา ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูป การปกครองตามระบบเทศบาล เจ้าดารารัศมีจึงให้ใช้คุ้มกลางเวียงแห่งนี้เป็น “ศาลาเทศบาล”

ต่อมาเมื่อจังหวัดเชียงใหม่ได้เริ่มใช้ศาลากลางหลังใหม่ บนถนนโชดนาเป็นศูนย์ราชการ จังหวัดเชียงใหม่ และได้ย้ายหน่วยงานออกหมดในปี พ.ศ.2539 อาคารนี้จึงถูกทิ้งร้างไว้ไม่ได้ใช้งาน กระทั่งปลายปี พ.ศ.2540 เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ขอปรับปรุงอาคารเพื่อใช้เป็นหอศิลปวัฒนธรรม เมืองเชียงใหม่ และได้รับรางวัลอาคารอนุรักษ์ดีเด่นประจำปี 2542 ประเภทที่ทำการอาคาร สาธารณะจากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ประวัติการก่อตั้งหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่ตระหนักถึงคุณค่าความเป็นเมืองประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม แต่ที่ผ่านมา เมืองเชียงใหม่ยังขาดแหล่งศูนย์กลางที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว และประชาชน ในท้องถิ่นได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่อย่างครบถ้วน

ดังนั้น จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับนักวิชาการ องค์กรภาคเอกชน และ ประชาชนชาวเชียงใหม่ จึงได้มีความประสงค์ที่จะจัดตั้งหอศิลปวัฒนธรรมขึ้นเพื่อให้เป็นสถานที่ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ ให้ผู้สนใจได้มีโอกาสเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ของเมืองเชียงใหม่ได้อย่างถูกต้อง ที่สำคัญคือ เพื่อให้ คนในท้องถิ่น ได้เรียนรู้ความสำคัญ รู้จักวิถีชีวิตของตนเอง รู้ถึงคุณค่าของประวัติศาสตร์ ความ เป็นมาของบ้านเมือง ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม อันจะสร้างความภาคภูมิใจและจิตสำนึกในการ รักษาวัฒนธรรม ประเพณีของเมืองเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่ ได้ขอใช้อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่หลังเดิม เพื่อปรับปรุง เป็นหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ การดำเนินการได้เริ่มต้นตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2533 - 2534 โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้พยายามรวบรวมแนวคิดเพื่อจัดทำโครงการหอศิลปวัฒนธรรมเมือง เชียงใหม่และได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดเชียงใหม่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดทำเป็นโครงการภายใต้แผนเงินกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการ ท่องเที่ยว OECF ระยะที่ 2

นอกจากนั้นแล้ว จังหวัดเชียงใหม่ยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งหอศิลปวัฒนธรรมเมือง เชียงใหม่ และพัฒนากลุ่มโบราณสถานวัดสะดือเมือง ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจากหลายหน่วยงาน ด้วยกัน ทั้งนักวิชาการ นักประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ล้านนา และผู้ทรงคุณวุฒิ ของเมืองเชียงใหม่ จะได้นำเสนอแนวความคิด เกี่ยวกับการปรับปรุงอาคารศาลากลางจังหวัด เชียงใหม่หลังเดิม ให้เป็น หอศิลปวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่

17 หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)

ตึกยุพราชก่อสร้างเมื่อปี 2458 โดยเงินบริจาคของเจ้านายฝ่ายเหนือ ข้าหลวงมณฑลพายัพ ข้าราชการ และราษฎร เป็นอาคารทรงตะวันตกประยุกต์ มีการบูรณะ ซ่อมแซม และปรับปรุงหลายครั้ง เมื่อปี 2546 ทางโรงเรียนได้บูรณะปรับปรุงครั้งใหญ่ เพื่อเฉลิมฉลองในวาระที่ครบรอบ 100 ปีของการได้รับพระราชทานนาม “ยุพราชวิทยาลัย” จากสมเด็จพระยุพราช (รัชกาลที่ 6) เมื่อเดือนธันวาคม 2448

การบูรณะครั้งนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อให้เป็นหอเกียรติยศ (Hall of Fame) วัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานครบรอบ 100 ปี ของการได้รับพระราชทานนาม “ยุพราชวิทยาลัย”
2. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม
3. เพื่อจัดแสดงผลสัมฤทธิ์ ความภาคภูมิใจของโรงเรียนในด้านการจัดการศึกษาและกิจกรรมอื่นๆ

18 พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพ

พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพตั้งขึ้นมานานกว่า 30 ปี เก็บวัตถุสะสมของวัดมานานจนกระทั่งปี 2545 มีการประสานงานกับทางกรมศิลปากร เจ้าหน้าที่จากพิพิธภัณฑ์มาช่วยจัดคัดแยกวัตถุ และจัดแสดงเป็นตู้ตามหลักวิชาการจนเป็นพิพิธภัณฑ์เต็มรูปแบบ

19 สวนสัตว์เชียงใหม่

ก่อนจะเป็นสวนสัตว์เชียงใหม่ เริ่มจาก มร.ฮาโรลด์ เมสัน ยังก์ อาสาสมัครชาวอเมริกัน ได้นำสัตว์ป่าหลายชนิด มาเลี้ยงบริเวณบ้านเช่าของตนซึ่งอยู่เชิงคอกยสุเทพ คือ บริเวณส่วนหน้าของสวนสัตว์ในปัจจุบัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จึงมอบโอนสวนสัตว์เชียงใหม่ให้เป็นสาขาหนึ่งขององค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อ 16 มิถุนายน 2520 และได้รับอนุมัติจากกรมป่าไม้ให้ใช้สถานที่เพิ่มขึ้นเป็น 531 ไร่ เมื่อปี พ.ศ.2526

ปัจจุบัน สวนสัตว์เชียงใหม่มีสัตว์ป่าในความดูแลประมาณ 7,000 ตัว

20 พิพิธภัณฑวัตถุคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล

พิพิธภัณฑนี้ เกิดขึ้นจากการที่มีผู้ต้องการอนุรักษ์ศิลปะ วัตถุโบราณ ที่อยู่กระจัดกระจายกันบริเวณวัด เพื่อให้บุคคลรุ่นหลังได้เรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

ตัวอาคารพิพิธภัณฑนี้ ปรับปรุงจากหอไตรของวัดที่มีมาแต่เดิม ย้ายวัตถุสะสมที่เก็บอยู่ในอาคาร และของที่อยู่ตามวิหาร มารวบรวมจัดแสดง และจำลองภาพวิถีชีวิตของคนเมืองในอดีตที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้ ซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยจีน จัดแสดงทางด้านสภาพความเป็นอยู่ เครื่องแต่งกาย ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งศาสนาด้วย

เปิดทำการเต็มรูปแบบพิพิธภัณฑเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2548 เป็นต้นมา

21 ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

คณะกรรมการหนึ่งของโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม เป็นห่วงกับเหตุการณ์ทำธุรกิจ ลักลอบขุดเจาะ ทำลายโบราณสถานที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในท้องถิ่น จึงเสนอให้โรงเรียนจัดตั้งศูนย์สืบค้น และอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้น เมื่อปี 2527 โดยให้เป็นศูนย์ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรม ส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ และเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกทางวัฒนธรรม และความรักความหวงแหนในท้องถิ่นของตน

ศูนย์สืบค้นฯ ได้ดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระยะหนึ่ง โดยได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานราชการ สถาบัน องค์การเอกชน และมวลชนทั่วไปเป็นอย่างดี ในที่สุดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศจัดตั้ง เป็นศูนย์วัฒนธรรมอำเภอสันป่าตอง เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2531 จนกระทั่ง ปีการศึกษา 2542 สมาคมผู้ปกครองและครูสันป่าตองวิทยาคม ได้อนุเคราะห์อนุมัติงบประมาณในการสร้างหอวัฒนธรรมเพื่อเป็นศูนย์กลางของการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพื่อเป็นเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของชาวสันป่าตอง

22 ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง

ปี พ.ศ. 2539 โรงเรียนสันกำแพงได้งบประมาณของสส.จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้น โดยประสานงานกับสภาวัฒนธรรมอำเภอที่ประจำอยู่ที่ว่าการอำเภอ โดยมีมุ่งส่งเสริมการเรียนด้านวัฒนธรรมของนักเรียน เป็นห้องเรียนวิชาด้านนาคดี เรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมล้านนา อีกทั้งยังเป็นสถานที่ทำงานร่วมกับชุมชน เครือข่ายชาวบ้าน จะมาใช้เป็นที่ประสานงานวัฒนธรรมประชุมหารือกันจัดกิจกรรม บางครั้งเชิญวิทยากรมาแสดงให้นักเรียนดู เช่น หมอสมุนไพร มาสอนแปรรูปสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ปี พ.ศ. 2547 ได้ปรับปรุงห้องข้อมูลประวัติบุคคลบริเวณชั้น 2 ของอาคารเป็นหอเกียรติยศ นายทักขิณ ชินวัตร และแบ่งกันห้องชั้นล่างทำเป็นห้องแปรรูปสมุนไพร เป็นที่ทำการบริษัทของนักเรียนในควบคุมดูแลของอาจารย์จากหลากหลายวิชา ในแต่ละกระบวนการ เช่น การทำบัญชี การตลาด การผลิต

ได้รับรางวัลจากโครงการ กรุงไทย ยูววนิช 2 ปีซ้อน จากผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจานชีวภาพ และ ครีมขจัดรอยเท้าจากเปลือกทุเรียน ซึ่งเป็น OSOP (one school one product) ส่งขายไปถึงต่างประเทศ กระทั่งมหาวิทยาลัยจากเมืองโอริตะ ประเทศญี่ปุ่น ต้องเดินทางมาศึกษาดูงาน

23 เอือนหลงข้าว โรงเรียนบ้านลวงเหนือ

โรงเรียนบ้านลวงเหนือ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านลวงเหนือ มีคนไทลื้ออาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้อพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนาในประเทศจีนเมื่ออดีตกาล และได้ตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองอยู่ ยังคงรูปแบบวิถีชีวิตของคนไทลื้อโดยเฉพาะ

ทางโรงเรียนจึงร่วมกับชุมชนจัดทำเอือนหลงข้าวขึ้น โดยสร้างเป็นรูปทรงของหลงข้าว (ยุ้งข้าว) เพื่อเก็บรักษาของเก่าที่บรรพบุรุษได้ใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน เพื่ออนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษา อันจะนำมาซึ่งความภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น

24 ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร

เริ่มต้นตั้งศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเมื่อ พ.ศ.2537 ใช้ชื่อว่า ศูนย์วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตั้งขึ้นตามนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5-7 ที่ทางรัฐบาลให้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาศักยภาพท้องถิ่น เพิ่มคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน เนื่องจากทางโรงเรียนเหมาะสมในด้านสถานที่ตั้ง เพราะมีเขตติดต่อกับชุมชนถึง 4 หมู่บ้าน จึงได้ใช้อาคารในโรงเรียนเป็นที่ตั้งศูนย์ฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบกิจกรรมร่วมกับชุมชน และประกอบการเรียนการสอน

เริ่มจากชุมชนนำสิ่งของต่างๆ มารวบรวมไว้ ณ ศูนย์ภูมิปัญญาแห่งนี้ ทางโรงเรียนได้จัดทำทะเบียนสิ่งของ และจัดเป็นหมวดหมู่ตามสิ่งของที่มี ซึ่งเป็นสิ่งของที่ไม่มียาค่างวดสูงมาก จึงจัดแสดงแบบเปิดโล่งไม่ได้นำใส่ตู้ล็อกกุญแจ แต่สิ่งของที่มีนั้นมีคุณค่าสำหรับการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนชุมชนนี้ในอดีต เป็นประโยชน์แก่เด็ก และผู้สนใจเข้าชมทั่วไป

ทางโรงเรียนได้นำความรู้ด้านต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียน

25 พิพิธภัณฑสถานและสิ่งมรดกทางวัฒนธรรมชาติ

นายมานพ และ ดร.ร่ำพา รัตนฤทธิกุล ทำงานในโครงการควบคุมไข้มาลาเรียฯ ในหน้าที่ผู้ค้นคว้าวิจัยทุกชนิดที่มีอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2500 โดยความร่วมมือให้การสนับสนุนของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ทหารสหรัฐอเมริกา การทำหน้าที่ค้นคว้าหาของทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ ทำให้มีโอกาสเก็บสะสมรวบรวมสิ่งที่เห็นว่าเป็นคุณค่าทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์มาตลอดเวลา จนถึงเกษียณอายุก็ได้นำมาก่อตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถาน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้

การก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานที่มีความหลากหลาย จึงได้รับการสนับสนุนจากผู้คน และองค์กรต่างๆ บริจาคสิ่งของมาร่วมจัดแสดง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้

26 สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)

บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง ริเริ่มโดย คุณชรวัย ณ สุนทร ลูกชานาชาจกน จากจังหวัดเชียงราย เคยรับราชการครูถึง 2 ครั้ง แต่เกิดปัญหาขัดแย้งด้านความคิด และการทำงาน จึงตั้งปณิธานที่จะทำสิ่งที่เป็นไปได้เพื่อการศึกษา

เคยออกร้านขายสินค้าจำพวกไม้แกะสลักตามงาน มีร้านขายสินค้าประเภทนี้ที่ตลาดในท์บาซาร์ เมื่อหลายปีก่อน ต้องประสบกับปัญหาหลายด้าน จนมาถึงปัจจุบัน ได้จัดแสดงสินค้าฝีมือชาวบ้านและวัตถุสะสมที่บ้านพักอาศัย จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยแบ่งวัตถุ 20 % แบ่งจำหน่ายเพื่อเลี้ยงโครงการ อีก 80 % เป็นงานอนุรักษ์เพื่อการศึกษา

27 บ้านควายไทย

บ้านควายไทย แมริม เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2539 โดยนายบุญยิ่ง นาคี ลูกชานาชา ผู้มีความคิดริเริ่มอนุรักษ์วิถีชีวิตชาวนาไทย และการเกษตรไทยที่มีความเกี่ยวเนื่องกับควายไทยที่นับวันจะสูญหายไปเรื่อยๆ เมื่อประเทศได้พัฒนาไปสู่ยุคจักรกล จึงได้จัดแสดงบ้านชาวนาไทย วิถีชีวิต การเกษตรกรรมที่เรียบง่าย พึ่งพิงธรรมชาติ จัดให้ชมเป็นรอบแสดง ตั้งแต่การออกคำสั่งเลี้ยงควาย ฝึกฝนควายไทย การทำงานนา ตั้งแต่การไถนา นวดข้าว อุดรหัดวิดน้ำเข้านา หีบอ้อย รวมทั้งเครื่องมือการเกษตรแบบดั้งเดิม เช่น ขู้ง้าว ครกกระเดื่อง คู้ข้าว ถังไถ ในลานแสดง ล้อมรอบบริเวณด้วยทุ่งนา

ชุมชนบ้านเย็นเกิดเมื่อปี 2475 ที่อำเภอฝาง เข้ามายึดอาชีพค้าขายอยู่ที่เชียงใหม่ ด้วยความชอบและรักโบราณวัตถุ ในขณะที่มีการซื้อมา ขายไป ก็จะเลือกเก็บวัตถุบางชิ้นสะสมไว้ และเมื่อเกิดความรู้สึกเสียดาย จึงได้ความคิดที่จะทำเลียนแบบ ลอกแบบโบราณวัตถุเพื่อจำหน่าย โดยต้นแบบที่เป็นตัวจริงได้เก็บรวบรวมไว้เป็นจำนวนมาก จึงเริ่มเปิดเป็นพิพิธภัณฑฯขึ้นที่ถนนวัวลาย เมื่อปี พ.ศ. 2509 อย่างเต็มรูปแบบ มีการจัดแยกเป็นหมวดหมู่ เปิดคนตรีพื้นเมืองบรรเลง สร้างบรรยากาศ

เมื่อปี 2533 ไฟไหม้พิพิธภัณฑสถานบ้านเย็นโดยไม่ทราบสาเหตุ วัตถุที่พอจะเก็บรักษาต่อไปได้ถูกโยกย้ายไปรวมที่บ้านหายยา (ที่ตั้งพิพิธภัณฑฯในปัจจุบัน) ซึ่งซื้อที่ดินผืนนี้ตั้งแต่ปี 2516 ไว้เก็บของสำรอง และเป็นแหล่งผลิตสินค้า และจัดเป็นพิพิธภัณฑฯเพื่อรวบรวมวัตถุชิ้นเยี่ยมไว้ให้เข้าชมได้อีกครั้ง

เนื่องจากปัจจุบันท่านมีอายุมาก และมีการเกษียณอายุหลายด้าน อีกทั้งยังซื้อที่ดินผืนใหญ่ไว้ที่อำเภอแม่แตง ซึ่งมีโครงการปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑฯ โดยทยอยย้ายของจากที่หายยาแห่งนี้ไป จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแล ปรับปรุงการจัดแสดง หรือเปิดเต็มรูปแบบเช่นที่วัวลายดั้งเดิม

29 ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2547 จัดตั้งแต่เป็นศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน เปิดให้บริการ 11 มิถุนายน 2547 เพื่อเป็นศูนย์กลางบริการข้อมูลให้กับชุมชนใน 6 หมู่บ้าน ซึ่งศูนย์บูรณาการฯ ประกอบด้วยกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเป็นสถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน มีสถานที่สำหรับวิทยากรรับเชิญเพื่อสาธิตการผลิตสินค้าหัตถกรรมออกจำหน่าย มีการดูแลเรื่องรายรับ-รายจ่าย

ทั้งนี้ การทำงานของศูนย์ฯ เป็นงานระดับตำบล ทางอบต.แม่สุ่นจึงมีโครงการจะปรับขยายย้ายที่ศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยจะย้ายมาตั้งข้าง อบต.แม่สุ่น ซึ่งจะใช้อาคารสำนักงานเก่าของทาง อบต. ที่เพิ่งจะย้ายสำนักงานมายังอาคารใหม่หลังปัจจุบันที่สร้างขึ้นข้างอาคารเก่า โครงการนี้จะปรับศูนย์ฯ ให้มีพร้อมทุกด้าน ตั้งแต่ พิพิธภัณฑฯแสดงโบราณวัตถุ ห้องสมุดศูนย์ข้อมูลชุมชน บริการอินเทอร์เน็ตชุมชน ฯลฯ

เริ่มต้นจากเจ้าอาวาส พระโสภณบุญญารมณ์ เห็นคุณค่าของวัตถุเก่าๆ เริ่มเก็บสะสมไว้ ศรัทธาญาติโยมมาเห็นความตั้งใจก็นำข้าวของมาร่วมบริจาคเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑสถาน จนกระทั่งมีจำนวนมากขึ้นจึงย้ายมาจัดไว้ที่ศาลาล้อมกรงไว้เพื่อรักษาความปลอดภัยให้วัตถุ นานวันจำนวนวัตถุยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งยังทรุดโทรมไปตามกาลเวลา จึงมีความพยายามที่จะติดต่อเจ้าหน้าที่มาดำเนินการดูแลรักษา จนกระทั่งเคยมีผู้มาแอบอ้างเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมาแนะนำวิธีการจัดแยกข้าวของเป็นหมวดหมู่ มีการจัดเรียงวัตถุจำพวกเครื่องถ้วย และโล่รางวัลต่างๆ ให้ดู และขอเบิกจ่ายเงินจากเจ้าอาวาสจำนวน 15,000 บาท เพื่อจัดซื้อตู้ ชั้นวางของ และอุปกรณ์จัดแสดงมาจัดระเบียบวัตถุ หลังจากนั้นก็หายไปเลย งานพิพิธภัณฑสถานจึงถูกทิ้งร้างมาจนถึงปัจจุบัน เปิดให้เข้าชมเป็นครั้งแรกหากมีการขอเข้าชม และยังไม่มีการดำเนินการอะไรต่อไปในอนาคต เนื่องจากขาดผู้ดูแล บริหารจัดการอย่างจริงจัง เจ้าอาวาสก็อาพาธ ต้องเดินทางไปพอกไต่ทุกวันวันวัน เมื่อมีกิจขางนอกวัด พระเลขาต้องรับนิมนต์ไปแทน คุณโสภณ ผู้ดูแล ถือกุญแจเปิด-ปิด ห้องพิพิธภัณฑสถานนี้ก็ต้องช่วยกันกับท่านอื่นๆ ดูแลหลายอย่าง ตั้งแต่ทำความสะอาดบริเวณ จัดทำอาหาร ฯลฯ ปกติส่วนของห้องพิพิธภัณฑสถานนี้ จะถูกปิดล็อกกุญแจไว้ตลอด เวลาญาติโยมต้องการเข้าชมถึงเปิดให้ดู แต่ไม่มีการจัดการ แบ่งเวรยามกันดูแลรักษาข้าวของ จัดให้เป็นระเบียบ หรือกำหนดเวลาเปิด-ปิดที่แน่นอน

31 บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง

อาคารศูนย์จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 จากการได้รับบริจาคหลังคา (ยุงข้าว) กลุ่มชุมชนชาวบ้านช่วยกันย้ายมาก่อสร้างใหม่ที่โรงเรียน ให้ชื่อว่าศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้าน จัดแสดงเรื่องราววิถีชีวิตคนเมือง ผู้ปกครองนำเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมาบริจาคให้จัดแสดง และเครื่องดนตรีไทยจำนวนหนึ่ง เมื่อแรกสร้าง ศูนย์ฯ เป็นอาคารไม้หลังคามุงกระเบื้อง ซึ่งมีปัญหาที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุจากลูกฟุตบอล เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้สนาม จึงเปลี่ยนเป็นแผ่นหลังคาเหล็ก ซึ่งทำให้บนตัวอาคารมีอุณหภูมิที่สูงมากในเวลากลางวัน อาคารศูนย์ฯ จึงไม่เป็นที่นิยมในการใช้งาน ถูกทิ้งร้างไปดังปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2549 ทางโรงเรียนมีโครงการปรับปรุงอาคารศูนย์ฯ ซึ่งถูกปล่อยทิ้ง รกร้างให้เป็น บ้านวิถีคนเมือง โดยจะต่อเติมจากอาคารหลังเดิมออกไป ให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ร่วมกับชุมชน และวัดมากขึ้น เช่น เชิญวิทยากรมานั่งตัดตุง ทำโคม ฆ้องระฆัง สอนเด็กนักเรียน ให้แต่ละ

วิชาเรียนหลักกันนำเด็กมาเรียน ส่วนทางวัด มีอาคารแสดงเรือโบราณ วัดอุโบราณทั้งมได้จากแม่น้ำ
แดงจัดแสดงอยู่แล้ว ก็จะนำมาโยงเรื่องราว ให้สถานที่แหล่งเรียนรู้กว้างขึ้นครอบคลุมไปถึงเรื่อง
โบราณวัตถุที่วัดด้วย

32 อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ

อนุสาวรีย์พระเจ้ากาวิละ กระทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2515 โดย พล.อ. ประภาส
จารุเสถียร ผบ.ทบ. (ยศ, ตำแหน่ง ในขณะนั้น) เป็นประธานในพิธี

อนุสรณ์สถานพระเจ้ากาวิละ วางศิลาฤกษ์อาคารเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2534 ใช้เวลา
ในการก่อสร้างประมาณ 1 ปี เริ่มขึ้นในขณะที่ พล.อ.เป้ง มาลากุล ณ อยุธยา ดำรงตำแหน่งเป็น
ผบ.ทบ.มทบ. 33 สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวม จัดแสดง ภาพเหตุการณ์ในอดีต และสิ่งของ
เครื่องใช้ที่เกี่ยวกับพระเจ้ากาวิละ โดยวัตถุจัดแสดงส่วนมาก จะได้รับบริจาคจากเจ้านายฝ่ายเหนือ

33 ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม

เนื่องจาก ความสนใจศึกษา รวบรวมผ้า และองค์ความรู้เรื่องผ้า และวิถีชีวิตของกลุ่มชน
ต่างๆ ในเขตอำเภอแม่แจ่ม ได้แก่ คนพื้นเมือง (ไท ขวน) ปกาเกอญอ และลัวะ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2530
จึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน และองค์กร หน่วยงานในท้องถิ่น เกี่ยวกับงานวัฒนธรรม
ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาตลอด เช่น ร่วมจัดจุลกฐิน เป็นวิทยากรไปสอนทอผ้า และเรื่อง
ผ้าแม่แจ่มที่โรงเรียน เป็นต้น

ปัจจุบัน พยายามที่จะนำผ้าในตู้สะสมออกจัดแสดง แต่เนื่องจากมีปัญหาหลายด้านในการ
ดูแลรักษา ประกอบกับไม่ได้มีแขกเข้ามาชมตลอด จึงเน้นเก็บรักษาผ้าไว้ในตู้ เวลาต้องการชม
ต้องการศึกษาจึงหยิบออกมาเป็นครั้งคราว

35 พิพิธภัณฑ์วัดเชียงมั่น

แต่เดิมอาคารหลังนี้เคยเป็นหอไตร มีตู้พระธรรม 17 หีบ พระธรรม แปะพันกว่าผูก เดิมเคย
เป็นหอไตรกลางน้ำ และปรับถมทำพื้นเมื่อ พ.ศ.2483 เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันเริ่มเข้ามาจำพรรษาที่วัด
เมื่อปี 2518 เคยใช้พื้นที่ชั้นล่างของหอไตรเสมือนกุฏิ ได้ระบะหนึ่งจนสร้างกุฏิใหม่แล้วจึงย้ายออก

ประมาณปี 2530 คร.เพ็ญสุภา ภคตะ ได้เข้ามาช่วยจัดแสดงเป็นรูปแบบพิพิธภัณฑ์ มีคนให้
ความสนใจมาก แต่เนื่องจากพื้นที่ที่คับแคบ ไม่สะดวกในการเข้าชม และไม่มีคนอยู่เฝ้าดูแล

เป็นเหตุให้เกิดการโจรกรรมขึ้น ผู้พระธรรมหายไป 2 หีบ พระธรรมบางผูกที่มีผู้รู้ขโมยไปศึกษา ก็ไม่ยอมคืนให้ ทางวัดจึงเห็นว่าจะต้องปิดไว้ เนื่องจากความไม่พร้อมหลายๆ ประการดังกล่าว

37 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยเริ่มโครงการจัดตั้ง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมถาวรขึ้นในปี พ.ศ.2529 โดยได้รับการบริจาคจากพันเอกโสมนัส อินทรารุช เพื่อก่อสร้างอาคาร และงบประมาณจากทางมหาวิทยาลัยเพิ่มเติมอีกบางส่วน แล้วเสร็จจนเริ่มใช้จัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2537 และได้มีการเปลี่ยนชื่อมาเป็น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานบริการ มีฐานะเทียบเท่าศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก

ศูนย์วัฒนธรรม ม.พายัพ เก็บข้อมูลทุกด้าน ทุกประเภท ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับคนศรี ตั้งแต่เรื่องเครื่องดนตรี เนื้อเพลง นักดนตรี ทั้งของแต่ละชนเผ่า และของโบราณดั้งเดิมในอดีต และปิดตัวลงเมื่อปีการศึกษา 2549 นี้

38 พิพิธภัณฑ์ชัยศิลป์ วัดพระนอนหนองผึ่ง

ไม่ทราบประวัติความเป็นมาที่แน่ชัด เนื่องจากการเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ก่อนหน้าที่เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันจะมามีตำแหน่ง รูปก่อนหน้าก็ไม่ได้มีการสืบทอด ถูกปิดไว้เฉยๆ ซึ่งปัจจุบัน ใช้เป็นศาลาอน จึงมีสภาพพังทลาย จัดแสดงลูกเล่นเก็บดินหนัง สภาพวัตถุเสื่อมโทรม เจ้าอาวาสเห็นว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรที่จะอยู่เฝ้าดูแล ทำให้เกิดปัญหาการโจรกรรม แม้แต่วิหารพระนอนซึ่งเป็นที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการมาชมยังต้องปิดไว้ เนื่องจากเหตุผลเดียวกัน คือ ไม่มีคนอยู่ประจำดูแล จะเปิดเฉพาะวันที่มีพิธีกรรมทางศาสนา และทุกวันพระเท่านั้น

40 ศูนย์วัฒนธรรมสันทราย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองงานด้านวัฒนธรรม จากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ. 2542 เกิดกระทรวงวัฒนธรรมขึ้น มีการจัดตั้งวัฒนธรรมจังหวัด แบ่งงานย่อยลงมาเป็นวัฒนธรรมอำเภอ มีการคัดเลือกโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอที่มีความพร้อมให้เป็นศูนย์วัฒนธรรมประจำอำเภอ ประสานงานกับสภาวัฒนธรรมอำเภอที่ประจำอยู่ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งทางโรงเรียนสันทรายวิทยาคมก็ได้รับการคัดเลือก เช่นเดียวกับโรงเรียนสันกำแพง

แรกเริ่ม มีการจัดห้องหนึ่งในอาคารเรียนเป็นศูนย์วัฒนธรรม แต่เมื่อมีการปรับเปลี่ยนขยายพื้นที่ ทางโรงเรียนจึงปรับใช้เป็นห้องธุรการจนถึงปัจจุบัน

41 พิพิธภัณฑภุมิปัญญาทองถิ่น โรงเรียนบ้านสันศรี

พื้นที่บริเวณริมรั้ววัดสันศรีนี้ เป็นของวัดมาแต่เดิม รวมทั้งตัวอาคารซึ่งก่อนหน้านี้ประมาณ 10 กว่าปีมาแล้ว เป็นศาลาวัด เปิดโล่ง ไม่มีผนัง เมื่อทางโรงเรียนปรับพื้นที่แล้วใช้เป็นศาลาแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองจึงนำเข้าของเครื่องใช้มาบริจาคให้จัดแสดง ในระยะเริ่มต้นได้นำดาข้าวของมณีนิยมซึ่งปิด เพื่อรักษาของที่อยู๋ภายใน จนกระทั่งผู้อำนวยการคนปัจจุบันมาดำรงตำแหน่ง เมื่อ 4 ปีที่แล้ว ได้ย้ายดาข้าว ไปทำเรือนเพาะชำ และปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑด้วยการก่อผนังปิด และขอซื้อประตู หน้าต่าง มาจากบ้านที่รื้อย้ายในละแวกนั้นมาในราคาถูก สร้างแล้วเสร็จจนมีโครงสร้างอาคารคังภาพ

ปัจจุบัน อาคารมีความชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องปลวกได้ โครงสร้างหลังคาผุกร่อน น้ำรั่วซึม จึงต้องย้ายวัตถุหนีน้ำ มากองรวมกันไว้กลางห้อง หากมีงบประมาณมาเปลี่ยนโครงสร้างหลังคาจากไม้เป็นเหล็กแล้ว มีโครงการว่าจะปรับปรุงการจัดแสดงทำป้ายคำบรรยายวัตถุ ตามระบบการจัดพิพิธภัณฑต่อไป

42 พิพิธภัณฑธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

ในเดือนตุลาคม 2534 คณะกรรมการว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพแห่งประเทศไทย ได้จัดให้มีการประชุมขึ้นที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ที่ประชุมได้เห็นความสำคัญของทรัพยากรด้านพืช จึงได้สนับสนุนกิจกรรมด้านอนุรักษ์พรรณพืช โดยเฉพาะงานด้านสวนพฤกษศาสตร์ ที่ประชุมได้สรุปความเห็นว่ ประเทศไทยยังไม่มีสวนพฤกษศาสตร์ที่แท้จริง จึงเสนอให้มีการจัดตั้งขึ้นโดยให้เป็นองค์กรเฉพาะ ทำหน้าที่รวบรวมพรรณไม้ชนิดต่างๆ นำมาจัดปลูก ขยายพันธุ์ โดยเฉพาะไม้ประจำถิ่น ไม้หายาก และที่กำลังจะสูญพันธุ์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และการศึกษา

องค์การสวนพฤกษศาสตร์จึงได้รับการจัดตั้งขึ้น ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การสวน พฤกษศาสตร์ พ.ศ. 2535 มีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และต่อมาในปี 2545 ได้เปลี่ยนสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในปี 2537 ทางองค์การฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ พระราชทานพระราชานุญาตจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ใช้ชื่อสวนพฤกษศาสตร์ในภาคเหนือขององค์การฯ ที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ว่า สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

นอกจากเป็นศูนย์รวมพรรณพืชแล้ว ยังประกอบไปด้วย นักพฤกษศาสตร์ กิจกรรม และอาคารสถานที่สำหรับสนับสนุนงานวิชาการต่างๆ อันได้แก่ ที่ทำการศูนย์สารสนเทศ หอพรรณไม้ ศูนย์วิจัยและปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกอบรม ค่ายพักแรมเยาวชน โรงเรียนเพาะชำและอนุบาลพืช ห้องสมุดทางพฤกษศาสตร์ ศูนย์รวมข้อมูลพืช พิพิธภัณฑธรรมชาติ สวนรุกขชาติ เส้นทางทำเดินชมธรรมชาติ ระบบรักษาความสะอาดและความปลอดภัย ร้านขายของที่ระลึก และวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เยี่ยมชม

เพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง จึงได้จัดตั้งเพิ่มขึ้นอีกภาคละ 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์รวมพรรณไม้บ้านร่มเกล้า จ.พิษณุโลก (ภาคเหนือตอนล่าง) ศูนย์รวมพรรณไม้หินสายน้ำใส จ.ระยอง (ภาคตะวันออก) ศูนย์รวมพรรณไม้ทุ่งพื้งพืด จ.ขอนแก่น (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และศูนย์รวมพรรณไม้อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน จ.นราธิวาส (ภาคใต้)

43 ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านแม่โป่ง

งานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมถูกทิ้งร้างไปได้ 3 ปีกว่าแล้ว เนื่องจากนโยบายการบริหารงานจากส่วนกลาง และการเปลี่ยนตัวผู้อำนวยการ ก่อนหน้านี้ อ.สุข เล่าว่า ตั้งแต่เมื่อแรกเริ่มก่อตั้งประมาณเกือบ 10 ปีที่แล้ว งานที่นี้ประสบความสำเร็จมาก ผู้อำนวยการโรงเรียนแบ่งหน้าที่ให้ครูแต่ละท่าน ประจำดูแลแต่ละซุ้ม นำเสนอเรื่องราวที่แต่ละคนถนัด เป็นจำนวน 10 ซุ้ม 10 คน แต่ละซุ้ม แต่ละเรื่องราวที่นำเสนอ จะจัดกลุ่มนักเรียนมาช่วยจัดหาเรื่องราว นำโดยครูประจำซุ้ม และใช้ประกอบการเรียนการสอนได้หลายเรื่อง แล้วแต่จะใช้เรื่องใดบ้าง มีตั้งแต่ เรื่องสมุนไพร เครื่องดนตรี เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องจักสาน เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เป็นต้น ครูก็จะพาเด็กมาใช้ที่นี้เป็นห้องเรียน แรกจัดสร้าง ชุมชนเห็นประโยชน์ในการดำเนินงานก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ของที่นำมาจัดแล้วแต่เป็นของผู้ปกครองนักเรียนบริจาคมาให้ทั้งสิ้น

เมื่องานที่ศูนย์ฯ เปลี่ยนมือผู้บริหาร ครูแต่ละท่านมีงานที่จะต้องทำตามนโยบายในเรื่องอื่นๆ เช่น การปรับภูมิทัศน์ ทำแปลงเกษตร ฯลฯ การลดจำนวนลงของนักเรียน ซึ่งมีค่านิยมที่จะเข้าไปเรียนในเมือง และมีโรงเรียนใกล้เคียงกันในละแวกนี้ จึงมีบางส่วนเลือกเรียนไกล่บ้าน ส่งผลกระทบให้จำนวนครูต้องถูกลดจำนวนลงด้วย งานด้านต่างๆ ที่เกินจากความจำเป็นเร่งด่วน นอกเหนือจากงานด้านการศึกษาจึงเป็นโครงการที่จะเลือกขึ้นมาทำในลำดับรองๆ ลงมา

ปัจจุบัน อาคารนี้ใช้เป็นทีเรียนวิชาพุทธศาสนาทุกวันพฤหัสบดี มีการเชิญภิกษุจากวัดมาสอน

44 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โรงเรียนคอยสะเกิดวิทยาคม

อาจารย์ณรงค์ ผู้ดูแลสถานที่แจ้งว่า อาคารศูนย์เล็กใช้งานมาเป็นปีแล้ว เนื่องจากโครงสร้างโปร่งโล่ง ไม่คุ้มลม ฝุ่น และใบไม้ แต่เดิมเคยใช้เป็นห้องเรียน ศึกษา บางวิชา โดยมีอาจารย์ในหมวดสังคม ได้รับมอบหมายให้ดูแล ใช้เป็นห้องพักรด้วย แต่ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจารย์ขอย้ายขึ้นไปประจำห้องพักรบนอาคาร ที่ศูนย์ฯ นี้ไม่มีใครคอยดูแลทำความสะอาด ปิดทิ้งไว้ ไม่ได้ใช้งาน จึงมีสภาพดังในปัจจุบัน

45 พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณ โรงเรียนบ้านบวทมื่อ

อ.อิทธิพล ดวงใจ เข้าใช้เรือนนี้เป็นบ้านพักอาศัยตั้งแต่ย้ายมาสอนที่นี่ได้ 4-5 ปีมาแล้ว ซึ่งอาจารย์แจ้งว่า ตั้งแต่มาใหม่ๆ เรือนหลังนี้ก็ถูกทิ้งร้างมาก่อน ไม่มีการใช้งาน อาจารย์ท่านที่อยู่เดิมเล่าให้ฟังว่า แรกก่อตั้งบ้านโบราณ มีอาจารย์เจ้าของโครงการตั้งใจจะเป็นศูนย์การเรียนรู้ของเด็กนักเรียน แต่ทำได้ประมาณปีกว่า อาจารย์ท่านนี้ก็ย้ายไป ทำให้ไม่มีการสานต่อโครงการ ปิดบ้านปล่อยร้างไว้ จนอาจารย์อิทธิพลย้ายมา ผู้อำนวยการจึงให้ใช้เป็นบ้านพัก และไม่มีโครงการที่จะใช้ทำศูนย์การเรียนรู้ต่อไป

46 ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนบ้านหนองก่าย

โรงเรียนบ้านหนองก่ายถูกยุบรวมกับโรงเรียน สันป่าตึงวิทยาคารมาได้ 5 ปีแล้ว ปัจจุบันบริเวณโรงเรียนถูกปรับใช้สถานที่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และไม่มีการสานต่องานด้านพิพิธภัณฑ์ทั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนบ้านหนองก่ายเดิม และโรงเรียนสันป่าตึงวิทยาคารที่ไปรวมด้วย อาจารย์ที่เคยสอนอยู่โรงเรียนบ้านหนองก่าย (อ.อนุภูฏ) แจ้งว่า งานพิพิธภัณฑ์ที่เคยใช้เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมเท่านั้น ไม่ได้มีการจัดอะไรเป็นรูปแบบการจัดแสดงตามอย่างพิพิธภัณฑ์มาตรฐาน และเมื่อยุบโรงเรียนมารวมกับที่นี่แล้ว ก็ไม่มีสิ่งของจัดแสดงที่จะต้องย้ายมาจัดที่นี่ และไม่มีการทำงานด้านนี้ต่อ เนื่องจากที่โรงเรียนสันป่าตึงวิทยาคารไม่มีการกำหนดนโยบายให้ทำด้านนี้

หอวัฒนธรรมหลังนี้มีการโยกย้ายสถานที่ตั้งหลายครั้ง ปัจจุบันถูกทิ้งร้าง ไม่มีแม้แต่บันไดขึ้น อาจารย์บอกว่าหายไปแล้ว วัตถุสะสมประเภทเครื่องใช้ที่เคยนำมาจัดแสดง ได้รับมาจากการบริจาคของผู้ปกครองก็ทยอยหายไป นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ไม่เป็นที่สนใจ เพราะเป็นสิ่งที่โลกนี้ มีให้เห็นทุกครัวเรือน จึงคงเหลือสภาพดังปัจจุบัน เนื่องจาก ระบบงานบริหารขาดความต่อเนื่อง จากการโยกย้ายตำแหน่งของผู้อำนวยการ ซึ่งย้ายมารับตำแหน่งได้ 4 ปี ไม่ได้รับมอบหมายต่อในด้านงานกิจกรรม ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมขึ้น จึงไม่มีการสานต่อ และถูกทิ้งร้าง มีสภาพชำรุดทรุดโทรม อาจารย์ใหญ่ให้เหตุผลว่า

เนื่องจากขาดปัจจัยหลัก คือ งบประมาณสนับสนุน ทางโรงเรียนตั้งงบประมาณให้เพียงพอกับการให้การศึกษาในภาคทฤษฎี การสร้าง ซ่อมแซมห้องเรียน ซื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และสวัสดิการการดำรงชีพ เช่น การเลี้ยงอาหารกลางวัน (นักเรียน 135 คน ได้รับงบประมาณเลี้ยงอาหารเพียง 70 คน ต้องหาทางนำงบอื่นมาถัวจ่ายให้เพียงพอ)

การขาดแคลนบุคลากรของทางโรงเรียน ทำให้ไม่อาจเสริมกิจกรรมอื่นได้มากนัก เพราะปัจจุบัน มี 11 ห้องเรียน แต่มีครูเพียง 8 คน สลับกันสอน โดยมาก ผู้อำนวยการเองยังต้องช่วยสอนหนังสือด้วย

ในด้านการบริหารงาน หรือแนวนโยบายของทางโรงเรียน ผู้อำนวยการเห็นว่า การมุ่งเน้นส่งเสริมด้านกิจกรรมนั้น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในละแวกนี้ เนื่องจากเป็นสังคมชนบท การลงทุนลงแรงส่งลูกมาเรียน หวังจะให้ลูกอ่านออกเขียนได้ จึงไม่สนับสนุนให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมเพราะสิ้นเปลืองทั้งเวลาเรียนหนังสือและค่าใช้จ่าย จึงไม่สานต่องานของหอวัฒนธรรมหลังนี้

48 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม

กลุ่มอาจารย์ และนักศึกษาญี่ปุ่น ให้งบประมาณในการสร้างเรือน โดยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านมาช่วยสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม รวบรวมภูมิปัญญาของชาวอำเภอแม่แจ่ม แต่ยังขาดงบประมาณในการจัดการดูแล ปัจจุบัน ต้องเก็บขนย้ายวัตถุจัดแสดงออกไป เนื่องจากหลังคารั่ว น้ำฝนรั่วซึม ทำให้วัตถุจัดแสดงเสียหาย

ทางวัดกำลังดำเนินการบูรณะองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วิหาร และปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑสถานว่าน่าจะเสร็จทันปีใหม่นี้ (2550) ซึ่งปัจจุบัน การบูรณะยังหยุดชะงัก ไม่ได้เสร็จทั้งๆ ที่พันกำหนดแล้วเสร็จ มาหลายเดือนแล้ว

ก่อนการบูรณะ แต่เดิมมีการจัดแสดงพระพุทธรูปไว้ส่วนท้ายวิหาร ติดกับองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ปัจจุบันได้ย้ายโบราณวัตถุในวิหารมาจัดแสดงในศาลาโถงที่ปรับใช้เป็นวิหารชั่วคราว ส่วนพิพิธภัณฑสถานนั้น มีการปรับอาคารเรียนพระปริยัติธรรมมาเป็นอาคารพิพิธภัณฑสถานปี 2543 เพื่อรวบรวมโบราณวัตถุในครอบครองของวัดมาจัดแสดง ต่อมามีการบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ มีการซ่อมแซมพื้นบางส่วน ขุดพบพระพุทธรูปทองคำจำนวนมาก ทางกรมศิลปากรจึงให้เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานทำการขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุไว้ และดำเนินการปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑสถานเดิมเป็นรูปแบบพิพิธภัณฑสถานแบบของกรมศิลปากร รวมอยู่ในงบประมาณ และระยะเวลาการบูรณะวิหารและเจดีย์ด้วย โบราณวัตถุในอาคารพิพิธภัณฑสถานเดิมย้ายไปเก็บไว้ในศาลาانون รอย้ายกลับมาจัดใหม่หลังการบูรณะแล้วเสร็จ

อ.สันศักดิ์ ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานพิพิธภัณฑสถาน ชี้แจงว่า ท่านเพิ่งมารับดูแลงานส่วนนี้เมื่อ 2 ปีที่แล้ว ไม่ทราบรายละเอียดก่อนหน้าแน่ชัด แต่ให้ข้อมูลในปัจจุบันว่า ทางกรมศิลปากรรับไปดำเนินการทั้งหมด ตั้งแต่ออกแบบจัดแสดง ทำทะเบียน ทำป้าย คำบรรยายต่างๆ ในพิพิธภัณฑสถานทั้งหมด ซึ่งท่านมีหน้าที่แค่เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับกรมศิลปากรในด้านงานพิพิธภัณฑสถานเท่านั้น ไม่ทราบรายละเอียดในส่วนแบบแปลนจัดแสดง ฯลฯ

ในอนาคต หลังจากจัดเสร็จพร้อมเปิด อาจจะต้องปิดไว้ แล้วเปิดเป็นกรณีไป เพราะยังหาตัวเจ้าหน้าที่ที่จะมาอยู่ดูแลประจำอาคารพิพิธภัณฑสถานไม่ได้ คนที่ฝึกสอนงานไว้ในปัจจุบัน ส่งไปอบรม เรียนรู้การจัดการโบราณวัตถุกับพิพิธภัณฑสถานก็เป็นนักเรียน ซึ่งจะมีเวลามาช่วยเฉพาะวันหยุด ในช่วงวันธรรมดาที่ไม่มีผู้ดูแลอาจจะต้องปิดไว้ ส่วนในเรื่องการเก็บค่าเข้าชมนั้น ไม่น่ามี ถ้าจะมีคงเป็นไปในรูปแบบการรับบริจาคมากกว่า

50 พิพิธภัณฑสถานภาพเก่าเมืองพร้าวในอดีต

พระวิมลญาณมุนี เจ้าอาวาสวัดกลางเวียง รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ ในสมัยนั้น เป็นผู้ริเริ่มจัดทำพิพิธภัณฑสถานไว้ที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้น ทำการรวบรวมภาพถ่ายเก่าเมืองพร้าวในอดีตที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สถานที่ และ

ชุมชน จัดทำใหม่ใส่กรอบพร้อมกับให้คำบรรยายได้ภาพ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้สนใจทั่วไปเกิด
ความรู้ความเข้าใจในความเป็นมา ทำให้เกิดความรักท้องถิ่น และร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ 5 มกราคม 2543 ใช้เวลา 2 เดือน ใช้งบประมาณ 10,000 บาท ด้วยการ
สนับสนุนจากพ่อค้า ประชาชนอำเภอพร้าวก

ปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์ได้ถูกปิดทิ้งร้างไว้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนตัวเจ้าอาวาส การดำเนินการจึง
หยุดไป เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน และแม่ชีพรณี เพิ่งจะมาจำวัดที่นี้ได้ 2 ปี มีภาระหน้าที่ต่างๆ ที่เป็น
งานให้สะสางอยู่มาก พิพิธภัณฑ์ที่ถูกปิดทิ้งร้างอยู่นั้น เจ้าอาวาสเกรงว่าภาพถ่ายบางส่วนจะหาย จึง
นำไปเก็บไว้บนกุฏิ สำหรับงานด้านนี้ เจ้าอาวาสก็ให้ความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลในด้านประวัติ
เมือง และสถานที่งาน แต่ติดขัดปัญหาหลายด้าน ตั้งแต่ในด้านเอกสารที่ไม่มีการทำสำเนา บันทึก
เก็บไว้ที่วัด หรือแม้แต่ความไม่พร้อมในด้านผู้จัดการดูแลพิพิธภัณฑ์โดยตรง เนื่องจากแม่ชีพรณี
อยู่ที่วัดกลางเวียงสัปดาห์ละ 3 วัน ที่เหลืออยู่ที่วัดจอมทอง ส่วนเจ้าอาวาสเองก็มีกิจมากมาย ภายใน
วัดก็มีเพียงเณรอีก 3 รูป ซึ่งเดินทางออกไปเรียนข้างนอกทุกวัน ส่วนแม่ชีพรณีเห็นว่าปัญหาหลัก
คือ ขาดงบประมาณดำเนินการ และขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจมาเป็นผู้ริเริ่ม แนะนำ
กระตุ้นให้หรือฟื้นฟูงานพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาอีกครั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 3

ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์
และการจัดนิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- หอพรรณไม้

จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้ในรูปแบบของตัวอย่างแห้งที่ได้จากผลการสำรวจ จากสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะภาคเหนือ (ตัวอย่างดังกล่าวจัดเก็บในแฟ้ม อยู่ในตู้เหล็กทึบ ไม่ได้จัดแสดงตามรูปแบบของพิพิธภัณฑ์) วัตถุประสงค์เป็นตัวอย่างพรรณไม้มากกว่า 25,000 ตัวอย่าง จำนวนชนิดมากกว่า 2,500 ชนิด และภาพถ่ายนักพฤกษศาสตร์ วัตถุที่จัดเป็น Master piece ได้แก่ บางตัวอย่างเป็น holotype และ isotype (ประมาณ 30 ชนิด) ไม่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราว

- พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

จัดแสดงเรื่องพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต อนุกรมวิธานพืช-สัตว์ นิเวศวิทยา และวิวัฒนาการ ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุประสงค์ ได้แก่ จำพวกเครื่องจักสาน หนังสือ ภาพถ่าย สัตว์สตัฟฟ์ ซากฟอสซิล หิน พันธุ์สัตว์/พืช ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราว

---

02 คู่มือเจ้าบุรีรัตน์

- คู่มือเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง)

อยู่ในระหว่างการพิจารณา มีโครงการที่จะจัดเรื่องเกี่ยวกับยาสูบ ซึ่งยังไม่ได้สรุปแน่ชัด เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการของงบประมาณจากส่วนกลาง ซึ่งต้องรอคู่มือทางสำนักงานใหญ่ จะอนุมัติงบประมาณให้เริ่มดำเนินการได้เมื่อใด ปัจจุบันเป็นเรือนโล่งๆ ยังไม่มีการจัดแสดงภายใน เปิดชมรูปแบบสถาปัตยกรรมภายในเท่านั้น ยังไม่มีการจัดนิทรรศการถาวร-ชั่วคราวใดๆ

- ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คู่มือเจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์)

มีโครงการจัดแสดงประวัติ และวิวัฒนาการสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมล้านนา ปัจจุบันจัดแสดงวัตถุประสงค์จำพวกผลงานศิลปะ แบบ และโมเดลงานสถาปัตยกรรมล้านนา ประกอบกับบอร์ดนิทรรศการชั่วคราวที่เคยจัด ชั้นล่างเรื่องสถาปัตยกรรมล้านนา คู่มือเจ้าครองนคร/บ้านล้านนา ชั้นบนเรื่องอนุสรณ์สถานสันามิ และประวัติของเรือน ไม่มีการคัดเลือกจัดเรื่องใดเป็นชิ้น Master piece นิทรรศการชั่วคราวและกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ นิทรรศการผลงานคณาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นิทรรศการสถาปัตยกรรมล้านนา คู่มือเจ้าครองนคร/บ้านล้านนา นิทรรศการประกวดแบบอนุสรณ์สถานสันามิ อบรมการวาดสีน้ำ และกิจกรรมถนนคนเดินทุกวันอาทิตย์

03 ศาลาธนารักษ์ 1

จัดแสดงเรื่องเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และไทยวิวัฒนาการเงินตราไทย สิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ โบราณวัตถุ เครื่องทองเครื่องเงิน เงินตรา (เหรียญกษาปณ์) และภาพถ่าย ชิ้นที่มีความสำคัญเป็นชิ้น Master piece ได้แก่ เครื่องราชอิสริยยศ หมวกเครื่องอุปโภค (เช่น พานหมาก หีบหมาก คนโทน้ำทองคำ) และหมวกเครื่องสริมงคล (ประกอบด้วย ประคำทองคำ 108 เม็ด ตะกรุด สายคล้อง) การจัดนิทรรศการชั่วคราวในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มีการจัดนิทรรศการในสถานที่ ได้แก่ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ส่วนนิทรรศการนอกสถานที่ ได้แก่ การเข้าร่วมงานฤดูหนาวและงานกาชาดประจำปี 2549 จังหวัดเชียงใหม่ ออกกร้านจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเงินตราไทย

04 พิพิธภัณฑ์ชาวเขา

จัดแสดงเรื่อง ชาวไทยภูเขา กลุ่มชนเผ่าในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย วัฒนธรรม และประเพณีของชาวไทยภูเขา ภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง วัตถุสะสม และสิ่งของที่จัดแสดง ได้แก่ เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องดนตรี เครื่องประดับ เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในการศาสนา ภาพถ่าย ฟิล์มภาพยนตร์ สารคดีเกี่ยวกับชาวเขา หุ่นขี้ผึ้งชาวเขาเผ่าต่างๆ กำลังประกอบกิจกรรม และบ้านจำลองของชาวไทยภูเขา 6 เผ่า 6 หลัง ตั้งอยู่ในบริเวณพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เนื้อที่ประมาณ 8 ไร่ ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece นิทรรศการที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ เรื่องปีใหม่ชาวม้ง การท่องเที่ยวบนพื้นที่สูง และเครื่องแต่งกายของชาวม้ง

05 พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม่ดอยปุย

นิทรรศการถาวรจัดแสดงเรื่อง วิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีของชาวเขาย่านแม่ดอยปุย วัตถุสะสม และสิ่งของที่จัดแสดง ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือการเกษตร เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องไม้ เครื่องดนตรี และเครื่องจักสาน ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว

จัดแสดงเรื่องราวชีวิตประวัติพระราชชายาเจ้าดารารัศมี ประวัติและวิวัฒนาการ พระตำหนักดารารัศมี วิธีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีล้านนา และเจ้านายฝ่ายเหนือ ธรรมชาติศึกษา เรื่องกุหลาบจุฬาลงกรณ์ ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องเงิน เครื่องไม้ เครื่องดนตรี เครื่องแก้ว เครื่องประดับ เครื่องจักสาน เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) เครื่องใช้ในการศาสนา หนังสือ ภาพถ่าย อาวุธ นาฬิกา เอกสารโบราณของสะสม และโมเดลจำลองเหตุการณ์ในอดีต วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญจัดเป็นชิ้น Master piece ได้แก่ กระเบื้องภาพฉาย และผ้าชิ้นลุนดยา เชิงจอทองคำ ส่วนนิทรรศการชั่วคราว ทางพิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัศมี จัดแสดงนิทรรศการอันเกี่ยวเนื่องกับพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และงานด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนทุกๆ 3 เดือน ที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่เรื่อง ประเพณีปีใหม่เมืองล้านนา (เมษายน 2548) การรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จมณฑลพายัพ พ.ศ. 2469 (สิงหาคม 2548) สายใยรัก สองแผ่นดิน (ธันวาคม 2548) ล้านนาในภาพถ่าย (เมษายน 2549) และปัจจุบันเรื่องพระราชชายาเจ้ากับังงานสังคีตศิลป์ (สิงหาคม 2549)

07 พิพิธภัณฑสถานไปรษณียากรเชียงใหม่

จัดแสดงเรื่องราวประวัติ และวิวัฒนาการของอุปกรณ์เครื่องใช้ในที่ทำการไปรษณีย์ และจัดแสดงดวงตราไปรษณียากรตั้งแต่อดีต วัตถุสะสมได้แก่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการไปรษณีย์ในอดีต และดวงตราไปรษณียากร ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีการจัดนิทรรศการหมุนเวียนภายใน เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ นิทรรศการที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาเป็นการจัดนิทรรศการนอกสถานที่ วัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่ายตราไปรษณียากร ได้แก่เรื่อง แพนด้าบนตราแสตมป์(หมีแพนด้า) “ขอบคุณพล”ตราไปรษณียากร หมีแพนด้า(งานฉลอง) ชมรมนักสะสมรุ่นเยาว์โรงเรียนปิ่นสรวงวิทยาลัย์ รูปแบบการจัดเป็นแบบเดียวกัน คือ มีบอร์ดติดรายละเอียดดวงตราที่กำลังอยู่ในความสนใจ จัดแสดงดวงตราในอดีตบ้าง แก้วแต่สถานที่จะอำนวย หรือจัดบอร์ดนิทรรศการเรื่องต่างๆ ดังกล่าว และที่สำคัญที่สุด คือการจัดชุดสะสมเพื่อการจำหน่าย

การจัดแสดงนิทรรศการถาวรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 จัดแสดงเงินตราโบราณ (เงินตรายุคก่อนประวัติศาสตร์, เงินตราในดินแดนสุวรรณภูมิ, เงินตราล้านนาและร่วมสมัย) ส่วนที่ 2 จัดแสดงผ้าโบราณ (แสดงตามเทคนิคการทอหลัก 5 เทคนิค ได้แก่ จิต จก ยกคั้น มัดหมี่ และเกาะ/ ล้วง) จัดแสดงผ้าต่างประเทศ และผ้าตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ผ้าแม่แจ่ม, ผ้าพม่า, เครื่องแต่งกายกลุ่มไทในอาณานิคม เป็นต้น สิ่งของจัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เงินตราโบราณ เครื่องแต่งกาย และผ้าทอ ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece การจัดนิทรรศการชั่วคราวในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปี 2548 จัดเสวนาเรื่อง “ชุดผ้า : ลวดลายและความหมาย” ร่วมกับ สถาบันวิจัย และพัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (1 เมษายน ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การดูแลรักษาผ้าโบราณ” (27-28 ตุลาคม) จัดเสวนาและนิทรรศการ เรื่อง “วินิจพัสดรา ทศนางงานจิตรกรรม” ร่วมกับคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (22 ธันวาคม) ปี 2549 จัดบรรยายเผยแพร่ความรู้เรื่อง “การดูแลรักษาผ้าทอ และเส้นใย” แก่กลุ่มแม่บ้านและสมาชิก สถาบันผ้าทอมือหริภุญชัย จ.ลำพูน (23 พฤษภาคม) จัดบรรยายพิเศษและนิทรรศการเรื่อง “พระภูษาผ้าทรงในพระราชสำนัก” ร่วมกับ ม.ธรรมศาสตร์ เพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี (13 ตุลาคม – 11 พฤศจิกายน)

09 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

นิทรรศการถาวรจัดแสดงเรื่อง ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรล้านนา และเมืองเชียงใหม่ วิถีชีวิตชาวเมืองเชียงใหม่ และภาคเหนือ กลุ่มชนเผ่าชาวลัวะ ชนพื้นถิ่นดั้งเดิมพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ การผลิตเครื่องถ้วยในแหล่งเตาภาคเหนือ ธรณีวิทยาและสิ่งมีชีวิตดึกดำบรรพ์ ภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมภาคเหนือ วิวัฒนาการของศิลปกรรมล้านนา และศิลปกรรมในประเทศไทย แหล่งโบราณคดี โบราณสถานสำคัญของ จ.เชียงใหม่ และภาคเหนือ มีสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม หลากหลายประเภท ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือประมง เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องทองเครื่องเงิน เครื่องเงิน เครื่องไม้ เครื่องประดับ เครื่องโลหะ เครื่องจักสาน เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) เครื่องใช้ในการศาสนา ภาพถ่าย ซากฟอสซิล หิน อาวุธ เอกสารโบราณ (กัมภีร์โบราณ, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ) ของเล่น โมเดลจำลองโบราณสถาน และเหตุการณ์สำคัญๆ ประกอบเรื่องจัดแสดง วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญเป็นชิ้น Master piece ได้แก่ เศียรพระพุทธรูปสำริดแสนแส่ว สำริด ศิลปะล้านนา พุทธศตวรรษที่ 19-20 สูง 178 ซม.

นิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มีทั้งในและนอกสถานที่ ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ 2549 โครงการนำศิลปินสู่สถานศึกษาและชุมชน ปีที่ 3 นิทรรศการเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี 2549 เรื่อง ย้อนรอยวัฒนธรรมผ่านภาพถ่ายมรดกไทยขึ้นเข็มนิทรรศการพิเศษเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เรื่อง งดงามในสยามประเทศ โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี เรื่อง มรดกแผ่นดิน : หกทศวรรษใต้ร่มพระบารมี โครงการจัดกิจกรรมเนื่องในวันพิพิธภัณฑ์ไทย ปี 2549 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ในการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

10 สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จัดแสดงสถาปัตยกรรมล้านนา เรือนโบราณล้านนา เป็นเรือนไม้ 6 หลัง และซุ้มข้าว 1 หลัง ได้แก่ เรือนชาวเวียงเชียงใหม่ (พญาปลงกล้า) เรือนกาแล (อัยผัด) เรือนกาแล (พญาวงศ์) หลงข้าว (ซุ้มข้าว) เรือนพื้นบ้านล้านนา (อัยแก้ว) เรือนไทลื้อ (หม่อนคุด) เรือนทรงปั้นหยา (หลวงอนุสารสุนทร) ไม่มีการคัดเลือกจัดเป็นเรือน Master piece รูปแบบของกิจกรรมมักจะเป็นการจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมภายนอกสถานที่ในนามของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือถ้าเป็นกิจกรรมภายในสถานที่ก็จะเปิดบุคคลภายนอก หรือองค์กรอื่นๆ ขออนุญาตเข้ามาใช้พื้นที่ นิทรรศการชั่วคราว และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ นิทรรศการแสดงผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ จัดประชุมสัมมนา-เสวนาทางวิชาการ จัดกิจกรรมทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น “โครงการตามรอยครุฑาศรีวิชัย รวมใจรักษ์คอยสุเทพ” ในประเด็นเดียวขึ้นคอยเนื่องในวันวิสาขบูชา ออกแบบ จัดทำ และตกแต่งขบวนรถสงกรานต์ รถแห่เทียนพรรษา และรถกระทงในนามของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นประจำทุกปี จัดกิจกรรมพิเศษในแต่ละปีซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น งานสงกรานต์เชียงใหม่ ปี 2549 ปัจจุบัน ทางสำนักส่งเสริมฯ มีนโยบายที่จะทำพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณให้เป็น Living Museum จึงพยายามจัดให้มีวิถีชีวิตอยู่กับเรือนแสดงให้ชม และเป็นการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายด้วย ไม่ว่าจะเป็นการซ่อมผ้า ดัดกลุตา ยดอกแผ่นโลหะคุณลาย ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาชาวล้านนา หากแต่ขาดงบประมาณในการดำเนินการ บรรยากาศจึงยังไม่คึกคักเท่าที่ควร

11 พิพิธภัณฑสถานแร่และหิน

จัดแสดงเรื่องราว ประวัติและวิวัฒนาการทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับธรณีวิทยา แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แร่ หิน และธรณีวิทยา สื่อให้ผู้ชมได้รับรู้เกี่ยวกับ แร่ หิน กระบวนการที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับตัวอย่างที่เป็นของจริง และมีส่วนที่สามารถสัมผัสได้ ซึ่งพิพิธภัณฑสถานส่วนใหญ่จะห้ามแตะต้อง ทั้งนี้รวมถึงข้อมูลทางด้านแหล่งแร่ ธรณีวิทยา อุทกธรณีวิทยา ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ ตัวอย่างแร่ หิน และองค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรณี เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ หิน โมเดลจำลองเขาพนมพา ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece ไม่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราวในสถานที่ ส่วนการจัดนิทรรศการนอกสถานที่จะมีการจัดในนามของสำนักงานฯ พิจารณาขอบเขตของเรื่องราวที่จัดนิทรรศการตามแต่กลุ่มเป้าหมายว่าข้อมูลจะเจาะลึกด้านไหน เช่น หากเป็นนักเรียน ก็จะเน้นในส่วนของหิน - แร่ ปกติ หรือหากเป็นงานเกษตรที่คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานฯ ได้จัดนิทรรศการในหัวเรื่อง “แร่เพื่อสุขภาพ” จัดแสดงด้วยบอร์ดคำบรรยายประกอบภาพ และแสดงตัวอย่างจริงประกอบ เชิญชวนให้เด็กๆ เข้ามาจัดแสดงด้วยกิจกรรมชิงรางวัล ทำแผนทางเดินชมนิทรรศการด้วยหินกรวดแม่น้ำ เป็นปุ่มนวดฝ่าเท้า และจัดทำตัวอย่างหินจำหน่ายเพื่อการศึกษา จัดกิจกรรมตีกลองฟ้ด้วยการทำจำลองไคร้ฟลอปป์ มีสปาขนาดมือด้วยแร่บำรุงผิว และนวดคลายเมื่อย

12 พิพิธภัณฑสถานผ้าโบราณ “สบัลังา”

จัดแสดงเรื่องการแต่งกายของคนในภาคเหนือ วิถีชีวิตชาวไทกลุ่มต่างๆ กลุ่มชนเผ่าในภาคเหนือ รูปแบบเครื่องแต่งกายของชาวไทกลุ่มต่างๆ เครื่องประดับ ของใช้ ประกอบคำบรรยายภาพถ่าย ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องทองเครื่องเงิน เครื่องเงิน เครื่องไม้ เครื่องดนตรี เครื่องแก้ว เครื่องประดับ เครื่องโลหะ เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในการศาสนา ภาพถ่ายอาวุธ และเอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ) ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราว

13 โรงแห่มทำแพอินน์

จัดแสดงของสะสมที่พหุหาได้ในยุคสมัยนี้ และได้รับคททอคของสะสมมาจากรุ่นก่อนด้วย ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ หนังสือ ของสะสม เครื่องเงิน เครื่องประดับ เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) ภาพถ่าย และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้แก่ ใบปิดภาพยนตร์ ใบปิดโฆษณา หน้าข่าวสำคัญจากหนังสือพิมพ์ ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชั้น Master piece และไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว

14 พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม

จัดแสดงนิทรรศการถาวรเป็นวัตถุสะสมต่างๆ ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาโบราณวัตถุ เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือประมง เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องเงิน เครื่องไม้เครื่องดนตรี เครื่องแก้ว เครื่องประดับ เครื่องโลหะ เครื่องจักสาน เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) เครื่องใช้ในการศาสนา หนังสือ ภาพถ่าย อาวุธ นาฬิกา เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ) ของสะสม วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญเป็น Master piece ได้แก่ ธงช้างเผือก ธงชาติไทยสมัยรัชกาลที่ 5-6 ก่อนจะเปลี่ยนไปใช้ธงไตรรงค์ในรัชกาลที่ 7 พบในอาคารทรวดโถมหลังนี้ก่อนปรับเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์ ไม่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราว

15 สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จัดแสดงเรื่องราว วิถีชีวิตคนเมืองล้านนา ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องดนตรี โบราณวัตถุ เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือประมง เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องเงิน ภาพถ่าย (ปัจจุบันจัดแสดงเพียงแค่เรื่องเดียว คือ เครื่องดนตรี ส่วนอื่นเก็บอยู่ รอนำไปจัดแสดงอีกครั้งหลังจากสร้างอาคารศูนย์ฯ ใหม่เสร็จ) ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชั้น Master piece นิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ ผูกข้อมือนักศึกษาปี 1 แดลงข่าวโครงการวัฒนธรรมสัญจร จัดการฝึกอบรม การนวดสมุนไพรแบบใช้ลูกประคบ ร่วมประชุมและร่วมการสัมมนาในหัวข้องานด้านวัฒนธรรมต่างๆ การอบรมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนา หลักสูตรระยะสั้น เช่น การทำโคมล้านนา ทำเครื่องปั้นดินเผา นวดแผนไทย งานใบทอง เป็นต้น

จัดแสดงนิทรรศการถาวร เรื่องชีวประวัติเจ้าหลวงผู้ครองนครเชียงใหม่ ประวัติและวิวัฒนาการ การสร้างบ้านเมืองในสมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน การดำเนินชีวิตของคนล้านนาสมัยก่อน กลุ่มชาติพันธุ์ ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง การนับถือศาสนา อาหาร การแต่งกาย การเกษตร ภาษาของชาวล้านนา ประเภทสิ่งของที่จัดแสดงแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกซึ่งเป็นส่วนมาก Model ประกอบแต่ละ หัวข้อนิทรรศการ ส่วนหลังเป็นโบราณวัตถุ ที่มีเพียงส่วนน้อยที่ประกอบการจัดแสดง ได้แก่ ส่วนประกอบอาคารหลังเดิมก่อนการบูรณะ เช่น ลูกบิด กลอนประตู และเงินตราล้านนา เครื่องถ้วย จำนวนหนึ่งที่ได้จากการบริจาค การจัดแสดงไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece นิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา แบ่งเป็น

1. นิทรรศการหมุนเวียน ณ ห้องจัดนิทรรศการหมุนเวียน และลานจัดกิจกรรม

- ตุลาคม 2547 – กันยายน 2548 ได้แก่ The Memory of difference, ศิลปะเพื่อการพัฒนาเด็ก, หอคำนั่มแก้ว มณีแห่งแสงนครา, แผ่นดิน ภูเขา แม่น้ำ ทะเล และท้องฟ้า, โครงการศิลปะเพื่อการ ส่งเสริมสุขภาพ, นิทรรศการวันคุ้มครองโลก, One By One, อนุรักษ์การสร้างสรรค์ พัฒนา ศิลปวัฒนธรรมล้านนา, 100 ปี ยุพราช, 9 ปีสู่แสงแห่งศรัทธา

- ตุลาคม 2548 – กันยายน 2549 ได้แก่ การแสดงผลงานประติมากรรมขนาดเล็ก, นิเวศ วัฒนธรรมไตรภาค, ยี่เป็ง, วัดปงสนุก, นิเวศวัฒนธรรมไตรภาค (ภาคเหนือ), แสดงผลงานนักศึกษา สาขาออกแบบสิ่งทอ, แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมล้านนา-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 2, ศิลปะเพื่อการสร้างเสริม สุขภาพ, ศิลปวัฒนธรรม เมืองเชียงใหม่, Young Thai Artist Award 2006, เชียงใหม่ได้รับพระบรม 60 ปีแห่งการครองราชย์, วิถีวิถี มรรคาแห่งวัฒนธรรม

2. กิจกรรมหมุนเวียน มีการประชาสัมพันธ์ กำหนดระยะเวลาในการจัดที่แน่นอนตามกำหนดการ จัด ณ ห้องภูมิปัญญา

- ตุลาคม 2547 – กันยายน 2548 ได้แก่ สอนฟ้อนรำพื้นเมือง, สอนทำบายศรีและการทำกระทง, สอนการทอผ้าพื้นเมือง, สอนคนตรีพื้นเมือง, สอนทำของที่ระลึกจากกระดาษสา, ละครหุ่น 5 ชาติ, สอนตัดชุด ทำโคม, สอนแกะสลักไม้, สอนทำเครื่องเงิน, สอนวาดรูปจิตรกรรมล้านนา, สอนคุณ โทษ, สอนเขียนภาพบนร่ม และพัด

- ตุลาคม 2548 – มิถุนายน 2549 ได้แก่ สอนฟ้อนรำพื้นเมือง, สอนทำกระทงและทำบายศรี, สาธิตการทำผ้าทอแบบล้านนา, สาธิตการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา, สอนคุณโทษ, สาธิตการทอ ผ้ายกดอกลำพูน, สอนทำเครื่องเงิน, การแพทย์แผนไทย

17 หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)

จัดแสดงนิทรรศการถาวรเรื่อง ชีวิตประวัติศาสตร์กาลที่ 6, เจ้าฟ้าเพชรรัตนฯ, เจ้าหลวงเชียงใหม่, เจ้านาย, ศิษย์เก่าดีเด่น, ผู้บริหาร และครูใหญ่ของโรงเรียน (2492-2549) หุ่นวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ถ้วยและโล่รางวัลตั้งแต่สมัยเป็น โรงเรียนตัวอย่างประจำมณฑลพายัพ และเอกสารชั้นต้น อายุราว 80 ปีขึ้นไป (สมุดจดหมายเหตुरายวัน) ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ (ขุดพบในบริเวณโรงเรียนเมื่อคราวบูรณะ สร้างอาคาร) เครื่องทอง เครื่องเงิน ภาพถ่าย เอกสารโบราณ (กัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ) ถ้วยและโล่รางวัล ปากกา เครื่องพิมพ์ดีด วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece) ถ้วยรางวัล, โล่รางวัล, ปากกา, เครื่องพิมพ์ดีด, ภาพถ่ายเก่า และเอกสารทางประวัติศาสตร์ชั้นต้น (สมุดจดหมายเหตुरายวัน) นิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ ประวัติศาสตร์แห่งเกียรติยศ และศักดิ์ศรี 100 ปียุพราชวิทยาลัย โรงเรียนยุพราชใน 1 ศตวรรษ ประวัติการจัดการด้านการศึกษาในมณฑล พายัพ กิจกรรมลูกเสือในมณฑลพายัพ และภาพเก่าเล่าประวัติศาสตร์ยุพราชวิทยาลัย

18 พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพ

จัดแสดงวัตถุสะสม จำพวก เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องเงิน เครื่องไม้ เครื่องโลหะ (ทองเหลือง) เงินตรา (ธนบัตร/เหรียญกษาปณ์) เครื่องใช้ในการศาสนา อาวุธ กล้องถ่ายภาพ พระพุทธรูป ไม้ / โลหะ / แก้ว ไม่มีการคัดเลือกวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มี การจัดนิทรรศการชั่วคราว

19 สวนสัตว์เชียงใหม่

จัดแสดงนิทรรศการถาวรเรื่อง ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต ประกอบกับการจัดแสดงสัตว์ มีชีวิต ข้อมูลสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น หมีแพนด้า นิทรรศการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัดคู่ ดินขาว (โบราณสถานร้างภายในบริเวณสวนสัตว์) การพัฒนาสวนสัตว์ในอนาคต ประเภทสิ่งของ ที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ ภาพถ่าย สัตว์สดๆที่ พันธุ์พืช และสัตว์แต่ละชนิด มากกว่า 7,000 ตัว Master piece ขณะนี้ต้องยกให้ หมีแพนด้า และกำลังจะมีโคอาล่าจากประเทศออสเตรเลียมาเพิ่ม

นิทรรศการชั่วคราว และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี การจัดนิทรรศการร่วมกับภาครัฐและเอกชน เช่น งานอุทยานและงานกาชาดประจำ จังหวัด เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ ลอยกระทง ฯลฯ กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมวันเข้าพรรษา กิจกรรมวันแม่แห่งชาติประจำปี จัดครบรอบ 1 ปีหมี่แพนด้ามาไทย จัดงาน “ปีติปริดา แพนด้าอยู่ ขวัญ” กิจกรรมที่จัดทุกปี คือ โครงการนำนักเรียนเข้าเรียนรู้ในสวนสัตว์ และนิทรรศการวัน สิ่งแวดล้อม

20 พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล

จัดแสดงนิทรรศการถาวร เรื่องวิถีชีวิตคนเมืองชาวไทเงินในอดีตที่อาศัยในชุมชนนี้ กลุ่ม ชนเผ่า ชาวไทเงิน วัฒนธรรมการแต่งกาย และประเพณีในชุมชน ภูมิปัญญา ศิลปะทางศาสนาจาก ความเชื่อ และความศรัทธา ผลงานทางศิลปะ พระพุทธรูป ธรรมาสน์ ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องดนตรี เครื่องใช้ในการ ศาสนา โบราณวัตถุ เครื่องมือทอผ้า เครื่องทองเครื่องเงิน เครื่องจักสาน เอกสารโบราณ (คัมภีร์ ไปลาน) เครื่องมือการเกษตร เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เครื่องเงิน ภาพถ่าย เครื่องไม้ งานศิลปะ วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญเป็น Master piece ได้แก่ หีบพระธรรมผาตัด และสัตตกัณฑ์ เป็น โบราณวัตถุของวัดมาแต่เดิม รวบรวมศิลปากรรมมาให้ข้อมูล และขึ้นทะเบียนไว้เป็นสมบัติของชาติ ไม่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราว

21 ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแสดง เพียงแต่มีจัดแต่งในศูนย์ฯ เท่านั้น เน้นการประกอบกิจกรรม มากกว่าการจัดแสดง นิทรรศการถาวรที่จัดภายในเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิต กลุ่มชนเผ่า วัฒนธรรม และประเพณี ภูมิปัญญา ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ เครื่องมือทอผ้า เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) ภาพถ่าย ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ ผ่านมา ส่วนมากเป็นกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และของท้องถิ่น ได้แก่ ประเพณียี่เป็ง คำหัวปี ใหม่ สืบสานล้านนา วันเข้าพรรษา-ออกพรรษา แห่เทียน-หล่อเทียนพรรษา ดานดื้อด (ทานทอด) ซึ่งเป็นประเพณีโบราณที่จัดให้นักเรียนนำของใช้ไปมอบให้ผู้เฒ่าในชุมชน จัดสัมมนาทางวิชาการ โดยใช้วิทยากรในท้องถิ่น สัมมนา เมืองโบราณเวียงท่ากาน

ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแสดง เพียงแต่มีจัดแต่งในศูนย์ฯ เท่านั้น เน้นการประกอบกิจกรรมมากกว่าการจัดแสดง นิทรรศการถาวรที่จัดภายในเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกาย เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เรื่องราววัฒนธรรมและประเพณีในหมู่บ้านที่นักเรียนทำรายงานส่ง และเป็นศูนย์ข้อมูล internet สำหรับการสืบค้นข้อมูล สิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องแต่งกายและผ้าทอ ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา แบ่งเป็นกิจกรรมที่จัดภายในและภายนอกโรงเรียน กิจกรรมในโรงเรียน จัดใหญ่ๆ เทอมละ 2 ครั้ง เป็นกิจกรรมบูรณาการทุกวิชา ที่ผ่านมาจัดเรื่องสมุนไพรใกล้ตัว เพลงผ้าสันกำแพง ของกินพื้นเมือง และสาเพื่อชีวิต ส่วนกิจกรรมภายนอกมีการจัดให้นักเรียนออกไปศึกษาวิถีชีวิตตามชุมชนนอกโรงเรียน

23 เขื่อนหลวงข้าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร เรื่องชีวประวัติหมื่นบุญเรืองวรพงษ์ (ต๊อบ) ผู้ก่อตั้งโรงเรียนเรื่องหลวงข้าว และเรือนไทลื้อ วิถีชีวิตคนไทลื้อ วัฒนธรรมและประเพณีไทลื้อ และเรื่องสมุนไพร การแพทย์แผนโบราณ ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือประมง เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องแต่งกายและผ้าทอ เครื่องดนตรี เครื่องมือ และอุปกรณ์สื่อสาร เครื่องจักสาน เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) หนังสือ เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ) ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece นิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ งานสืบสานวัฒนธรรมไทลื้อ และงานประจำโรงเรียนที่เขื่อนหลวงข้าว จัดปีละ 2 ครั้ง ได้แก่ วันสิ้นปีอำเภอโรงเรียน และทำบุญครบรอบวันเกิดโรงเรียน 16 ตุลาคม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

24 ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร

นิทรรศการถาวรจัดแสดงเรื่อง วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือประมง เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องไม้ เครื่องดนตรี เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในการศาสนา ไม่มีการคัดเลือกจัด

วัตถุเป็นชิ้น Master piece ปัจจุบันใช้เป็นห้องเรียนดนตรี นาฏศิลป์ จัดกิจกรรมไหว้ครู สำหรับช่วง 1 ปีที่ผ่านมาไม่มีการจัดกิจกรรม และนิทรรศการใดๆ เนื่องจากถูกตัดงบประมาณด้านนี้ไป แต่ก่อนหน้านี้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชนมาตลอด ตั้งแต่จัดกิจกรรมให้เด็กนักเรียนทำขนมพื้นเมืองจำหน่าย ได้แก่ อ้อยส้อม (จักไม้ไผ่ให้แยกเป็นซี่ๆ แล้วควั่นอ้อยเป็นท่อนเล็กๆ เสียบไว้ที่ปลายไม้) ขนมข้าวเฝິรง (ทำกรวยใบตองใส่ขนมที่ทำจากข้าวเหนียวดำ) สาธิตการทำตุ๋งโดยวิทยากรจากชุมชน สะล้อ ซอ ซึง นำโดย นายอินตา จันทรงมี วิทยากรท้องถิ่นทางด้านดนตรีพื้นเมือง งานเพื่อนเลืบฉลองงาน 14 กุมภาพันธ์ งานสืบสานล้านนา (วันเกิดโรงเรียน) เป็นต้น มีการเชิญคนเข้าร่วมงานหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในเขต ผู้ปกครอง กลุ่มแม่บ้าน และชาวบ้านในชุมชน

25 พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมีชีวิตจรรยธรรมชาติ

จัดแสดงนิทรรศการถาวร เรื่อง ชีวิตประวัตีเจ้าของ ผู้จัดสร้างงานพิพิธภัณฑ์นี้ ประวัตีและวิวัฒนาการของแมลงในความสมดุลของระบบนิเวศ แมลงที่ให้ประโยชน์และนำโรค ยุงให้ประโยชน์มากกว่าให้โทษ และเป็นผู้ช่วยป้องกันโรคได้ ผลงานศิลปะ มีทั้งงานศิลปะจากธรรมชาติ สร้างโดยธรรมชาติ และโดยมนุษย์ ภาพวาด ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต เกี่ยวกับแมลง หินฟอสซิล เปลือกหอย ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุเงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์) สัตว์สตัฟฟ์ ซากฟอสซิล หิน พันธุ์สัตว์ / พืช งานศิลปะ เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ) ของสะสม แต่ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และ ไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว

26 สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)

จัดแสดง เรื่อง ประวัตีและวิวัฒนาการ วิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณี ภูมิปัญญา ผลงานศิลปะ ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เครื่องไม้ เครื่องประดับ เครื่องจักสาน งานศิลปะ ของเล่น ของสะสม เน้นงานไม้ที่แกะสลักที่ละเอียดสุดๆ เป็นหลัก แต่ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว

จัดแสดง วิถีชีวิตชาวนาไทย ควายไทย ภูมิปัญญาในการเกษตรกรรมไทยดั้งเดิม ไม่มีวัตถุสะสม มีเพียงการสร้างบ้านชาวนาไว้ 1 หลัง ยุงข้าว เครื่องมือการเกษตร และควาย 10 ตัว ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว มีแต่การจัดรอบแสดงความสามารถของควายไทย วิถีชีวิตของชาวนา และการใช้ควายในงานเกษตรกรรม

28 พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น Ban Yen Museum

จัดแสดงวัตถุสะสมในครอบครอง ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา โบราณวัตถุ เครื่องเงิน เครื่องไม้ เครื่องใช้ในการศาสนา ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว

30 ศาลาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดโสภณาราม

ไม่ได้จัดแสดงในรูปแบบนิทรรศการถาวร เพียงแต่เป็นสถานที่รวบรวมจัดเก็บวัตถุสะสมเท่านั้น ประเภทของวัตถุที่เก็บ ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เครื่องเงิน เครื่องไม้ เครื่องดนตรี เครื่องแก้ว เครื่องโลหะ เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในการศาสนา ของสะสม ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece และไม่มีจัดนิทรรศการชั่วคราว

31 บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง

วัตถุจัดแสดง ได้แก่ เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวันของคนในภาคเหนือ และเครื่องดนตรีไทย ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece กิจกรรมที่จัดทุกปีที่เรือนศูนย์ คือ งานทำบุญครบรอบปีเกิดของโรงเรียน 14 กุมภาพันธ์ มีการนิมนต์พระมาจัดพิธีกรรมทางศาสนาที่นี่ และมีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนโดยเชิญชาวบ้านมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้

ทางโรงเรียนเน้นกิจกรรมทางศาสนามากกว่าที่จะเป็นเรื่องราวการจัดแสดง ได้แก่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา นักเรียนจะมาตั้งแถวร่วมกันบริเวณข้างศูนย์ฯ แล้วเดินแถวไปใส่บาตรที่วัด ทุกเช้าวันศุกร์ ส่วนด้านงานใหญ่ประจำตำบล ดังเช่น งานสืบสานภูมิปัญญา พัฒนาแม่แฝกแข็งแรง เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2549 นักเรียนของโรงเรียนบ้านโป่งเป็นตัวแทนชุมชนจัดทำกล้วยสลาก (ประเพณีทำบุญแบบเฉพาะของทางเหนือ)

32 อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ

จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเจ้านายฝ่ายเหนือ สิ่งของที่จัดแสดง และวัตถุสะสมเป็นของใช้ของเจ้านายฝ่ายเหนือ ได้แก่ ประเภทเครื่องแก้ว เครื่องเงิน เครื่องไม้ อาวุธ และภาพถ่ายโบราณเกี่ยวกับการทหาร ไม่มีการคัดเลือกจัดวัตถุเป็นชิ้น Master piece กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ เทศกาลลอยกระทงของทุกปี ประชาชนเข้ามาใช้บริเวณด้านหลังอนุสรณ์สถานที่ติดริมน้ำปิง ลอยกระทง เปิดให้ชมภายในอนุสรณ์สถานช่วงเวลางานตอนเย็น ตลอด 3 วัน และวันที่ 5 กุมภาพันธ์ ของทุกปี จัดพิธีเทิดพระเกียรติพระเจ้ากาวิละ เปิดให้ชมภายในอนุสรณ์สถานทั้งวัน ตั้งแต่เช้าเริ่มพิธี 7.30 น.

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 4

การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- หอพรรณไม้

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ อยู่ชั้น 1 ของอาคาร มีลักษณะเหมือนห้องเก็บของ ไม่ใช่ห้องเก็บวัตถุสำรองจัดแสดง แต่เป็นห้องเก็บวัสดุ อุปกรณ์สำหรับเตรียมพืชที่เก็บมาใหม่เพื่ออบแห้ง บรรจุเพิ่มกระดาดใส่ตู้เหล็กที่อยู่ชั้น 3 ของอาคาร ภายในห้องคลังนี้มีตู้อบพืช ประยุกต์มาจากตู้เย็นเก่าติดตั้งสเปคไลท์ (ทำขึ้นใช้เอง) ซึ่งตัวอย่างพืชทั้งหมดมีการทำทะเบียนและลงทะเบียนทั้งหมด เนื่องจากข้อมูลทะเบียนนี้เป็นงานหลักสำหรับการทำฐานข้อมูลของหอพรรณไม้ และในส่วนห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของที่เกิดการชำรุดทรุดโทรมจะใช้โต๊ะทำงานที่ห้องชั้น 3 ของอาคาร โดยใช้น้ำยา fix วัตถุเพื่อกันเชื้อรา แมลง หรือบางครั้งทำช่องเพิ่มกระดาดซ่อมแซมของเก่าที่ชำรุด

- พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของเป็นห้องเดียวกัน เป็นห้องสี่เหลี่ยมกลางบริเวณห้องจัดแสดง มีลักษณะการใช้งานเป็นห้องเก็บวัสดุ อุปกรณ์ที่เหลือจากการจัดแสดง ไม่ใช่ห้องเก็บวัตถุสำรองจัดแสดง ด้านการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์นั้น เคยลงบัญชีรวบรวม แต่การทำงานไม่ต่อเนื่อง จึงนำมาใช้งานไม่ได้ เนื่องจากไม่มีตัวผู้ดำเนินการที่แน่นอน งานทะเบียนจึงกระท่อนกระเท้น ปัจจุบันจึงนับว่าไม่มีทะเบียนที่จะนำมาใช้ตรวจสอบข้อมูลวัตถุจัดแสดงได้

---

03 ศาลาธารักษ์ 1

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ใช้ห้องบริเวณมุมในสุดของชั้นล่างอาคารเป็นห้องเก็บสินค้า และวัตถุสำรองจัดแสดง เรียกว่า ห้องมันคง (ไม่มีภาพถ่ายประกอบเนื่องจากไม่ได้รับอนุญาต ตามระบบรักษาความปลอดภัย) วัตถุสำรองจัดแสดงทั้งหมดเก็บเรียบเรียงตามลำดับทะเบียน ซึ่งมีการทำทะเบียนคุมทั้งหมด วิธีการเก็บเหรียญจะบรรจุแยกเดี่ยวในคลังใบสกลมซึ่งผลิตขึ้นมาจำหน่ายสำหรับบรรจุเหรียญโดยเฉพาะ ติดกระดาดสติ๊กเกอร์ขาวเขียนที่เลขลำดับวัตถุบนคลัง และบรรจุคลังเหรียญในถุงซิปลาสติกใส ใช้กระดาดสติ๊กเกอร์ขาวเขียนชื่อเหรียญติดไว้บนถุง แต่ละถุงติดเรียงลำดับตามเลขทะเบียนในลิ้นชักแบบๆ หลายชั้น เป็นตู้เหล็ก 10 ลิ้นชักแบบใช้ในสำนักงานที่มีจำหน่ายทั่วไป ไม่มีห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของโดยเฉพาะ

ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุจัดแสดง และห้องปฏิบัติการซ่อมแซมรักษาวัตถุโดยเฉพาะ หากชำรุดก็จะซื้อมาทดแทนของเดิม ส่วนด้านงานทะเบียนนั้น ปัจจุบันไม่ได้ใช้งาน เคยมีการทำทะเบียนในสมัยก่อนที่ยังมีภัณฑารักษ์ดูแล แต่ปัจจุบันไม่มีภัณฑารักษ์ดำเนินการต่อ งานทะเบียนจึงขาดช่วงไป และไม่สามารถสืบค้นทะเบียนเดิมได้แล้ว หากมีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านก็จะเริ่มดำเนินงานทะเบียนใหม่ทั้งหมด)

---

06 พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดารารัณมัย

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ใช้ห้องใต้หลังคาของอาคารพระตำหนักฯ ลักษณะเป็นห้องเก็บของจำพวกวัสดุ อุปกรณ์จัดแสดงมากกว่า ไม่ใช่ห้องเก็บวัตถุสำรองจัดแสดง เนื่องจากวัตถุชิ้นที่มีความสำคัญได้นำมาจัดแสดงเกือบทั้งหมด มีบางส่วนที่อยู่ในห้องเก็บของ แต่เป็นชิ้นที่ไม่มี ความสำคัญ ด้านการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑสถานฯ กำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุ ลงทะเบียนแล้วร้อยละ 95 ไม่มีห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของโดยเฉพาะ

---

07 พิพิธภัณฑสถานโบราณคดีเชียงใหม่

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ใช้ห้องชั้นล่างของอาคารที่เคยเป็นบ้านพักเจ้าหน้าที่ (ด้านหลัง อาคารพิพิธภัณฑสถานฯ) เป็นห้องคลังวัตถุ ซึ่งมักประสบปัญหาน้ำท่วมขังเมื่อน้ำเอ่อล้นจากแม่น้ำปิง ของที่เก็บในคลังมีเพียงส่วนน้อยที่เป็นเครื่องมือสื่อสารในอดีต ที่มีจำนวนมาก ซ้ำๆกัน ซึ่งได้คัดเลือกชิ้นที่สมบูรณ์ไปจัดแสดงแล้ว ลักษณะภายในห้องคลังจึงมีสภาพทรุดโทรม มีการใช้งานเป็นห้องเก็บของมากกว่าเป็นห้องเก็บสำรองวัตถุจัดแสดง ด้านการจัดทำทะเบียนนั้น วัตถุจัดแสดงมีการทำทะเบียนและลงทะเบียนทั้งหมด ไม่มีห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะเป็นห้องควบคุมอุณหภูมิภายใน แยกเก็บผ้าเป็นหมวดหมู่ เก็บแยกแต่ละผืนด้วยการม้วนคั่นกับกระดาษที่มีค่าความเป็นกลาง ไม่เป็นกรดและด่าง เก็บไว้ในตู้บางส่วนปูผ้าไว้เรียบๆ ในลิ้นชักกว้างๆ แบนๆ เหมือนที่ร้านเครื่องเขียนใส่กระดาษขาย มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์และมีการลงทะเบียนทั้งหมด ไม่มีห้องปฏิบัติการดูแลรักษาซ่อมแซมวัตถุสิ่งของโดยเฉพาะ

---

09 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

ในอดีตเคยใช้ห้องใต้ดินของอาคารจัดแสดง จัดเก็บโบราณวัตถุที่ได้จากการขุดค้น ขุดแต่งบูรณะโบราณสถาน แต่ประสบกับปัญหาความชื้นสูง เกิดเชื้อราทำลายวัตถุจัดแสดง บางครั้งฝนตกหนักเกิดน้ำท่วมขัง จึงได้สร้างอาคารขึ้นใหม่ต่างหาก เป็นอาคารโถงชั้นเดียว แยกกันห้องส่วนที่เป็นห้องคลังปิดล็อกกุญแจไว้โดยเฉพาะ ส่วนนอกห้องภายในอาคารห้องคลังจัดเป็นสำนักงานของเจ้าหน้าที่ส่วนงานทะเบียนโดยเฉพาะ ตั้งแต่รับวัตถุ ถ่ายภาพ ลงทะเบียน รวมทั้งเป็นห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของเบื้องต้นอีกด้วย (หากต้องซ่อมแซมวัตถุชำรุด ตามระเบียบของสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติแล้ว จำเป็นต้องทำเรื่องขออนุญาตอธิบดีกรมศิลปากร และส่งวัตถุให้ส่วนอนุรักษ์ที่กรุงเทพฯ เป็นผู้ดำเนินการต่อไป) มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

---

11 พิพิธภัณฑ์แร่และหิน

ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ เพราะวัตถุได้นำมาจัดแสดงแล้ว ส่วนห้องคลังที่ใช้อยู่ภายนอก ด้านหลังอาคาร เป็นเพิงโถงชั้นเดียว มีลักษณะเป็นเพียงห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์ของสำนักงานเท่านั้น ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ส่วนห้องปฏิบัติการดูแลรักษาซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ใช้ห้อง LAB ปฏิบัติการของสำนักงานอยู่ชั้น 3 ของอาคาร เป็นห้องทำงานทางวิทยาศาสตร์ ไม่ได้ดูแลวัตถุจัดแสดง ซึ่งไม่เคยนำออกมาซ่อมแซมรักษาแต่อย่างใด

การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑสถานนั้น มีการดำเนินการอยู่บ้าง ประมาณร้อยละ 25 ที่มีการทำทะเบียน ส่วนห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของที่พิพิธภัณฑสถานไม่มี แต่ใช้อาคารสำนักงานของบริษัทสบันงาที่ย่านการค้าห้องแถวถนนนิมมานเหมินท์ซึ่งทำกิจการให้เช่าชุดแต่งงาน จัดงานแสดงต่างๆ เป็นส่วนปฏิบัติการทั้งหมด ชั้นล่างของร้านใช้รับลูกค้า จัดสถานที่เป็นส่วนเย็บปัก และถือเป็นส่วนที่ใช้ทำงานฝีมือซ่อมแซมผ้าด้วย และใช้ห้องชั้น 3 ของอาคารเป็นห้องเก็บคอลเลกชันส่วนตัว โดยพับผ้าวางซ้อนกันเป็นตั่งๆ บนชั้นวางโปร่ง บางส่วนเก็บในตู้

---

15 สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑสถานนั้น มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด แต่ส่วนของห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของในปัจจุบันไม่มี เนื่องจากกำลังก่อสร้างอาคารศูนย์วัฒนธรรม จึงใช้เรือนอนุสารสุนทร ซึ่งเป็นเรือนล้านนา จัดแสดงวิถีชีวิตการใช้เรือนล้านนา และจัดแสดงเครื่องดนตรี เพียงเรือนเดียว ส่วนพื้นที่ว่างชั้นล่างของเรือนหอกลอง และหลองข้าว ก็ใช้เก็บของที่ร่อนนำไปจัดแสดง แม้แต่ห้องนวดแผนโบราณแต่เดิม ก็ถูกปรับใช้เป็นสำนักงานชั่วคราว แต่ในอนาคต หากอาคารใหม่สร้างเสร็จ อาจมีการจัดห้องให้เป็นห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ เพราะตามโครงการสร้างอาคารนั้น ต้องการดำเนินการแบบเต็มรูปแบบ

---

16 หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

วัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑสถานมีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ส่วนห้องคลังที่มีนั้น ใช้ห้องว่างจากการจัดแสดงชั้นล่างของอาคารจัดเป็นห้องเก็บของ จำพวกวัสดุสำนักงาน ไม่ใช่ห้องที่ใช้เก็บวัตถุสำรองจัดแสดง เนื่องจากโบราณวัตถุในครอบครองมีจำนวนไม่มาก นำไปจัดแสดงทุกชิ้น และไม่มีนโยบายในการเก็บรวบรวมวัตถุเพื่อการจัดแสดง จึงไม่มีห้องคลังเพื่อการเก็บสะสมวัตถุ

17 หอเกียรติยศยพราชวิทยาลัย (ตึกยพราช)

ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ กำลังดำเนินการอยู่บ้าง ประมาณร้อยละ 80 ของวัตถุทั้งหมดที่มีการทำทะเบียน

18 พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพ

ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ และมีการลงทะเบียนทั้งหมด แต่มีวัตถุบางส่วนที่เก็บรวมๆ ไว้เฉยๆ ไม่ทราบประวัติความเป็นมา

19 สวนสัตว์เชียงใหม่

จำนวนสัตว์ ผู้เข้าชม และสถิติต่างๆ มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด ส่วนห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะในแบบของสวนสัตว์นั้น ไม่มีการแยกเขตเก็บสัตว์ตัวที่ไม่มีการจัดแสดงไว้เหมือนกับพิพิธภัณฑ์ แต่มีการกั้นบริเวณส่วนหนึ่งของกรงที่เป็นสัตว์ชนิดเดียวกันไว้เหมือนกับเป็นห้องนอน ห้องส่วนตัวสัตว์ ปล่อยออกมาเป็นเวลา เป็นบางตัว เช่น บางตัวไม่ถูกกัน ต้องกักแยกกันไว้ ปล่อยตัวนี้ ต้องเก็บตัวนั้นไว้ ถ้าปล่อยออกมาพร้อมกันจะทะเลาะกัน เป็นต้น ส่วนห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของของสวนสัตว์ มีการจัดเป็นห้องพักสัตว์แพทย์ ดูแลรักษาพยาบาลสัตว์โดยเฉพาะ

21 ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ และลงทะเบียนไว้บางส่วน เฉพาะชั้นที่มีความสำคัญ เช่น โบราณวัตถุจากการขุดค้นบริเวณเมืองโบราณเวียงท่ากาน เป็นต้น ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

24 ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาคาร

ไม่มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ กำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้วร้อยละ 70

25 พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมีชีวิตจรรยธรรมชาติ

มีการทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ และมีการลงทะเบียนทั้งหมด มีห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้บันทึกภาพ เป็นห้องส่วนตัว อยู่ชั้น 2 ของอาคาร หน้าบันไดทางขึ้นชั้น 3 ลักษณะเป็นห้องคลังเก็บวัตถุ ซึ่งจัดเก็บใส่ตามลิ้นชักไว้เป็นตู้ๆ ชั้นเด่นๆ สวยๆ ก็ได้คัดออกไปจัดแสดงแล้ว ส่วนของห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ เป็นห้อง lab ที่ใช้ทำงานวิจัย อยู่ชั้น 3 ของอาคารซึ่งกันเขตไว้เป็นบริเวณส่วนตัว ไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกขึ้น

32 อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ

วัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์นั้น มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด แต่ไม่มีส่วนของห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 5

การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- หอพรรณไม้

เป็นหน่วยงานในสังกัดภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำเฉพาะงานที่หอพรรณไม้ ดร.สุทธาธร สุวรรณรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร. 08-1671-6268 ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแล แต่ติดขัดเรื่องการเรียนการสอนของภาควิชา จึงไม่ค่อยมีเวลามาดูแลเป็นประจำ มีอาจารย์ แมกซ์เวลล์ นักวิจัย (Maxwell) E-mail: scopplrn@chiangmai.ac.th เป็นอาสาสมัครที่ปฏิบัติหน้าที่เป็น curator ประจำอยู่ที่ห้องเก็บตัวอย่างชั้น 3 ของอาคาร และดร.ปราณี ปาลี E-mail: ppalee@hotmail.com โทร. 08-9743-5204 นักวิจัยอิสระ ใช้ห้องทำงานชั้น 2 ของอาคารทำวิจัยอยู่ที่นี่มานาน จึงทราบข้อมูลการดำเนินงานของหอพรรณไม้มาก แต่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในผังโครงสร้างเจ้าหน้าที่ของคณะ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักวิชาการ/นักวิจัยบุคคลทั่วไป และนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาประจำภาควิชาเป็นหลัก มีจำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีประมาณ 200 คน ตัวเลขนี้มีทั้งนักศึกษา และนักพฤกษศาสตร์ต่างชาติ ที่มาขอข้อมูล ใช้บริการ

ในด้านการให้บริการต่อผู้เข้าชมนั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ บางครั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญมาตรวจตัวอย่าง ก็จะศึกษาด้วยตัวเองโดยไม่ต้องนำชม ไม่มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ มีหอพรรณไม้ ของคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

- พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

เป็นหน่วยงานในสังกัดภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ อาจารย์หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร. 0-5394-3346 ต่อ 1905 เป็นผู้ดูแล ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ แต่อยู่ในความดูแลของ อ.นริทธิ์ หัวหน้าภาควิชา

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (โดยเฉพาะนักศึกษา ในภาควิชา) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา นักวิชาการ/นักวิจัย และบุคคลทั่วไป ตามลำดับ มีจำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีไม่แน่นอน เนื่องจากใช้ในการเรียนการสอน ไม่ได้บันทึกตัวเลขผู้เข้าชมไว้ และไม่มีการจัดการให้บริการต่อผู้เข้าชม เนื่องจากอาจารย์ใช้เป็นห้องเรียน ไม่มีการทำเอกสารเผยแพร่ และไม่มีการประชาสัมพันธ์ แต่มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับ โรงเรียน และมหาวิทยาลัย มีอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นแหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

- **คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง)**

อยู่ในความดูแลของสำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เจ้าของพื้นที่ ซึ่งมีหน่วยงานต้นสังกัด คือ โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง คุณพรรณศิษฐ์ เจริญภักดี โทร. 08-9631-2833 ได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้ดูแล ซึ่งปัจจุบัน ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่คุ้มฯ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักวิชาการ/นักวิจัย นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป และนักท่องเที่ยวในประเทศ ตามลำดับ มีจำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีประมาณ 500 คน (ประมาณจากกลุ่มผู้ขอเข้าชม ส่วนมากเป็นสถาปนิก นักวิชาการ ศึกษาสถาปัตยกรรมโบราณ ซึ่งตัวเลขผู้เข้าชมไม่ได้ทำการบันทึกไว้เป็นตัวเลขที่แน่นอน)

ในด้านการให้บริการต่อผู้เข้าชมนั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมเป็นภาษาไทย มีการบรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีลานจอดรถภายในบริเวณสำนักงานยาสูบ มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย แต่ยังไม่มีการทำเอกสารเผยแพร่ และยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ใดๆ มีหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ มหาอินทร์) เป็นแหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

- **ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์)**

อยู่ในความดูแลของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 0-5394-2825-8 ต่อ 108 มีอ.รัฐธา อุทิสร์ อาจารย์พนักงาน ม.เชียงใหม่ ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้าสำนักงาน E-mail: rattha@mail.arc.cmu.ac.th และมีคุณเรณู สุภรัฐปรีชา เป็นผู้จัดการหน่วยจัดหาเงินทุน สังกัดสำนักงานชุมชนและวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่ประจำ 1 คน คือ คุณเรณู คุณเลขาบริหารจัดการทั่วไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักวิชาการ/นักวิจัย นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป และนักท่องเที่ยวในประเทศ ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชม ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 6,731 คน และปี พ.ศ. 2549 (มกราคม-มิถุนายน) จำนวน 2,376 คน ส่วนมากเป็นจำนวนสถิติจากการร่วมจัดกิจกรรมถนนคนเดินทุกวันอาทิตย์

ในด้านการให้บริการต่อผู้เข้าชมนั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย และอังกฤษ มีกิจกรรม/ การแสดงทางวัฒนธรรม ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภท เสื้อ ไปสการ์ด พวงกุญแจ มีการตีพิมพ์เอกสารแนะนำ นำชมพิพิธภัณฑ์ เป็นแผ่นพับประวัติอาคารอย่างย่อ และหนังสือจำหน่าย 2 ขนาด ขนาดเล็ก (pocket book) ชื่อ คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ เจ้าน้อยมหาอินทร์ ณ เชียงใหม่ และขนาดใหญ่ (A4) ชื่อศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คุ้มเจ้าบุรีรัตน์

(มหาอินทร์) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์รายปักษ์ ป้ายโฆษณา และ website ของคณะฯ มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ มหาวิทยาลัย ชุมชน และองค์กรเอกชน แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ แก้วมุงเมือง)

03 ศาลาธนารักษ์ 1

เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง มีผู้ดูแล คือ ผู้อำนวยการ ศาลาธนารักษ์ 1 และภัณฑารักษ์ (ปัจจุบันตำแหน่งภัณฑารักษ์ว่างอยู่) จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 6 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ส่วนบริหารงานทั่วไป มี 3 คน คือ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่บริหารงานการคลัง และเจ้าหน้าที่ธุรการ ส่วนจัดเก็บ เผยแพร่ และจัดแสดง (พิพิธภัณฑ์) มี 2 คน คือ ภัณฑารักษ์ และพนักงานต้อนรับ และส่วนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหรียญ มี 1 คน คือ พนักงานจำหน่าย ซึ่งทุกตำแหน่งมีหน้าที่ช่วยจำหน่ายสินค้า เนื่องจากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เป็นตัวชี้วัดหลักของหน่วยงาน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา นักท่องเที่ยวในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ และนักวิชาการ/นักวิจัย ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมในปีงบประมาณ 2548 (ค.ศ. 47 – ค.ศ. 48) 6,104 คน

ในด้านการให้บริการต่อผู้เข้าชมนั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มีลานจอดรถ และร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์จากเหรียญกษาปณ์ และเหรียญที่ระลึก มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์เป็นแผ่นพับโรเนียว ให้ข้อมูลหัวข้อเรื่องจัดแสดงของศาลาธนารักษ์ 1 และมีแผ่นพับสำหรับแจก(จากส่วนกลาง) เรื่องเครื่องยศ เครื่องราช ข้อมูลพิพิธภัณฑ์ในพระบรมมหาราชวัง (วัดพระแก้ว) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางหนังสือพิมพ์ และ Website ของกรมธนารักษ์ มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และพิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์)

04 พิพิธภัณฑ์ชาวเขา

เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คุณถาวร เพ็ญฟู เป็นผู้ดูแล จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 11 คน แบ่งเป็น 5 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ บริหารงานทั่วไป ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ ฝ่ายศูนย์ข้อมูล (ห้องสมุด) ฝ่ายผลิตสื่อ ข้อมูลสารสนเทศ และฝ่ายอาคารสถานที่

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักวิชาการ/ นักวิจัย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในประเทศ และนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ตามลำดับ สถิติผู้เข้าชมปี 2548 จำนวน 19,547 คน แบ่งเป็นชาวไทย 4,522 คน ชาวต่างชาติ 15,125 คน

ในด้านการให้บริการนั้นมีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย อังกฤษ และญี่ปุ่น มีศูนย์ ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ และมีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทหัตถกรรม ชาวเขา มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ เป็นหนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์จำหน่าย และแผ่นพับภาษาอังกฤษ ขอรับบริจาค 20 บาท เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการจัดพิมพ์ ปัจจุบันภาษาไทยหมดแล้ว และ ส่วนแผ่นพับภาษาอังกฤษนี้ เจ้าหน้าที่ทางงบประมาณจัดทำกันเอง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่าน ทางหนังสือพิมพ์, จดหมายข่าว และหนังสือ Guidebook มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ วัดเจ็ดยอด และพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย

05 พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม่คอยปุย

คุณยิ่งยศ หวังวนวัฒน์ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านแม่คอยปุย โทร. 08-1706-6572 เป็นผู้ดูแล มี จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 14 คน เป็นกลุ่มสมาชิกพิพิธภัณฑ์ ชื่อ กลุ่มท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีหน้าที่ ช่วยกันดูแลทุกด้าน จัดข้าวของในพิพิธภัณฑ์ให้เป็นระเบียบ ดูแลทำความสะอาด ฯลฯ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวต่างประเทศ และ นักท่องเที่ยวในประเทศ ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมปี 2548 ประมาณ 130,000 คน ในด้านการ ให้บริการต่อผู้เข้าชมนั้น มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานจอดรถ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่าย สินค้าประเภท ของกิน ของใช้ ของที่ระลึก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ ไม่มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดพระธาตุคอกยสุเทพ

06 พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์

เป็นหน่วยงานในสังกัดศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีคุณกิตตินาฏ ม่วงน้อยเจริญ ผู้จัดการพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดูแล จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ผู้จัดการ - บริหารจัดการ

2. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑฯ - บรรณานุกรม จัดนิทรรศการหมุนเวียน บัญชี-การเงิน จำหน่ายของที่ระลึก ติดต่อประสานงาน ฯลฯ

3. ช่างเทคนิค - งานช่างทั่วไป งานดูแลสภาพภูมิทัศน์

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในประเทศไทย นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา และนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 20,000 คน

ในด้านการให้บริการต่อผู้เข้าชม นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และอังกฤษ ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรณาสรรค์/สารคดี/อบรมสาระความรู้ กิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม มีมุมจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท เสื้อยืด เซรามิก ศิลาดล หนังสือ และมีลานจอดรถ

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น ยังเป็นแผนในโครงสร้างการปรับปรุงอาคารที่เพิ่งจะได้รับอาคารคืนจากตำรวจ คาดว่าปีหน้าจะครบถ้วนสมบูรณ์ ขณะนี้กำลังดำเนินการตกแต่งภายใน หากแล้วเสร็จจะเป็นอาคารสำนักงาน จำหน่ายบัตรเข้าชม ของที่ระลึก ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ขึ้นบนปรับเป็นศูนย์ข้อมูล ห้องสมุด ด้านหน้าอาคารปรับเป็นลานจอดรถ

ไม่มีหนังสือนำชมพิพิธภัณฑฯ แต่มีแผ่นพับแจกให้เมื่อซื้อบัตรเข้าชม มีสิ่งพิมพ์เผยแพร่เป็นจดหมายข่าววารสารกิจกรรมสัมพันธ์ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, จดหมายข่าว และ Website มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน แหล่งเรียนรู้ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอแม่ริม

07 พิพิธภัณฑฯไปรษณียากรเชียงใหม่

เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานไปรษณีย์เขต 5 เชียงใหม่ กองตราไปรษณียากร การสื่อสารแห่งประเทศไทย มีนายทวีศักดิ์ พรตวัลย์ภักดี เป็นผู้ดูแล ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพิพิธภัณฑฯ จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ด้านบริหารงานทั่วไป 1 คน จำหน่ายแสตมป์และสิ่งสะสมอื่น 1 คน แม่บ้าน 1 คน ยาม 2 คน (ผลัดละ 1 คน 6.00-18.00 น. เป็นผลัดกลางวัน พ่วงงานดูแลลานจอดรถ ซึ่งทางพิพิธภัณฑฯ ให้บริการรับฝากรถแก่บุคคลทั่วไปด้วย)

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักท่องเที่ยวในประเทศไทย ตามลำดับ มีจำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีประมาณ 1,000 คน ซึ่งเป็นตัวเลขโดยประมาณ ไม่ได้ทำการ

บันทึกไว้ ปกติรายวันจะมีคนเข้าชมน้อยมากถึงไม่มีเลย ตัวเลขที่มากมาจากคณะนักเรียนที่มากัน
ครั้งหนึ่งหลายร้อยคน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการเป็นภาษาไทย บรรยาย/
สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีลานจอดรถ และมีร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายแผ่นตราไปรษณีย์
ของที่ระลึก สินค้าอื่นๆ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์เป็น
แผ่นพับ 2 อย่าง แผ่นพับของพิพิธภัณฑสถานไปรษณียากร (ข้อมูลรวมทั้งประเทศ) และแผ่นพับของ
พิพิธภัณฑสถานไปรษณียากรเชียงใหม่ ไม่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ใช้เพียงการบอกต่อผ่านสื่อ
บุคคล (ทางกองตราไปรษณีย์มีการพิมพ์เอกสารเผยแพร่ ทั้งจุลสาร ข่าวสดมภ์ไทย และแผ่นพับ
สมาชิกสะสมแสตมป์ แต่ทั้งนี้เป็นการประชาสัมพันธ์ดวงตราไปรษณียากรที่ออกมาใหม่ ไม่ใช่เพื่อ
ประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และ
องค์กรเอกชน ไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

08 พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

เป็นหน่วยงานในสังกัดธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ มี
คุณจิราวรรณ กาวีละ เป็นผู้ดูแล เจ้าหน้าที่ดูแลงานพิพิธภัณฑ์แบ่งตามระดับ ดังนี้

- ระดับบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการอาวุโส ผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการ ผู้บริหารทีม
- ระดับเจ้าหน้าที่ชำนาญการ ได้แก่ ภัณฑารักษ์อาวุโส ปฏิบัติงานภัณฑารักษ์ และช่วย
บริหารพิพิธภัณฑ์
- ระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ได้แก่ ปฏิบัติงาน ธุรการพิพิธภัณฑ์ งานนำชม และงาน
สารบรรณอื่นๆ

- เจ้าหน้าที่ Contract Out ปฏิบัติงานทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑ์
ซึ่งในส่วนปฏิบัติการ ทำงานที่สำนักงานของพิพิธภัณฑ์โดยตรง มีเจ้าหน้าที่รวม 3 คน
ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักสะสมผ้าโบราณ
นักวิชาการ/นักวิจัย บุคคลทั่วไป และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา ตามลำดับ
จำนวนสถิติผู้เข้าชมปี 2548 (ม.ค. 48 – ธ.ค. 48) 3,572 คน แต่สถิติในปีนี้ หลังจากมีการใหม่
ประชาสัมพันธ์ เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว คือ ตั้งแต่ ม.ค. 49 – ก.ค. 49 จำนวน 3,413 คน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มี
ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีลานจอดรถ มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ เป็น
แผ่นพับ ส่วนหนังสือแนะนำชมอยู่ในระหว่างดำเนินการ มีการเผยแพร่ผ่านทางหนังสือพิมพ์, วิทยุ,

โทรทัศน์, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล และ ใช้สื่อตามกิจกรรมที่จัดขึ้นแต่ละครั้ง หากมีการจัดกิจกรรมก็จะใช้สื่อเกือบทุกประเภท มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์ และ องค์กรเอกชน แหล่งเรียนรู้ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ชาวเขา, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ และพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์

09 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม มีนายวิเศษ เพชรประดับ เป็นผู้ดูแล ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่ จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 24 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในด้านงานธุรการ-บริหารงานทั่วไป ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายอาคารจัดแสดง ฝ่ายทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและคลัง และ ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา นักศึกษาระดับอุดมศึกษา บุคคลทั่วไป นักวิชาการ/นักวิจัย นักท่องเที่ยวในประเทศ และ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมปีงบประมาณ 2549 (ต.ค. 48 – ก.ย. 49) 45,240 คน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีร้านเครื่องคัมและจำหน่ายของที่ระลึกประเภท หนังสือ สิ่งทอ เซรามิค ฯลฯ ลานจอดรถ มีทางเดินพิเศษสำหรับผู้พิการ และกำลังมีโครงการสร้างลิฟท์สำหรับคนพิการขึ้นชมชั้น 2 ด้วย มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์เป็นแผ่นพับ และ หนังสือนำชม สิ่งพิมพ์เผยแพร่ เป็นเอกสารประกอบนิทรรศการพิเศษต่างๆ เช่น ช้าง พัสตราภรณ์ ฯลฯ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางหนังสือพิมพ์, วิทยุ, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, สื่อบุคคล และ Website มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน และองค์กรต่างประเทศ ได้แก่ Japan Foundation, Bangkok. Ethnology Museum of Vietnam. SEMEO-SPAFA มีแหล่งเรียนรู้ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดโพธารามมหาวิทยาลัย (วัดเจ็ดยอด)

หน่วยงานต้นสังกัด คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีคุณเศรษฐศิลป์ อินถาบุตร (สถาปนิก) โทร. 08-4608-9423 เป็นผู้ดูแล หรือสามารถติดต่อนักประชาสัมพันธ์ คุณนภาพรรณ อาษาเพชร โทร. 08-1883-2377 จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 17 คน ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดังนี้ ผู้บริหารงาน 4 คน เจ้าหน้าที่บริหารและธุรการบัญชี 3 คน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผนและนโยบาย 1 คน นักวิชาการ 3 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายศิลป์ 2 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่ 1 คน และนักการภารโรง 3 คน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา นักวิชาการ/นักวิจัย บุคคลทั่วไป และนักท่องเที่ยวในประเทศ ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมในปี (ม.ค. 49 - ก.ย. 49) จำนวนโดยประมาณ จากสมุดเซ็นเยี่ยม คือ 400 คน และจากการประมาณการเข้าชมโดยรวม คือ 700 คน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มีการบรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม และมีลานจอดรถ มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ เป็นแผ่นพับพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์และสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ชื่อพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณ ล้านนา สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการเผยแพร่ผ่านทางหนังสือพิมพ์, วิทยุ (มรดกล้านนา FM 100), จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา และ Website มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ชุมชนของวัดต่างๆ พิพิธภัณฑ์แร่และหิน และสวนสัตว์เชียงใหม่

11 พิพิธภัณฑ์แร่และหิน

เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต 3 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม มีคุณวิวัฒน์ ไตรฤกุล นักทรัพยากรธรณี โทร. 08-1883-2669 เป็นผู้ดูแล ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำพิพิธภัณฑ์ แล้วแต่ผู้อำนวยการ สรข. 3 มอบหมาย เป็นงานเฉพาะกิจ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำการ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีประมาณ 500 คน (ที่มาเป็นกลุ่มใหญ่ 40-80 คน เป็นพวกนักเรียนนานาชาติ นอกนั้นเป็นนักศึกษา บุคคลทั่วไป ไม่มีการบันทึกไว้ด้วยตัวเลขที่ชัดเจน)

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย อังกฤษ และจีน บรรยาย/สาริต/อบรมสาระความรู้ ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ และทำการประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑ์ผ่านสื่อต่างๆ นอกจากใช้วิธีบอกกันปากต่อปาก จากผู้เคยใช้บริการ ด้านเอกสารนั้น มีเพียงแผ่นพับของสرخ. และเคยทำแผ่นซีดีรวมเรื่องหินและแร่ แจกในงานนิทรรศการ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับโรงเรียน และมหาวิทยาลัย แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ภาควิชาธรณีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

12 พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”

คุณอัครเดช นาคบัลลังก์ เป็นเจ้าของ มีคุณขวัญกมล เป็นเจ้าหน้าที่นำชมประจำที่ พิพิธภัณฑ์ จำนวนเจ้าหน้าที่ประจำพิพิธภัณฑ์ 2 คน เป็นเจ้าหน้าที่นำชม 1 คน และแม่บ้าน 1 คน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ นักวิชาการ/นักวิจัย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา และบุคคลทั่วไป ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมปี 2548 (ม.ค. – ธ.ค.) 797 คน (ชาวไทย 537 คน ชาวต่างชาติ 260 คน)

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย หรือเปิดเครื่องเสียงเป็นเทปบรรยายประกอบการชม มีภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น การอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ มีทางเดินพิเศษสำหรับผู้พิการ ลานจอดรถ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภทผ้าทอ เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์เป็นแผ่นพับ วางประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Website และสื่อบุคคล ไม่มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆและไม่มีแหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

13 โรงเรือนทำแพอินน์

นายมงคลรัฐ โอจรัสพร (ต่อ) โทร. 08-1530-1651 เป็นเจ้าของและเป็นเจ้าหน้าที่คนเดียว ดูแล เสาะหา สะสม รวบรวม จัดแสดง นำชม แลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ที่สนใจ โดยมีผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ คือ กลุ่มบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักวิชาการ/นักวิจัย ตามลำดับ

จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีไม่แน่นอน ไม่ได้ทำการบันทึกไว้ ด้านการให้บริการต่อผู้เข้าชม นั้น ไม่ถึงกับจัดเป็นเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ แต่เป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันมากกว่า มีร้าน เครื่องดื่มให้บริการ และมีการจำหน่ายของสะสมบางชนิด ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ แต่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง website ไม่มีมีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ มีเพียงการติดต่อ พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่มีความสนใจด้านเดียวกัน เช่น คุณอนุก นาวิมูล บางครั้งมีการส่งของไปให้เขียนข้อมูล หรือให้จัดแสดงที่อื่นด้วย ไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

14 พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม

คุณจรินทร์ เบน หรือตาแจ็ก เบอร์โทรศัพท์ที่บ้าน 053-243-465 และผู้ช่วยอีกท่าน คือ คุณสมหวัง ฤทธิเดช เป็นจำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานทุกด้าน ตั้งแต่ช่วยกันดูแลจัดการทุกส่วน จัดระเบียบวัตถุ ทำความสะอาด เปิด-ปิดอาคาร

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา และนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 30,000 คน (วันละประมาณ 80 คน)

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ไม่มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ได้แก่ วัด และชุมชน แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ชุมชนวัดเกต และศาสนสถานของหลากหลายชนชาติ ได้แก่ จีน คริสต์ พราหมณ์ ฮินดู ชิกข์

15 สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มีจำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 3 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดร.สุธีร์ นนทภา รองผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม รับผิดชอบงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม นางสาวปณิดา ไตคำนุช นักวิชาการบริหารงานทั่วไป และ แม่บ้าน ทำความสะอาด

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ/นักวิจัย บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในประเทศ และนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 200 คน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาฝรั่งเศส มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางจดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา และ Website มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน และวัด แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดโลกโมฬี

16 ทอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

เป็นหน่วยงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ขึ้นกับนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ มีนางสุวารี วงศ์ทองแก้ว จนท.วิเคราะห์ 7 ว. เป็นหัวหน้ากลุ่มงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 21 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. งานบริหารทั่วไป - เจ้าหน้าที่ต้อนรับเข้าชมและประชาสัมพันธ์, ด่วนรับทั่วไปและให้คำอธิบายต่อผู้เข้าชม, ด้านงานธุรการ, ดูแลความเรียบร้อยทั่วไปของอาคาร และนิทรรศการ, รักษาความสะอาด และคนขับรถ
2. งานภูมิสถาปัตย์ (สถาปนิก) - เจ้าหน้าที่ด้านงานศิลป์
3. งานเทคนิคและสารสนเทศ - เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์, เจ้าหน้าที่ซ่อมแซมระบบไฟฟ้า และงานช่างอื่นๆ เบื้องต้น
4. งานส่งเสริมการพัฒนา - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยม ศึกษา นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักท่องเที่ยวในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักวิชาการ/ นักวิจัย และศิลปิน ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ในปี 2545 (เริ่มเปิด 10 เมษายน 45) จำนวน 22,435 คน ปี 2546 จำนวน 72,115 คน ปี 2547 จำนวน 65,001 คน ปี 2548 จำนวน 56,760 คน และปี 2549 (มกราคม-สิงหาคม) จำนวน 53,610 คน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีลานจอดรถ มีทางเดินพิเศษสำหรับผู้พิการ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ของพื้นเมือง ของฝาก ของที่ระลึก การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ เป็นแผ่นพับไทย และอังกฤษแจกให้เมื่อซื้อบัตรเข้าชม มีหนังสือนำชมให้ยืม 6 ภาษา ได้แก่ ไทย อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส จีน และญี่ปุ่น สิ่งพิมพ์เผยแพร่ มีหนังสือประวัติศาสตร์ล้านนา ภาษาไทย และอังกฤษจำหน่าย มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์, วิทยุ,

โทรทัศน์, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้างสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน และองค์กรต่างประเทศ ได้แก่ สถานกงสุลใหญ่อเมริกาเชียงใหม่ แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

17 หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)

อ.แสวง มาละแถม หัวหน้างานศูนย์วัฒนธรรม เป็นผู้ดูแล เจ้าหน้าที่ประจำเป็นครู 4 คนมีหน้าที่กำหนดแผนงานและปฏิทินประจำปี, นำชม, บรรยาย มีนักเรียน 45-50 คน ชวนนำชม และบรรยายให้แก่ผู้เข้าชม และนักการภารโรง ทำความสะอาด เช็ดถู

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการเป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา (โดยเฉพาะนักเรียนโรงเรียนยุพราช) ผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่า นักท่องเที่ยวในประเทศ บุคคลทั่วไป นักวิชาการ/นักวิจัย และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ไม่นแน่นอน ไม่ได้ทำการบันทึกไว้ เนื่องจากใช้เป็นห้องเรียนด้วย ชั่วโมงว่างเด็กนักเรียนก็จะเข้ามานั่งทำการบ้าน อ่านหนังสือ

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน และภาษาฝรั่งเศส (โดยเด็กนักเรียน) ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาริต/อบรม สาระความรู้ มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ มีการเผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, จดหมายข่าว, และ website มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้างสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่, วัดเชียงมั่น, วัดเจดีย์หลวง และพิพิธภัณฑ์เหรียญกษาปณ์ศาลารนารักษ์

18 พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพ

ผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะ คือ ศึกษาธิการบุญธรรม เลขานุการมูลนิธิ/ไวยาจักร ด้านวิชาการ ที่พิพิธภัณฑ์มีเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน คือ เจ้าหน้าที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึก ดูแลภายในพิพิธภัณฑ์ เปิด-ปิดอาคาร และศึกษาธิการบุญธรรม ดูแลจัดการด้านงานวิชาการ ทำโครงการ ประสานงานกับทางวัด

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา ตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 400,000 คน ไม่มีการให้บริการต่อผู้เข้าชม และไม่มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พระธาตุดอยสุเทพ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ และบ้านแม่วาคอยปุย

19 สวนสัตว์เชียงใหม่

สวนสัตว์เชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในสังกัดองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีคุณรสสุคนธ์ จุยกาวงศ์ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โทร. 08-1671-1728 ดูแลติดต่อประสานงานด้านการจัดแสดง และทำโครงการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ ในอาคารอำนวยการของสวนสัตว์ที่กำลังมีการก่อสร้างอยู่ในปัจจุบัน จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 189 คน แบ่งเป็นแผนกต่างๆ ดังนี้ บริหารงานทั่วไป โยธา งานประชาสัมพันธ์ บำรุงรักษาสัตว์ และโครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้าในประเทศไทย

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป นักวิชาการ/นักวิจัย นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักท่องเที่ยวในประเทศ ตามลำดับ สถิติผู้เข้าชมปี 2548 จำนวน 1,418,985 คน แบ่งเป็น ผู้ใหญ่ 731,829 คน / เด็ก 308,542 คน / นักเรียน 354,215 คน / ชาวต่างชาติ ทั้งเด็ก และผู้ใหญ่ 24,399 คน

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล บรรยาย/สาริต/อบรมสาระความรู้ มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีลานจอดรถ มีรถเข็น และทางเดินพิเศษอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทตุ๊กตา ของที่ระลึก เสื้อ หมวก ปากกา สมุด มีเอกสารแนะนำ นำชม เป็นแผ่นพับของสวนสัตว์ สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสารนำเที่ยว และโบว์ชัวร์ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกด้าน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์รายปักษ์ จดหมายข่าว ป้ายโฆษณา สื่อบุคคล Website และแผ่น VCD มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้องสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน และองค์กรต่างประเทศ ได้แก่ กองสุตต่างประเทศ, เจ้าหน้าที่หรือองค์กรจากสาธารณรัฐประชาชนจีน (เรื่องหมีแพนด้า) แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ศูนย์ธรรมชาติวิทยา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

เจ้าอาวาสวัดทรายมูล พระครูพิพิธสุภาจาร โทร. 08-6910-3668 เป็นผู้ดูแล และมีพระผู้ช่วย คือ พระมงคล โทร.08-6730-3091 และพันตรี ชวลิต รัตนขรรยง อาจารย์โรงเรียนวัดทรายมูล โทร. 08-1530-4762 ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ นอกจากเจ้าอาวาส พระมงคล และอาจารย์ชวลิต ช่วยกันดูแล

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไป นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา นักเรียนระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ/นักวิจัย และนักท่องเที่ยวในประเทศ ตามลำดับ ไม่ได้ทำการบันทึกสถิติจำนวนผู้เข้าชมที่แน่นอนไว้

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้นมีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการเป็นภาษาไทย มีลานจอดรถ ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ (กำลังอยู่ในระหว่างรวบรวมข้อมูลดำเนินการจัดทำ) มีการเผยแพร่ผ่านทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, พิพิธภัณฑ และชุมชน แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พระวิหารหลวงวัดทรายมูล และพิพิธภัณฑวัดสันกำแพงปลา ที่เพิ่งจะเปิดดำเนินการเมื่อเร็วๆ นี้

21 ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 4 มีเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ทั้งหมด 10 คน เป็นคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมอำเภอสันป่าตองทั้ง 10 คน ผู้ติดต่อประสานงานอยู่ประจำ ศูนย์ฯ เป็นผู้ดูแลหลัก คือ อ. มานิตย์ เขตสิทธิ์ หนึ่งในคณะกรรมการศูนย์ฯ โทร. 08-1885-7698

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป และนักวิชาการ/นักวิจัย ตามลำดับ ไม่มีการบันทึกตัวเลขสถิติจำนวนผู้เข้าชมที่แน่นอน เนื่องจากที่ศูนย์เน้นการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้นักเรียนปฏิบัติ และมีส่วนร่วม กับชุมชน เด็กจะมาใช้เป็นที่อ่านหนังสือ ค้นข้อมูล และทำกิจกรรม ไม่ได้เน้นการจัดแสดงแบบให้ เยี่ยมชม การให้บริการต่อผู้เข้าชมนั้น มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการเป็นภาษาไทย ศูนย์ค้นคว้า ข้อมูล มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ เป็นแผ่นพับ มี สิ่งพิมพ์เผยแพร่เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น และวารสารสันป่าตองวิทยาคม ราย 3 เดือน พิมพ์ครั้งละ 3,000 เล่ม มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ไทยนิวส์ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, ห้องสมุด และชุมชน แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขต พื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พิพิธภัณฑในวัดในท้องถิ่น วัดด้นกอก และวัดศรีนารัฐ (ทุ่งเสียว)

เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ รวม 5 คนเป็นอาจารย์ในหมวดสังคมและศิลปะ หมุนเวียนเข้ามาช่วยกันดูแลงานของศูนย์วัฒนธรรม ผู้รับผิดชอบดูแลหลัก คือ อ.หยาดฝน นามวงศ์พรหม

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา และบุคคลทั่วไป จำนวนสถิติผู้เข้าชมค่อนปีไม่ได้ทำการบันทึกตัวเลขที่แน่นอนไว้ เพราะใช้เป็นห้องเรียนด้วย

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น เป็นศูนย์บริการ internet ค้นคว้าข้อมูล มีการจัดกิจกรรม/ การแสดงทางวัฒนธรรม ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (ส่วนของสิ่งพิมพ์เผยแพร่ นั้น อาจารย์หลายท่านเคยช่วยกันทำเป็นบทความทางวิชาการหลายเล่ม ในนามของศูนย์ ซึ่งในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีการเข้ามาศึกษาดูงานกันมาก เป็นกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนอื่นๆ บ้าง จึงแจกไปหมดแล้ว ยังไม่ได้ดำเนินการพิมพ์เพิ่ม) มีการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์ฯ ผ่านทางวิทยุชุมชน(มีวิทยากรท้องถิ่นมานั่งเขียนข้อมูลสำหรับออกรายการ บางครั้งให้นักเรียนไปพูดหัวข้อความรู้ต่างๆ) และทุกวันที่ 3 ของเดือน นายอำเภอจะจัดประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หากมีการจัดกิจกรรมใด ก็จะฝากเรื่องประชาสัมพันธ์เข้าที่ประชุม มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์,ชุมชน, องค์กรเอกชน และองค์กรต่างประเทศ ได้แก่ Universal Ministry เป็นการศึกษาทางไกล แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านศาสนา (เป็นองค์กรประสานงานด้านศาสนา) แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดทรายมูล และวัดสันกำแพง

23 เอือนหลองข้าว โรงเรียนบ้านลวงเหนือ

เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานของเอือนหลองข้าว คือ อ.พรรษา บัวมะลิ โทร. 08-1386-0434 ฝ่ายกิจการนักเรียน และกิจกรรม โครงการเอกลักษณ์ไทยในโรงเรียนบ้านลวงเหนือ มีเจ้าหน้าที่ คือ ครูในโรงเรียน 6 คน และนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ประถม 6 ช่วยกัน ทำความสะอาด สำรวจหาข้อมูล จัดนิทรรศการ และเผยแพร่ ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนภายในโรงเรียน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักวิชาการ/นักวิจัย ตามลำดับ ไม่ได้บันทึกสถิติผู้เข้าชมที่ไม่แน่นอน

มีเด็กนักเรียนนำชมนิทรรศการภาษาไทย และภาษาถิ่น บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ มีการจัดกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (กำลังอยู่ในระหว่างรวบรวมข้อมูลดำเนินการจัดทำ) และไม่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ มีการจัดกิจกรรม/ประสาน

ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีแหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดคอยสะเก็ด, วัดลวงเหนือ และโรงเรียนบ้านลวงเหนือ

24 ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาการ

เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2 มีนางพิสมัย อุณจะนำ อาจารย์โรงเรียนหนองหล่มวิทยาการเป็นผู้ดูแล แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และนักวิชาการ/นักวิจัย ตามลำดับ ไม่มีการบันทึกสถิติผู้เข้าชมไว้

มีนักเรียนนำชมนิทรรศการภาษาไทย เป็นศูนย์กลางความรู้ข้อมูล มีการจัดกิจกรรม/การแสดง ทางวัฒนธรรม ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (เคยมีการจัดทำเป็นรูปแบบจุลสาร มีบทความต่าง ๆ ลงในนั้น แล้วแลกเปลี่ยนกันระหว่างโรงเรียน ซึ่งตอนนี้ไม่มีแล้ว) และไม่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อ ต่างๆ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น และชุมชนต่างๆ ในบริเวณโรงเรียน ไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

25 พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมีชีวิตจรรยธรรมชาติ

เจ้าหน้าที่ รวม 2 คน คือ นายมานพ และ ดร.ราฟา รัตนฤทธิกุล เป็นเจ้าของ และผู้จัดการ พิพิธภัณฑ์ ทำหน้าที่ค้นคว้าวิจัย ศึกษาหาข้อมูล หาเงินมารักษาคูแล ทำความสะอาด นำชม คัดกรอง

กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ บุคคลทั่วไป ศิลปิน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา ตามลำดับ สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 2,000 คน ต่อปี (ไม่ได้บันทึกตัวเลขที่แน่นอนไว้ เป็นเลขโดยประมาณ)

มีเอกสารนำชมนิทรรศการด้วยตนเอง ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ไม่มีการเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ มีเพียงป้ายชื่อพิพิธภัณฑ์ ติดตั้งไว้ 4 แห่ง จัดทำโดยเทศบาลนครเชียงใหม่ และมี ททท. ช่วยโฆษณาให้บ้าง ส่วนมากผู้มาเข้าชมจะรู้จากการบอกต่อ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว ต่างประเทศที่เดินทางมาคนเดียวเป็นคู่ หรือครอบครัวเล็กๆ มักจะประชาสัมพันธ์ให้เวลาพบปะกันที่ โบสถ์ในประเทศตัวเอง ขนาดของสถานที่ไม่เพียงพอที่จะรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มทัวร์

ขนาดใหญ่ ไม่มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ และไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

26 สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)

คุณชรวัย ณ สุนทร เจ้าของกิจการ โทร. 08-9850-0126 จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 20 คน ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านนำชม (มัคคุเทศก์) บริการด้านอาหารว่าง เครื่องดื่ม จำหน่ายผลงานชาวบ้าน

กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา บุคคลทั่วไป และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ตามลำดับ สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 36,000 คน (โดยประมาณ 100 คนต่อวัน ไม่มีการทำบันทึกไว้) กลุ่มผู้เข้าชมหลักเป็นคณะทัวร์ที่มากันเป็นกลุ่มขนาดใหญ่

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ กิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม มีลานจอดรถ มีทางเดินพิเศษอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทสินค้างานหัตถกรรมไม้แกะสลักของท้องถิ่นล้านนาตอนบน ซึ่งได้ผ่านการคัดสรรเฉพาะของเกรด B-A ขึ้นไป มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ เป็นแผ่นพับและนามบัตร ไม่มีหนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ มีสิ่งพิมพ์เผยแพร่ เป็นแผ่นพับโฆษณา และซีดีรอม บันทึกการให้สัมภาษณ์ผ่านรายการผู้แล้วววย มีการเผยแพร่ผ่านทางหนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, และองค์กรเอกชน (ออกแสดงผลงานในกรุงเทพฯ บางโอกาส) ไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

27 บ้านควายไทย

คุณบุญยิ่ง นาคี เจ้าของกิจการ โทร. 08-1289-4030 มีจำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 7 คน ทำหน้าที่บรรยายนำชม จัดการแสดง และดูแลบริเวณ สถานที่

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ บุคคลทั่วไป ศิลปิน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตามลำดับ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปีประมาณ 10,000 คน (โดยเฉลี่ยประมาณวันละ 30 คน วันปกติไม่ค่อยมีคนมา จำนวนผู้เข้าชมส่วนมากเป็นคณะทัวร์ หรือนักเรียนจากโรงเรียนมาทัศนศึกษาจำนวนมากๆ ต่อการเข้าชม 1 ครั้ง)

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ ร้านเครื่องดื่ม สถานจอดรถ ร้านจำหน่ายสินค้าประเภทของที่ระลึกเกี่ยวกับควาย กระติ่งปฏิทิน เสื้อยืด มีแผ่นพับเป็นเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มีหนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ และสิ่งพิมพ์เผยแพร่ มีการเผยแพร่ผ่านทางสื่อบุคคล ไม่มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ และไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

28 พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น

คุณบ้านเย็น อักษรศรี เจ้าของกิจการ จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 6 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ คุณบ้านเย็นบริหารงานทั่วไป คนงานผู้หญิง 2 คน และผู้ชาย 3 คน รับผิดชอบทุกอย่างตามที่เรียกใช้ หลักๆ จะให้ผู้หญิงต้อนรับ นำชม ดูแล ทำความสะอาด ส่วนผู้ชายจะเน้นในด้านแรงงาน ดูแลบริเวณ เคลื่อนย้ายวัตถุ เปิด-ปิดอาคาร เป็นต้น

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ และบุคคลทั่วไป ตามลำดับ สถิติผู้เข้าชมต่อปีประมาณ 1,000 คน

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการเป็นภาษาไทย ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์และเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ส่วนมากผู้มาติดต่อเข้าชมจะรู้จักการบอกต่อกัน ไม่มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ และไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

29 ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย

อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุณ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ ส.อบต. กองชัย ธรรมสุทธิ โทร. 08-1035-8699 เป็นผู้ดูแล

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ กลุ่มบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา – มัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามลำดับ ไม่ได้บันทึกจำนวนสถิติผู้เข้าชมที่แน่นอนไว้ การให้บริการต่อผู้เข้าชม เป็นลักษณะเหมือนห้องสมุดชุมชน สามารถเข้ามาอ่านหนังสือพิมพ์ได้ ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ มีวัตถุอยู่จำนวนหนึ่งที่ชาวบ้านในชุมชนนำมาร่วมจัดแสดงไว้ ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ และไม่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับชุมชน, วัด และโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ โครงการพระราชดำริ Check Dam โป่งผา น้ำตกโป่งน้ำดัง สวนส้มฝาง และหนองสามแจ่ง

31 บ้านวิถิคณเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง

เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2 มี อ. เสถียร คุณาธรรม เป็น
ผู้ดูแล ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ ครูทั้งหมด 8 คน (รวมผู้อำนวยการโรงเรียน) เป็นเจ้าหน้าที่
ช่วยกันดูแล นักเรียนชั้นอนุบาล 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 114 คน เวลาจัดกิจกรรมต่างๆ ครู
ทุกท่านจะมีส่วนร่วมช่วยกัน เพียงแต่จะเลือกตัวแทนให้ใครเป็นตัวหลักในแต่ละงาน ผู้ชมกลุ่ม
เป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา (นักเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก)
และบุคคลทั่วไป ใช้เป็นห้องเรียนซึ่งครูใช้ประกอบการเรียนการสอนในบางวิชา ไม่มีการเผยแพร่
และประชาสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับวัด และชุมชน แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ใน
เขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดบ้านโป่ง และพิพิธภัณฑวัตถุวัดร้องเม็ง

32 อนุสรณ์สถานเจ้ากาวิละ

เป็นหน่วยงานในสังกัด กยก.มทบ.33 (กองยุทธการ มณฑลทหารบกที่ 33) หก.กยก.
มทบ.33 รอ.ญ. ชุติมา เดิมพงศ์พันธ์ โทร. 08-1953-3459 เป็นผู้ดูแล ไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำการ
เจ้าหน้าที่มีงานได้รับมอบหมายเฉพาะกิจ เป็นกรณีไป เช่น มีหนังสือขอเข้าชม ทาง กยก. จะ
มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบเป็นงานๆ ไป

บุคคลทั่วไป เป็นผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ จำนวนสถิติผู้เข้าชมต่อปี ไม่แน่นอน
ไม่ได้ทำการบันทึก เพราะเวลาว่าง คนเดินเข้าออกตลอด ไม่มีการให้บริการ ไม่มีเอกสารแนะนำ
พิพิธภัณฑฯ และไม่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ (มีการประชาสัมพันธ์เฉพาะงานพิธีเทิดพระเกียรติ
พระเจ้ากาวิละเท่านั้น) มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับพิพิธภัณฑฯ และหอสมุดแห่งชาติ
จังหวัดเชียงใหม่ ไม่มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

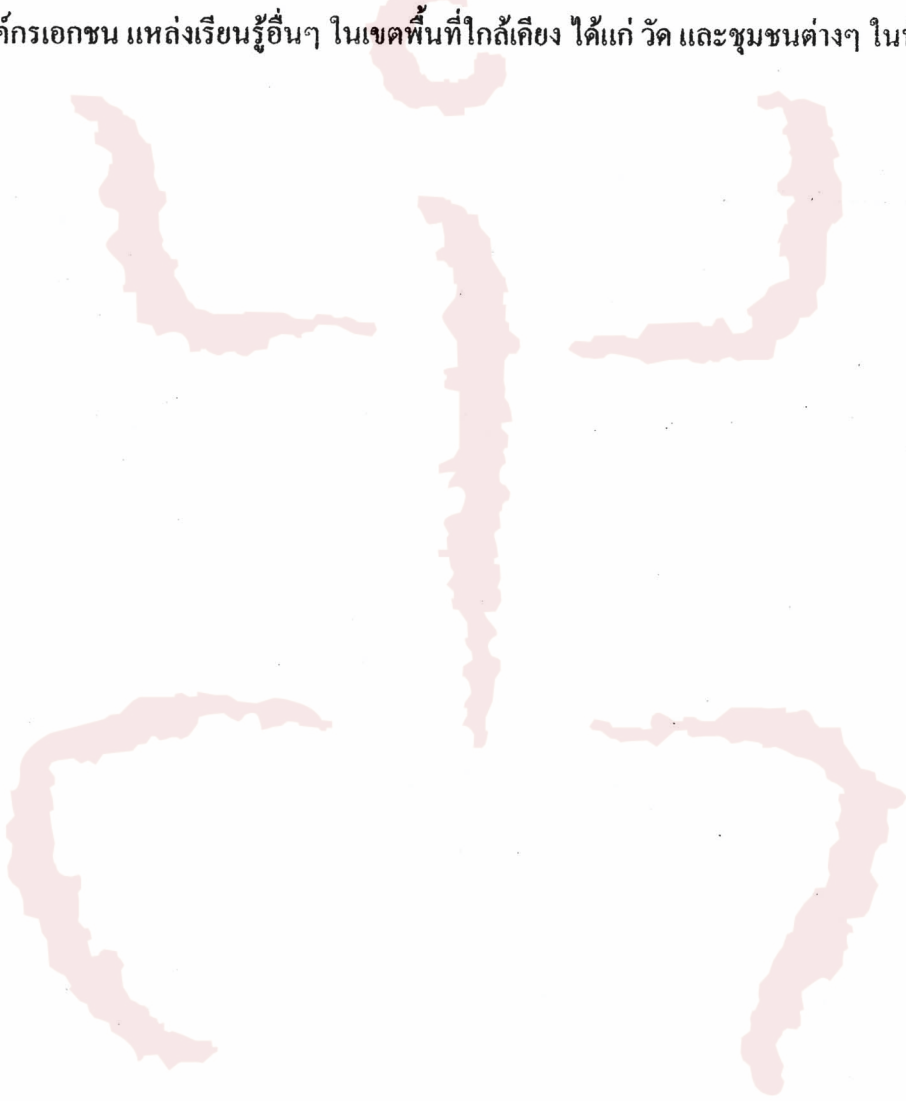
33 ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม

คุณนุสรุา เตียงเกตุ เจ้าของ ทำงานร่วมกับสามี เป็นเจ้าหน้าที่ 2 คน ช่วยกันติดต่อ
ประสานงาน และให้ข้อมูลวิชาการ เป็นวิทยากรนำชม

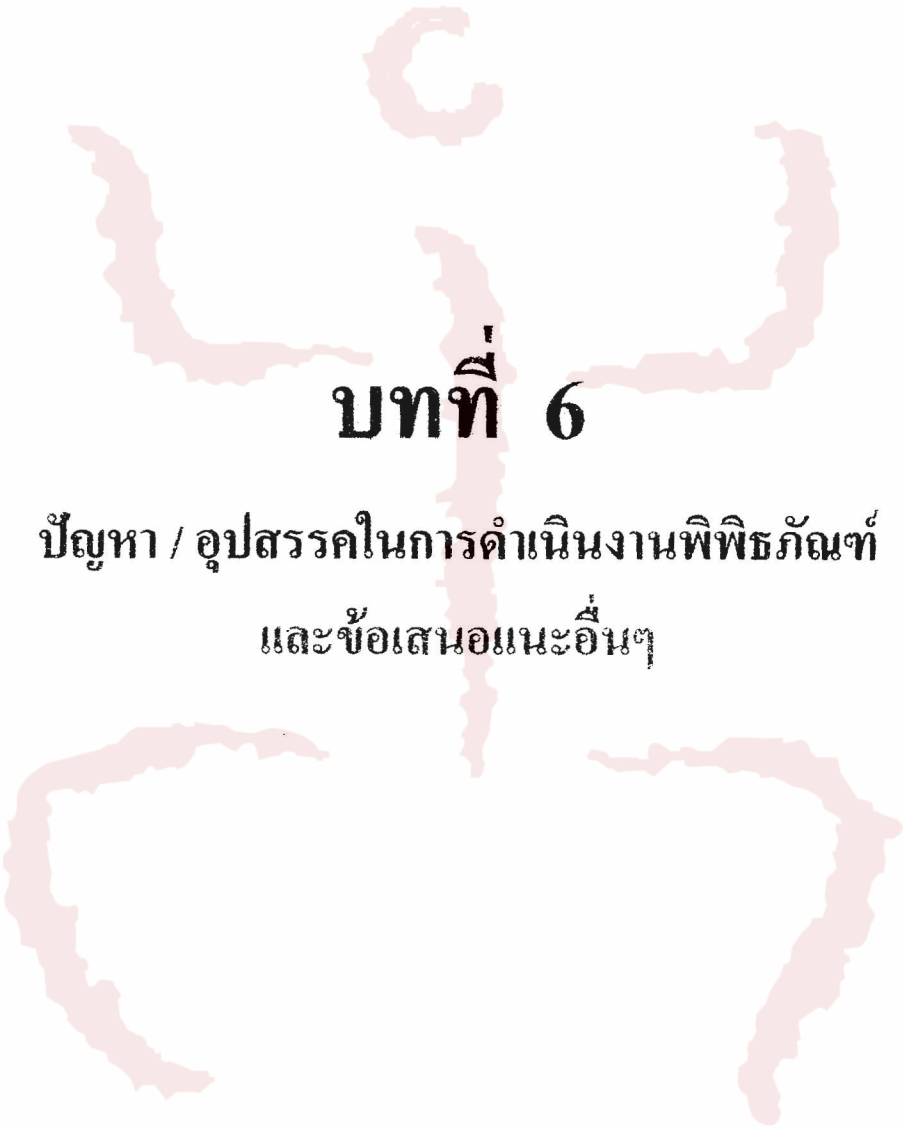
ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา บุคคลทั่วไป นักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ศิลปิน นักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวในประเทศ และ

นักวิชาการ/นักวิจัย ตามลำดับ เป็นวิทยากรนำชม บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้ ทั้งภาษาไทย และอังกฤษ มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ผ้าทอ ไม่มีเอกสารแนะนำ พิพิธภัณฑ์ และสิ่งพิมพ์เผยแพร่ แต่เคยตีพิมพ์หนังสือวิชาการเรื่อง ลายจกแม่แจ่ม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ด้วยการใช้สื่อบุคคล (ทราบโดยการบอกต่อกัน ไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์ใดๆ) มีการจัดกิจกรรม/ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัด และชุมชนต่างๆ ในพื้นที่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 6

ปัญหา / อุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์
และข้อเสนอแนะอื่นๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- หอพรรณไม้

ปัญหาหลัก คือ เรื่องบุคลากร เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของภาควิชา บุคลากรต้องมีภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน จึงไม่สามารถมาอยู่ประจำได้ รองลงมา คือ งบประมาณ เป็นงบที่ภาควิชาจัดสรรให้ปีละครั้ง วงเงินไม่เกิน 10,000 บาท เพื่อใช้ในการจัดซื้อวัสดุ เช่น กระดาษ แอลกอฮอล์ และ กาว เป็นต้น จึงต้องหาผู้สนับสนุนเงินทุนในการวิจัยจากภายนอก

พิพิธภัณฑหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑหลายที่ เกิดจากความสนใจของคนบางกลุ่มหรือจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มงานบางประเภท ดังนั้น อาจทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ อย่างล่าช้า ขาดการสนับสนุน ขาดการมองเห็นความสำคัญจากผู้บริหารระดับสูง บางครั้งจึงเกิดเหตุการณ์ที่ว่า เมื่อผู้ดำริให้จัดตั้งหมดวาระไป งานก็หยุดการพัฒนาต่อไป ดังนั้น ทางสถาบันฯ น่าจะมีส่วนเข้ามาดูแล หรือช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เท่าที่จะเป็นไปได้

- พิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ปัญหาหลัก คือ เรื่องบุคลากร ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางประจำที่พิพิธภัณฑ การทำงานแต่ละส่วนจึงเป็นผลงานของอาจารย์บ้าง นักศึกษาบ้างที่พอจะสละเวลาจัดทำมาให้เป็นครั้งคราว ปัญหา รองลงมา คือ งบประมาณ ไม่ได้จัดสรรเท่าที่ควร งานจึงไม่พัฒนาขึ้น เมื่อก่อนเคยจ้างนักศึกษา มาทำงานนอกเวลา แต่มีค่าจ้างให้น้อยมาก อาศัยให้นักศึกษาได้เก็บความรู้ไปจากการทำงาน ไม่สามารถหางบประมาณมาจ้างเจ้าหน้าที่ประจำได้

---

02 คุ่มเจ้าบุรีรัตน์

- คุ่มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง)

ตั้งแต่ย้ายสำนักงานใหม่ เมื่อ 2541 สำนักงานยาสูบ กระทรวงการคลัง มีแนวคิดที่จะอนุรักษ์อาคารคุ่มเจ้าบุรีรัตน์ โดยจัดทำเป็นพิพิธภัณฑยาสูบเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ และการอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรม ซึ่งเริ่มมีนักวิชาการ นักศึกษา และนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ขอเข้าชม เข้าศึกษาสถาปัตยกรรมล้านนา ตั้งแต่ 2542 เป็นต้นมา

ปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการจัดแสดงใดๆ เนื่องจากยังไม่มียกงบประมาณ และไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านงานพิพิธภัณฑ เปิดอาคารเพื่อทำความสะอาดทุกวันพุธ แนะนำให้ขอเข้าชมวันพฤหัสบดี-ศุกร์

- ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์)

ปัญหาหลัก คือ เรื่องการบริหารจัดการ เนื่องจากองค์กรในปัจจุบันยังใช้งบประมาณจากคณะกรรมการเป็นหลัก จึงส่งผลกระทบเป็นปัญหาต่อไปทั้งการดำเนินงานด้านอื่นๆ เช่น บุคลากรมีเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ธุรการของคณะฯ มาช่วยดูแล เป็นต้น งานด้านต่างๆ ดำเนินไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีรูปแบบเป็นเหมือนงานนอก ที่เป็นกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นมาจากงานหลักในคณะ ซึ่งยังไม่มีมีการปรับโครงสร้างให้มีเจ้าหน้าที่มาอยู่ประจำดูแลเฉพาะที่นี่

03 ศาลาธารักษ์ 1

ปัญหาหลัก คือ เรื่อง การบริหารจัดการ ซึ่งแบ่งเป็นหลักใหญ่ 2 ประการ คือ ด้านการให้ความรู้ของวัตถุที่จัดแสดงยังไม่สมบูรณ์และการจัดแสดงยังไม่เน้นเรื่องความเพลิดเพลินสนุกสนาน เพื่อมิให้เกิดความน่าเบื่อ รองลงมา คือ งบประมาณ เนื่องจากมีนโยบายลดต้นทุน โดยใช้งบประมาณที่ได้รับให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งด้วย และสุดท้าย คือ ด้านบุคลากร ยังขาดผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการรวบรวมวัตถุ การสงวนรักษา การจัดแสดงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมาช่วยดำเนินการให้พิพิธภัณฑ์มีความสมบูรณ์

04 พิพิธภัณฑ์ชาวเขา

มีสถานภาพขององค์กรที่ไม่แน่นอนชัดเจน เนื่องจากได้หลุดจากโครงสร้างของกระทรวง หลังจากปฏิรูประบบราชการในปี 2545 จึงมีปัญหาทั้งทางด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ และบุคลากรตามมา ไม่มีโครงสร้างที่เป็นทางการแน่นอน งบประมาณมีเพียงค่าสาธารณูปโภคเท่านั้น จึงไม่มีงบประมาณที่จะดำเนินการด้านงานวิจัย การจัดกิจกรรมต่างๆ การปรับปรุงพัฒนา การดำเนินกิจกรรมในส่วนของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง อีกทั้งขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์โดยตรง ซึ่งปัจจุบัน ผู้มีหน้าที่ดูแลส่วนจัดแสดงล้วนแต่เป็นเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม

ทางพิพิธภัณฑ์ชาวเขาเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่จะยกสถานภาพของพิพิธภัณฑ์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ในการบริการ นำเสนอให้มีชีวิต และเป็นที่น่าสนใจแก่บุคคลในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยเฉพาะทางพิพิธภัณฑ์ชาวเขา อยากจะมีการเชื่อมโยงถึงเครือข่ายชุมชนให้มากที่สุด ในการที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้แก่กลุ่มชนเจ้าของวัฒนธรรม ปลุกจิตสำนึกของคนบนพื้นที่สูงให้รู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่มีคุณค่าของตนเองไว้ เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ให้แก่นุชนรุ่นหลัง ได้สืบสานเรียนรู้ต่อไป

อยากให้รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจน ให้พิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชาติ และสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่

05 พิพิธภัณฑ์ชาวเขаб้านแม้วดอยปุย

ไม่มีปัญหาใดๆ การดำเนินงานของที่นี่เป็นแบบพึ่งตัวเอง ไม่รบกวนงบประมาณ หรือขอหน่วยงานใดเข้ามาช่วยดำเนินการ ซึ่งมีข้อเสียตรงที่การดำเนินงานพัฒนา ปรับปรุง เป็นไปอย่างล่าช้า ค่อยๆ ทำไป ไม่มีข้อผูกมัดหรือเงื่อนไขใดเข้ามาเกี่ยวข้อง

06 พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์

ปัญหาหลัก คือ เรื่องงบประมาณ เนื่องจากทางพระตำหนักต้องรองรับประมาณจัดสรรจากศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งต้องดูแลงานถึง 7 แห่ง กิจกรรมต่างๆ จึงสามารถดำเนินไปได้เท่าที่มีงบประมาณกำหนดมาให้ รองลงมา คือ การบริหารจัดการ ดังสาเหตุเดียวกับที่แล้ว ยังผลให้การดำเนินการต่างๆ ล่าช้า เนื่องจากการขอความอนุเคราะห์ ติดต่อประสานงานต่างๆ ต้องผ่านไปรษณีย์ที่กรุงเทพฯ. ซึ่งทางพระตำหนักเองไม่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ต้องรอรับคำตอบจากทางกรุงเทพฯ อย่างเดียว ส่วนด้านบุคลากร มีอัตราตำแหน่งเจ้าหน้าที่น้อย ทำให้ไม่สามารถเพิ่มปริมาณงานออกมาได้ และสุดท้ายเรื่องมลพิษทางเสียง เนื่องจากพื้นที่ค่ายดาราภิรมย์ทั้งหมด 59 ไร่ ยังเป็นพื้นที่ที่ทางตำรวจยังคงใช้งานอยู่ 10 ไร่ มีการซ้อมบินตลอดวันเสียงดังมาก เพราะอยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกัน ทางค่ายมีโครงการปรับสถานที่จนได้เวนคืนอาคารจากทางตำรวจมา 1 หลัง และกำลังปรับปรุงเป็นอาคารสำนักงาน ร้านค้า ศูนย์ข้อมูล ของพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ในปีหน้า

07 พิพิธภัณฑ์ไปรษณียากรเชียงใหม่

ปัญหาหลัก คือ เรื่องงบประมาณ เนื่องจากการดำเนินงานในแต่ละส่วนต้องผ่านการอนุมัติมาเป็นขั้นตอนส่วนใหญ่จะไม่มียกงบประมาณมาปรับปรุงการจัดแสดง หรือนิทรรศการหมุนเวียน แม้กระทั่งงานขาย ที่ต้องการขยายเพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่พยายามออกขายทุกงานเทศกาล แต่ก็ไม่มีค่าตอบแทนให้ ต้องใจรักจริงๆ

ขณะนี้ ทางหน่วยงานส่วนกลางมีโครงการปรับปรุงส่วนจัดแสดงให้มีรูปแบบเดียวกันทั้ง 8 แห่ง ทั่วประเทศ ให้แต่ละหน่วยงานเตรียมพร้อม ซึ่งต้องใช้งบประมาณมาก และยังไม่มีการกำหนดว่าจะเริ่มทำเมื่อใด แต่ถ้าเป็นไปตามโครงการก็จะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สมบูรณ์พร้อม มีส่วนจัดแสดงที่เล่า

เรื่องตั้งแต่การกำเนิดแสดมปี ขั้นตอน วิธีการผลิต มีห้องสมุด ห้องฉายวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งในปัจจุบัน มีเพียงแสดมปีตัวอย่างในอดีตที่ส่วนกลางจัดส่งมาให้จัดแสดง ไม่ครบทุกชุด ไม่ได้จัดแสดงตามหัวข้อหมวดหมู่ หรือแบ่งเรื่องวิวัฒนาการแต่อย่างใด

เจ้าหน้าที่ถูกลดจำนวนลงเรื่อยๆ ไม่มีเวลาที่จะมาปรับปรุงงานด้านพิพิธภัณฑ์โดยตรง ภายในตัวอาคารจึงดูเหมือนถูกทิ้งร้าง โดยเฉพาะชั้นบนไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ ไม่มีคนขึ้นไปชม เวลาทำการส่วนใหญ่จะมีเพียงคนเข้ามาซื้อแสดมปีสะสม มีจำนวนไม่น้อยที่ยังคิดว่าเป็นที่ทำการไปรษณีย์ เข้ามาเพื่อจะส่งจดหมาย พัสดุ เท่านั้น การเข้าชมจำนวนมากจะเป็นคณะนักเรียน

ทั้งที่จริง ผู้ดูแลมีความสนใจรวบรวมข้อมูลประวัติอาคาร และมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแสดมปีอยู่มาก มีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมให้นักสะสมได้แลกเปลี่ยน โดยให้นักสะสมแต่ละท่านใช้สถานที่ในการจัดแสดงของสะสมเพื่อหมุนเวียน แลกเปลี่ยนกันชม ซึ่งหากพิจารณาลักษณะการดำเนินงานขององค์กรแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า สพร. น่าจะมีส่วนประสานกับเจ้าของสถานที่ เพื่อให้ความรู้การจัด นำเสนอ การดำเนินโครงการปรับปรุงการจัดพิพิธภัณฑ์ได้ เพราะมีความพร้อมทั้งสถานที่ ข้อมูล และตัววัตถุสะสมที่สามารถขอเพิ่มเติมจากส่วนกลางได้

08 พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารต้องงานพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากงานพิพิธภัณฑ์ของที่นี่เป็นงานด้านสนับสนุน ไม่ใช่งานในหน้าที่หลัก บุคลากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางด้านธุรกิจ การเงิน การธนาคาร เศรษฐศาสตร์ จึงยังไม่เข้าใจในงานพิพิธภัณฑ์มากนัก บางครั้งมีปัญหาในการเสนองาน ความเห็น งบประมาณ และการบริหารงาน ต้องใช้เวลาอธิบายชี้แจงมากจึงจะเข้าใจ หรือบางครั้งเข้าใจแบบผิดๆ ไปเลยก็มี

ในด้านงบประมาณ ทางพิพิธภัณฑ์แก้ปัญหาด้วยการเลือกจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น เป็นการลดต้นทุนลงไปได้มาก และได้ปริมาณงาน ได้งานคุณภาพสูง เช่น จัดร่วมกับคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

09 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

ปัญหาหลัก คือ เรื่องงบประมาณ เนื่องจากต้องรอการจัดสรรจากสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนงบประมาณรวมน้อยอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ต้องแบ่งให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศอีกหลายสิบแห่ง ส่วนงานของทางพิพิธภัณฑ์เองก็ไม่ใช่งานแบบหวังผล

กำไร มีจุดประสงค์เพื่อการเผยแพร่ การอนุรักษ์ งานส่วนใหญ่จึงเป็นงบประมาณแบบที่ใช้แล้วหมดไป เช่น งานตีพิมพ์เอกสารเผยแพร่ข้อมูลจัดนิทรรศการ เป็นต้น

10 สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปัญหาหลัก คือ เรื่องงบประมาณ เป็นผลให้กิจกรรมต่างๆ ไม่คืบหน้า รองลงมา คือ การบริหารจัดการ เนื่องจากนโยบายในการจัดการ มักจะเปลี่ยนไปตามผู้บริหาร พอเปลี่ยนผู้บริหารชุดใหม่ ก็ต้องมาเริ่มต้นกันใหม่ ยังไม่เห็นแนวทางที่ชัดเจน อีกทั้งการจะทำกิจกรรมแต่ละอย่าง ต้องนำเสนอ รอคอยความเห็นชอบจากทางมหาวิทยาลัย หากไม่อนุมัติก็ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ต่อไปได้

ควรให้มีการจัดประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและองค์ความรู้ ตลอดจนเทคนิควิธีการในการดูแลพิพิธภัณฑ์ โดยมีองค์กรสื่อกลางเป็นผู้ประสาน เช่น สพร. เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการประสานงาน ให้ข่าวสารเกี่ยวกับการขอทุนเพื่อใช้ในการจัดการดูแลพิพิธภัณฑ์ด้วย

11 พิพิธภัณฑ์แร่และหิน

ปัญหาหลัก คือ เรื่องบุคลากร ไม่มีบุคลากรเฉพาะ เพราะผู้ที่มาเกี่ยวข้องเป็นนักวิชาการ (นักธรณีวิทยา) ซึ่งมีงานด้านอื่นมากอยู่แล้ว จึงทำให้การคิดที่จะประชาสัมพันธ์น้อยไป และงานพิพิธภัณฑ์ก็ไม่ใช่งานหลัก

หากได้มีอาชีพมาดูแล หรือจัดลำดับความสำคัญของงานให้สูงขึ้น ผนวกกับมีการจัดการประชาสัมพันธ์ที่ดี พิพิธภัณฑ์แร่และหินนี้ จะเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีที่ดี และน่าสนใจแหล่งหนึ่ง

12 พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”

ปัญหาหลัก คือ เรื่องงบประมาณดูแล เนื่องจากราบริบไม่เคยพอสำหรับค่าใช้จ่าย ตั้งแต่เปิดมาขาดทุนทุกเดือน โดยเฉพาะเมื่อเดือนกันยายน 2548 น้ำท่วมเชียงใหม่ครั้งใหญ่ พิพิธภัณฑ์โดนน้ำท่วมสูงถึง 50 ซม. ของเสียหายมากมาย (รวมทั้งเครื่องปรับอากาศ ซึ่งยังใช้การไม่ได้จนถึงปัจจุบัน) ท้อแท้ และคิดจะปิด แต่มีนักเรียน และนักสะสมให้กำลังใจจึงเปิดต่อ จนกว่าจะไม่มีแรงทุนดูแล อาจจะต้องปิดก่อนครบสัญญา 10 ปี รองลงมา คือ บุคลากรไม่มีความรู้ในการจัดแสดงด้วยวัสดุที่ถูกต้อง ปัญหาต่อมา คือ การบริหารจัดการ เนื่องจากเจ้าของต้องดูแลธุรกิจตัวอื่น ไม่ได้ดำเนินการ

ประชาสัมพันธ์ หรือบริหารจัดการด้านงานพิพิธภัณฑ์อย่างเต็มที่ เจ้าของสถานที่ (ผู้จัดการคุ้มชั้นโตก) ก็ไม่อำนวยความสะดวก จึงไม่มีอำนาจจัดการเรื่องสถานที่ได้เต็มที่ เช่น ไม่ยอมให้ลูกค้าพิพิธภัณฑ์ใช้ห้องน้ำ หรือปิดประตูไว้ในตอนกลางวัน ผู้สัญจรไปมาเข้าใจว่าปิดทำการอยู่ เป็นต้น อีกทั้งไม่มีผู้สนใจเข้าชม ขาดการสนับสนุน ให้กำลังใจ ขาดการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการให้ความสนใจจากผู้มีอำนาจในภาครัฐ

มีเอกชนหลายท่านที่เสียสละความสุขส่วนตัว นำเงินมาซื้อของสะสมไว้ โดยเจตนาจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงให้คนไทย และลูกหลานได้ชื่นชม

แต่กระนั้น ก็ยังขาดการสนับสนุน เงินทุน การเอาใจใส่ และเห็นคุณค่า ทำให้ประเทศไทยขาดพิพิธภัณฑ์ที่ดีๆ ไป ทั้งๆ ที่มีสิ่งของจัดแสดงที่คงามกว่าหลายๆ ประเทศ น่าเสียดาย ที่หน่วยงานของรัฐบาลน่าจะจัดทุนสนับสนุนให้คุ้มค่า และเปิดโอกาสให้นักสะสมได้นำของออกมาจัดแสดง ดิคว่าปล่อยให้ท้อแท้ และจำหน่ายให้แก่ชาวต่างชาติไปในที่สุด

เวลาลูกหลานจะคู่ต้องบินไปคูเมืองนอก ตอนนี้ยังไม่สาย พอมีของดีเหลืออยู่ ให้รับจัดโครงการก่อนจะไม่เหลืออะไรไว้ให้แผ่นดินไทย

13 โรงมหรพออินน์

ไม่มีปัญหาใดๆ นอกจากเรื่องพื้นที่ในการจัดแสดงที่มีจำกัด เนื่องจากของมีมาก และดูจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หากมีหน่วยงานใดสนใจติดต่อขอแบ่งของไปจัดแสดงก็ยินดีมอบให้ แบ่งกันชมอย่างน้อยก็จะเป็นการช่วยสร้างความเป็นนักสะสมให้กับเด็กรุ่นใหม่ๆ ได้บ้าง

14 พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม

ด้านบุคลากรประจำพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากคุณเบน อายุมากแล้ว การเป็นอาสาสมัครดูแลงานพิพิธภัณฑ์วัดเกตนี้ ไม่สามารถอยู่ได้ต่อเนื่องตลอดทั้งวัน ท่านต้องเดินไปมาระหว่างบ้านกับวัด ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กัน ทำทุกอย่างเป็นตัวหลักด้วยตัวเอง เช่น การนำชม การจัดวัดจัดแสดง หรือการบันทึกประวัติที่มาวัตถุ ท่านก็ใช้จำ ไม่ได้จดลงสมุดทะเบียน ดังนั้น จึงขาดผู้ที่มาช่วยจัดการทำเอกสาร ป้ายบรรยายวัตถุ สืบทอด เรียนรู้งานต่อจากท่าน

ปัญหาหลัก คือ การบริหารจัดการ เนื่องจาก เป็นหน่วยงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ปัญหาหลายๆ ด้านจึงเกิดจากการที่หัวหน้างานสูงสุดที่นี่ไม่มีอำนาจตัดสินใจในทุกเรื่อง ต้องส่งเรื่องไปทางเทศบาลก่อน แล้วจึงดำเนินการนั้นๆ ได้ หลังจากได้รับหนังสืออนุญาตมาจากต้นสังกัด เป็นผลให้การดำเนินงานล่าช้า เช่น การขออนุญาตเข้าสำรวจของข้อมูลที่หอศิลป์ฯ จากทาง สพร. ต้องขออนุญาตไปทางเทศบาล เพื่อให้นายกเทศมนตรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นผู้ลงนาม เป็นต้น หรือแม้แต่การขอความอนุเคราะห์พานักเรียนเข้าชมเป็นหมู่คณะ ก็ต้องติดต่อเข้าไปที่เทศบาลทั้งสิ้น รองลงมา คือ บุคลากร จำนวนบุคลากรที่มีถือว่าเป็นจำนวนที่ไม่น้อย แต่เวลามีแขกเข้าเยี่ยมชม จำนวนมากก็ไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานก็ต้องไปช่วยในส่วนต้อนรับ เพื่อให้เพียงพอ เป็นการแก้ไขเฉพาะหน้าไป สุดท้ายเป็นเรื่องงบประมาณ ปัญหาสืบเนื่องจากการบริหารจัดการ คือ เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัด ที่ต้องรอเทศบาลนครเชียงใหม่จัดสรรงบประมาณให้ ไม่ใช่องค์กรอิสระที่สามารถดำเนินงานโดยจัดสรรงบประมาณรองรับกิจกรรมแต่ละอย่างได้โดยสะดวก

17 หอเกียรติยศยุพราชวิทยาลัย (ตึกยุพราช)

ไม่มีปัญหาใดๆ

ข้อมูลตอนที่แจ้งให้ทาง สพร. ทราบ ตัวศูนย์ฯ คือ เอือนแก้ว ซึ่งปัจจุบัน อ.แสวง ได้ย้ายที่ทำการมาประจำที่ตึกยุพราช ทางเอือนแก้วไม่มีผู้ดูแลจึงปิดไว้ ซึ่งในขณะนี้ อ.แสวง และคณะ กำลังพยายามทำโครงการเสนอผู้อำนวยการคนใหม่ ให้เปิดอีกครั้ง เนื่องจากตัวอาคารเป็นเรือนไม้โบราณล้านนา มีการจัดห้องจัดแสดงไว้อยู่แล้วในด้านสมุนไพรไทย อาคารหันหลังให้โรงเรียน แต่หันหน้าเข้าสู่ถนน อาจมีการจัดขายอาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจาก เอือนแก้ว อยู่ใกล้กับอาคารเรียนวิชาคหกรรม อีกทั้งอ.แสวง ยังมีโครงการให้วิชาดนตรีพื้นเมืองย้ายมาเรียนที่นี่ เป็นการสร้างบรรยากาศให้ตัวเรือนประกอบไปกับการเข้าชมการจัดแสดงนิทรรศการในอาคารด้วย

เนื่องจากผู้อำนวยการ เพิ่งจะมารับหน้าที่ได้ไม่นาน ยังมีงานค้างเร่งด่วน ที่ท่านต้องสะสาง จึงทำให้โครงการของ อ.แสวง ยังไม่ได้นำเสนอ เพียงแต่เป็นการรวบรวมข้อมูลทำโครงการเสนอเท่านั้น

ทางสวนสัตว์มีป่าเขาเอื้ออำนวย สถานที่ร่มรื่น มีศักยภาพในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนางาน และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน แต่ยังคงต้องการความรู้ในงานพิพิธภัณฑสถาน หากรับคำแนะนำในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑสถาน ให้ความรู้เรื่องการจัดแสดงต่างๆ ย่อมทำให้พิพิธภัณฑสถานสัตว์เชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์

ลักษณะการจัดแสดงสัตว์ให้เข้าชมที่นี่ จัดทัศนียภาพได้ดี ดูเหมือนสัตว์กลมกลืนอยู่ในธรรมชาติ ไม่นั่นกรงให้ดูอึดอัด (บางส่วนสามารถเดินเข้าไปชมภายในบริเวณได้ เช่น สวนนก) มีการให้คำบรรยายเกี่ยวกับสัตว์บนบอร์ดที่ตั้งในบริเวณเดียวกัน และมีการสร้างบรรยากาศแวดล้อมด้วยสัญลักษณ์ของท้องถิ่นสัตว์นั้น เช่น โคอาล่า มีบริเวณแวดล้อมเป็นสวนหย่อมที่ตกแต่งด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ของประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

20 พิพิธภัณฑวัตถุคนเมืองในอดีต วัดทรายมูล

ปัญหาหลัก คือ การประชาสัมพันธ์ เนื่องจากสถานที่อยู่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งประชาสัมพันธ์ได้ยาก และตัวพิพิธภัณฑสถานไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่รู้จัก เกิดการพัฒนางานพิพิธภัณฑสถาน และเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาเรียนรู้ในแหล่งชุมชน รองลงมา คือ งบประมาณ ที่ผ่านมาได้รับเพียงปัจจัยจากมูลนิธิในละแวกนี้ที่มีความสนใจในการอนุรักษ์ แต่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานไหนเลย จึงพัฒนางานไปได้น้อยมาก ค่อยๆ ทำกันไป สุดท้ายเป็นเรื่องบุคลากร ยังขาดผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางมาดำเนินการให้ดี ทางวัดอยากให้มีการจัดอาสาสมัครเข้ามาร่วมกับชุมชนในการจัดพิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นการให้อาสาสมัครได้รับความรู้เรื่องชาวไทเขินที่จะต้องใช้ในการจัดพิพิธภัณฑสถานไปพร้อมกันด้วย

21 ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

ไม่มีปัญหาใดๆ การดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นไปด้วยดี มีการจัดกิจกรรมเยอะมาก ผู้บริหารให้การสนับสนุน คณะกรรมการ และอาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบ ก็กระตือรือร้นในการคิดทำ หากิจกรรมให้นักเรียน ชุมชนก็เป็นกำลังสำคัญ เป็นวิทยากรมาสาธิต สอนให้นักเรียน และจัดกิจกรรมร่วมกันเสมอมา อีกทั้งนักเรียนที่นี่ก็รักที่จะร่วมกิจกรรม ได้รับการปลูกฝังงานอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีอย่างดี

ปัญหาหลัก คือ การบริหารจัดการ มักจะมีปัญหาด้านการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เปลี่ยนนายก อบต. คนใหม่ มาจากต่างพรรคการเมือง ก็ไม่ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่อไป รองลงมา คือ เรื่องงบประมาณ จากเหตุการณ์การเมืองดังกล่าว จึงส่งผลให้ทางศูนย์ไม่ได้รับงบประมาณที่จะนำมาทำโครงการใหญ่ แต่ที่ได้รับตามขั้นตอน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่มีสม่ำเสมอ คือ ผ่านสภาวัฒนธรรมปีละ 10,000 บาท

23 เขียนห้องข่าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ

ปัญหาด้านการบริหารจัดการ การจัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ ควรจะเชิญระดับผู้บริหารไปด้วย เนื่องจากการทำงานในระบบราชการต้องเป็นไปตามขั้นตอน นโยบายในการบริหารงานจึงสำคัญมาก หากไม่มีการส่งการลงมา หรือต้องการคะแนน ตัวชี้วัด จากผลงานด้านนี้ ก็จะไม่มีการส่งเสริมงาน พัฒนางานด้านนี้เลย รองลงมา คือ งบประมาณ จากการไม่เห็นความสำคัญข้างต้น ทำให้ไม่มีงบประมาณมาปรับปรุงขยาย ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ ก็ทำได้เท่าที่กำลังมี หรือเท่าที่จะคิดหาทำได้ ถัดมา คือปัญหาด้านบุคลากร ไม่มีความรู้ในการจัดการ ทั่วๆ ที่อยากทำพิพิธภัณฑฯ จึงไม่ได้พัฒนางานด้านนี้เลย จำนวนครูก็ไม่พอต่อการเรียนการสอน ไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับการดำเนินงาน เนื่องจากติดภารกิจการเรียนการสอนทั้งวัน ทำให้เขียนห้องข่าวกลายเป็นที่เก็บของเก่าเท่านั้น คับแคบมาก ไม่เหมาะสำหรับผู้ชมจำนวนมาก สามารถรองรับได้แค่ 10 คนเท่านั้น

อยากจะทำพิพิธภัณฑฯ ที่มีคุณภาพ แต่ไม่มีความรู้ในการจัดการ จึงขอความช่วยเหลือจาก สพร. หากมีเอกสารแนะนำ เผยแพร่ ได้โปรดจัดส่งมาให้ด้วย และอยากให้ทาง สพร. จัดประชุมอบรม ให้ความรู้แก่พิพิธภัณฑฯ ทั่วทุกจังหวัด หรือจัดไปศึกษาดูงานด้วยก็ยิ่งดี

การจัดกิจกรรมให้ความรู้ ควรเชิญผู้บริหารไปด้วย ให้รับทราบข้อมูลในการจัดตั้ง การดำเนินงาน เห็นคุณค่า ความสำคัญ เพราะถ้าพึ่งผู้ดูแล ไม่สามารถทำให้งานเดินหน้าไปได้ และการจัดกิจกรรมการอบรม สัมมนา ควรจะเข้าถึงแต่ละจังหวัด หรืออำเภอ เช่น จัดที่ อบต. โดยให้แต่ละที่ นำนิทรรศการของตนมาเสนอในงาน ทางโรงเรียนก็ได้งานกลับมาจัดต่อ และได้เห็นว่าที่อื่นๆ จัดอะไรกันบ้าง อย่างน้อยผู้บริหารไม่ขมน้อยหน้าที่อื่นก็ต้องสนับสนุนให้สร้างผลงานเพื่อจะนำไปเสนอในที่ประชุม เป็นต้น

อ.พรรษา เพิ่งจะมารับหน้าที่เมื่อปีที่แล้ว ซึ่งมีหน้าที่ต้องสอนดนตรี และดูแลห้องสมุดด้วย จึงต้องย้ายเครื่องดนตรีมาไว้ที่ห้องสมุด และใช้เป็นห้องเรียนไปด้วย แต่ อ.พรรษา ก็ได้หาเวลา จัดกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูงานด้านนี้ เช่น ให้เด็กแต่งชุดไทยวันมีกิจกรรม กำลังจัดทำ รวบรวมภาพการทำ การเกษตร เพื่อทำหนังสือภาพประกอบคำบรรยายเกี่ยวกับชื่อเครื่องมือทำการเกษตร และวิธีการใช้งาน เพื่อนำไปไว้ประจำที่เขียนห้องข่าว ให้เด็กไปนั่งอ่าน ไปใช้เขียนห้องข่าวศึกษา หากความรู้

ปัญหาหลัก คือ ขาดงบประมาณ กิจกรรมหลายๆ ด้านต้องหยุดชะงักไป ทั้งๆ ที่ทางโรงเรียนมีความพร้อมในด้านกำลังสนับสนุน เพราะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน ล้วนแต่พร้อมให้ความร่วมมือ และอยากจะทำให้มีการจัดกิจกรรม แต่งบประมาณในการจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมกลับถูกตัดไป ที่ผ่านมา ฝนตกน้ำท่วมขัง ต้องปิดศูนย์ฯ ไว้ รอจัดหางบประมาณมาปรับปรุงยกพื้น และถ้างบประมาณได้มากพอ มีความประสงค์จะสร้างอาคารที่สามารถเก็บและรักษาสิ่งของให้อยู่คงสภาพได้ รongลงมา คือ บุคลากร ผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรงก็ยังขาดความรู้ในการดูแลรักษา อยากให้ทางสถาบันช่วยให้คำแนะนำ ส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้กับนักเรียน หรือจัดทำเป็นเอกสารส่งมาให้ เป็นความรู้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานต่อไปอีกมาก

---

25 พิพิธภัณฑ์แมลงโลกและสิ่งมีชีวิตจรรยธรรมชาติ

ปัญหาหลักอย่างเดียว คือ งบประมาณ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดสำหรับการทำงานพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง สำหรับงานหลายกระบวนการ ตั้งแต่เสาะหา สะสม บำรุงรักษา รวบรวม ข้อมูล ที่มา ถิ่นฐาน ถิ่นกำเนิด การพิสูจน์จำแนก ชื่อ ชนิด ความสำคัญของสิ่งที่ก่อเกิด เพื่อการศึกษาหาความรู้ ที่จะได้ชมของจริง และข้อมูลที่เป็นความจริง สามารถชม และเกิดความเข้าใจได้ ขั้นตอนทั้งหมดไม่ได้เป็นเรื่องง่าย หากขาดงบประมาณแล้ว การพัฒนาเพิ่มเติมก็ไม่มี การบำรุงรักษาก็ไม่เกิด เมื่อไม่มีความก้าวหน้า หรือหยุดนิ่ง อาจต้อง หยุด เลิก หรือปิดไปเลยก็ได้ หากยัง คงไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

---

26 สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)

ปัญหาหลัก คือ งบประมาณ อยากให้ภาครัฐเห็นความสำคัญ ให้งบประมาณแบบให้เปล่า เพื่อให้งานได้ปรับปรุงพัฒนา ช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่าย การดูแลรักษา ค่าสาธารณูปโภค ประปา ไฟฟ้า ค่าวิทยากรบรรยายบ้าง ตามสมควร รongลงมา คือ บุคลากร ทางบ้าน 100 อัน 1000 อย่างไม่มีปัญหาด้านนี้ แต่ทางเจ้าของกิจการมองว่า ปัญหาเกิดจากบุคลากรจากภายนอก โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ และสถานศึกษาต่างๆ ทุกระดับ ให้เป็นที่ต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองมาโดยตลอด แต่จะขอชมฟรีตลอด และผู้บริหารระดับต่างๆ มักจะถืออภิสิทธิ์เสมอ ซึ่งทางบ้าน 100 อัน 1000 อย่าง มีค่าใช้จ่ายมาก เดือนละเกือบ 200,000 บาท เฉพาะพนักงาน คำน้า ค่าไฟ สุดท้าย เรื่อง

การบริหารจัดการ เช่นเดียวกับเรื่องบุคลากร คือ คุณช่วยเป็นเจ้าของเอง ไม่ได้มีปัญหาในการบริหารจัดการ แต่เป็นการมองปัญหาจากภายนอกว่า รัฐบาลมีการบริหารจัดการในด้านการเก็บภาษีไม่ถูกต้อง เนื่องจากคนทำงานด้านท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเชิงอนุรักษ์ และเป็นแหล่งเรียนรู้ รายได้หลักจากการจำหน่ายผลงานของชาวบ้าน นำมาใช้จ่ายแทบจะไม่พอ แต่ภาครัฐกลับเก็บภาษีทุกอย่างเต็มพิกัด ตั้งแต่คิดตามพื้นที่เป็นตารางเมตร ภาษีป้าย ป้ายแนะนำตามข้างถนนนับทุกป้าย หากเว้นภาษีให้บ้างก็จะดี

27 บ้านควายไทย

ปัญหาหลัก คือ เรื่องงบประมาณ กิจกรรมของบ้านควายไทยมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้จ่าย ทั้งการปรับปรุงสถานที่ การประชาสัมพันธ์ ทางเจ้าของเองต้องการรายได้จากงานอื่นเพื่อมาดูแลค่าใช้จ่ายที่นี่ จึงไม่มีเวลาที่จะมาอยู่ดูแลได้เต็มที่ รายได้จากการจำหน่ายบัตรต้องหักให้มัคคุเทศก์ที่พานักท่องเที่ยวมาชมถึง 60% บัตรราคา 200 บาท ทางบ้านควายไทยได้รับเพียง 80 บาทเท่านั้น อีกทั้งปัจจุบันมีการแข่งขันทางการตลาด สร้างบ้านควายไทยขึ้นที่อื่นอีก เช่น บ้านควายไทย แม่แตง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจผิดว่ามีสาขาใหม่ อีกทั้งยังมีการให้ข่าวกันว่าที่แม่ริมปิด ไปเปิดที่ใหม่แล้ว รวมทั้งการทำป้ายประชาสัมพันธ์ก็ต้องประสบกับปัญหาภาษีป้ายอีก ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ข้างต้น ทางบ้านควายไทยขอเพียงแค่ทาง ททท. ช่วยให้การสนับสนุนด้วยการลงชื่อ ใส่จุดตำแหน่งลงไปในพื้นที่ท่องเที่ยวให้ หรือช่วยทำป้ายแนะนำที่เกี่ยวข้องข้างทางให้ จะลดปัญหาได้ทุกด้าน

28 พิพิธภัณฑ์บานเย็น

ปัญหาหลักอย่างเดียว คือ เรื่องงบประมาณ เนื่องจากกิจกรรมที่มีปัจจุบันเป็นของลูกสาว ในส่วนของงานพิพิธภัณฑ์ยังคงทำไปด้วยใจรัก โดยที่ไม่มีรายได้เข้ามาปรับปรุงหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่มาดูแลเฉพาะ มีเพียงวัตถุในครอบครองที่เคยรวบรวมไว้เท่านั้น

29 ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดสันปูเลย

ปัญหาหลัก คือ การบริหารจัดการ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการจัดการพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ ต้องการให้ทางสถาบันฯ ช่วยริเริ่ม แนะนำวิธีการจัดการ การดำเนินการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์ให้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเอกสาร หรือการส่งวิทยากรมาให้คำแนะนำก็ดี

ปัญหาหลัก คือ ขาดงบประมาณ ซึ่งทางคณะครูมีความเห็นร่วมกันว่าจะขยายขนาดแหล่งเรียนรู้ เป็นจัดเป็นโครงการวิถีคนเมือง ร่วมกับทางวัด หากแต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณที่จะนำมาปรับปรุงอาคาร และถัดมา คือ เรื่องบุคลากร มีไม่เพียงพอ เพราะครูแต่ละท่านมีงานประจำแน่นอนอยู่แล้ว ไม่มีเวลาพอที่จะดำเนินการจัดแสดงสิ่งของให้เต็มรูปแบบ

ทางโรงเรียนอยากให้สถาบันฯ เข้ามาร่วมดำเนินงานกิจกรรมด้านวัฒนธรรมด้วย เนื่องจากมีโครงการที่จะปรับอาคารที่ไม่ได้ใช้งานในปัจจุบันนี้ ให้เป็นบ้านวิถีชีวิตคนเมือง รวมอาณาบริเวณงานวัฒนธรรมกับทางวัดซึ่งมีการจัดอาคารเรือโบราณและโบราณวัตถุอยู่แล้ว ประกอบกับมีพื้นที่อยู่ติดกัน และชุมชนในท้องถิ่นก็ให้การสนับสนุน ทางโรงเรียนวางแผนโครงการว่าจะเชิญวิทยากรสาธิตงานหัตถกรรมพื้นเมืองจากท้องถิ่นมาทำงานที่เรือน หลังจากได้งบประมาณปรับปรุงพื้นที่จัดแสดง และพื้นที่ใช้งานแล้ว นอกจากเป็นการสอนนักเรียนแล้ว ยังเป็นการแสดงให้นักท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตด้วย

---

33 ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม

ปัญหาหลัก คือ การบริหารจัดการ ยังไม่สามารถกำหนดรูปแบบองค์กรได้ชัดเจน อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดระบบศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามหลักการ รองลงมา คือ งบประมาณ การดำเนินงานที่ผ่านมา ทำด้วยใจรัก มีองค์ความรู้ที่สั่งสมมา อยากจะเผยแพร่ ต้องการให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่า ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ ไม่ได้หวังผลกำไร จึงไม่มีรายได้จากงานส่วนนี้ที่จะมาปรับปรุงพัฒนาการจัดแสดง หรือปรับรูปแบบศูนย์ฯ ให้เข้าที่เข้าทาง และสุดท้ายเรื่องบุคลากร ไม่มีความรู้ด้านงานพิพิธภัณฑ์ มีความสนใจ เก็บข้อมูล เข้าร่วมอบรมศึกษาตามองค์กร และหน่วยงานที่จัดให้ความรู้ แต่ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มรูปแบบ เนื่องจาก ขาดปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น เรียนรู้วิธีการรักษาผ้าที่ถูกดองมา แต่ไม่มีพื้นที่ และในพื้นที่ศูนย์ฯประสบปัญหา เรื่องความชื้นสูง เป็นต้น

---

42 พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

ปัญหาหลัก คือ การบริหารจัดการ การขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ 4 คน ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานฝ่ายพิพิธภัณฑ์ แต่ในทางปฏิบัติ นอกจากคนไม่พอแล้ว ยังต้องแบ่งเวลาไปดูแลงานฝ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากพิพิธภัณฑ์ด้วย การดำเนินการจัดนิทรรศการภายในจึงเป็นไปได้ช้ามาก

พิพิธภัณฑ์ต่างๆ ควรพัฒนาเครือข่ายให้ก้าวหน้า เช่น งานใดที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกัน ควรรวมกันให้มีขนาดใหญ่ มีการจัดการที่เข้มแข็ง เนื่องจาก บ้านเรามีทรัพยากรมากมายทั้งทาง ธรรมชาติ และวัฒนธรรม แต่กลับไม่ร่วมมือกันทำ แข่งขันกันจัดที่ละนิดๆ หน่อยๆ แล้วไม่ประสบผลสำเร็จ หากมีการดำเนินงานรวมศูนย์ หรือทาง สพร. มีการพัฒนางานในรูปแบบเครือข่ายได้จริง งานพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยคงเจริญก้าวหน้า พัฒนาไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่

48 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนแม่แจ่ม

ปัญหาหลัก คือ ขาดเงินงบประมาณสนับสนุนที่จะนำมาจัดแสดงแบบถาวร วัตถุสะสมที่เคยนำมารวบรวมไว้ก็ไม่ได้จัดแสดง เนื่องจากหลังการรื้อ รองลงมา คือ เรื่องการบริหารจัดการ เพราะ แนวนโยบายที่มาจากส่วนบนปรับเปลี่ยนไป ไม่ได้มุ่งเน้นที่งานวัฒนธรรม ยังต้องไปดูแลงานด้านอื่น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 7
สรุป

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามข้อมูลเบื้องต้นของพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ 50 แห่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ทำให้เห็นภาพรวมของลักษณะการประกอบการในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกันของพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

สถานที่ตั้งของแหล่งทั้งภาครัฐ และเอกชนจำนวนมากกระจุกตัวกันอยู่ในเมือง เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ทางจังหวัดเชียงใหม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวหลายด้าน นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแล้ว ยังมีการเน้นจุดขายทางด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา จึงเกิดความนิยมสร้างสถานที่ขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับความต้องการของผู้มาเยือนทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดังกล่าว ยังก่อให้เกิดการกระจายตัวออกไปรอบนอกเมือง สร้างค่านิยมการอนุรักษ์รักษาวัฒนธรรม ประเพณี ในท้องถิ่น เพราะถึงแม้ว่าเป็นอำเภอที่ห่างไกลจากเมืองเป็นร้อยกิโลเมตรก็ยังคงมีความตื่นตัวในงานพิพิธภัณฑ์ พยายามจัดสร้าง ผลักดันให้มีพิพิธภัณฑ์เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน

ที่อยู่และการติดต่อประสานงาน บางแห่งมีความคลาดเคลื่อนจากฐานข้อมูลเดิมของ สพร. เช่น ชื่อสถานที่ไม่ตรงกัน การจัดส่งเอกสารด้านการพิพิธภัณฑ์ หรือประชาสัมพันธ์จากทาง สพร. ไปยังสถานที่ตามข้อมูลเดิม แม้ว่าที่อยู่ถูกต้อง และปลายทางได้รับเอกสาร แต่ก็ไม่ใช่รู้จัก ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลงานด้านนี้โดยตรงไม่เคยเห็นเอกสาร เนื่องจากระบบการรับเอกสารของหลายแห่ง เป็นการลงรับผ่านทางธุรการ เสนอผู้อำนวยการหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดรับทราบ แล้วก็ส่งเข้าห้องสมุด เจ้าหน้าที่ส่วนมากไม่รู้จักและไม่ได้รับทราบการดำเนินการงานของ สพร. ส่วนมากขอให้ช่วยจัดส่งเอกสารให้โดยตรงโดยระบุชื่อผู้ดูแลเป็นชื่อผู้รับปลายทางด้วย

ประวัติความเป็นมาของแต่ละแห่งมีรายละเอียดข้อมูลต่างกัน บางแห่งมีรูปแบบองค์กรชัดเจน ก็มีข้อมูลรายละเอียดมาก แต่บางแห่งโดยเฉพาะวัดและโรงเรียน มักมีการเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างาน และตำแหน่งผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ จึงทราบข้อมูลเฉพาะในช่วงที่ตนมาดำรงตำแหน่งเท่านั้น บางที่ไม่มีการสานต่องานกันเมื่อเปลี่ยนบุคคลมาดำรงตำแหน่งจนถึงกับปิดตัวไปก็มีเป็นจำนวนไม่น้อย ส่วนบางแห่งในภาคเอกชน ไม่ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ซึ่งผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุจากการที่พิพิธภัณฑ์หรือแหล่งเรียนรู้ นั้น มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องหารายได้มาดูแลธุรกิจของตัวเอง เพราะไม่ใช่หน่วยงานภาครัฐ ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทำให้รูปแบบองค์กรเป็นไปในรูปการค้า เปิดขึ้นมาเพื่อหวังผลกำไร จึงไม่ให้ข้อมูลประวัติความเป็นมาอย่างตรงไปตรงมา แต่ให้ข้อมูลเป็นไปในทางจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และเพื่อการอนุรักษ์เท่านั้น

เรื่องราวจัดแสดงมีเพียงบางแห่งที่มีการกำหนดเรื่องราวชัดเจน ส่วนมากโดยเฉพาะวัดและโรงเรียน ไม่มีการกำหนดหัวข้อจัดแสดง แต่เป็นการรวบรวมวัตถุจัดแสดงจากชาวบ้านในชุมชนละแวกใกล้เคียง เกือบทั้งหมดเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์การเกษตร และเครื่องจักสาน การจัดแสดงภายในส่วนใหญ่อยู่ในผังห้องรูปสี่เหลี่ยมห้องเดียว ใช้โต๊ะ ตู้ และชั้นวางของกันแบ่ง

ส่วนห้องโถงเดียวกันออกเป็นส่วนๆ เพื่อแยกหมวดหมู่สิ่งของ และมีจำนวนไม่น้อยที่จัดวางโดยไม่ได้แบ่งหมวดหมู่วัตถุจัดแสดง หรือจัดหัวข้อเรื่อง แต่จัดวางเต็มพื้นที่ ชั้นที่มีขนาดใหญ่ว่างตามพื้น ขนาดย่อมลงมาได้ดู วางบนโต๊ะ บนชั้นวางของ และเกือบทุกแห่งไม่มีการกำหนดวัตถุให้เป็นชิ้น Master piece มีน้อยแห่งที่มีการจัดนิทรรศการชั่วคราว หรือกิจกรรมภายใน เป็นแห่งที่มีรูปแบบองค์กรชัดเจน มีงานหมุนเวียนเป็นประจำอยู่แล้ว และโดยเฉพาะองค์กรเอกชนจะไม่มีการจัดเลย ส่วนงานในรูปศูนย์วัฒนธรรมมักจะเป็นการจัดกิจกรรมภายนอก ร่วมกับชุมชนมากกว่าการจัดนิทรรศการหมุนเวียน

การจัดเก็บวัตถุจัดแสดง และการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดงอย่างเป็นทางการ มักจะเป็นแห่งที่มีการกำหนดระเบียบในการจัดเก็บที่แน่นอน ส่วนมากจะไม่มีการเก็บสำเนาวัตถุจัดแสดง ห้องคลังที่แต่ละแห่งจัดไว้มักจะเป็นห้องเก็บของ เก็บวัสดุเหลือใช้ในการจัดสถานที่ มากกว่าเป็นห้องคลังในความหมายของงานพิพิธภัณฑ์ ไม่มีสักแห่งที่มีห้องปฏิบัติการดูแลรักษาซ่อมแซมสิ่งของ

การบริการโดยทั่วไปจะมีผู้เข้าชม มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก มีลานจอดรถ ส่วนสถานที่ตามโรงเรียนจะไม่ค่อยมีการให้บริการ เพราะส่วนมากมักจะเป็นห้องเรียน ใช้อุปกรณ์จัดแสดงประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น หลายแห่งไม่ค่อยมีการประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น หรือถ้ามีก็มักจะเป็นการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน และวัด ส่วนมากมองว่าการติดต่อขอความร่วมมือจากภาครัฐมักไม่ได้รับการสนับสนุน ใช้งบประมาณ และค่อนข้างผิดหวังกับการติดต่อประสานงานกับภาครัฐ ส่วนใหญ่มักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อประสานงานกันในรูปแบบเครือข่าย เพราะจากข้อมูลที่ได้รับ หลายแห่งไม่ทราบว่ายังมีแหล่งเรียนรู้อื่นในบริเวณใกล้เคียง

ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ เกือบทุกฝ่ายมองว่าปัญหาหลัก คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน รัฐบาลไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีการกำหนดนโยบายสนับสนุนงานด้านนี้ ทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา คือ ไม่มีเงินจ้างบุคลากรประจำตำแหน่งนี้ ไม่มีการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากไม่มีงบประมาณดำเนินการ ส่วนมากไม่มีข้อมูลวิธีการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ ทำไปตามนโยบายกำหนด พอหมดวาระก็ถูกปล่อยทิ้งร้าง เนื่องจากถูกกำหนดภาระหน้าที่ด้านอื่นให้ ตามนโยบายจากเบื้องบนที่กำหนดลงมา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาคผนวก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หอพรรณไม้

CMU Herbarium

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ถนนห้วยแก้ว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 0-5394-3346

โทรสาร 0-5389-2259

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังอาคารจัดแสดง

หอพรรณไม้เป็นอาคารปูน 3 ชั้น อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัวอาคารอยู่ติดกับโรงอาหารของคณะวิทยาศาสตร์

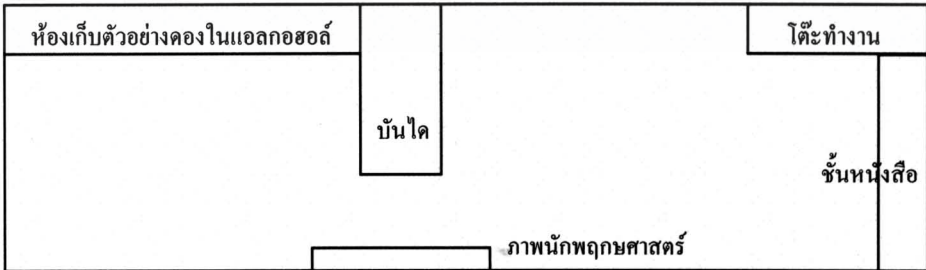
ชั้น 1 มีประตูทางเข้า เป็นบันไดขึ้นชั้น 2 อยู่บริเวณส่วนกลางของอาคาร ด้านซ้ายของบันได เป็นห้องเก็บอุปกรณ์และอบตัวอย่าง ส่วนข้างขวาของบันได เป็นห้องพักของ Dr.Stephen Elliott และมีห้องบริการถ่ายเอกสารอยู่ถัดไป

ชั้น 2 บันไดหันกลับมาด้านหน้าตัวอาคาร ชั้นนี้ มีห้องน้ำชาย (3) – หญิง (4) ติดกับบันไดทั้ง 2 ข้าง ถัดไปด้านขวาเป็นห้องหน่วยวิจัยฟืนฟูป่า (2) และห้องเตรียมตัวอย่างอยู่ริมสุด ซึ่ง ดร.ปรางณี ใช้นั่งทำงาน (1) ด้านซ้ายของบันได ถัดจากห้องน้ำ เป็นห้องพัก รศ.ดร.วิไลวรรณ อนุสารสุนทร (5) ถัดด้วยห้องกาแฟ (6) และเป็นห้อง computer lab ฐานข้อมูลพืช (7)

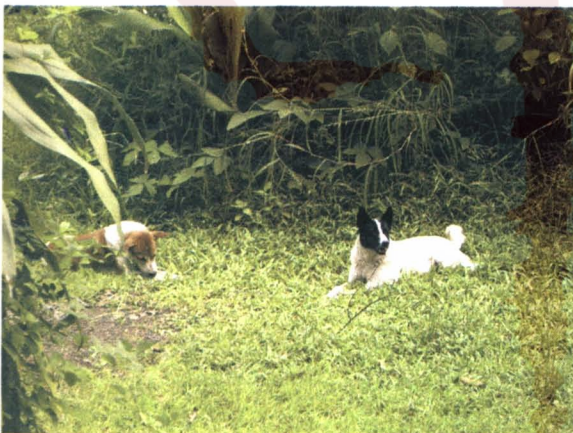

ชั้น 3 เมื่อขึ้นบันได พบ โต๊ะเซ็นเย็บม ประตูเข้าด้านซ้ายกับด้านขวา ซึ่งภายในเป็นห้องที่ต่อเชื่อมกันเป็นห้องเดียวทั้งชั้น เก็บตัวอย่างพืชด้วยการพับใส่แฟ้มกระดาษ ตีตราการชื่อทางวิทยาศาสตร์ แล้วเก็บเรียบเรียงบรรจุในตู้เหล็กปิดทึบ เรียงตู้เป็นแถวๆ แบ่งจัดเป็นหมวดหมู่กว้างๆ คือ กลุ่มที่อยู่ในห้องด้านขวาของบันได เป็นตู้เก็บตัวอย่างพืชใบเลี้ยงเดี่ยว เฟิร์น และไลเคน บริเวณด้านนี้กันส่วนหนึ่งของพื้นที่เป็นห้องเก็บตัวอย่างคองโนแอลกอฮอล์ กลุ่มที่อยู่ในห้องด้านซ้ายของบันได เป็นตู้เก็บตัวอย่างพืชใบเลี้ยงคู่ ริมห้องส่วนด้านนี้ เป็นห้องสมุด และ โต๊ะทำงานของ อ.แมกซ์เวล

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 โรงเรือนเพาะชำของภาควิชา ในสนามหน้าอาคารหอพรรณไม้ (ไม่ใช่ของหอพรรณไม้)

ภาพที่ 2 โรงเรือนเพาะชำของภาควิชา ในสนามหน้าอาคารหอพรรณไม้ (ไม่ใช่ของหอพรรณไม้)

ภาพที่ 3 ลานสนามหญ้าหน้าอาคาร ระหว่างโรงอาหารกับเรือนเพาะชำ

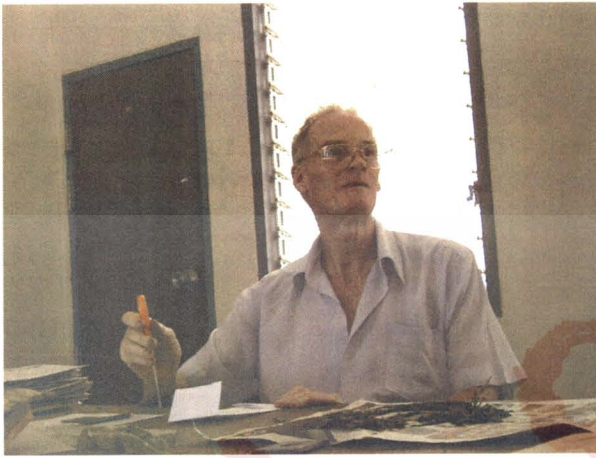
ภาพที่ 4 ประตูทางเข้าอยู่ส่วนกลางของอาคาร

1	2
3	4

-ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ดร.สุทธาธร สุวรรณรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชา
ชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
โทร. 08-1671-6268

อาจารย์ แมกซ์เวลล์ นักวิจัย (Maxwell),

E-mail: scopplm@chiangmai.ac.th

ดร.ปราณี ปาลี E-mail: ppalee@hotmail.com, 08-9743-5204

เป็นหน่วยงานในสังกัดภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เมื่อ ปี พ.ศ.2536 ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลไทย ก่อสร้างอาคาร 3 ชั้น แต่ละชั้นมีพื้นที่ใช้สอย 432 ตร.ม. มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งให้เป็นหอพรรณไม้ รวบรวมข้อมูล และมีฐานข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักๆ คือ ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง เก็บใส่แฟ้มกระดาษ รวบรวมไว้ในตู้ที่ชั้น 3 ของอาคารรวมกับห้องสมุดทางพฤกษศาสตร์ ส่วนชั้น 2 เป็นห้องสำนักงานของคณะทำงาน ห้องเรียน ห้องจัดแสดง ห้องเตรียมตัวอย่าง และห้องฐานข้อมูล

ตัวอย่างพันธุ์พืชเน้นเก็บจากบริเวณภาคเหนือของประเทศไทย อบแห้งในตู้อบ ผ่านกระบวนการทางเคมีเพื่อปกป้องจากศัตรูจำพวกเชื้อรา และแมลง แล้วผนึกกับกระดาษ เก็บในตู้

โครงการสะสมข้อมูลเพื่อระบุสายพันธุ์พืช นอกจากจะเอื้อประโยชน์กับงานอนุรักษ์ป่าแล้ว ยังเป็นห้องสมุดรวบรวมข้อมูลพืช เป็นประโยชน์ทางวิชาการ และต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันยังมีการดำเนินการอยู่ และขณะนี้ตัวอย่างพรรณไม้มากกว่า 25,000 ตัวอย่าง จำนวนชนิดมากกว่า 2,500 ชนิด

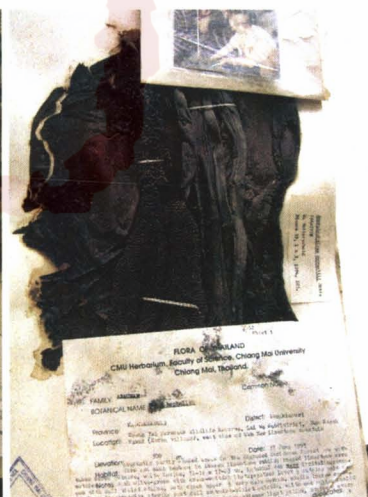
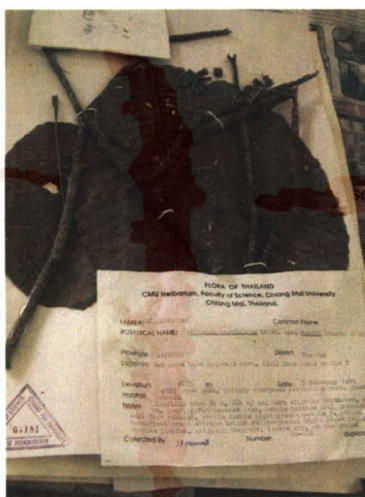
ทางหอพรรณไม้ ให้คำปรึกษา และให้ความรู้ทางด้านพฤกษอนุกรมวิธานอยู่เสมอ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้ในรูปแบบของตัวอย่างแห้งที่ได้จากผลการสำรวจ จากสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะภาคเหนือ
(ตัวอย่างดังกล่าวจัดเก็บในแฟ้ม อยู่ในตู้เหล็กทึบ ไม่ได้จัดแสดงตามรูปแบบของพิพิธภัณฑ์)

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ลักษณะการเก็บตัวอย่างแห้ง

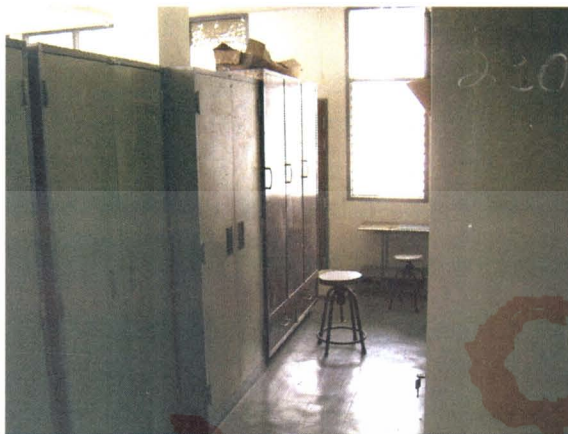
ลักษณะการเก็บตัวอย่างดอง

รวบรวมขวดไว้เก็บตัวอย่าง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

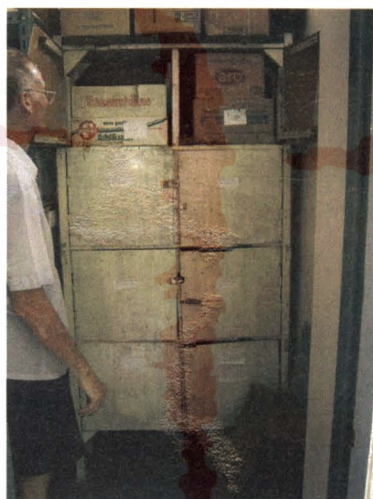
เก็บเต็มบริเวณชั้น 3 เป็นแถวตู้เก็บตัวอย่าง

ห้องสมุดรวบรวมข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

โต๊ะทำงาน

ภายในตู้เก็บตัวอย่างคอง

ภายในตู้เก็บตัวอย่างแห้ง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ไม่มี

เคยมีการจัดบอร์ดให้ความรู้ทางพฤกษศาสตร์ติดผนังไว้ตามทางขึ้นเมื่อนานมาแล้ว

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ แต่ อ.แมกซ์เวล นักวิจัย เป็นอาสาสมัครที่ปฏิบัติหน้าที่เป็น curator ประจำอยู่

• ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักวิชาการ/นักวิจัยบุคคลทั่วไป
- ② นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 200 คน ตัวเลขนี้มีทั้งนักศึกษา และนักพฤกษศาสตร์ต่างชาติ ที่มาขอข้อมูล ใช้บริการ

การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- บางครั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญมาตรวจตัวอย่าง ก็จะศึกษาด้วยตัวเองโดยไม่ต้องนำชม

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ไม่มีการทำเอกสารเผยแพร่ และไม่มีการประชาสัมพันธ์

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- ตัวอย่างพรรณไม้มากกว่า 25,000 ตัวอย่าง จำนวนชนิดมากกว่า 2,500 ชนิด
- ภาพถ่ายนักพฤกษศาสตร์

ตู้เก็บตัวอย่างแห้ง

ภาพถ่ายนักพฤกษศาสตร์

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

บางตัวอย่างเป็น holotype และ isotype (ประมาณ 30 ชนิด)

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

ไม่มีการจัดกิจกรรม หรือประสานงานร่วมมือกับองค์กรใด

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

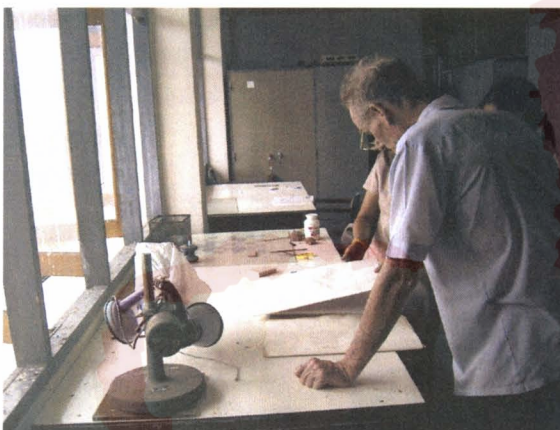
- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

มี (ห้องคลัง อยู่ชั้น 1 และภายในห้องคลังมีตู้บัพพีช ประยุกต์มาจากตู้เย็นเก่า)

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

มี (ใช้โต๊ะทำงานที่ห้องชั้น 3)

โต๊ะทำงาน ผนึกตัวอย่างกับกระดาศ

มุมทำงาน

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

หอพรรณไม้ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

- 1 บุคลากร เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของภาควิชา บุคลากรต้องมีภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน จึงไม่สามารถมาอยู่ประจำได้
- 2 งบประมาณ เป็นงบที่ภาควิชาจัดสรรให้ปีละครั้ง วงเงินไม่เกิน 10,000 บาท เพื่อใช้ในการจัดซื้อวัสดุ เช่น กระดาศ แอลกอฮอล์ และ กาว เป็นต้น จึงต้องหาผู้สนับสนุนเงินทุนในการวิจัยจากภายนอก

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

พิพิธภัณฑหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑหลายที่ เกิดจากความสนใจของคนบางกลุ่ม หรือ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มงานบางประเภท ดังนั้น อาจทำให้การพัฒนาเป็นไปได้อย่างล่าช้า ขาดการสนับสนุน ขาดการมองเห็นความสำคัญจากผู้บริหารระดับสูง บางครั้งจึงเกิดเหตุการณ์ที่ว่า เมื่อผู้ดำริ ให้จัดตั้งหมดความระไป งานก็หยุดการพัฒนาต่อไป

ดังนั้น ทางสถาบันฯ น่าจะมีส่วนเข้ามาดูแล หรือช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เท่าที่จะเป็นไปได้

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 26 กรกฎาคม 2549

พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ถนนห้วยแก้ว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 0-5394-3346 ต่อ 1901, 1907

โทรสาร 0-5389-2259

E-mail: -

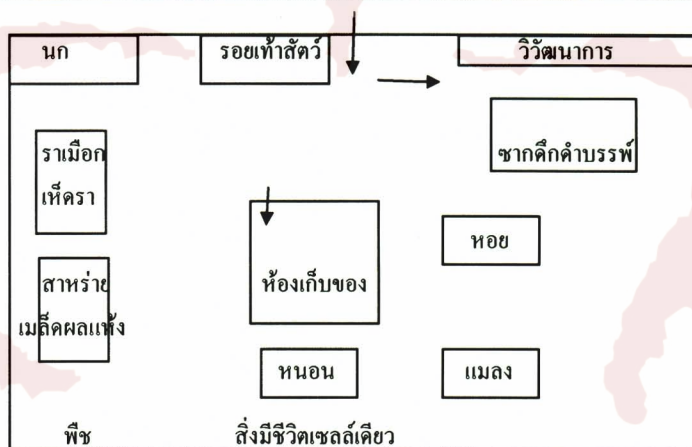
Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภาพเดียวกับหอพรรณไม้ ตั้งอยู่อาคารใกล้เคียงกัน มีโรงอาหารคั่นกลาง เป็นทางเดินเชื่อมถึงกันระหว่าง 2 อาคาร

แผนผังอาคารจัดแสดง

พื้นที่จัดแสดงใช้ห้องที่อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นโถงกว้าง กั้นแบ่งเขตหัวเรื่องที่จัดด้วยตู้จัดแสดง โดยทั่วบริเวณ ตรงกลางห้อง กั้นไว้เป็นห้องทึบ ใช้เก็บของ และรวมแผงสวิตช์ควบคุมระบบไฟฟ้าภายในห้องจัดแสดง

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

รศ.ดร.นริทธิ์ สัตตะสุวรรณ

อาจารย์หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โทร. 0-5394-3346 ต่อ 1905

เป็นหน่วยงานในสังกัดภาควิชาชีววิทยา

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2523 วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมตัวอย่างพืชและสัตว์ที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกัน และจัดแสดงเป็นหมวดหมู่ตามหลักการทางวิชาการ โดยมีคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของภาควิชาชีววิทยา ร่วมกันเป็นคณะกรรมการจัดตั้ง จนเมื่อมีการจัดตั้งหอพรรณไม้ขึ้น ได้แยกส่วนตัวอย่างพืชบางส่วนออกไปจัดเก็บที่หอพรรณไม้

พ.ศ. 2545 มีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ครั้งใหญ่ จัดส่วนการแสดงให้เห็นดียิ่งขึ้น เพื่อบริการสำหรับการเรียนการสอนของภาควิชาชีววิทยา

เนื่องจากไม่มีอัตราจ้างเจ้าหน้าที่ประจำห้อง จึงปิดไว้ และเปิดใช้งานเมื่อมีการเรียนการสอนเท่านั้น ซึ่งบุคคลภายนอกที่สนใจเข้าชม สามารถนัดหมายล่วงหน้า เพื่ออาจารย์จะได้มาเปิดให้เข้าชม

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ภูมิปัญญา พฤษศาสตร์พื้นบ้าน
- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต อนุกรมวิธานพืช-สัตว์ นิเวศวิทยา และวิวัฒนาการ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ด้านหน้าส่วนธุรการที่อยู่ชั้น 1 มีบันได เมื่อขึ้นสู่ชั้น 2 จะพบทางเข้าพิพิธภัณฑ์อยู่ด้านซ้าย

- **นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม** (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

- **จำนวนเจ้าหน้าที่** รวม - คน

ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ แต่อยู่ในความดูแลของ อ.นริทธิ์ หัวหน้าภาควิชา

- **ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ**

- ① นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ② นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ③ นักวิชาการ/นักวิจัย
- ④ บุคคลทั่วไป

- **สถิติผู้เข้าชมต่อปี**

ไม่แน่นอน ใช้ในการเรียนการสอน ไม่ได้บันทึกตัวเลขผู้เข้าชมไว้

- **การให้บริการต่อผู้เข้าชม**

ไม่มีการจัดการบริการ อาจารย์ใช้เป็นห้องเรียน

- **การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์**

ไม่มีการทำเอกสารเผยแพร่ และไม่มีการประชาสัมพันธ์

- **ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม**

- เครื่องจักสาน
- หนังสือ
- ภาพถ่าย
- สัตว์สตัฟฟ์
- ซากฟอสซิล
- หิน
- พันธุ์สัตว์/พืช

สถาบันกสิกรรมภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน เคยลงบัญชีรวบรวม แต่การทำงานไม่ต่อเนื่อง จึงนำมาใช้งานไม่ได้ เนื่องจากไม่มีตัวผู้ดำเนินการที่แน่นอน งานทะเบียนจึงกระต่อนกระแท่น

- ห้องคลังเก็บวัสดุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ
มี (อยู่บริเวณกลางห้องจัดแสดง ใช้เป็นห้องเก็บวัสดุ)

ภายในห้องคลัง

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

- ❶ บุคลากร ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางประจำที่พิพิธภัณฑ์ การทำงานแต่ละส่วนจึงเป็นผลงานของอาจารย์บ้าง นักศึกษาบ้างที่พอจะสละเวลาจัดทำมาให้เป็นครั้งคราว
- ❷ งบประมาณ ไม่ได้บริหารจัดการเท่าที่ควร งานจึงไม่พัฒนาขึ้น เมื่อก่อนเคยจ้างนักศึกษามาทำงานนอกเวลา แต่มีค่าจ้างให้น้อยมาก อาศัยให้นักศึกษาได้เก็บความรู้ไปจากการทำงาน ไม่สามารถหางบประมาณมาจ้างเจ้าหน้าที่ประจำได้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 3 กรกฎาคม 2549

คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง)

Khum Chao Burirat (Kaew Mung Muang)

สำนักงานฯ อุบลราชธานี เลขที่ 169 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี 50200

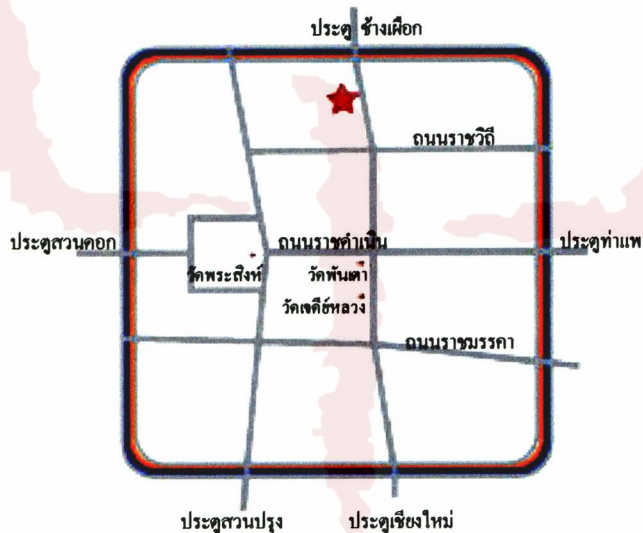
โทรศัพท์ 0-5322-1236 ต่อ 113

โทรสาร 0-5322-0736

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ยังไม่มีการจัดแสดง เป็นอาคารโล่ง

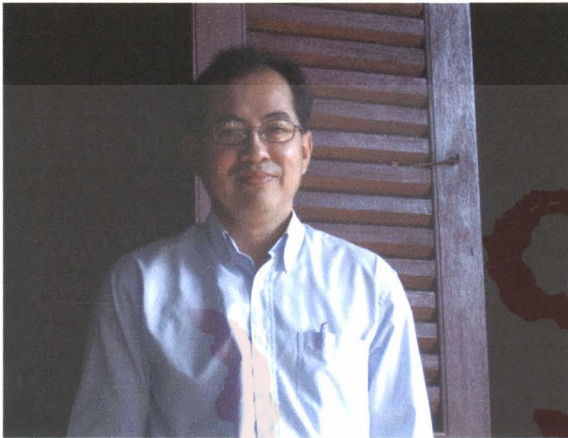
ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพซ้าย ด้านหน้าติดถนนพระปกเกล้า ผ่านลานจอดรถเข้าไป พบอาคารคุ้มเจ้าบุรีรัตน์

ภาพขวา คุ้มเจ้าบุรีรัตน์

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณพรณศิษฎ์ เจริญศักดิ์

08-9631-2833

สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในสังกัด
โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-17:00 น.

(เป็นเวลาทำการของสำนักงานยาสูบ คຸ້ມເຂົ້າຈະປິດໄວ້ เปิดเฉพาะเวลาที่มีผู้ติดต่อขอเข้าชม)

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะกรุณาแจ้งนัดหมายล่วงหน้า หรือทำหนังสือขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ ทางสำนักงานยาสูบจะได้ดำเนินการมอบหมายให้มีผู้รับเรื่องต่อไป

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

อาคารคຸ້ມເຂົ້າບຸຣີຣັດน์ สร้างเสร็จเมื่อ 2461 และถูกทิ้งร้างเมื่อ 2485-2487 สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อทหารญี่ปุ่นเข้ามาในเชียงใหม่ และได้ใช้พื้นที่บางส่วนของโรงเรียนยุพราชเป็นที่ตั้ง หลังจากอพยพเพื่อความปลอดภัยไปอยู่บ้านพักชั่วคราวที่ทำกระดาศแล้ว เจ้าเรณูวรรณ ชายาเจ้าบຸຣີຣັດน์ (แก้วมุงเมือง) มีความประสงค์จะขายอาคารคຸ້ມ แต่ไม่มีการตกลงซื้อขาย จึงให้สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ เข้าอาคารคຸ້ມและที่ดินบางส่วนเป็นรายเดือน เมื่อท่านสิ้นพระชนม์ รัชดาคนที่ 2 เจ้าวัฒนา โชตนา (ณ เชียงใหม่) เป็นผู้จัดการมรดก ขายฝากอาคารสองครั้งให้กับนางลัดดา ศรชัย (ธิดาของนางกี ลืมตระกูล คหบดีและผู้บ่มใบยาสูบ) ได้ถอนจากการขายฝากเมื่อ 2496

กระทรวงการคลัง ซื้อที่ดิน และอาคาร คຸ້ມເຂົ້າวัฒนา โชตนา (ณ เชียงใหม่) ในวันที่ 15 มกราคม 2496 เป็นจำนวนเงิน 620,000 บาท ให้โรงงานยาสูบจัดตั้งสำนักงานยาสูบ ณ อาคารคຸ້ມເຂົ້າບຸຣີຣັດน์ (แก้วมุงเมือง) โดยใช้เป็นที่ทำการสำนักงานเรื่อยมาจนถึงวันที่ 19 มกราคม 2541 เป็นระยะเวลา 45 ปี มีการเพิ่มจำนวนพนักงาน ขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงได้ย้ายออกจากอาคารคຸ້ມເຂົ້າບຸຣີຣັດน์เข้าอาคารสำนักงานใหม่ ในบริเวณเดียวกัน (บริเวณด้านหลังคຸ້ມ)

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

อยู่ในระหว่างการพิจารณา มีโครงการว่าจะจัดเรื่องราวเกี่ยวกับยาสูบ ซึ่งยังไม่ได้สรุปแน่ชัด เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการของงบประมาณจากส่วนกลาง ซึ่งต้องรอดูว่าทางสำนักงานใหญ่จะอนุมัติงบประมาณให้เริ่มดำเนินการได้เมื่อใด

ภาพถ่ายภายในอาคาร

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักวิชาการ/นักวิจัย
- ② นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ③ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ④ บุคคลทั่วไป
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 500 คน (ประมาณจากกลุ่มผู้ขอเข้าชม ส่วนมากเป็นสถาปนิก นักวิชาการ ศึกษาสถาปัตยกรรมโบราณ ซึ่งตัวเลขผู้เข้าชมไม่ได้ทำการบันทึกไว้เป็นตัวเลขที่แน่นอน)

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
- บรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้
- ลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ยังไม่มีการทำเอกสารเผยแพร่ และยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ใดๆ

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

รวบรวมวัตถุครุภัณฑ์เกี่ยวกับการชาสูบไว้

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece) ไม่มี

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ มหาวิทยาลัย

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ มหาอินทร์)

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

ตั้งแต่ย้ายสำนักงานใหม่ เมื่อ 2541 สำนักงานชาสูบ กระทรวงการคลัง มีแนวคิดที่จะอนุรักษ์อาคารคุ้มเจ้าบุรีรัตน์ โดยจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์ชาสูบเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมวัตถุครุภัณฑ์ต่างๆ และการอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรม ซึ่งเริ่มมี นักวิชาการ นักศึกษา และนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ขอเข้าชม เข้าศึกษาสถาปัตยกรรมล้านนา ตั้งแต่ 2542 เป็นต้นมา

ปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการจัดแสดงใดๆ เนื่องจากไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านงานพิพิธภัณฑ์ เปิดอาคารเพื่อ ทำความสะอาดทุกวันพุธ แนะนำให้ขอเข้าชมวันพฤหัสบดี

บันทึกข้อมูล 29 มิถุนายน 2549

ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา

Lanna Architecture Center

เลขที่ 117 ถนนราชดำเนิน ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์

0-5327-7855

โทรสาร

0-5322-1448

E-mail:

renu@mail.arc.cmu.ac.th

Web site: www.arc.cmu.ac.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ยังไม่มีการจัดแสดง บอร์ดจัดแสดงในอาคารปัจจุบันเป็นนิทรรศการชั่วคราว ชั้นล่าง เรื่อง คุ่มเจ้าครองนคร/บ้านล้านนา ชั้นบน เรื่อง สืบมาจากการประกวดแบบอนุสรณ์สถาน โดยคณะสถาปัตยกรรม ม.เชียงใหม่ เคยจัดกิจกรรมประกวดแบบที่นี่ มีข้อมูลประวัติอาคารอยู่เล็กน้อย อาคารหลังนี้มีโครงการจะจัดแสดงข้อมูลทางด้านสถาปัตยกรรมล้านนา และประวัติความเป็นมาของอาคาร โดยจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม หลังจากการปรับปรุง บูรณะ อนุรักษ์อาคาร

ปัจจุบัน สามารถศึกษาตัวอาคารได้ เช่นเดียวกับ คุ่มเจ้าบุรีรัตน์ (แก้วมุงเมือง) ในบริเวณสำนักงานยาสูบเชียงใหม่

ภูมิทัศน์โดยรอบ

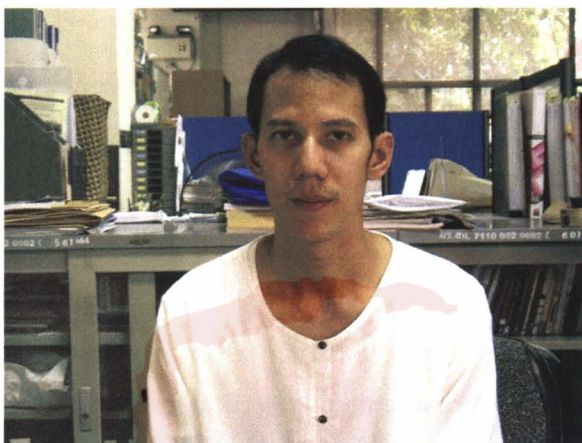

- ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนราชดำเนิน ฟังตรงข้ามศาลาธนารักษ์ 1 เชียงใหม่
 ภาพที่ 2 ทางเข้ามีขนาดเล็ก ไม่สามารถนำรถบัสขนาดใหญ่เข้ามาได้
 ภาพที่ 3 ช่องทางเข้าอาคาร ทางซ้ายไปห้องสำนักงาน ขวาชั้นบันไดไปชั้นบน
 ภาพที่ 4 ห้องปีกซ้ายสุด จัดเป็นสำนักงานชั่วคราว สามารถติดต่อขอข้อมูลได้

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.รัฐธา ฤทธิสิริ

อาจารย์พนักงานม.เชียงใหม่ หัวหน้าสำนักงาน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 0-5394-2825-8

ต่อ 108 E-mail rattha@mail.arc.cmu.ac.th สังกัดสำนักงานชุมชนและวัฒนธรรม

คุณเรณู สุภรัฐปรีชา

ผู้จัดการหน่วยจัดหาเงินทุน

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 9:00-16:30 น.

(บางครั้งผ่านมาจะเห็นปิดอยู่ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ประจำคนเดียว หากหยุด หรือต้องไปติดต่อประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยก็ต้องปิดไว้)

- การเก็บค่าเข้าชม

ขอรับบริจาคเป็นเงินสมทบโครงการปรับปรุงอาคารท่านละ 10 บาท

กรุณาแจ้งนัดหมายล่วงหน้า หรือทำหนังสือขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เจ้าบุรีรัตน์ น้อยมหาอินทร์ รุ่งเรืองสูงสุดปี พ.ศ.2432 ทรงวางแผนปราบพญาผาบสำเร็จ ซึ่งเป็นปีที่บริษัท บริติชบอร์เนียว จำกัด เริ่มดำเนินกิจการป่าไม้ในเชียงใหม่ และท่านมีบทบาทสำคัญในการป้องกันเมืองเชียงใหม่ในสมัยนั้นหลายครั้ง ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ.2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงแต่งตั้งเจ้าราชภาคนัย เจ้าน้อยแก้วมุงเมือง เป็นเจ้าบุรีรัตน์ในลำดับต่อไป

เจ้าน้อยชมชื่น ณ เชียงใหม่ บุตรชาย (ต่อมาเป็นเจ้าราชภาคนัย และเจ้าราชวงศ์) เป็นผู้ครอบครองอาคารต่อมา ซึ่งในระหว่างนั้นท่านยังมีอาคารในครอบครอง คือ คຸ້ມເຈົ້າຣາຊວງສ໌ ที่บริเวณใกล้เคียงกัน

ประมาณ 2460 นางบัวผัน นิกรพันธ์ (ทิพยมณฑล) ซื้อมาจากเจ้านุชบา ณ เชียงใหม่ (ภริยาเจ้าน้อยชมชื่น ณ เชียงใหม่) เรียกว่า บ้านกลางเวียง ได้เชิญบิดามาพำนัก จึงเป็นที่พักอาศัยของบุตรหลานพระยาภคานุการ (เมือง ทิพยมณฑล) เรื่อยมา ประมาณปี 2486 เคยใช้เป็นที่ทำการ พุทธนิคมเชียงใหม่ มีการจัดตั้งห้องสมุด โรงพิมพ์เล็กๆ ต่อมามีการสร้างพุทธสถานเชียงใหม่ที่ถนนท่าแพ

9 มีนาคม 2544 นางสาวเรียงพันธุ์ ทิพยมณฑล มอบอาคารคຸ້ມເຈົ້າຣາຊວງສ໌ ให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่บรรพบุรุษตระกูลทิพยมณฑล และกิตติบุตร คือ พระยาภคานุการ (เมือง ทิพยมณฑล) และ หลวงนิกรจินกิจ (บุญมา นิกรพันธ์)

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ สถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมล้านนา (เป็นโครงการ ยังไม่ได้จัดในปัจจุบัน)
- ผลงานศิลปะ แบบ และโมเดล งานสถาปัตยกรรมล้านนา

ภาพถ่ายภายในอาคาร

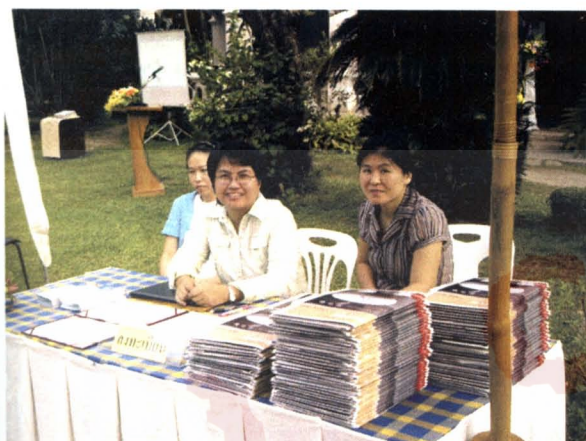

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการผลงานคณาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- นิทรรศการสถาปัตยกรรมล้านนา คุ่มเจ้าครองนคร/บ้านล้านนา
- นิทรรศการประกวดแบบอนุรักษ์สถานีสานามิ
- อบรมการวาดสีน้ำ
- กิจกรรมถนนคนเดินทุกวันอาทิตย์

-จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 1 คน

ดูแลบริหารจัดการทั่วไป

-ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักวิชาการ/นักวิจัย
- ② นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ③ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ④ บุคคลทั่วไป
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ

-สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ปี พ.ศ. 2548 จำนวน 6,731 คน / ปี พ.ศ. 2549 (มกราคม-มิถุนายน) จำนวน 2,376 คน

-การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- กิจกรรม/ การแสดงทางวัฒนธรรม

- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภท เสื้อโปสการ์ด พวงกุญแจ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

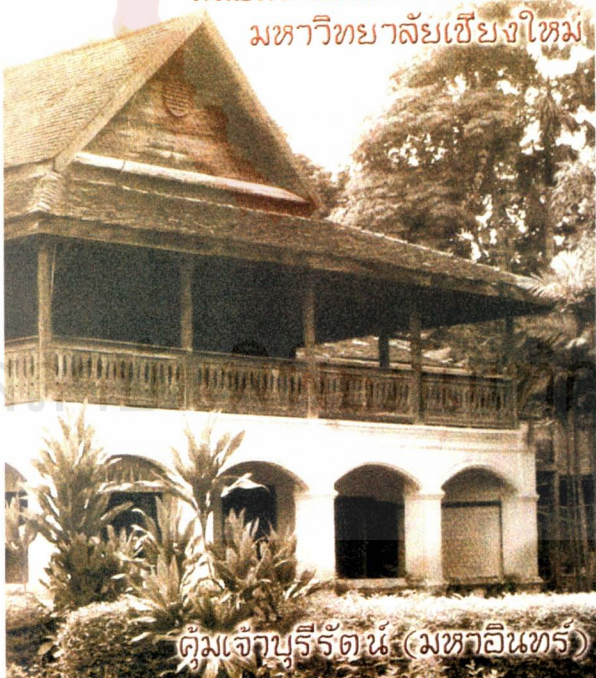
เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา

Lanna Architecture Center

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

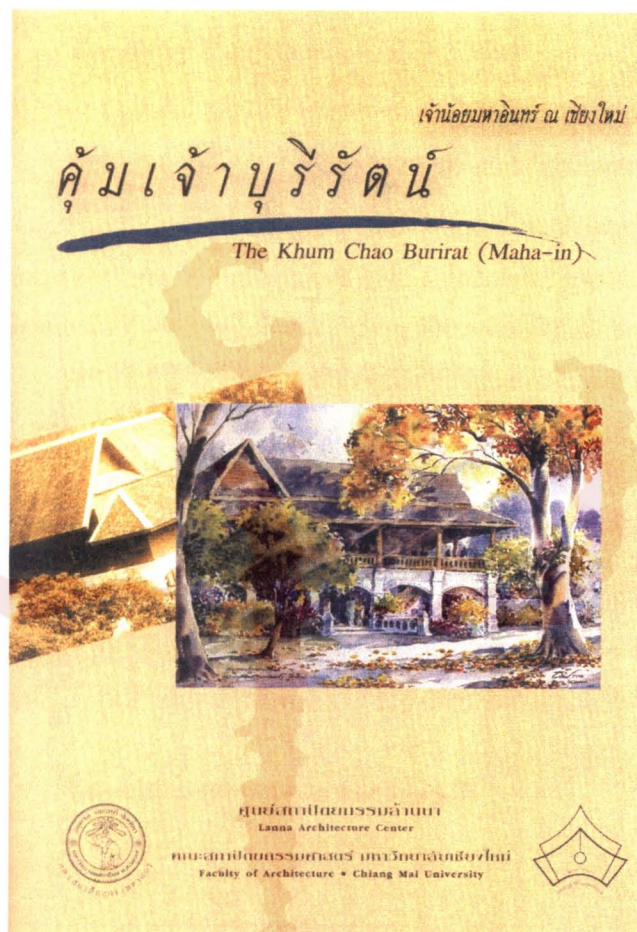
ตุ้มเจ้าบุรีรัตน์ (มหาอินทร์)

**TSUNAMI
MEMORIAL
DESIGN COMPETITION
EXHIBITION**

สนับสนุนโดย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา

หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ☐ ไม่มี

มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์รายปักษ์ ป้ายโฆษณา และ website

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- สิ่งของจำลอง/ ทำเทียม
- ภาพถ่ายเมืองเชียงใหม่ในอดีต

วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกขึ้นที่เป็น master piece

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ มหาวิทยาลัย ชุมชน และองค์กรเอกชน

การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน ดำเนินการอยู่ ปัจจุบันลงทะเบียนแล้วร้อยละ 30

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์ แก้วมุงเมือง)

* คำว่า บุรีรัตน์ เป็นชื่อตำแหน่งทางการเมือง เทียบได้กับมหาอุปราช วังหน้าของภาคกลาง บริเวณโรงงานยาสูบเชียงใหม่ เป็นคุ้มของเจ้าแก้วมุงเมือง และที่ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนาคือคุ้มของเจ้าน้อยมหาอินทร์ (น้อย คือ ผู้ที่เคยผ่านการบวชเรียนสามเณร ถ้าผ่านการบวชเป็นพระภิกษุ เรียก นาน)

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① การบริหารจัดการ เนื่องจากองค์กรในปัจจุบันยังใช้งบประมาณจากคณะสถาปัตยกรรมเป็นหลัก จึงส่งผลกระทบเป็นปัญหาต่อไปทั้งการดำเนินงานด้านอื่นๆ เช่น บุคลากร มีเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ธุรการของคณะฯ มาช่วยดูแล เป็นต้น งานด้านต่างๆ ดำเนินไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีรูปแบบเป็นเหมือนงานนอก ที่เป็นกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นมาจากงานหลักในคณะ ซึ่งยังไม่มีกรอบสร้างให้มีเจ้าหน้าที่มาอยู่ประจำดูแลเฉพาะที่นี้

บันทึกข้อมูล 19 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ศาลาธนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่

Treasury Pavilion 1, Chiang Mai

ศาลาธนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่ เลขที่ 52 ถนนราชดำเนิน ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

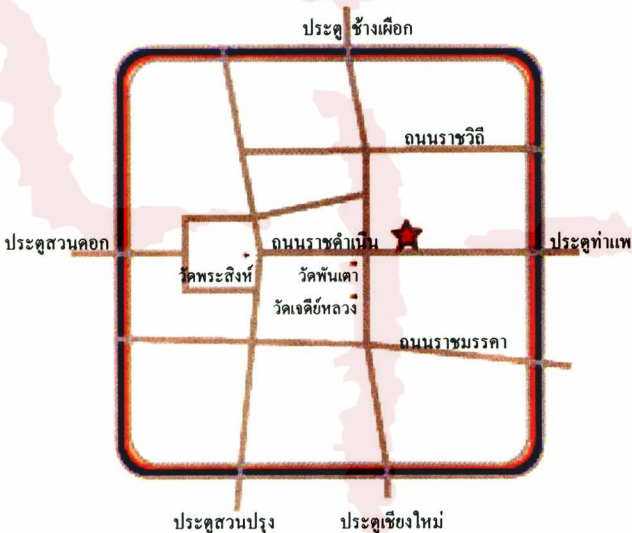
โทรศัพท์ 0-5322-4237-8, 0-5322-1098

โทรสาร 0-5322-4237 ต่อ 105

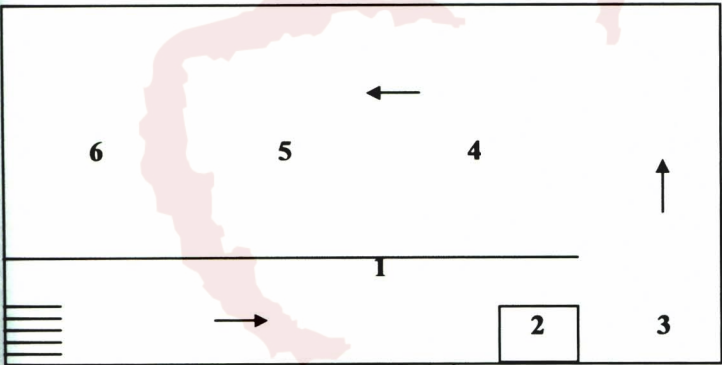
E-mail: -

Web site: www.treasury.go.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

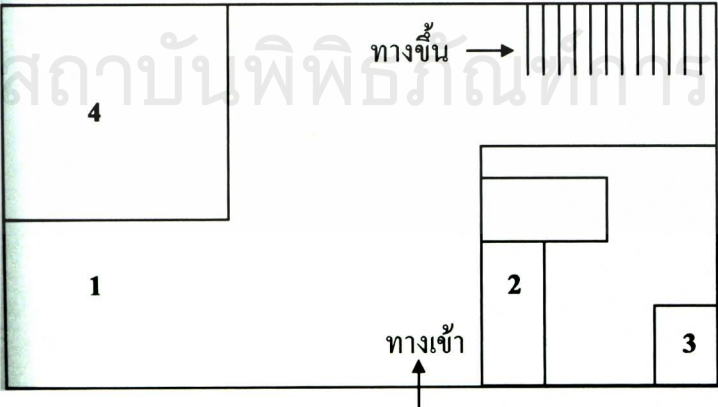

แผนผังอาคารจัดแสดง

ชั้นบน

- ภาพเจ้านายฝ่ายเหนือ
- นิทรรศการซีเกมส์
- เครื่องราชอิสริยยศ
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์
- วิวัฒนาการเงินตราในยุคสมัยต่างๆ
- เงินล้านนาและเหรียญที่ระลึก

ชั้นล่าง

- ส่วนจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน
- จำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์เหรียญ
- ห้องผู้อำนวยการ
- ส่วนสำนักงาน

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ประตูดูทางเข้าติดถนนราชดำเนิน ผ่านลานจอดรถเข้าไป พบหน่วยจ่ายแลกเหรียญ
ภาพที่ 2 ด้านหน้าอาคารสำนักงานและส่วนจัดแสดงอยู่ฝั่งขวาของอาคารจ่ายแลกเหรียญ
ภาพที่ 3 หน่วยจ่ายแลกเหรียญ ฝั่งซ้ายของอาคารสำนักงานและส่วนจัดแสดง
ภาพที่ 4 ภายในอาคารหน่วยจ่ายแลกเหรียญ

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ผู้อำนวยการ ศาลาธนารักษ์ 1 และภัณฑารักษ์ (ปัจจุบัน
ตำแหน่งภัณฑารักษ์ว่างอยู่)

คุณประไพ บุญสาถิ

ผู้อำนวยการ ศาลาธนารักษ์ 1

เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน
กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 9:00-12:00 และ 13:00-15:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะกรุณาแจ้งนัดหมายล่วงหน้า หรือทำหนังสือขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

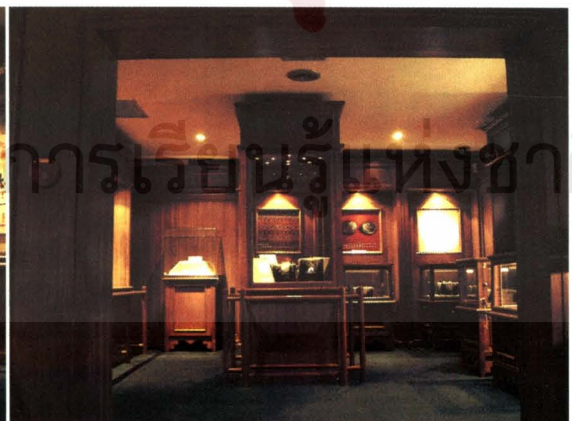
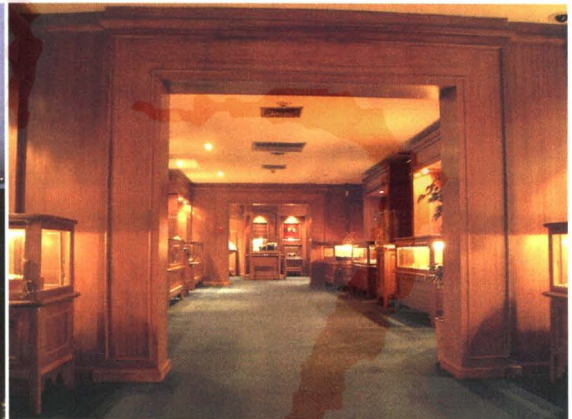
ศาลาธนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่จัดแสดงทรัพย์สิน จำหน่ายผลิตภัณฑ์เหรียญ และรับจ่ายแลกเหรียญกษาปณ์ ก่อตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมธนารักษ์ ที่จะดำเนินการขยายงานด้านเหรียญกษาปณ์ออกไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ รวม 3 ภาค คือ ภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้บริการแก่ประชาชนและผู้สนใจได้อย่างทั่วถึง

โดยได้จัดตั้งศาลาธนารักษ์ส่วนภูมิภาคขึ้นที่เชียงใหม่เป็นแห่งแรกเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2548 เพื่อเป็นการร่วมฉลองในโอกาสที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพ จัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 18 (9-17 ธันวาคม 2548) ในนามประเทศไทย

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ เงินตราไทย เครื่องราชอิสริยยศ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการในสถานที่

นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- นิทรรศการนอกสถานที่

เข้าร่วมงานฤดูหนาวและงานกาชาดประจำปี 2549 จังหวัดเชียงใหม่ ออกเ้าร้านจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเงินตราไทย

รูปแบบการจัดนิทรรศการ ประกอบด้วย บอร์ดจัดแสดงเรื่องเงินตราโบราณ ตู้แสดง และตู้จำหน่ายเหรียญที่ระลึก

จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 6 คน

หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
บริหารงานทั่วไป ส่วนจัดแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหรียญ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ③ นักท่องเที่ยวในประเทศไทย
- ④ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ⑤ นักวิชาการ/นักวิจัย

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

(ต.ค. 47 – ก.ย. 48) 6,104 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ลานจอดรถ

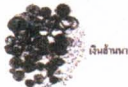
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์จากเหรียญกษาปณ์และเหรียญที่ระลึก

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

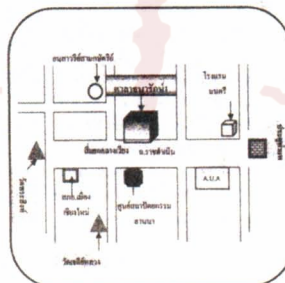
ส่วนพิธี: เป็นส่วนสุดท้าย จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับชาวนาจักรล้านนาในอดีต โดยเน้นเฉพาะเป็นตราที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวนาจักรล้านนา รวมทั้งจัดแสดงเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ รวมถึงหน่วยงานและสถาบันต่างๆ

ผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่าย
ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์มากกว่า 200 รายการ
รวมทั้งเครื่องดื่มที่ผลิตประจำจังหวัด ในรูปแบบของที่
ระลึกต่าง ๆ ในบรรจุภัณฑ์ที่หลากหลาย เหมาะ
สำหรับเก็บสะสม และมอบเป็นของที่ระลึกในโอกาส
ต่าง ๆ

เวลาทำการ
หน่วยจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์
จันทร์ - ศุกร์
09.00. - 15.30 น.
หน่วยรับแลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์
จันทร์ - ศุกร์
09.00. - 15.00 น.
เช้าวันพุธ

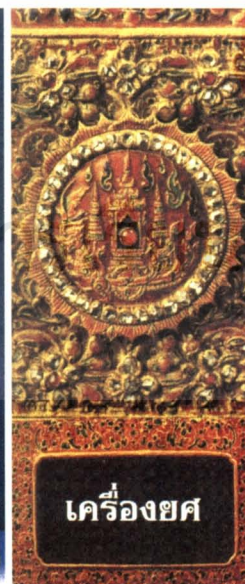
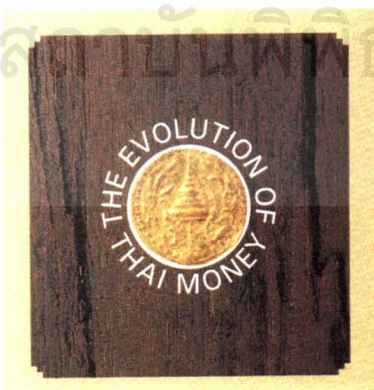
สาธาณารักษ์1 จังหวัดเชียงใหม่

สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน
กรมธนารักษ์
กระทรวงการคลัง

52 อ.ราชดำเนิน ต.สีสุภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
☎ (053) 224237 - 8.
แฟกซ์ 053 224237 ต่อ 105

<http://www.treasury.go.th>

- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์ และ Website

-ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- โบราณวัตถุ
- เครื่องทองเครื่องเงิน
- เงินตรา (เหรียญกษาปณ์)
- ภาพถ่าย

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

เครื่องราชอิสริยยศ หมวกเครื่องอุปโภค
(เช่น พานหมวก หีบหมวก คนโทน้ำทองคำ)
และ หมวกเครื่องสรีรมงคล

(ประกอบด้วย ประคำทองคำ 108 เม็ด ตะกรุด สายคิง)

หมายเหตุ : ภาพ Scan จากเอกสารเผยแพร่
ไม่มีภาพถ่ายประกอบเนื่องจากไม่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายภาพ
รายละเอียดเป็นชั้น ตามระบบรักษาความปลอดภัย

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, พิพิธภัณฑ์

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

มี

หมายเหตุ : ไม่มีภาพถ่ายประกอบเนื่องจากไม่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายภาพ ตามระบบรักษาความปลอดภัย

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา (คุ้มเจ้าบุรีรัตน์)

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

- ❶ การบริหารจัดการ ซึ่งแบ่งเป็นหลักใหญ่ 2 ประการ คือ ด้านการให้ความรู้ของวัตถุที่จัดแสดง ยังไม่สมบูรณ์ และการจัดแสดงยังไม่เน้นเรื่องความเพลิดเพลินสนุกสนานเพื่อมิให้เกิดความน่าเบื่อ
- ❷ งบประมาณ เนื่องจากมีนโยบายลดต้นทุน โดยใช้งบประมาณที่ได้รับให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งด้วย
- ❸ บุคลากร ยังขาดผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการรวบรวมวัตถุ การสงวนรักษา การจัดแสดง อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมาช่วยดำเนินการให้พิพิธภัณฑ์มีความสมบูรณ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ชาวเขา

Tribal Museum

บริเวณสวนล้านนา ร.9 ถนนโชตนา อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0-5321-0872

โทรสาร 0-5321-0872

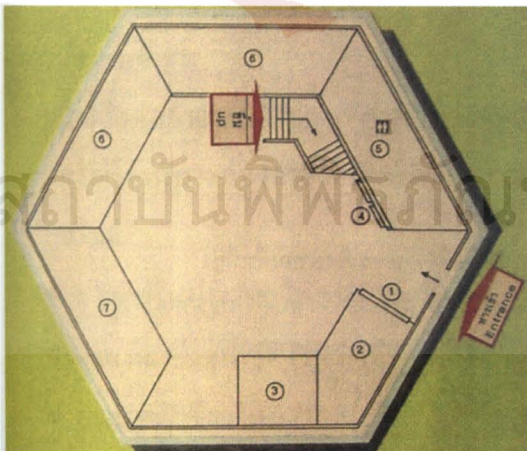
E-mail: -

Web site: - (อยู่ในระหว่างดำเนินการ)

แผนที่แสดงที่ตั้ง

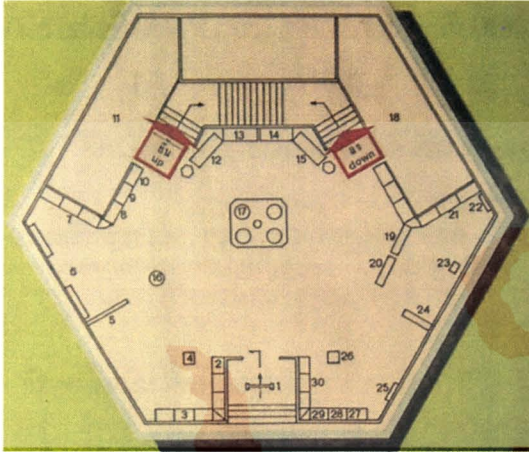

แผนผังอาคารจัดแสดง

ชั้นล่างสุด

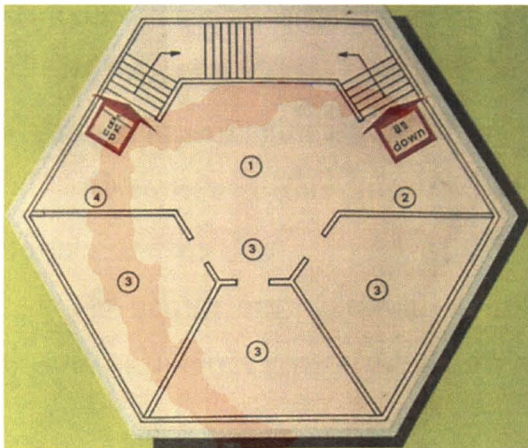
- 1 ติดต่อสอบถาม
- 2 ร้านขายของที่ระลึก
- 3 ปฐมพยาบาล
- 4 ตู้เก็บสัมภาระ
- 5 ห้องน้ำ
- 6 ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
- 7 ห้องผลิตสื่อ

ชั้นที่ 1

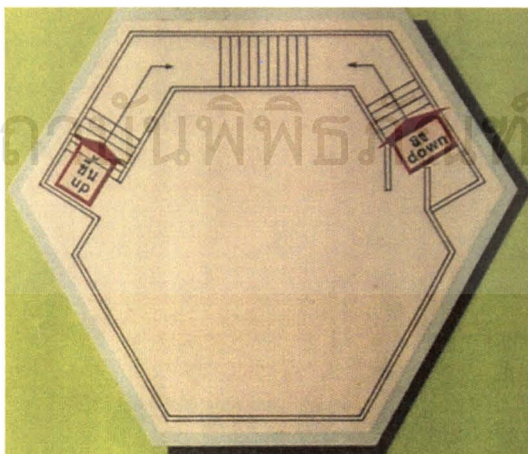
- 1 ประตูอู่ก่อ
- 2 ชาวเขาคือใคร
- 3 ศาสนาและความเชื่อ
- 4 เครื่องดนตรี
- 5 ปฏิทินวงจรชีวิตในรอบปี
- 6 ชุมชนและบ้าน
- 7 พิธีกรรม
- 8 ขมู
- 9 ลัวะ

10 ถิ่น	18 ห้องฉายภาพยนตร์	26 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
11 ศิลปหัตถกรรม	19 ปิ่นและธนู	27 ทองเหลือง
12 กะเหรี่ยง	20 การตีเหล็ก	28 ปะดอง
13 เข้า	21 เครื่องมือดักสัตว์	29 ปะหล่อง
14 มูเซอ	22 เครื่องมือการเกษตร	30 ความเปลี่ยนแปลง
15 อีโก้	23 เตาไฟ	
16 ลิซอ	24 เครื่องมือจับปลา	
17 แม้ว	25 สัตว์เลี้ยง	

ชั้นที่ 2

- 1 เครื่องแต่งกายชาวเขา
- 2 ชีวิตเด็กบนคอกย
- 3 ห้องสมุด
- 4 การพัฒนาบนพื้นที่สูง

ชั้นที่ 3

พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาบนพื้นที่สูง
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณถาวร เฟื่องฟู

หน่วยงานต้นสังกัด

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:00 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม (นักท่องเที่ยวทั่วไปสามารถเข้าชมได้โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า)

กรณีใช้บริการห้องฉายวีดิทัศน์ คิดค่าบำรุงพิพิธภัณฑ์ ดังนี้

สไลด์

- ชาวเขาในประเทศไทย (15 นาที) คนละ 20 บาท
- ดำนาบนห้วยขุนเขา (15 นาที) คนละ 20 บาท
- อะเมซซิ่งเชียงใหม่ (15 นาที) คนละ 20 บาท

วิธีทัศน์

- ชมเผ่าชาวดอย (1 ชั่วโมง)   คนละ 50 บาท
- คนย้ายถิ่นจากดอยสู่เมือง (30 นาที)   คนละ 40 บาท
- ปีใหม่ลีซอ (16 นาที)   คนละ 20 บาท

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์ชาวเขาจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2508 โดยคำแนะนำของ Prof. W.R. Geddes นักมานุษยวิทยาจากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ออสเตรเลีย ตั้งอยู่ในอาคารที่ทำการศูนย์วิจัยชาวเขา ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงในประเทศไทย หรือที่เรียกกลุ่มชนเหล่านี้ว่า “ชาวเขา” เพื่อประกอบการศึกษา ค้นคว้า วิจัยของนักวิจัย และผู้สนใจทั่วไป

ต่อมา ได้มีกลุ่มผู้สนใจจำนวนมากขึ้น จึงได้เปิดให้บริการเยี่ยมชมแก่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

ปี พ.ศ.2540 ได้ย้ายสถานที่ตั้งจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มา ณ อาคารในบริเวณสวนล้านนา ร.9 (ที่ตั้งปัจจุบัน) โดยได้รับความอนุเคราะห์จากจังหวัดเชียงใหม่ โดยนายพลากร สุวรรณรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ในขณะนั้น

ปัจจุบัน ได้จัดการแสดงออกเป็น 3 ชั้น ชั้นที่ 1 เรื่องชีวิต ความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณีของชาวเขา จำนวน 12 เผ่า ชั้นที่ 2 เรื่องการแต่งกาย ชีวิตเด็กบนดอย การพัฒนาบนพื้นที่สูง และศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง ชั้นที่ 3 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยภูเขา

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต   ชาวไทยภูเขา
- กลุ่มชนเผ่า   ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย
- วัฒนธรรมและประเพณี   ของชาวไทยภูเขา
- ภูมิปัญญา   กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

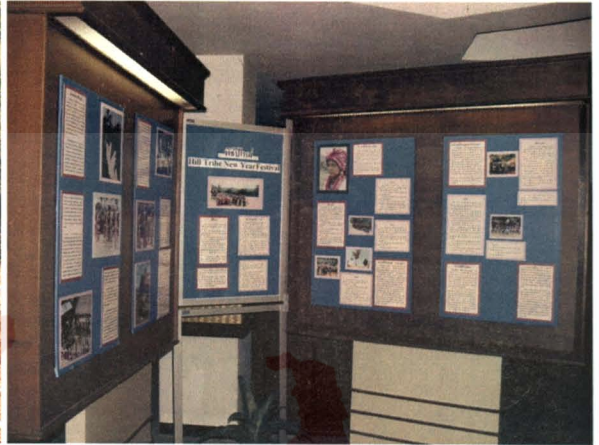

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
 • ปีใหม่ชาวม้ง

- การท่องเที่ยวบนพื้นที่สูง

- เครื่องแต่งกายของชาวม้ง

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 11 คน

แบ่งเป็น 5 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ บริหารงานทั่วไป ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ ฝ่ายศูนย์ข้อมูล(ห้องสมุด) ฝ่ายผลิตสื่อ ข้อมูลสารสนเทศ และฝ่ายอาคารสถานที่

- กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ② นักวิชาการ/ นักวิจัย
- ③ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ④ บุคคลทั่วไป
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ⑥ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

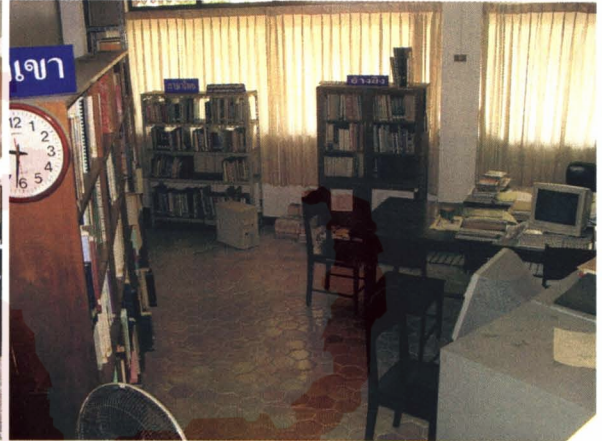
- สถิติเข้าชม

(ปี 2548) 19,547 คน (ชาวไทย 4,522 คน ชาวต่างชาติ 15,125 คน)

· การบริการ

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

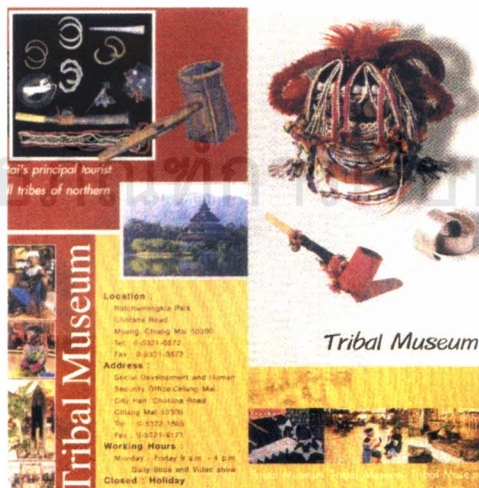

- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท หัตถกรรมชาวเขา

· การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, จดหมายข่าว, Guidebook

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องดนตรี
- เครื่องประดับ
- เครื่องจักสาน
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- ภาพถ่าย
- फिल्मภาพยนตร์
- สิ่งของจำลอง / ทำเทียม

- อื่นๆ บ้านจำลองของชาวไทยภูเขา 6 เผ่า 6 หลัง ตั้งอยู่ในบริเวณพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เนื้อที่ประมาณ 8 ไร่

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกขึ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรใดบ้าง

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน
- องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

(มีการทำทะเบียนในสมัยก่อนที่ยังมีภัณฑารักษ์ดูแล แต่ปัจจุบันไม่มีภัณฑารักษ์ดำเนินการต่อ งานทะเบียนจึงขาดช่วงไป และไม่สามารถสืบค้นทะเบียนเดิมได้แล้ว หากมีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านก็จะเริ่มดำเนินงานทะเบียนใหม่ทั้งหมด)

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี ไม่ได้ซ่อมแซมวัตถุ หากมีการชำรุด สู้ฟังก็จะซื้อชิ้นใหม่มาจัดทดแทน

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ วัดเจ็ดยอด และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งประเทศไทย

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ

- 1 การบริหารจัดการ
- 2 งบประมาณ
- 3 บุคลากร

สภาพภาพขององค์กรที่ไม่แน่นอนชัดเจน เนื่องจากได้หลุดจากโครงสร้างของกระทรวงหลังจากปฏิรูประบบราชการในปี 2545 จึงมีปัญหาทั้งทางด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ และบุคลากรตามมา ไม่มีโครงสร้างที่เป็นทางการแน่นอน งบประมาณมีเพียงค่าสาธารณูปโภคเท่านั้น จึงไม่มีงบประมาณที่จะดำเนินการด้านงานวิจัย การจัดกิจกรรมต่างๆ การปรับปรุงพัฒนา การดำเนินกิจกรรมในส่วนของพิพิธภัณฑกลางแจ้ง อีกทั้งขาดบุคลากรผู้ที่เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑโดยตรง ซึ่งปัจจุบัน ผู้มีหน้าที่ดูแลส่วนจัดแสดงล้วนแต่เป็นเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

ทางพิพิธภัณฑชาวเขาเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่จะยกสถานภาพของพิพิธภัณฑให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ในการปรับการนำเสนอให้มีชีวิต และเป็นที่น่าสนใจแก่บุคคลในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยเฉพาะพิพิธภัณฑชาวเขา อยากจะมีการเชื่อมโยงถึงเครือข่ายชุมชนให้มากที่สุด ในการที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้แก่กลุ่มชนเจ้าของวัฒนธรรม ปลูกจิตสำนึกของคนบนพื้นที่สูงให้รู้จักรักษา อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่มีคุณค่าของตนเองไว้ เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่อนุชนรุ่นหลัง ได้สืบสานเรียนรู้ต่อไป

อยากให้รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจน ให้พิพิธภัณฑเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชาติ และสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 26 มิถุนายน 2549

พิพิธภัณฑ์ชาวเขาบ้านแม่วดอยปุย

Doi Pui – Hmong’s Hilltribe Museum

55/3 หมู่ 11 ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

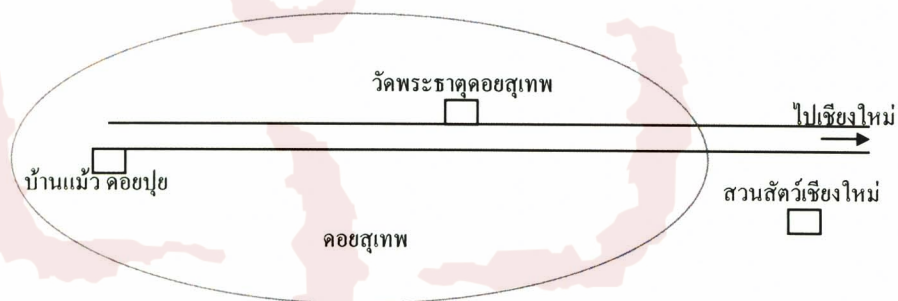
โทรศัพท์ -

โทรสาร -

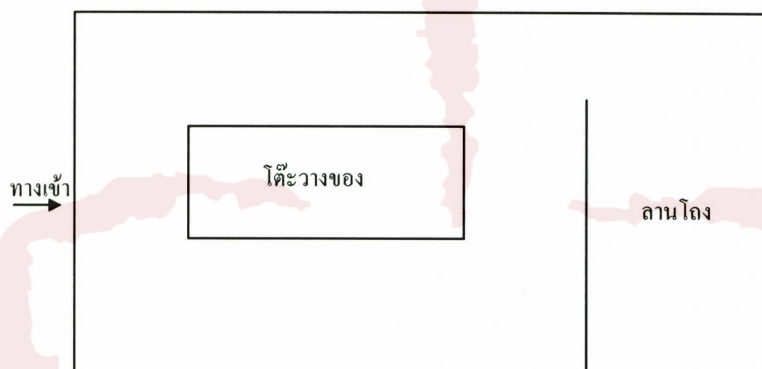
E-mail: -

Web site: -

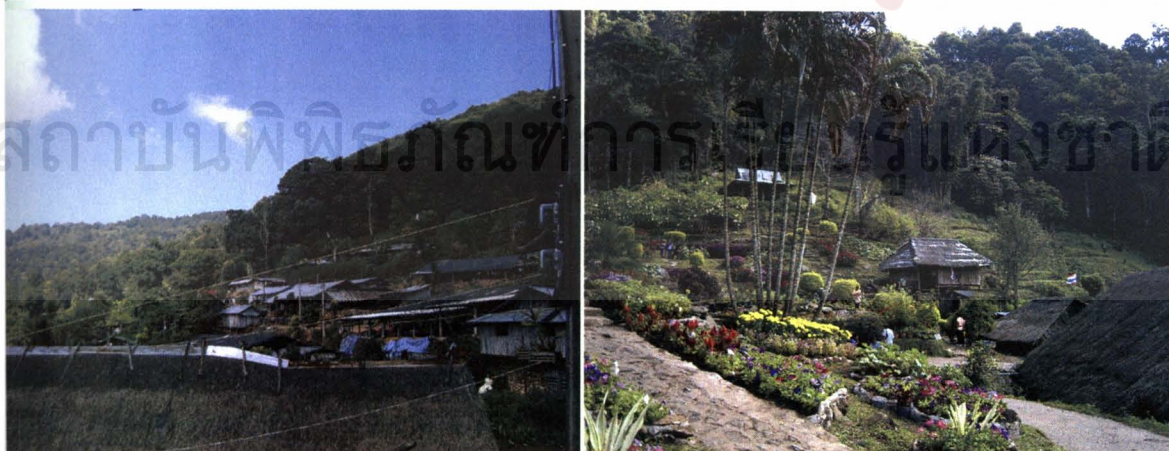
แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ทิวทัศน์หมู่บ้านขณะเดินเข้าผ่านบ้านเรือน ร้านค้า ไปสู่ลานสวนสาธารณะ และพิพิธภัณฑ

ภาพที่ 2 ลานสวนสาธารณะ จัดแต่งภูมิทัศน์ไว้ดึงดูดนักท่องเที่ยวสำหรับถ่ายภาพที่ระลึก

ภาพที่ 3 มีวิถีชีวิตของชาวบ้านให้ชมตลอดทาง นั่งปักผ้า ขายดอกไม้ ขายของที่ระลึก

ภาพที่ 4 พิพิธภัณฑ อยู่ใกล้กับลานสวนสาธารณะที่จัดประดับตกแต่งไว้ดึงดูด

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณยิ่งยศ หวังวนวัฒน์

ผู้ใหญ่บ้าน บ้านแม้ว คอยปุย

08-1706-6572

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 6:00-18:00 น.

- การเก็บค่าเข้าชม

คนละ 10 บาท เข้าชมได้ทั้งหมู่บ้าน (เก็บค่าเข้าชมตั้งแต่ปากทางเข้าหมู่บ้าน สามารถเข้าชมพิพิธภัณฑ ซึ่งจัดไว้เป็นส่วนประกอบในหมู่บ้านด้วย)

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เริ่มก่อตั้งพิพิธภัณฑบ้านแม้ว คอยปุย ตั้งแต่ปี 2527 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาวบ้านแม้วไว้ เนื่องจากในช่วงนั้นเริ่มมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมที่หมู่บ้านจำนวนมาก ชาวบ้านเริ่ม

นำของใช้ในครัวเรือนที่เป็นของแปลกตานักท่องเที่ยวออกขาย พ่อหลวงเห็นว่าหากปล่อยปะละเลยจะทำให้วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวบ้านแม่วะหมดไป จึงจัดโครงการสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อรวบรวมของใช้ในชีวิตประจำวันไว้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม

ปัจจุบันมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก คณะกรรมการที่ดูแลจัดการแหล่งท่องเที่ยวบ้านแม่วะ คอยปุย กำลังดำเนินการผลักดัน โครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์เป็นศูนย์เรียนรู้ มีเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกด้าน ตั้งแต่เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย อาหารการกิน ยารักษาโรค เพื่ออนุรักษ์ไว้ให้เด็กรุ่นหลังได้ศึกษา และคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านแม่วะ คอยปุยไว้ ขณะนี้กำลังดำเนินการรวบรวมข้อมูลในหลายๆ ด้าน เช่น ความหมายต่างๆ ของลายผ้าปัก พร้อมรวบรวมตัวอย่างลายผ้าปักไว้จัดแสดงด้วย

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต   ชาวเขาบ้านแม่วะคอยปุย
- วัฒนธรรมและประเพณี   ชาวเขาบ้านแม่วะคอยปุย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 14 คน

เป็นกลุ่มสมาชิกพิพิธภัณฑสถาน ชื่อ กลุ่มท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
ช่วยกันดูแลทุกด้าน จัดข้าวของในพิพิธภัณฑสถานให้เป็นระเบียบ ดูแลทำความสะอาด ฯลฯ

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ③ นักท่องเที่ยวในประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ปี 2548 ประมาณ 130,000 คน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม
- ลานจอดรถ
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ของกิน ของใช้ ของที่ระลึก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

• เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑสถาน	ไม่มี
• หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑสถาน	ไม่มี
• สิ่งพิมพ์เผยแพร่	ไม่มี
• การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ	ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องไม้
- เครื่องดนตรี
- เครื่องจักสาน

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกขึ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ

ไม่มี

- การทำทะเบียนวัดสิ่งของในพิพิธภัณฑ	ไม่มี
- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ	ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัดสิ่งของ	ไม่มี
- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง	วัดพระธาตุคอกยสุเทพ
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ	ไม่มี

บันทึกข้อมูล 9 พฤศจิกายน 2549

สถาบันพิพิธภัณฑท์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์

Darapirom Palace Chulalongkorn University

ตำบลริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

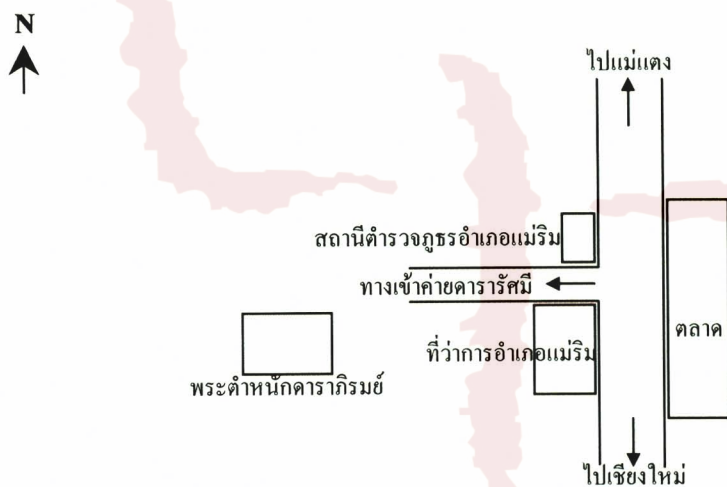
โทรศัพท์ 0-5329-8175

โทรสาร 0-5329-8061

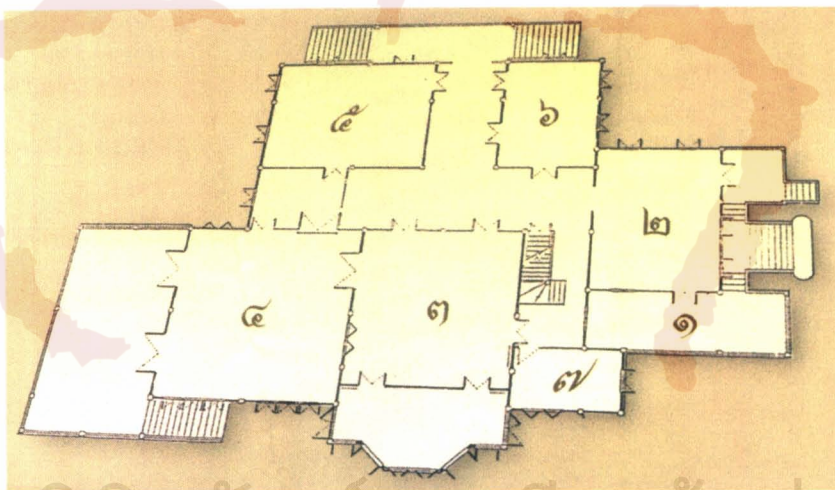
E-mail: -

Web site: www.chula.ac.th/history/darabhirom-th.html

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

การจัดแสดง แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 โถงทางเดิน จัดแสดงเกี่ยวกับพระปฐมวงศ์ พระประวัติ พระตำหนักที่ประทับในพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พระตำหนักดาราภิรมย์

ส่วนที่ 2 ห้องรับแขก จัดแสดงของถวายอันเนื่องกับพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และเครื่องเรือนร่วมสมัย

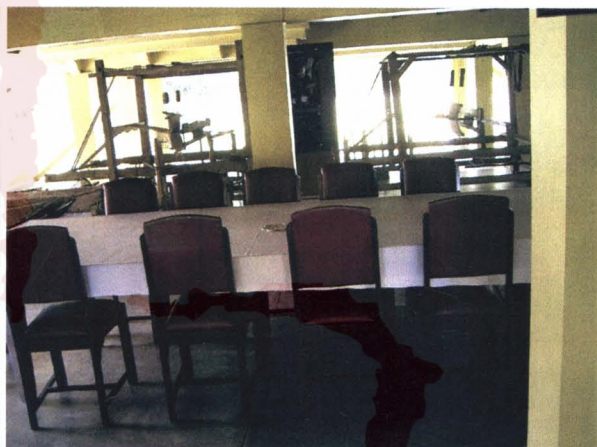
ส่วนที่ 3 ห้องบรรทม จัดแสดงของถวายอันเนื่องกับพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และเครื่องเรือนร่วมสมัย

ส่วนที่ 4 ห้องพักผ่อนพระอิริยาบถ จัดแสดงงานหัตถกรรม เครื่องเสวย ของใช้ส่วนพระองค์ และเครื่องดนตรี

ส่วนที่ 5 ห้องจัดแสดงพระกรณียกิจ ด้านการศาสนา ด้านการเกษตร และด้านศิลปศาสตร์

ส่วนที่ 6 ห้องจัดแสดงชุดเครื่องทรง ผ้าทอที่พระราชชายาฯ ทรงออกแบบลวดลายและส่งเสริมการทอ ชุด
การแสดงที่พระราชชายาฯ ได้ทรงฟื้นฟูและทรงดัดแปลงศิลปะภาคกลางให้เข้ากับภาคเหนือ
ส่วนที่ 7 ห้องทรง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ด้านหน้าอาคาร มือนสาวรีย์พระบรมรูปพระราชชายาฯ และสวนกุหลาบจุฬาลงกรณ์

ภาพที่ 2 ทางเข้าไปซื้อบัตร ของที่ระลึก ซึ่งจัดเป็นจุดจำหน่ายไว้ชั้นล่างของอาคาร

ภาพที่ 3 ชั้นล่างของอาคารจัดใช้งานเป็นส่วนของสำนักงาน

ภาพที่ 4 โต๊ะประชุม รับแขก จัดไว้ชั้นล่าง บริเวณสำนักงาน และจัดแสดงเครื่องมือทอผ้าสำหรับพระราชชายาฯ

1	2
3	4

-ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณกิตติภา ม่วงน้อยเจริญ

ผู้จัดการพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นหน่วยงานในสังกัดศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรม

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- วันเวลาเปิดทำการ

วันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 9:00-17:00 น.

ปิดทำการวันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

- ค่าเข้าชม คนละ 20 บาท
- ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมเป็นกรณีพิเศษ ภิกษุ สามเณร นักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ สถาบันการศึกษา นักเรียน นักศึกษา ขอความอนุเคราะห์เข้าชมเป็นหมู่คณะ เข้าชมฟรี
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พระตำหนักคาราภิรมย์ สร้างขึ้นหลังจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระราชชายาเจ้าดารารัศมีทรงย้ายกลับมาประทับที่เชียงใหม่ หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต เจ้าดารารัศมีทรงใช้พระตำหนักหลังนี้ปฏิบัติพระกรณียกิจทั้งทางด้านการเกษตร และศิลปวัฒนธรรม อาทิ ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ทรงฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมล้านนา ทรงสร้างสวนทดลองการเกษตรชื่อ “สวนเจ้าสหาย” ทรงทดลองปลูกดอกกุหลาบพันธุ์ใหม่ๆ ที่ทรงได้มาจากสมาคมกุหลาบแห่งอังกฤษ พันธุ์ที่ทรงโปรดปรานที่สุดเป็นกุหลาบดอกใหญ่ สีชมพู กลิ่นหอมเย็น ทรงตั้งชื่อถวายเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่พระบรมราชสวามี ว่า จุฬาลงกรณ์ ซึ่งยังคงได้อนุรักษ์ปลูกไว้บริเวณลานพระบรมรูปอนุสาวรีย์พระราชชายาฯหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์

ท่านทรงทำปณิธานปรารถนาที่ดินบริเวณพระตำหนักเป็นมรดกแก่ทายาท ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ซื้อที่ดินนี้ต่อจากทายาท ทำการบูรณะให้คงงามใกล้เคียงสภาพเดิม และจัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ระหว่างบรรพชนในอดีตกับอนุชนรุ่นหลัง การบูรณะใช้แนวทางอนุรักษ์และเตรียมการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ตุลาคม 2541 ด้วยการรักษาสวนประกอบอาคาร และรวบรวมสิ่งของเครื่องใช้อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และพระกรณียกิจต่างๆ ของพระองค์ท่าน โดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเปิดพิพิธภัณฑ์พระตำหนักคาราภิรมย์ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2542 และเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

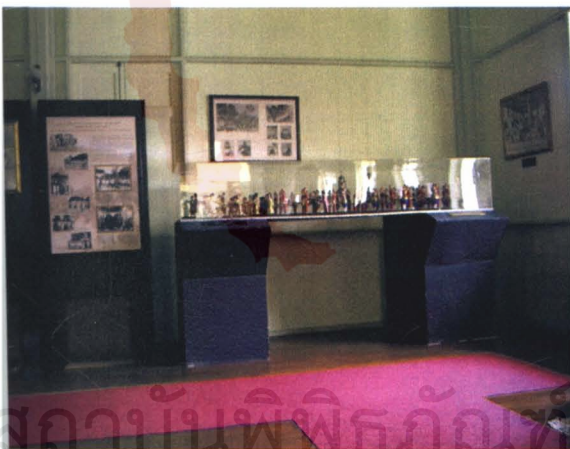
- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคล พระราชชายาเจ้าดารารัศมี
- ประวัติและวิวัฒนาการ พระตำหนักคาราภิรมย์
- วิถีชีวิต ล้านนา และเจ้านายฝ่ายเหนือ
- วัฒนธรรมและประเพณี ล้านนา และเจ้านายฝ่ายเหนือ

- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต   กุหลาบจุฬาลงกรณ์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

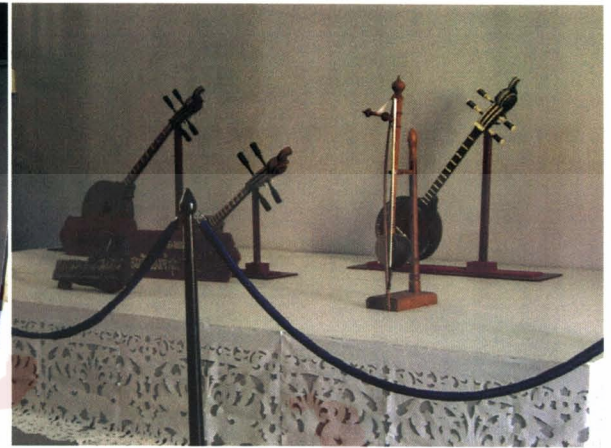
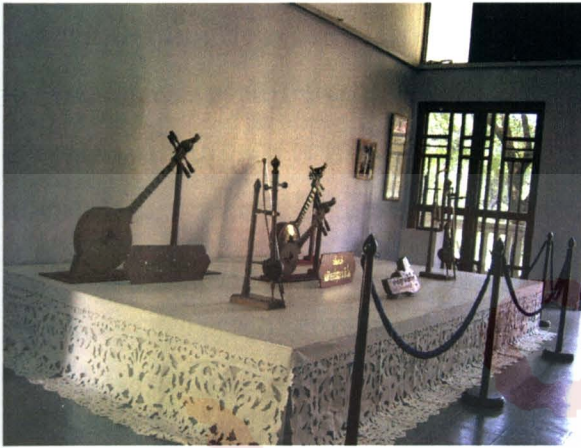
- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

อาคารรัชมังคลาภิเษก เป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการ
อันเนื่องด้วยพระราชยาเจ้าดารารัศมี และงาน
ด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา ผลิตเปลี่ยนหมุนเวียน
ทุกๆ 3 เดือน

1. เมษายน 2548 นิทรรศการ เรื่อง ประเพณีปีใหม่เมืองล้านนา
2. สิงหาคม 2548 นิทรรศการ เรื่อง การรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จมณฑลพายัพ พ.ศ. 2469
3. ธันวาคม 2548 นิทรรศการ เรื่อง สายใยรัก สองแผ่นดิน
4. เมษายน 2549 นิทรรศการ เรื่อง ล้านนาในภาพถ่าย
5. สิงหาคม 2549 นิทรรศการ เรื่อง พระราชยาเจ้ากับงานสังคีตศิลป์

-จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ผู้จัดการ - บริหารจัดการ
2. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ - บรรยายนำชม จัดนิทรรศการหมุนเวียน บัญชี-การเงิน เจ้าหน้าที่ของที่ระลึก ติดต่อประสานงาน ฯลฯ
3. ช่างเทคนิค - งานช่างทั่วไป งานดูแลสภาพภูมิทัศน์

-ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ④ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ⑤ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

-สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 20,000 คน

-การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- บรรยาย / สารคดี / อบรมสาระความรู้
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม
- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม
- ลานจอดรถ
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท เสื้อยืด เซรามิก ศิลาดล หนังสือ

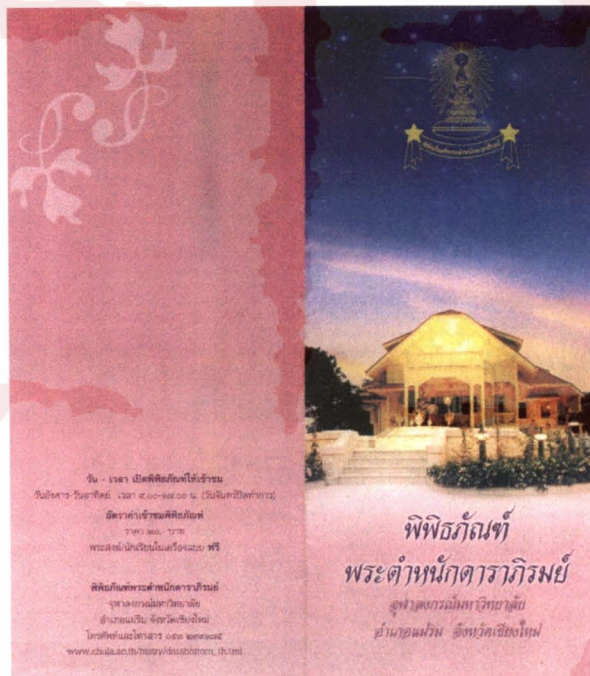

ส่วนของการให้บริการต่างๆ นั้น ยังเป็นแผน
ในโครงสร้างการปรับปรุงอาคารที่เพิ่งจะได้รับ
อาคารคืนจากตำรวจ คาดว่าปีหน้าจะครบถ้วน
สมบูรณ์ ขณะนี้กำลังดำเนินการตกแต่งภายใน
หากแล้วเสร็จจะเป็นอาคารสำนักงาน จำหน่าย
บัตรเข้าชม ของที่ระลึก ร้านอาหาร เครื่องดื่ม
ชั้นบนปรับเป็นศูนย์ข้อมูล ห้องสมุด ด้านหน้า
อาคารปรับเป็นลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ มี จดหมายข่าวตาราภิรมย์สัมพันธ์
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, จดหมายข่าว และ Website

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

- เครื่องทองเครื่องเงิน
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- เครื่องดนตรี
- เครื่องแก้ว
- เครื่องประดับ
- เครื่องจักสาน
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- หนังสือ
- ภาพถ่าย
- อาวุธ
- นาฬิกา
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)
- ของสะสม
- สิ่งของจำลองทำเทียม

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

กระเบื้องภาพฉาย และผ้าชั้นลุนตยา เชิงจกทองคำ

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มี กำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้วร้อยละ 95

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

มี ใช้ห้องใต้หลังคาของอาคาร เป็นห้องเก็บของ จำพวกวัสดุ อุปกรณ์จัดแสดง ส่วนวัตถุชิ้นสำคัญได้นำมาจัดแสดงเกือบทั้งหมด มีบางส่วนที่อยู่ในห้องเก็บของ แต่เป็นชิ้นที่ไม่มีความสำคัญ

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอแม่ริม

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ เนื่องจากทางพระตำหนักต้องรองรับประมาณจัดสรรจากศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งต้องดูแลงานถึง 7 แห่ง กิจกรรมต่างๆ จึงสามารถดำเนินไปได้เท่าที่มีงบประมาณกำหนดมาให้

② การบริหารจัดการ ดังสาเหตุเดียวกับที่แล้ว ยังผลให้การดำเนินการต่างๆ ล่าช้า เนื่องจากการขอความอนุเคราะห์ ติดต่อประสานงานต่างๆ ต้องผ่านไปที่ศูนย์ที่กรุงเทพฯ ซึ่งทางพระตำหนักเองไม่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ต้องรอรับคำตอบจากทางกรุงเทพฯ อย่างเดียว

③ บุคลากร มีอัตราตำแหน่งเจ้าหน้าที่น้อย ทำให้ไม่สามารถเพิ่มปริมาณงานออกมาได้

④ มลพิษทางเสียง เนื่องจากพื้นที่ค่ายดาราวัศม์ทั้งหมด 59 ไร่ ยังเป็นพื้นที่ที่ทางตำรวจยังคงใช้งานอยู่ 10 ไร่ มีการซ้อมบินตลอดวัน เสียงดังมาก เพราะอยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกัน ทางค่ายมีโครงการปรับสถานที่จนได้เวนคืนอาคารจากทางตำรวจมา 1 หลัง และกำลังปรับปรุงเป็นอาคารสำนักงาน ร้านค้า ศูนย์ข้อมูล ของพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ในปีหน้า

พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากรเชียงใหม่

Chiangmai Philatelic Musuem

15 ถนนไปรษณีย์ ตำบลช้างม้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

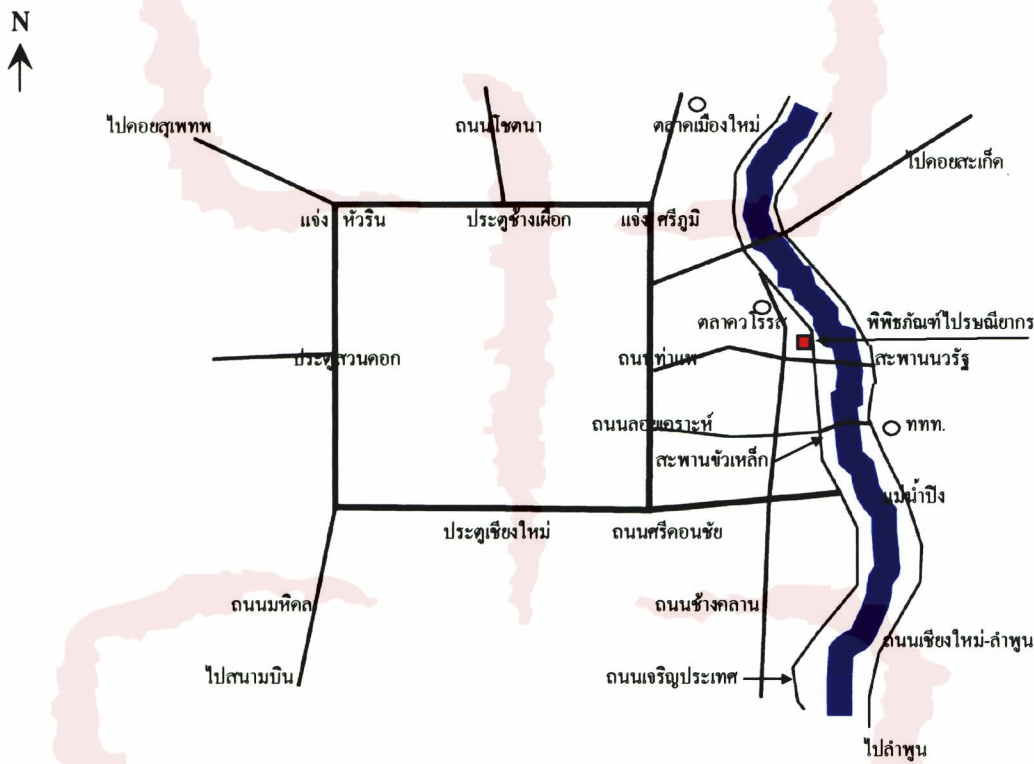
โทรศัพท์ 0-5325-1200

โทรสาร -

E-mail: -

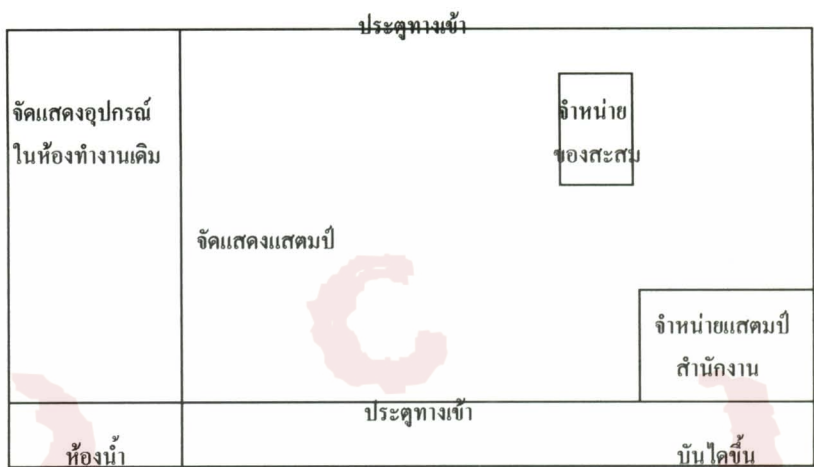
Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ชั้นล่าง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนไปรษณีย์ เชื้องที่ทำการไปรษณีย์แม่ปิง และตรงข้ามองค์การ โทรศัพท์ (ท.ศ.ท.)
- ภาพที่ 2 ด้านหน้าอาคารสำนักงาน จัดแสดงตู้ไปรษณีย์ในอดีตตามถนนทางเข้า
- ภาพที่ 3 ด้านหลังอาคารพิพิธภัณฑ์ เป็นบ้านพักเจ้าหน้าที่เดิม ปัจจุบันใช้ชั้นล่างเป็นห้องเก็บของ
- ภาพที่ 4 บ้านพักเจ้าหน้าที่เดิม ปัจจุบันไม่ได้ใช้พักอาศัยแล้ว

1	2
3	4

ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

นายทวีศักดิ์ พรตวัลย์ภักดี

หัวหน้าพิพิธภัณฑฯ

เป็นหน่วยงานในสังกัด

สำนักงานไปรษณีย์เขต 5 เชียงใหม่

กองตราไปรษณียากร การสื่อสารแห่งประเทศไทย

- เวลาเปิดทำการ

วันอังคาร-อาทิตย์ เวลา 8:30 – 16:30 น.

ปิดทำการวันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เดิมเป็นที่ทำการไปรษณีย์แม่ปิงเรื่อยมาจนกระทั่งปี 2533 การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑฯตราไปรษณียากรเชียงใหม่ เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมของนักสะสมตราไปรษณียากรในภูมิภาคนี้

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในที่ทำการไปรษณีย์
- อื่นๆ ตราไปรษณียากรตั้งแต่อดีต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- แพนด้า บนตราแสดมปี (หมีแพนด้า)
- “ยอดขุนพล” ตราไปรษณียากร
- หมีแพนด้า (งานฉลอง)
- ชมรมนักระสมรุ่นเยาว์ โรงเรียนปิ่นสรวงวิทยลัย

(ไม่มีการจัดนิทรรศการหมุนเวียนภายใน เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ ซึ่งการจัดนิทรรศการแต่ละครั้งทีกล่าวมาข้างต้น เป็นการจจัดนิทรรศการนอกสถานที่ วัดอุประสงค์เพื่อการจำหน่ายตราไปรษณียากร รูปแบบการจัดเป็นแบบเดียวกัน คือ มีบอร์ดติดรายละเอียดดวงตราที่กำลังอยู่ในความสนใจ จัดแสดงดวงตราในอดีตบ้าง แล้วแต่สถานที่ที่จะอำนวย และที่สำคัญที่สุด คือการจัดชุดสะสมเพื่อการจำหน่าย)

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

บริหารงานทั่วไป 1 คน   จำหน่ายแสตมป์และสิ่งสะสมอื่น 1 คน   แม่บ้าน 1 คน   ยาม 2 คน (ผลัดละ 1 คน 6.00-18.00 น. เป็นผลัดกลางวัน พ่วงงานดูแลลานจอดรถ ซึ่งทางพิพิธภัณฑฯ ให้บริการรับฝากรถแก่นักท่องเที่ยวด้วย)

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ④ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 1,000 คน ซึ่งเป็นตัวเลขโดยประมาณ ไม่ได้ทำการบันทึกไว้ ปกติรายวันจะมีคนเข้าชมน้อยมากถึงไม่มีเลย ตัวเลขที่มากมาจากคณะนักเรียนที่มาครั้งหนึ่งหลายร้อยคน

การบริการ

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
- บรรยาย/ สาระ/ อบรมสาระความรู้
- ลานจอดรถ

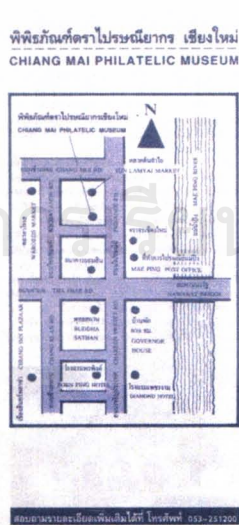
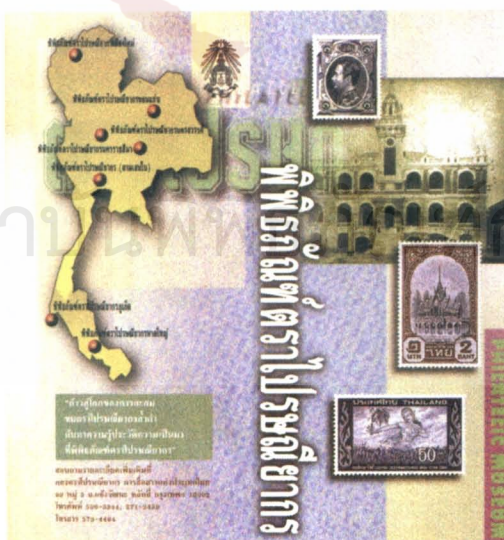

- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท แผ่นตราไปรษณีย ของที่ระลึก สินค้าอื่นๆ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แผ่นพับเก่า ข้อมูลในแผ่นพับยังไม่ได้ปรับเปลี่ยน ปัจจุบันมี 8 สาขา เพิ่ม จ.อุบลราชธานี)

- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ โดยใช้ สื่อบุคคล

(ทางกองตราไปรษณียรมีการพิมพ์เอกสารเผยแพร่ ทั้งจุลสาร ข่าวสดมภ์ไทย และแผ่นพับสมาชิกสะสม
สดมภ์ แต่ทั้งนี้ เป็นการประชาสัมพันธ์ดวงตราไปรษณียากร ไม่ใช่เพื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์)

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องมือ / อุปกรณ์สื่อสาร
- ตราไปรษณียากร

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

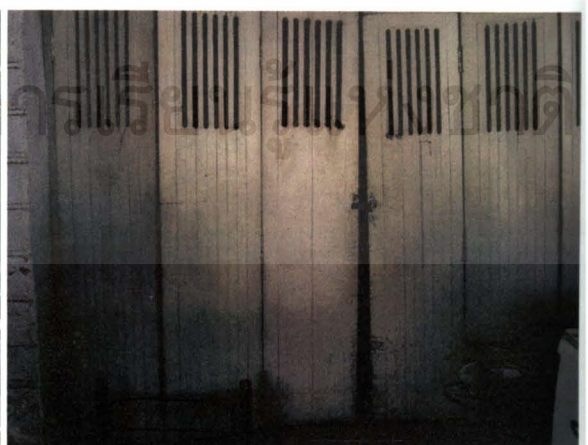
- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, องค์กรเอกชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ใช้บริเวณห้องชั้นล่างของอาคารที่เคยเป็นบ้านพักเจ้าหน้าที่ เป็นห้องคลังวัตถุ ซึ่งมักประสบปัญหาน้ำท่วมขังเมื่อน้ำเอ่อล้นจากแม่น้ำปิง ของที่เก็บในคลังมีเพียงส่วนน้อยที่เป็นเครื่องมือสื่อสารในอดีต ที่มีจำนวนมาก ซ้ำๆ กัน ซึ่งได้คัดเลือกไปจัดแสดงแล้ว

- **ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ** ไม่มี

- **แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง** ไม่มี

- **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

① งบประมาณ เนื่องจากการดำเนินงานในแต่ละส่วนต้องผ่านการอนุมัติมาเป็นขั้นตอน ส่วนใหญ่จะไม่มียกงบประมาณมาปรับปรุงการจัดแสดง หรือนิทรรศการหมุนเวียน แม้กระทั่งงานขาย ที่ต้องการยอดขายเพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่พยายามออกขายทุกงานเทศกาล แต่ก็ไม่มีค่าล่วงเวลาให้ ต้องใจรักจริงๆ

- **ข้อมูลและความเห็นอื่นๆ**

ขณะนี้ ทางหน่วยงานส่วนกลางมีโครงการปรับปรุงส่วนจัดแสดงให้มีรูปแบบเดียวกันทั้ง 8 แห่งทั่วประเทศ ให้แต่ละหน่วยงานเตรียมพร้อม ซึ่งต้องใช้งบประมาณมาก และยังไม่มีการกำหนดว่าจะเริ่มทำเมื่อใด แต่ถ้าเป็นไปตามโครงการก็จะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สมบูรณ์พร้อม มีส่วนจัดแสดงที่เล่าเรื่องตั้งแต่การกำเนิดแสมปี ขั้นตอน วิธีการผลิต มีห้องสมุด ห้องฉายวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งในปัจจุบัน มีเพียงแสมปี ตัวอย่างในอดีตที่ส่วนกลางจัดส่งมาให้จัดแสดง ไม่ครบทุกชุด ไม่ได้จัดแสดงตามหัวข้อหมวดหมู่ หรือแบ่งเรื่องวิวัฒนาการแต่อย่างใด

เจ้าหน้าที่ถูกลดจำนวนลงเรื่อยๆ ไม่มีเวลาที่จะมาปรับปรุงงานด้านพิพิธภัณฑ์โดยตรง ภายในตัวอาคารจึงดูเหมือนถูกทิ้งร้าง โดยเฉพาะชั้นบนไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ ไม่มีคนขึ้นไปชม เวลาทำการส่วนใหญ่จะมีเพียงคนเข้ามาซื้อแสมปีสะสม มีจำนวนไม่น้อยที่ยังคิดว่าเป็นที่ทำการไปรษณีย์ เข้ามาเพื่อจะส่งจดหมาย พัสดุ เท่านั้น การเข้าชมจำนวนมากจะเป็นคณะนักเรียน

ทั้งที่จริง ผู้ดูแลมีความสนใจรวบรวมข้อมูลประวัติอาคาร และมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแสมปี อยู่มาก มีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมให้นักสะสมได้แลกเปลี่ยน โดยให้นักสะสมแต่ละท่านใช้สถานที่ในการจัดแสดงของสะสมเพื่อหมุนเวียน แลกเปลี่ยนกันชม ซึ่งหากพิจารณาลักษณะการดำเนินงานขององค์กรแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า สพร.น่าจะมีส่วนประสานกับเจ้าของสถานที่เพื่อให้ความรู้การจัด นำเสนอ การดำเนินโครงการปรับปรุงการจัดพิพิธภัณฑ์ได้ เพราะมีความพร้อมทั้งสถานที่ ข้อมูล และตัววัตถุสะสมที่สามารถขอเพิ่มเติมจากส่วนกลางได้

พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

Bank of Thailand Museum, Northern Region Office

68/3 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

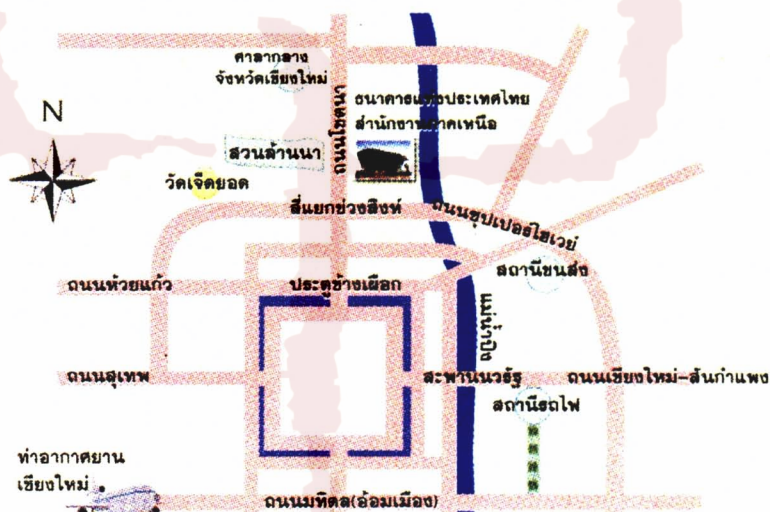
โทรศัพท์ 0-5393-1182-3

โทรสาร 0-5322-4171

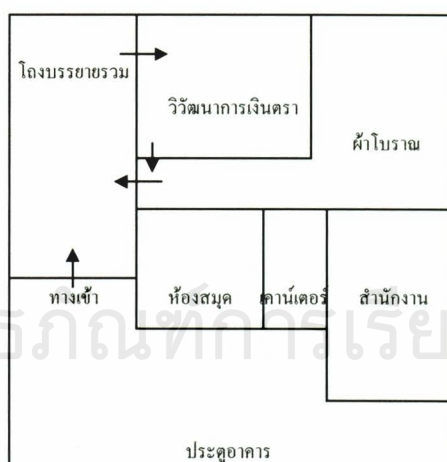
E-mail: jirawans@bot.or.th

Web site: www.bot.or.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

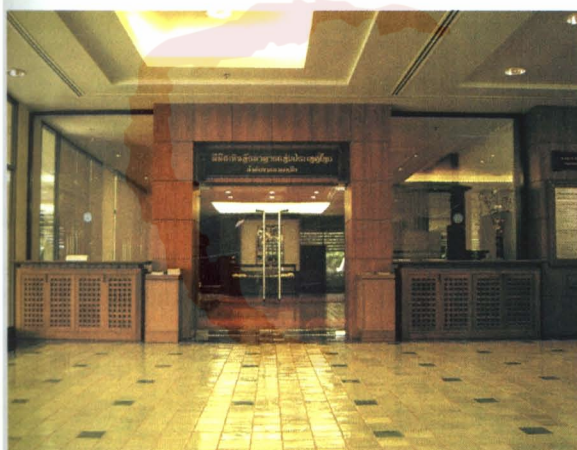
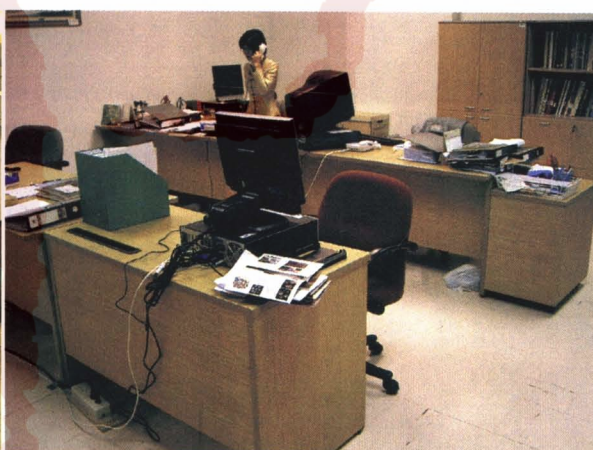

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑฯ ติดถนนทางเข้าข้างธนาคารแห่งประเทศไทย
- ภาพที่ 2 ถนนข้างธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่ได้ใช้สัญจรทั่วไป ใช้เป็นลานจอดรถได้จำนวนมาก
- ภาพที่ 3 เมื่อผ่านประตูอาคาร พบส่วนที่จัดเป็นห้องสมุด ติดกับเคาน์เตอร์ลงทะเบียนเข้าเยี่ยมชม
- ภาพที่ 4 ส่วนสำนักงาน กั้นแบ่งห้องไว้ทางด้านขวาของประตูอาคาร
- ภาพที่ 5 ประตูทางเข้าพิพิธภัณฑฯ อยู่ข้างส่วนที่กั้นไว้เป็นห้องสมุด
- ภาพที่ 6 ผ่านประตูทางเข้า พบโถงชมวิถีทัศน์ ใช้เป็นห้องบรรยายรวม

1	2
3	4
5	6

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณจิราวรรณ กาวิละ

หน่วยงานต้นสังกัด   ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันเสาร์ เวลา 9:00-12:00 น. และ 13:00-16:00 น.

ปิดทำการวันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วัน
- แจ้งความจำนงทาง E-mail: Jirawans@bot.or.th

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2540 โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเปิดอย่างเป็นทางการ

การจัดแสดงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ห้องจัดแสดงเงินตราโบราณ จัดแสดงเงินตรายุคก่อนประวัติศาสตร์ เงินตราในดินแดนสุวรรณภูมิ เงินตราล้านนา และเงินตราร่วมสมัย

ห้องจัดแสดงผ้าโบราณ จัดแสดงผ้าไทย และผ้าต่างประเทศ เช่น ผ้าพม่า ลาว จีน กัมพูชา และผ้าในพระราชสำนักเป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการเป็นศูนย์กลางเผยแพร่ความรู้ด้านเงินตราและผ้าไทยแก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าแห่งมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

นอกจากมีการจัดแสดงเงินตรา และผ้าโบราณให้ผู้สนใจเข้าชมแล้ว ยังได้ร่วมมือกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านพิพิธภัณฑ์ เงินตรา และผ้าโบราณ มีการจัดกิจกรรมทุกๆ ปี โดยเน้นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

ด้านการบริการวัสดุพิพิธภัณฑ์ ได้มีการนำเอาระบบ IT มาใช้ในการบริหารระบบวัตถุพิพิธภัณฑ์งานทะเบียน ฯลฯ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

ส่วนที่ 1 จัดแสดงจินตราโบราณ (จินตรายุคก่อนประวัติศาสตร์, จินตราในดินแดนสุวรรณภูมิ, จินตราล้านนาและร่วมสมัย

ส่วนที่ 2 จัดแสดงผ้าโบราณ (แสดงตามเทคนิคการทอหลัก 5 เทคนิค ได้แก่ จิต จก ยกคิ่น มัดหมี่ และเกาะ / ล้วง จัดแสดงผ้าต่างประเทศ และผ้าตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ผ้าแม่แจ่ม, ผ้าพม่า, เครื่องแต่งกายกลุ่มไทในอาณานิคม เป็นต้น

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

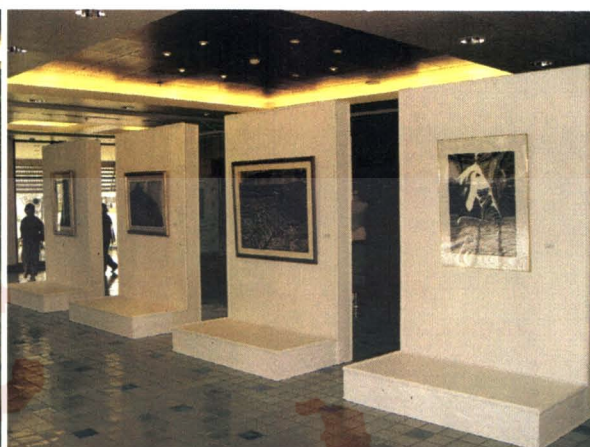
ปี 2548

- จัดเสวนา “ตุ่งผ้า : ลวดลายและความหมาย” ร่วมกับ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันที่ 1 เมษายน ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การดูแลรักษาผ้าโบราณ” วันที่ 27-28 ตุลาคม

- จัดเสวนาและนิทรรศการ เรื่อง “วินิจพัสดรา ทักษะงานจิตรกรรม” ร่วมกับคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันที่ 22 ธันวาคม

ปี 2549

- จัดบรรยายเผยแพร่ความรู้เรื่อง “การดูแลรักษาผ้าทอและเส้นใย” แก่กลุ่มแม่บ้านและสมาชิก สถาบันผ้าทอมือ หริภุญชัย จ.ลำพูน วันที่ 23 พฤษภาคม
- จัดบรรยายพิเศษและนิทรรศการเรื่อง “พระภูษาผ้าทรงในพระราชสำนัก” ร่วมกับม.ธรรมศาสตร์ เพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี วันที่ 13 ตุลาคม – 11 พฤศจิกายน

- **จำนวนเจ้าหน้าที่** ดูแลงานพิพิธภัณฑสถานแบ่งตามระดับ ดังนี้

- ระดับบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการอาวุโส ผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการ ผู้บริหารทีม
- ระดับเจ้าหน้าที่ชำนาญการ ได้แก่ ภัณฑารักษ์อาวุโส ปฏิบัติงานภัณฑารักษ์ และช่วยบริหารพิพิธภัณฑสถาน
- ระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ได้แก่ ปฏิบัติงาน ธุรการพิพิธภัณฑสถาน งานนำชม และงานสารบรรณอื่นๆ
- เจ้าหน้าที่ Contract Out ปฏิบัติงานทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑสถาน

ในส่วนปฏิบัติการ ทำงานที่สำนักงานของพิพิธภัณฑสถานโดยตรง มีเจ้าหน้าที่รวม 3 คน

- **กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ**

- ① นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ② นักสะสมผ้าโบราณ
- ③ นักวิชาการ/ นักวิจัย
- ④ บุคคลทั่วไป

๕ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี (ม.ค. 48 – ธ.ค. 48) 3,572 คน

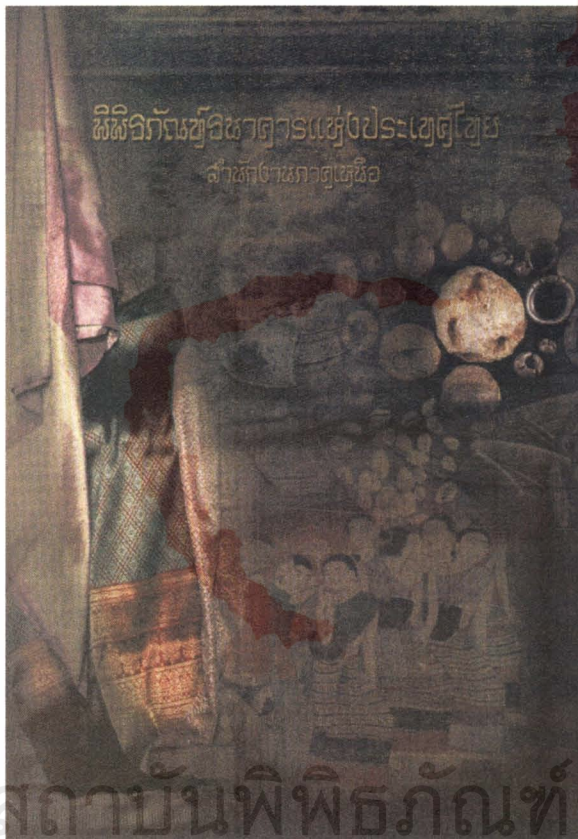
สถิติในปีนี้ หลังจากมีการโหมประชาสัมพันธ์ เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว (ม.ค. 49 – ก.ค. 49 3,413 คน)

- การบริการ

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- บรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้
- ลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

- หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่

หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website, สื่อบุคคล

และ ใช้สื่อตามกิจกรรมที่จัดขึ้นแต่ละครั้ง หากมีการจัดกิจกรรมก็จะใช้สื่อเกือบทุกประเภท

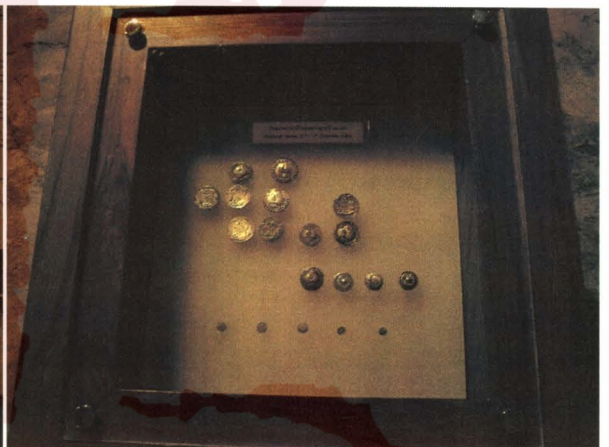

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

- เงินตราโบราณ

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์ และ องค์กรเอกชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ
ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ชาวเขา, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่, พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

- ① บุคลากร
- ② การบริหารจัดการ
- ③ งบประมาณ

ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารต้องงานพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากงานพิพิธภัณฑ์ของที่นี่เป็นงานด้านสนับสนุน ไม่ใช่งานในหน้าที่หลัก บุคลากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางด้านธุรกิจ การเงิน การธนาคาร เศรษฐศาสตร์ จึงยังไม่เข้าใจในงานพิพิธภัณฑ์มากนัก บางครั้งมีปัญหาในการเสนองานความเห็น งบประมาณ และการบริหารงาน ต้องใช้เวลาอธิบายชี้แจงมากจึงจะเข้าใจ หรือบางครั้งเข้าใจแบบผิดๆ ไปเลยก็มี

ในด้านงบประมาณ ทางพิพิธภัณฑ์แก้ปัญหาด้วยการเลือกจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เป็นการลดต้นทุนลงไปได้มาก และได้ปริมาณงาน ได้งานคุณภาพสูง เช่น จัดร่วมกับคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 4 กรกฎาคม 2549

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่

Chiang Mai National Museum

ถนนซูเปอร์ไฮเวย์ เชียงใหม่-ลำปาง ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

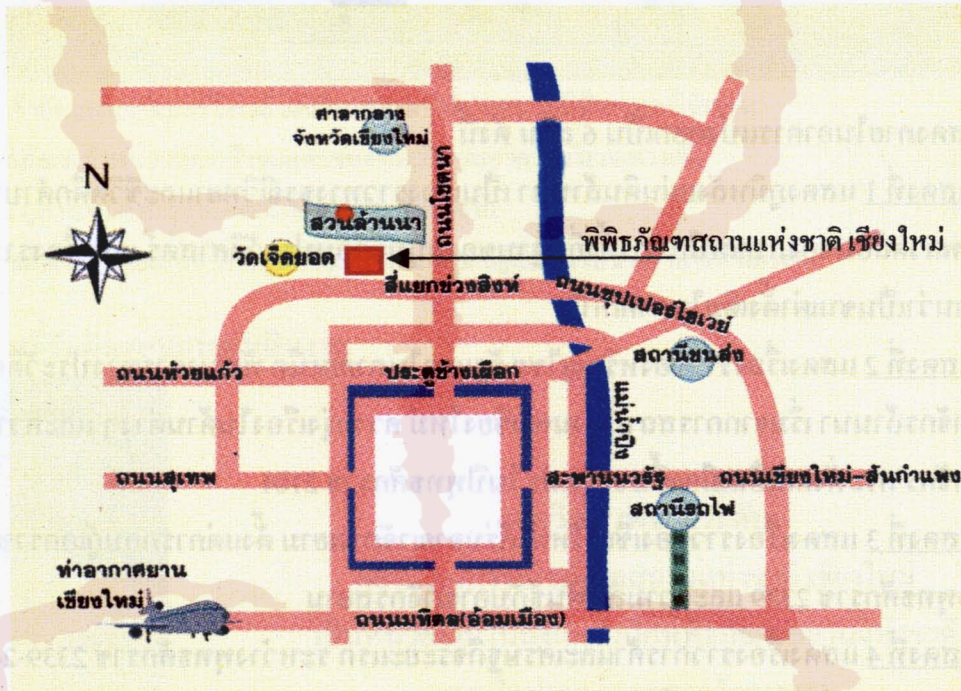
โทรศัพท์ 0-5322-1308, 0-5340-8568

โทรสาร 0-5322-1308, 0-5340-8568 ต่อ 22

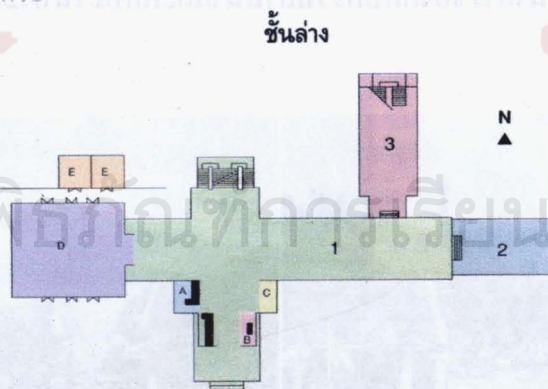
E-mail: cmmuseum@yahoo.com

Web site: www.thailandmuseum.com

แผนที่แสดงที่ตั้ง

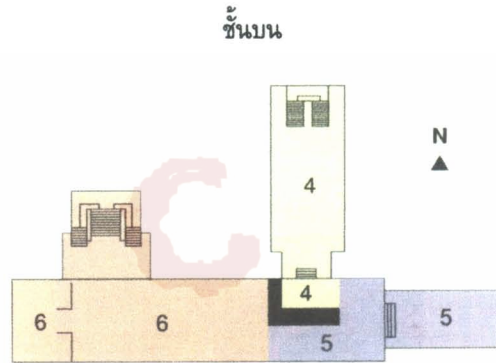
แผนผังอาคารจัดแสดง

- A จำหน่ายหนังสือ เอกสาร และรับฝากสัมภาระ
- B จำหน่ายบัตรเข้าชม

C ประวัติพิพิธภัณฑ์ฯ

การจัดแสดงภายในอาคารแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนจัดแสดงที่ 1 แสดงภูมิหลังแผ่นดินล้านนา เป็นเรื่องราวทางธรณีวิทยาและชีวิตดึกดำบรรพ์ ภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมของภาคเหนือ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ และเรื่องราวของชาวลัวะ ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นชนเผ่าดั้งเดิมในภาคเหนือ

ส่วนจัดแสดงที่ 2 แสดงเรื่องราวของหริภุญไชย รัฐแรกในภาคเหนือ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของราชอาณาจักรล้านนา เริ่มจากการสถาปนานครเชียงใหม่ ความรุ่งเรืองในด้านต่างๆ และความเสื่อมของราชอาณาจักร กระทั่งตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า ในปีพุทธศักราช 2101

ส่วนจัดแสดงที่ 3 แสดงเรื่องราวของเชียงใหม่ได้ร่วมอาณาจักรสยาม ตั้งแต่การกอบกู้เอกราชจากพม่า การตั้งเมือง เมื่อพุทธศักราช 2339 และความสัมพันธ์กับอาณาจักรสยาม

ส่วนจัดแสดงที่ 4 แสดงเรื่องราวการค้าและเศรษฐกิจระยะแรก ระหว่างพุทธศักราช 2339-2463 ระยะที่ 2 ระหว่างพุทธศักราช 2467-2482 เมื่อมีการสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ

ส่วนจัดแสดงที่ 5 แสดงเรื่องราวการค้ารุ่งชีวิตและพัฒนากิจการทางสังคม เช่น การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การเงินและการธนาคาร ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ รวมถึงการศึกษาและการสาธารณสุข

ส่วนจัดแสดงที่ 6 แสดงถึงวิวัฒนาการของศิลปกรรมล้านนาและศิลปะในประเทศไทย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนรูปเปอร์ไฮเวย์ แต่เลี้ยวหลบเข้าไป และไม่มีป้ายบอกที่ชัดเจน

ภาพที่ 2 อาคารพิพิธภัณฑ์ จำหน่ายบัตรเข้าชมและของที่ระลึกบนอาคารบริเวณทางเข้า

ภาพที่ 3 ถัดจากประตูทางเข้า ด้านขวามือเป็นที่ตั้งอาคารสำนักงาน

ภาพที่ 4 ร้านค้าพิพิธภัณฑ์ซึ่งเคยเป็นอาคารศูนย์ข้อมูล-ห้องสมุด อยู่ถัดเข้าไปข้างอาคารสำนักงาน

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

นายวิเศษ เพชรประดับ

ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่
เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 9:00 - 16:00 น.

ปิดทำการเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์

- การเก็บค่าเข้าชม

• ค่าเข้าชม ชาวไทย 10 บาท

ชาวต่างชาติ 30 บาท

• ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมเป็นกรณีพิเศษ ภิกษุ สามเณร นักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ คณะนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ ที่ขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ เข้าชมฟรี

• จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ เป็นพิพิธภัณฑสถานระดับภาคที่กรมศิลปากรจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา การอนุรักษ์ และการบริการข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่ และของภาคเหนือตอนบน หรือที่เรียกกันมาแต่โบราณว่า ล้านนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร พร้อมทอดพระเนตรนิทรรศการถาวรภายในอาคารเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2516

ในปี 2539 ได้รับการซ่อมแซมและต่อเติมตัวอาคารให้เต็มรูปแบบ พร้อมปรับปรุงนิทรรศการถาวรให้มีเนื้อหาวิชาการ และเทคนิคการจัดแสดงหลากหลายยิ่งขึ้นทั้งในด้านธรรมชาติวิทยา โบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์วิทยา และศิลปกรรมล้านนา เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางต่อนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนนักท่องเที่ยวที่มาเข้าชม

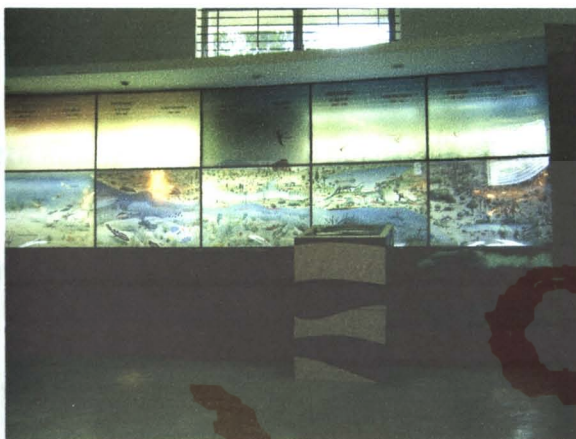
- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรล้านนา และเมืองเชียงใหม่
- วิถีชีวิต ชาวเมืองเชียงใหม่ และภาคเหนือ
- กลุ่มชนเผ่า ชาวละโว้ ชนพื้นถิ่นดั้งเดิมพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
- ภูมิปัญญา การผลิตเครื่องถ้วยในแหล่งเตาภาคเหนือ
- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต ธรรมชาติวิทยาและสิ่งมีชีวิตดึกดำบรรพ์ ภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมภาคเหนือ
- อื่นๆ วิวัฒนาการของศิลปกรรมล้านนา และศิลปกรรมในประเทศไทย แหล่งโบราณคดี โบราณสถานสำคัญ ของ จ.เชียงใหม่ และภาคเหนือ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ปีงบประมาณ 2549

- กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ 2549
- โครงการนำศิลปินสู่สถานศึกษาและชุมชน ปีที่ 3
- นิทรรศการเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี 2549 เรื่อง ช้อนรอยวัฒนธรรมผ่านภาพถ่ายมรดกไทยชิ้นเยี่ยม

- นิทรรศการพิเศษเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี เรื่อง อลงกรณ์ในสยามประเทศ
- โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี เรื่อง มรดกแผ่นดิน : หกทศวรรษได้ร่วมพระบารมี
- โครงการจัดกิจกรรมเนื่องในวันพิพิธภัณฑ์ไทย ปี 2549 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ในการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 24 คน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

งานธุรการ-บริหารงานทั่วไป ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายอาคารจัดแสดง ฝ่ายทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและคลัง และ ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ③ บุคคลทั่วไป
- ④ นักวิชาการ/นักวิจัย
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ⑥ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ปีงบประมาณ 2549 (ต.ค. 48 – ก.ย. 49) 45,240 คน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- ร้านเครื่องดื่ม
- ถานจอดรถ

- การอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ ทางเดินพิเศษ
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท หนังสือ สิ่งทอ เซรามิค ฯลฯ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่

ถนนสุริยวงค์ เชียงใหม่-ลำปาง
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐
โทรศัพท์ (๐๕๓) ๒๒๐๓๐๖
โทรสาร (๐๕๓) ๔๐๘๕๖๖
เวลาทำการ : ๙.๐๐ น.-๑๖.๐๐ น.
ทุกวัน
ยกเว้น : วันขึ้นปีใหม่
และ วันสงกรานต์
ค่าธรรมเนียม : ชาวไทย ๐๐ บาท

CHIANG MAI NATIONAL MUSEUM

CHIANG MAI-LAMPANG SUPER HIGHWAY
MIJANG DISTRICT
CHIANG MAI PROVINCE 50000
TEL : (053) 221308
FAX : (053) 408566
MUSEUM HOURS : 9.00 a.m.-4.00 p.m.
OPEN DAILY
CLOSED ON : NEW YEAR'S DAY
AND SONGKRAN FESTIVAL
ADMISSION FEE : 30 BAHT

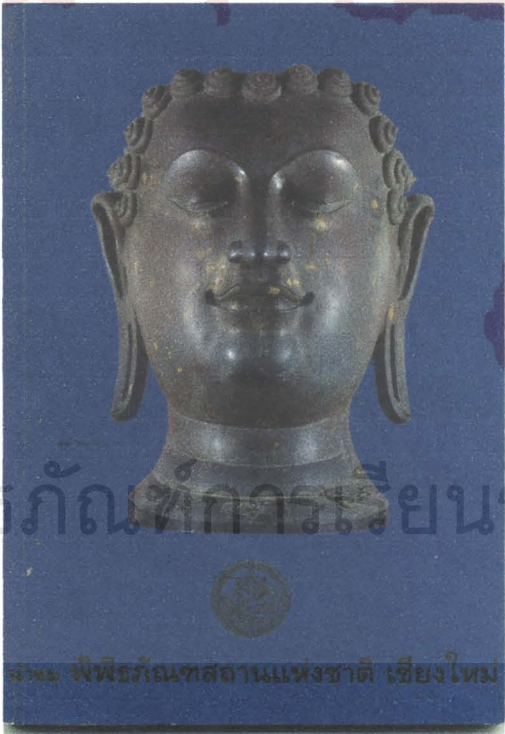
**พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
เชียงใหม่
CHIANG MAI
NATIONAL MUSEUM**

พระพุทธรูปปางสมาธิ ประติมากรรมสมัยสุโขทัย
Buddhist Figure in Meditation, Sukhothai Period

**สำนักโบราณคดี
และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
กรมศิลปากร**
สำนักงานศิลปวัฒนธรรม

- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ มี เอกสารประกอบนิทรรศการพิเศษต่างๆ เช่น ช้าง พัสตราภรณ์

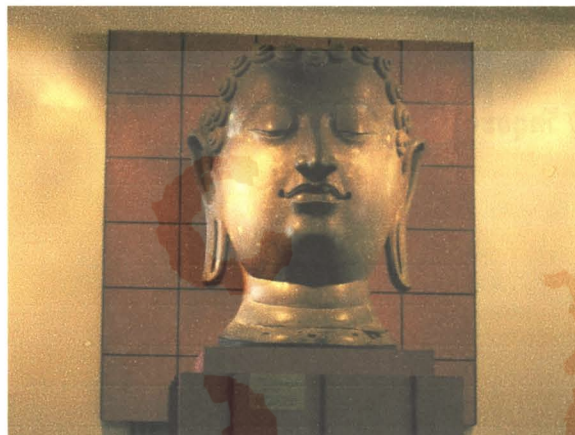
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, วิทยุ, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, สื่อบุคคล และ Website

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือประมง
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องทองเครื่องเงิน
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- เครื่องประดับ
- เครื่องโลหะ
- เครื่องจักสาน
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- ภาพถ่าย
- ซากฟอสซิล
- หิน
- อาวุธ
- เอกสาร โบราณ (คัมภีร์โบราณ, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)
- ของเล่น
- สิ่งของจำลอง / ทำเทียม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

เศียรพระพุทธรูปสำริดแสนแส่ว สำริด ศิลปะล้านนา พุทธศตวรรษที่ 19-20 สูง 178 ซม.

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน
- องค์กรต่างประเทศ ได้แก่ Japan Foundation, Bangkok. Ethnology Museum of Vietnam.
SEMEO-SPAFA

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ และห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ
มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง วัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด)

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ

② บุคลากร

บันทึกข้อมูล 10 ตุลาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Center for the Promotion of Arts and Culture, Chiang Mai University

239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

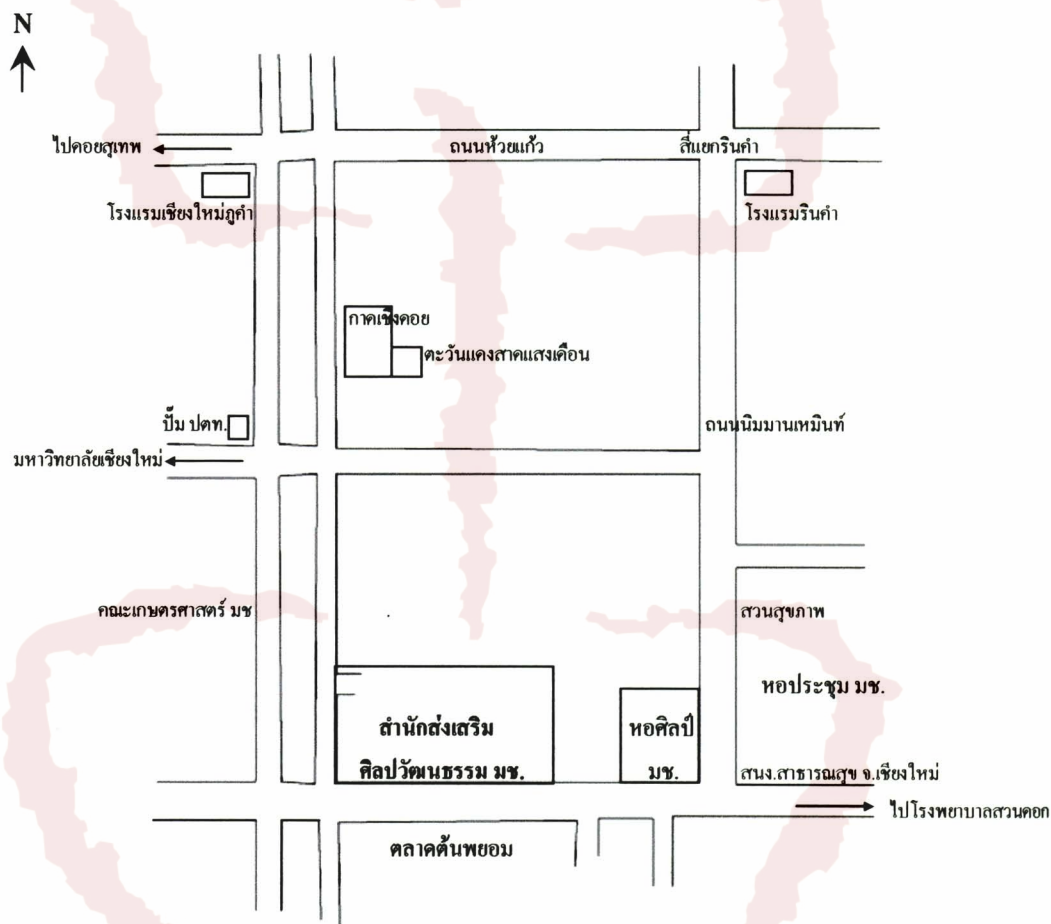
โทรศัพท์ 0-5394-3621-37

โทรสาร 0-5322-2680

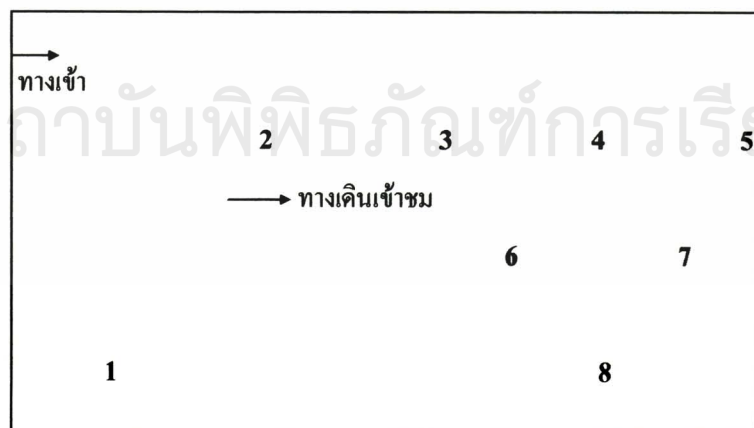
E-mail: art-cult@chiangmai.ac.th

Web site: art-cult.chiangmai.ac.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังจัดแสดงเรือนโบราณ

1 เรือนลุงคิว(อาคารสำนักงาน)

2 เรือนพญาปลงลังกา

3 เรือนกาแล (อู่ยัค)

4 เรือนกาแล (พญาวงศ์)

5 หลงข้าว (อู่ยัค)

6 เรือนไทลื้อ (หม่อนตุ๊ด)

7 เรือนพื้นบ้าน (อู่ยัค)

8 เรือนหลวงอนุสารสุนทร

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนเลียบคลองชลประทาน

ภาพที่ 2 ทางเข้าลานจอดรถ

ภาพที่ 3 ทางเท้าเดินเข้าชมเรือนโบราณล้านนา ตั้งเรียงรายอยู่ 2 ข้างทาง ในสวนอันร่มรื่น

ภาพที่ 4 อาคารสำนักงาน (เรือนลุงคิว)

1	2
3	4

-ผู้ดูแล / หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้แห่งชาติ

คุณเศรษฐศิลป์ อินตาบุตร (สถาปนิก)

08-4608-9423

(หรือ ติดต่อ นักประชาสัมพันธ์ คุณนภาพรรณ อาษาเพชร 08-1883-2377)

หน่วยงานต้นสังกัด คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

วันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ กรุณาทำหนังสือติดต่อก่อนเข้าชมล่วงหน้า

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นหนึ่งใน 5 สำนักของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 โดยที่แต่เดิมนั้นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดตั้งเป็น “โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” เมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในอันที่จะทำนุบำรุง และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้ว กล่าวคือ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และให้บริการข้อมูล แก่นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป พร้อมทั้งจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหา การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม แสวงหารูปแบบ และแนวทางในการประยุกต์องค์ความรู้ทางวิชาการมาใช้ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังจัดทำโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น โครงการอนุรักษ์คัมภีร์ใบลานล้านนา และมีบทบาทในการเสนอแนะนโยบายการวิจัยด้านวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งร่วมมือ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ และระดับชาติ คือ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและองค์กรเอกชน นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมในรูปของสิ่งพิมพ์นิตยสาร และการแสดงทางด้านศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

การดำเนินงานดังกล่าวได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยตลอด ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือ และการยอมรับจากบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และต่างประเทศ และในการดำเนินงานที่ผ่านมาได้พบว่า ยังมีงานด้านศิลปวัฒนธรรมอีกจำนวนมาก ครอบคลุมเนื้อที่หลาย จังหวัดในภาคเหนือที่ต้องการทำนุบำรุง ส่งเสริม และเผยแพร่ แต่เนื่องจากยังประสบปัญหา และอุปสรรค อันได้แก่ การขาดแคลนบุคลากร และงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถขยายงานออกไปครอบคลุมพื้นที่ ในภาคเหนือตามที่คาดหวังไว้ และไม่สามารถทำงานอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ จึงได้เสนอให้มีการจัดตั้งเป็น “สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” ให้เป็นองค์กรของมหาวิทยาลัย ที่รับผิดชอบงานด้าน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยเฉพาะ

เมื่อผ่านการพิจารณาจัดตั้ง ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศยกฐานะจากโครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขึ้นเป็น “สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” โดยให้เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับคณะต่างๆ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 ตามประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 110

ตอนที่ 87 และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้อนุมัติให้ใช้อาคารเวนคืนรูปทรงอาณานิคม ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของมหาวิทยาลัยติดถนนสุเทพ และถนนสายริมคลองชลประทาน เป็นสถานที่ทำการของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ปัจจุบันสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตั้งอยู่ริมคลองชลประทานในบริเวณที่รื้อรันด้วยแมกไม้ ขึ้นต้นนานาพันธุ์ อาคารที่ใช้เป็นสำนักงานเลขานุการของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นอาคารที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้จากบ้านที่เคยเป็นของนายอาเธอร์ ไลออนเนล คิวริเปอล์ (Arther Lionel Queripel) ซึ่งสร้างไว้ในราว พ.ศ. 2465 โดยรูปทรงแบบโคโลเนียล (Colonial) บ้านหลังนี้ถูกเวนคืนให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2506 และต่อมาได้ถูกปรับปรุงให้เป็นสถานที่ทำการของสถาบันวิจัยสังคม จนกระทั่งมีการเปลี่ยนย้ายสำนักงานในมหาวิทยาลัย อาคารแห่งนี้จึงถูกกำหนดให้เป็นสถานที่ทำการของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา นอกเหนือจากอาคารหลังใหญ่แล้ว บริเวณที่อยู่ในความดูแลของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมยังเป็นที่ตั้งของกลุ่มเรือนโบราณอีก 6 หลัง ซึ่งร้อยละ และนำมาปลูกสร้างใหม่ เพื่อจุดประสงค์ในการศึกษาสถาปัตยกรรมล้านนา และเป็นสถานที่จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

สถาปัตยกรรมล้านนา เรือนไม้ 6 หลัง และขี้ข้าว 1 หลัง

ซึ่งควรมีการจัดแสดงให้ครบถ้วน เช่น วิถีชีวิตคนล้านนา เครื่องเรือน อุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน แต่เนื่องจากขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจึงจัดแสดงเฉพาะสถาปัตยกรรมล้านนาด้วยตัวเรือนโบราณเท่านั้น

เรือนชาวเวียงเชียงใหม่ (พญาปลงลังกา)

เรือนกาแล (ฮ้างคุด)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เรือนกาแล (พญาวงศ์)

หลองข้าว (ผู้่งข้าว)

เรือนพื้นบ้านล้านนา (อู่แก้ว)

เรือนไทลื้อ (หม่อนตูด)

เรือนทรงปั้นหยา (หลวงอนุสารสุนทร)

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- จัดนิทรรศการแสดงผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ
- จัดประชุมสัมมนา - เสวนาทางวิชาการ
- จัดกิจกรรมทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น “โครงการตามรอยครุบาทวีรชัย รวมใจรักษ์คอยสุเทพ” ในประเพณีเตียวขึ้นคอยเนื่องในวันวิสาขบูชา
- ออกแบบ จัดทำ และตกแต่งขบวนรถสงกรานต์ รถแห่เทียนพรรษา และรถกระทงในนามของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นประจำทุกปี

- จัดกิจกรรมพิเศษในแต่ละปีซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

งานสงกรานต์เชียงใหม่ ปี 2549

รูปแบบของกิจกรรมมักจะเป็นการจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมภายนอกสถานที่ในนามของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือถ้าเป็นกิจกรรมในสถานที่ก็จะเป็นบุคคลภายนอก องค์กรอื่นๆ ขออนุญาตเข้ามาใช้พื้นที่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ปัจจุบัน ทางสำนักส่งเสริมฯ มีนโยบายที่จะทำพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณให้เป็น Living Museum จึงพยายามจัดให้มีวิถีชีวิตอยู่กับเรือนแสดงให้ชม และเป็นการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายด้วย ไม่ว่าจะเป็นการ ซ้อมผ้า ตัดฉลุลาย ตอกแผ่นโลหะคุณลาย ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อสืบสานภูมิปัญญาชาวล้านนา หากแต่ขาด งบประมาณในการดำเนินการ บรรยาอากาศจึงยังไม่คึกคักเท่าที่ควร

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 17 คน ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดังนี้

ผู้บริหารงาน 4 คน

เจ้าหน้าที่บริหารและธุรการบัญชี 3 คน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผนและนโยบาย 1 คน

นักวิชาการ 3 คน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายศิลป์ 2 คน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่ 1 คน

นักการภารโรง 3 คน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ② นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ③ นักวิชาการ/นักวิจัย
- ④ บุคคลทั่วไป
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี (ม.ค. 49 – ก.ย. 49) จำนวนโดยประมาณ จากสมุดเซ็นเยี่ยม คือ 400 คน และจากการประมาณการเข้าชมโดยรวม คือ 700 คน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- บรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้

- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม
- ลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

Center for the Promotion of Arts and Culture
Chiang Mai University

239 Huay Kaew Road, Mueang,
Chiang Mai, 50200 THAILAND
Tel: 66-53-943624-8, 66-53-211352
Fax: 66-53-222680
URL: <http://art-culture.chiangmai.ac.th>
E-mail: art-cult@chiangmai.ac.th

A wooden Kalae house built in 1890s, this medium-sized house was originally owned by Phaya Wong, a descendant of an aristocratic family from Lamphun Province who lived in Pasang District. The house lasted for three generations before it was dismantled and reconstructed in Wat Suwanachedi in Lamphun. Subsequently, the house was sold to Mr. Harry Wong and later was donated to Chiang Mai University in 1998 by the Dr. Winit and Khunying Pannee Vinijaiyapak Foundation which also supported the reconstruction. The house comprises two units sharing the same elevated living platform, high off the ground, with a distinctive gable-style roof. They feature a traditional V-shaped ornament also called "Ka-lae", the same as the house type. This notable feature is a piece of wood carving extending from the top of the "Pan-Lom," a bargeboard surrounding the gable. It is considered to be a representation of the household.

ผู้จัดทำ
ผู้จัดทำหรือห้องข้าวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่อยู่ภายในเรือนของเรณูนคร ใช้เก็บข้าวเปลือกไว้กินได้ตลอดปี มีลักษณะเฉพาะเป็นอาคารไม้ได้สูง มีระแนงไม้รอบ หลังคาลาดต่ำคลุมระแนง และมีจั่ว ผู้จัดทำหลังนี้เป็นผู้เจ้าของเรือนภกต (พญาวงศ์) นำมาปลูกสร้างใหม่พร้อมกับ ได้อาศัยรับการสนับสนุนการบูรณะจาก คุณเจนจิตต์ สาเหตุพันธ์ และครอบครัว และนำมาสร้างขึ้นใหม่อีกครั้ง ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒

Vichai Laohavard Rice Granary

Originally built within the compound of Phaya Wong Kalae house, this rice granary was bought together with the house and reconstructed here. Rice granary is a component of most traditional compounds in the northern Lanna region. It stores and protects the rice grain for consumption throughout the year. The granary is characteristically a high-elevated wood chamber surrounded by a terrace. The roof is quite low, leaning downward to cover the terrace. The granary was conserved and parts added in 1999 with the support of Mrs. Chamchit Laohavard and her family.

พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Traditional House Museum

Center for the Promotion of Arts and Culture

Chiang Mai University

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๒๓๙ ถนนห้วยแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทรศัพท์ (๐๕๓) ๕๔๓๖๒๔-๘, ๒๐๐๕๕๒

โทรสาร (๐๕๓) ๒๒๒๖๘๐

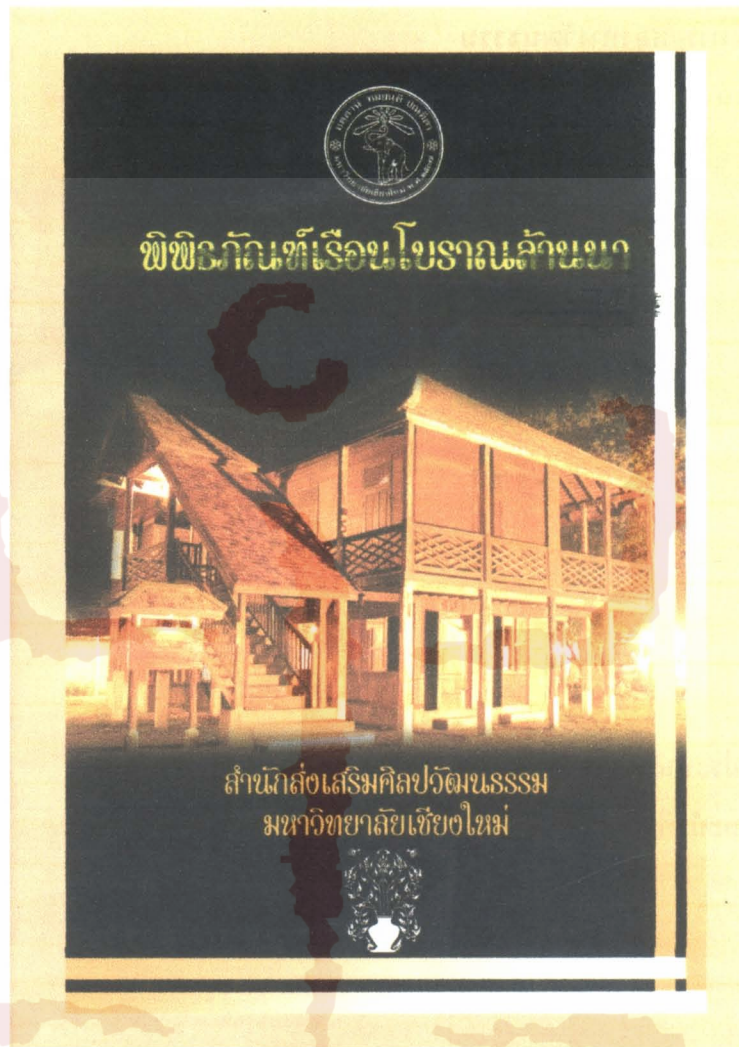
เรือนภกต (พญาวงศ์)

เรือนหลังนี้เป็นเรือนไม้เรือนกลางที่มีได้สูงมีระแนงไม้รอบ หลังคาลาดต่ำคลุมระแนง และมีจั่ว ผู้จัดทำหลังนี้เป็นผู้เจ้าของเรือนภกต (พญาวงศ์) นำมาปลูกสร้างใหม่พร้อมกับ ได้อาศัยรับการสนับสนุนการบูรณะจาก คุณเจนจิตต์ สาเหตุพันธ์ และครอบครัว และนำมาสร้างขึ้นใหม่อีกครั้ง ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒

Kalae House (Phaya Wong)

- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ และสิ่งพิมพ์เผยแพร่

- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, วิทยุ (มรดกล้านนา FM 100), จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา และ Website

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง / วัตถุสะสม

- เรือนโบราณล้านนา

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย

- การทำทะเบียนวัดอุ้งของในพิพิธภัณฑ

มีการลงทะเบียนทั้งหมด (บันทึกประวัติ การรับ ย้าย สร้างเรือนไว้ที่นี้ทุกหลัง)

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ พิพิธภัณฑชุมชนของวัดต่างๆ พิพิธภัณฑแร่และหิน และสวนสัตว์เชียงใหม่

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ

① งบประมาณ เป็นผลให้กิจกรรมต่างๆ ไม่คืบหน้า

② การบริหารจัดการ เนื่องจากนโยบายในการจัดการ มักจะเปลี่ยนไปตามผู้บริหาร พอเปลี่ยนผู้บริหารชุดใหม่ ก็ต้องมาเริ่มต้นกันใหม่ ยังไม่เห็นแนวทางที่ชัดเจน อีกทั้งการจะทำกิจกรรมแต่ละอย่างต้องนำเสนอ รอความเห็นชอบจากทางมหาวิทยาลัย หากไม่อนุมัติก็ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ต่อไปได้

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

ควรให้มีการจัดประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและองค์ความรู้ ตลอดจนเทคนิควิธีในการดูแลพิพิธภัณฑ โดยมีองค์กรสื่อกลางเป็นผู้ประสาน เช่น สพร. เป็นต้น นอกจากนั้น ควรมีการประสานงานให้ข่าวสารเกี่ยวกับการขอทุนเพื่อใช้ในการจัดการดูแลพิพิธภัณฑด้วย

บันทึกข้อมูล 25 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์แร่และหิน

Mineral and Rock Museum

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต 3 ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 0-5322-1385, 0-5322-2634

โทรสาร 0-5322-5184

E-mail: -

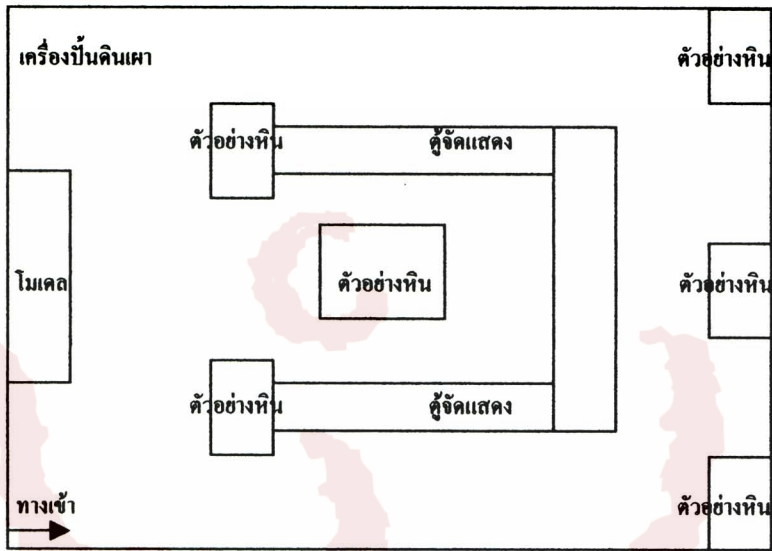
Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณวิวัฒน์ ไชริกุล

นักทรัพยากรธรณี

08-1883-2669

สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต 3

เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ

การเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะและต้องการวิทยากรบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กรุณาทำหนังสือแจ้ง หรือ โทรศัพท์นัดหมายล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

แต่เดิมพิพิธภัณฑน์นี้ใช้ชื่อว่า “พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรณี” ขึ้นอยู่กับสำนักงานทรัพยากรธรณีเขต 3 (เชียงใหม่) เริ่มจัดแสดงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งระยะแรกดำเนินการโดยฝ่ายโบราณชีวและพิพิธภัณฑ์ กองธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี มีการปรับปรุงอีกหลายครั้งเมื่อ พ.ศ. 2522 พ.ศ.2528 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “พิพิธภัณฑ์แร่และหิน” พร้อมกับปรับปรุงใหม่อีกครั้งเมื่อ พ.ศ.2546

พิพิธภัณฑ์นี้เป็นพื้นที่โล่งชั้นล่างของอาคารสำนักงานฯ มีเนื้อที่จัดแสดงประมาณ 143 ตารางเมตร มีทั้งที่เป็นตู้จัดแสดงโมเดล เหมืองทองคำเขาพนมพา (ทำเอง) ตัวอย่างแร่และหินที่หายาก และในปัจจุบันนี้หาไม่ได้แล้ว

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับธรณีวิทยา – แหล่งท่องเที่ยว
- วิทยาศาสตร์ แร่ หิน และธรณีวิทยา
- อื่นๆ เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้เกี่ยวกับ แร่ – หิน กระบวนการที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับตัวอย่างที่เป็นของจริง และมีส่วนที่สามารถสัมผัสได้ ซึ่งพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่จะห้ามแตะต้อง ทั้งนี้รวมถึงข้อมูลทางด้านแหล่งแร่ ธรณีวิทยา อุทกธรณีวิทยา

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

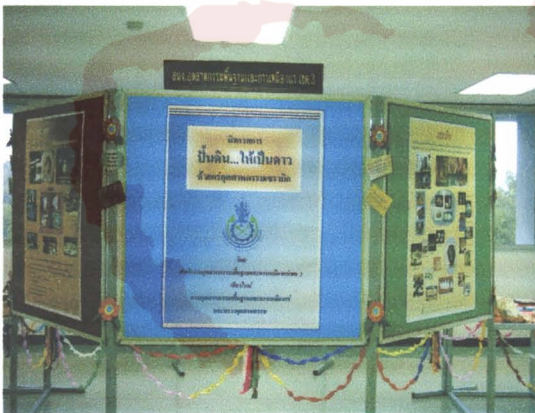
- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการในสถานที่   ไม่มี
- นิทรรศการนอกสถานที่

จะมีการจัดนิทรรศการนอกสถานที่ในนามของสำนักงานฯ พิจารณาขอบเขตของเรื่องราวที่จัดนิทรรศการตามแต่กลุ่มเป้าหมายว่าข้อมูลจะเจาะลึกด้านไหน เช่น หากเป็นนักเรียน ก็จะเน้นในส่วนของหิน – แร่ ปกติ หรือหากเป็นงานเกษตรที่คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานฯ ได้จัดนิทรรศการในหัวเรื่อง “แร่เพื่อสุขภาพ”

งานเกษตรภาคเหนือ จัดแสดงด้วยบอร์ดคำบรรยายประกอบภาพ และแสดงตัวอย่างจริงประกอบ
เชิญชวนให้เด็กๆ เข้ามาทักแสดงด้วยกิจกรรมชิงรางวัล

งานเปิด สรช. 4 อุดรธานี

จัดนิทรรศการเกี่ยวกับดินเผา ใช้บอร์ดคำบรรยายประกอบภาพ และแสดงตัวอย่างจริงประกอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

งานเกษตรภาคเหนือ

จัดแสดงด้วยบอร์ดคำบรรยายประกอบภาพ และแสดงตัวอย่างจริงประกอบ

ทำเส้นทางเดินชมนิทรรศการด้วยหินกรวดแม่น้ำเป็นปูนนวดฝ่าเท้า และจัดทำตัวอย่างหินจำหน่ายเพื่อการศึกษา

จัดกิจกรรม ดึงล้อด้วยการทำจำลองไถร่นพอลี มีสพานวคมือด้วยแรบารุงผิว และนวดคลายเมื่อย

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

แล้วแต่ผู้อำนวยการ สรช. 3 มอบหมาย เป็นงานเฉพาะกิจ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำการ

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ④ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ⑤ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

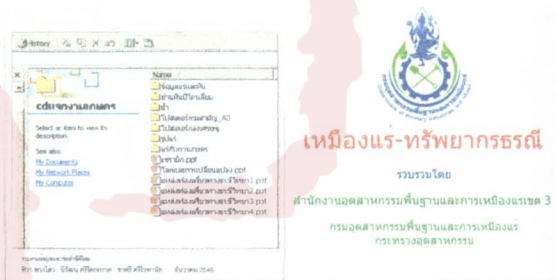
- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 500 คน (ที่มาเป็นกลุ่มใหญ่ 40-80 คน เป็นพวกนักเรียนนานาชาติ นอกนั้นเป็นนักศึกษา บุคคลทั่วไป ไม่มีการบันทึกไว้ด้วยตัวเลขที่ชัดเจน)

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน
- บรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสัมพันธ์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติผ่านสื่อต่างๆ นอกจากใช้วิธีบอกกันปากต่อปาก จากผู้เคยใช้บริการ

มีเพียงแผ่นพับของสرخ. และเลขทำแผ่นซีดีรวมเรื่อง
หินและแร่ แจกในงานนิทรรศการ

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องประดับ
- หิน
- สิ่งของจำลอง/ทำเทียม
- อื่นๆ แร่ – หิน และองค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรณี

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

(ห้องคลังที่ใช้เป็นเพียงห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์ของสำนักงานเท่านั้น)

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ใช้ห้อง LAB ปฏิบัติการของสำนักงาน

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ภาคธรณีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

❶ บุคลากร ไม่มีบุคลากรเฉพาะ เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นนักวิชาการ (นักธรณีวิทยา) ซึ่งมีงานด้านอื่นมากอยู่แล้ว จึงทำให้การคิดที่จะประชาสัมพันธ์น้อยไป และงานพิพิธภัณฑ์ก็ไม่ใช่งานหลัก

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

หากได้มีอาชีพมาดูแล หรือจัดลำดับความสำคัญของงานให้สูงขึ้น ผนวกกับการประชาสัมพันธ์ที่ดี พิพิธภัณฑ์แร่และหินนี้ จะเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีที่ดีและน่าสนใจแหล่งหนึ่ง

บันทึกข้อมูล 26 มิถุนายน 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ “สบันงา”

SBUN-NGA TEXTILE MUSEUM

เลขที่ 185/3 ถนนวัวลาย ตำบลหายยา อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50100
(ภายในบริเวณคุ้มขันโตก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่)

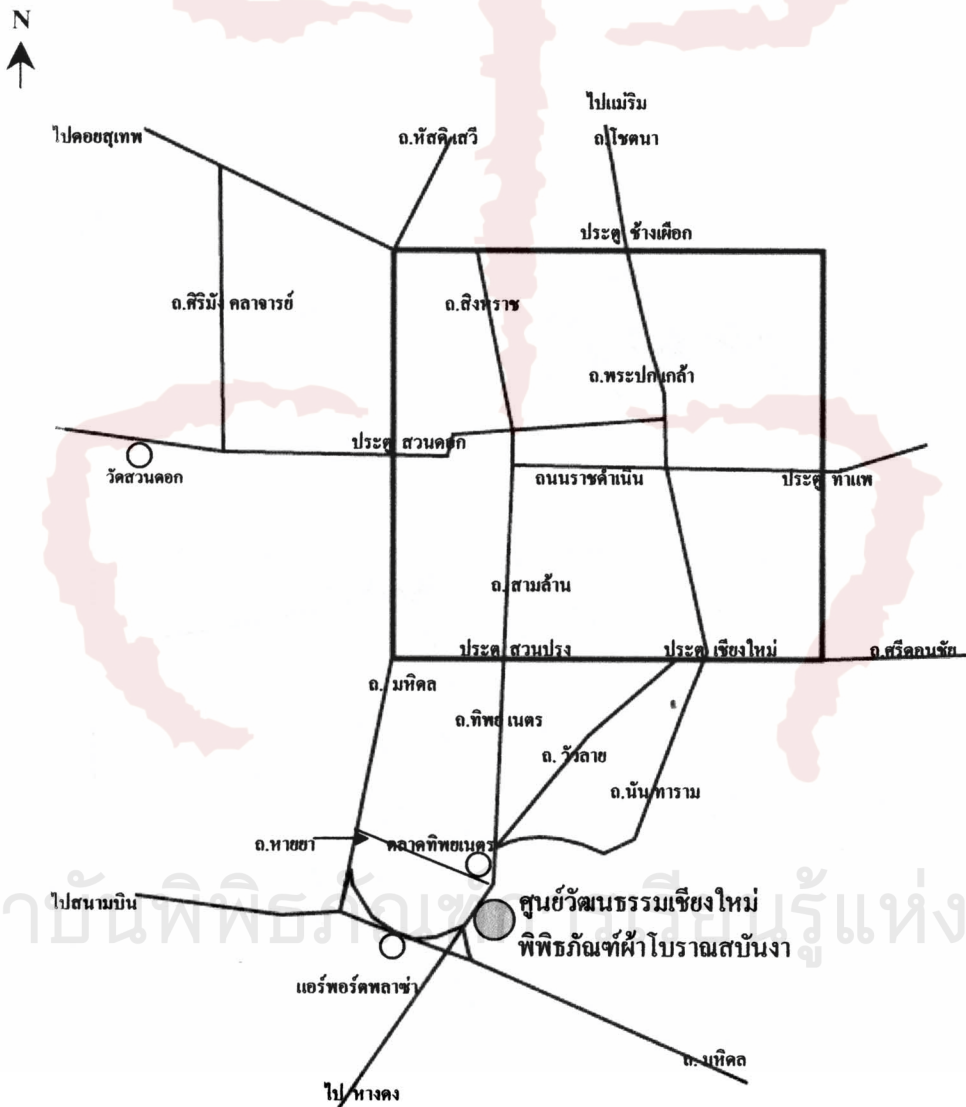
โทรศัพท์ 0-5320-0655

โทรสาร 0-5321-5026

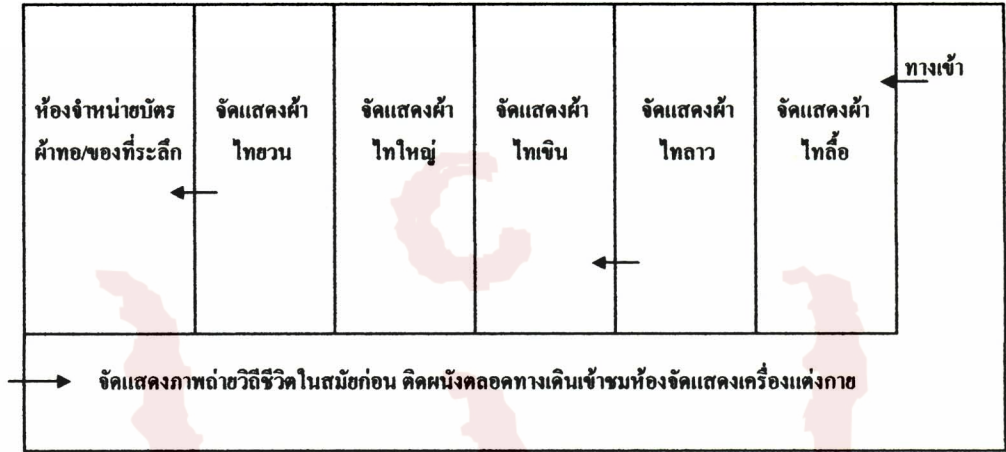
E-mail: sbunnga@hotmail.com

Web site: www.sbun-nga.com

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าส่วนต้อนรับ ซื้อมบัตร หันหน้าเข้าคู่ม้วนขึ้นโดก หันหลังอาคารให้ประตูรั้วทางเข้าจากถนนใหญ่
- ภาพที่ 2 ด้านหน้าอาคารจัดแสดง มีการตกแต่ง และติดรายละเอียดการเข้าชมแจ้งไว้
- ภาพที่ 3 ประตูทางเข้าห้องจำหน่ายบัตร ส่วนต้อนรับ จำหน่ายสินค้า เป็นห้องเริ่มและจบการชม
- ภาพที่ 4 ภายในอาคาร ห้องจำหน่ายบัตรเข้าชม และสินค้าที่ระลึก

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณอัครเดช นาคบัลลังก์ (เจ้าของ)

คุณขวัญฤกมล (เจ้าหน้าที่นำชม)

- วันเวลาเปิดทำการ

วันพฤหัสบดี-วันอังคาร เวลา 10:30 -18:30 น.

ปิดทำการวันพุธ

- การเก็บค่าเข้าชม

- ค่าเข้าชม

เด็ก 20 บาท ผู้ใหญ่ 50 บาท และชาวต่างชาติ 100 บาท

- ยกเว้น / ลดค่าเข้าชมเป็นพิเศษกรณี ติดต่อในนามสื่อมวลชนเพื่อการประชาสัมพันธ์
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายกรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะล่วงหน้า 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

คุณอัครเดช นาคบัลลังก์ เก็บสะสมผ้าไทยโบราณทั้งเครื่องแต่งกาย ของใช้ ตั้งแต่ชนชั้นเจ้านาย จนถึงชาวบ้าน มา 20 ปี มีผ้าในคอลเลกชันกว่า 6,000 ผืน

การดำเนินการด้านพิพิธภัณฑ์นั้น เริ่มจากต้องการเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์แก่สาธารณชน ได้รับความร่วมมือจากคุณอุณห ชูติมา เจ้าของขันโตก ศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ ให้ยืมอาคารเก่า อายุ 40 ปี ในบริเวณศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ ทำสัญญา 10 ปี ซ่อมแซม ตกแต่งด้วยทุนส่วนตัวไปเป็นเงิน 4 ล้านบาท เริ่มดำเนินการมาได้ 3 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547)

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ การแต่งกายของคนในภาคเหนือ
- วิถีชีวิต ชาวไทกลุ่มต่างๆ
- กลุ่มชนเผ่า ในภาคเหนือ
- รูปแบบเครื่องแต่งกายของชาวไทกลุ่มต่างๆ เครื่องประดับ ของใช้ ประกอบคำบรรยาย ภาพถ่าย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
เจ้าหน้าที่นำชม 1 คน และแม่บ้าน 1 คน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ นักวิชาการ/นักวิจัย
- ④ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ⑤ บุคคลทั่วไป

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี (ม.ค. – ธ.ค. 48) 797 คน (ชาวไทย 537 คน ชาวต่างชาติ 260 คน)

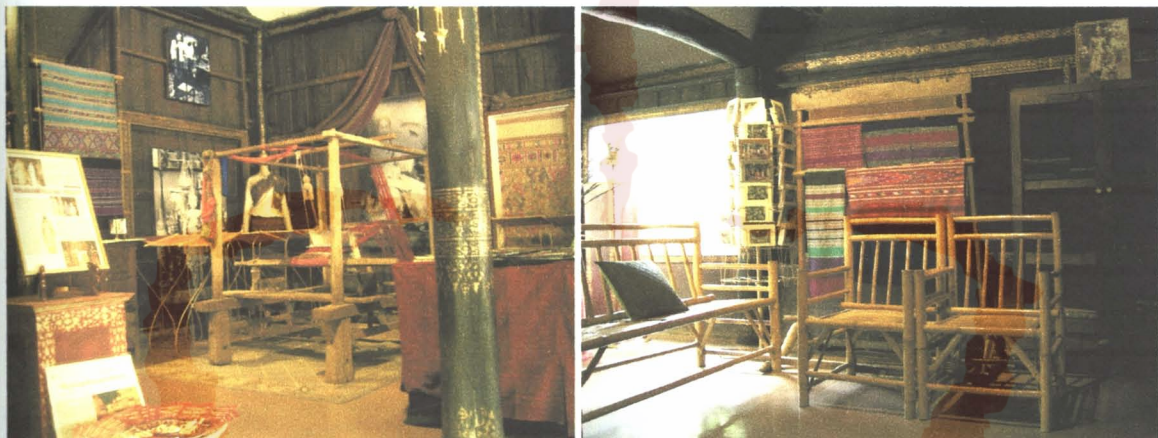

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย หรือเปิดเทปบรรยายประกอบการชม มีภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น
- การอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ มีทางเดินพิเศษ
- ลานจอดรถ

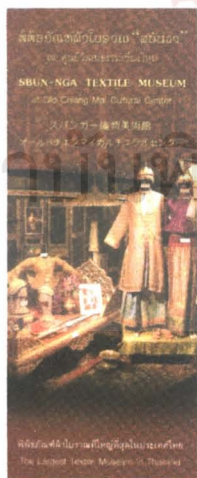

- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ผ้าทอ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

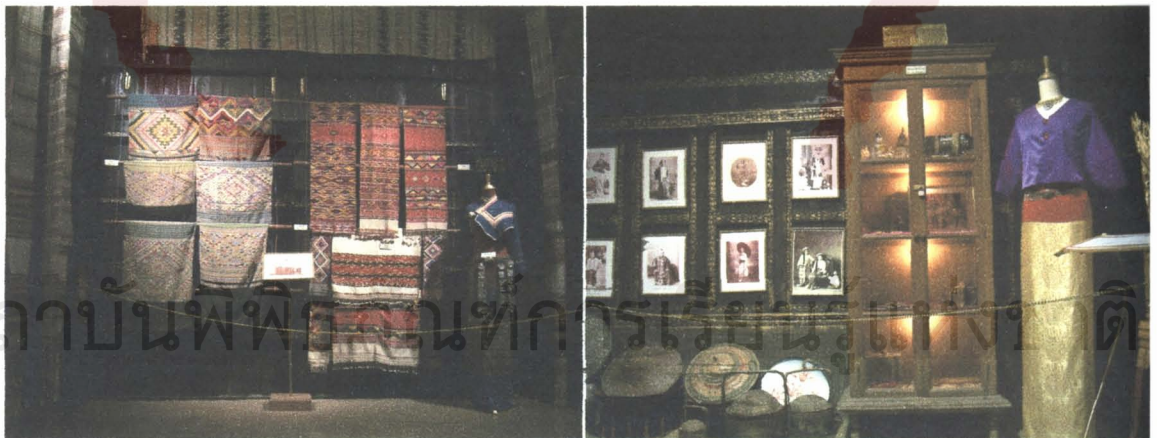

- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ Website และสื่อบุคคล

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องทองเครื่องเงิน
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- เครื่องดนตรี
- เครื่องแก้ว
- เครื่องประดับ
- เครื่องโลหะ
- เครื่องจักสาน
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- ภาพถ่าย
- อาวุธ
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)

· วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

· การจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ

ไม่มี

· การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน กำลังดำเนินการอยู่บ้าง ประมาณร้อยละ 25 ที่มีการทำทะเบียน

ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ที่พิพิธภัณฑ์ไม่มีห้องคลัง แต่มีห้องที่เก็บคอลเลกชันส่วนตัวที่สำนักงานของบริษัท

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ คูแล เนื่องจากรายรับไม่เคยพอสำหรับค่าใช้จ่ายเลย ตั้งแต่เปิดมาขาดทุนทุกเดือน โดยเฉพาะเมื่อเดือนกันยายน 2548 น้ำท่วมเชียงใหม่ครั้งใหญ่ พิพิธภัณฑ์โดนน้ำท่วมสูงถึง 50 ซม. ของเสียหายมากมาย (รวมทั้งเครื่องปรับอากาศ ซึ่งยังใช้การไม่ได้จนถึงปัจจุบัน) ท่อแท้ และคิจะปิด แต่มีนักเรียน และนักสะสมให้กำลังใจจึงเปิดต่อ จนกว่าจะไม่มีแรงทุนคูแล อาจจะต้องปิดก่อนครบสัญญา 10 ปี

② บุคลากร ไม่มีความรู้ในการจัดแสดงด้วยวัสดุที่ถูกต้อง

③ การบริหารจัดการ เนื่องจากเจ้าของต้องดูแลธุรกิจตัวอื่น ไม่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ หรือบริหารจัดการด้านงานพิพิธภัณฑ์อย่างเต็มที่ เจ้าของสถานที่ (ผู้จัดการคุ้มขันโตก) ก็ไม่อำนวยความสะดวก จึงไม่มีอำนาจจัดการเรื่องสถานที่ได้เต็มที่ เช่น ไม่ยอมให้ลูกค้าพิพิธภัณฑ์ใช้ห้องน้ำ หรือปิดประตูไว้ในตอนกลางวัน ผู้สัญจรไปมาเข้าใจว่าปิดทำการอยู่ เป็นต้น

④ ไม่มีผู้สนใจเข้าชม ขาดการสนับสนุน ประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

⑤ ขาดการสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้ความสนใจจากผู้มีอำนาจในภาครัฐ

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

มีเอกชนหลายท่านที่เสียสละความสุขส่วนตัว นำเงินมาซื้อของสะสมไว้ โดยเจตนาจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงให้คนไทย และลูกหลานได้ชื่นชม

แต่กระนั้น ก็ยังขาดการสนับสนุน เงินทุน การเอาใจใส่ และเห็นคุณค่า ทำให้ประเทศไทยขาด พิพิธภัณฑ์ที่ดีๆ ไป ทั้งๆ ที่มีสิ่งของจัดแสดงที่งดงามกว่าหลายๆ ประเทศ น่าเสียดาย ที่หน่วยงานของรัฐบาล น่าจะจัดทุนสนับสนุนให้คุ้มคำ และเปิดโอกาสให้นักสะสมได้นำของออกมาจัดแสดง ดีกว่าปล่อยให้ท่อแท้ และจำหน่ายให้แก่ชาวต่างชาติไปในที่สุด

เวลาถูกหลานจะคู่ต้องบินไปคูเมืองนอก ตอนนี้ยังไม่สาย พอมืดของดีเหลืออยู่ ให้รีบจัดโครงการ
ก่อนจะไม่เหลืออะไรไว้ให้แผ่นดินไทย

บันทึกข้อมูล 11 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

โรงแรมท่าแพ อินน์

TAPAE INN HOTEL

โรงแรมท่าแพ อินน์ เลขที่ 164-166 ถนนท่าแพ ตำบลช้างม้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

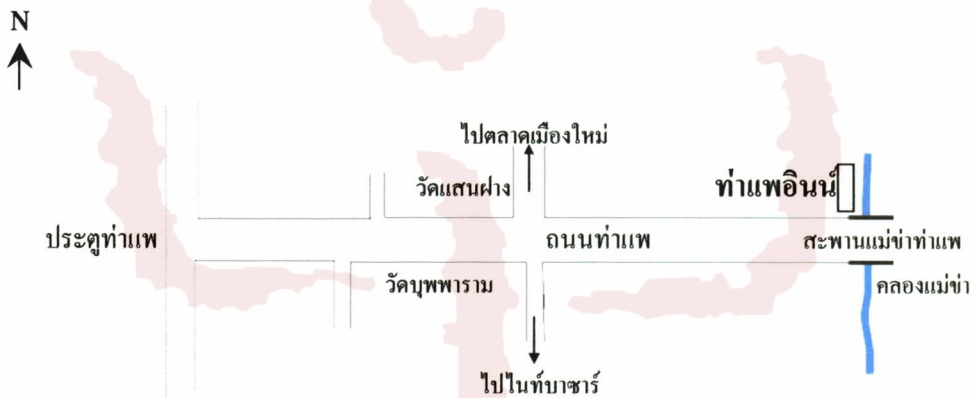
โทรศัพท์ 0-5325-2790, 0-5323-4640

โทรสาร -

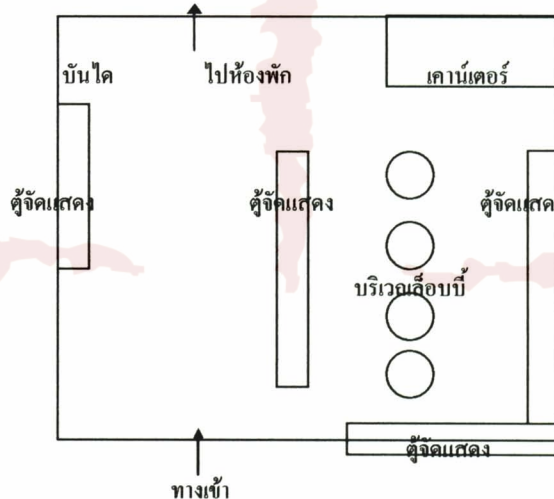
E-mail: mongkonrut@gmail.com

Web site: www.antiqueofsiam.com

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ด้านหน้าโรงแรม ติดกับถนนท่าแพ
บริเวณเชิงสะพานข้ามคลองแม่ข่า

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

นายมงคลรัฐ โอจรัสพร (ต่อ)

08-1530-1651

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน 24 ชั่วโมง

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เริ่มจากการเก็บสะสมของที่สามารถหาได้ง่ายเป็นงานอดิเรก ของที่สามารถหาได้ในต้นทุนที่ถูก โดยเริ่มหาเองในบริเวณใกล้เคียง ในตัวเมืองเชียงใหม่ ต่างอำเภอ เพราะรู้สึกว่าการได้เสาะหา ค้นหาของเหล่านี้ด้วยตัวเอง จะทำให้เกิดความรัก ความผูกพัน เห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น และเพื่อวันข้างหน้าจะได้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในสิ่งของที่ผ่านมาในอดีต

ตัวอาคารห้องแถวนี้ เมื่อประมาณ 40 ปีที่แล้ว เป็นโรงแรมไทยเจริญ อาคารเป็นไม้ และได้ปรับปรุงอาคารเป็นปูน ใส่ฝ้าเพดาน เปลี่ยนเป็นทำเพอีนน์ เมื่อ 15 ปีที่ผ่านมา กระทั่ง เมื่อ 5 ปีก่อน หลังจากเรียนจบแล้ว ได้มาดูแลกิจการโรงแรมเต็มตัว จึงเริ่มนำของสะสมมาตกแต่งโรงแรมให้สวยงาม และมีความแปลกตามสไตล์ที่ชอบและสนใจ จัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์ข้อย่อมๆ ในบริเวณโรงแรม

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- อื่นๆ จำพวก ของสะสมที่พอหาได้ในยุคสมัยนี้ และได้รับตกทอดของสะสมมาจากรุ่นก่อนด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 1 คน

มงคลรัฐ โอจรัสพร (ต่อ) เสาะหา สะสม รวบรวม จัดแสดง นำชม แลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ที่สนใจ

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ③ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ④ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ⑤ นักวิชาการ/นักวิจัย

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน ไม่ได้ทำการบันทึกไว้

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
- เครื่องดื่ม
- จำหน่ายของสะสมบางชนิด

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ website

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ
- หนังสือ
- ของสะสม
- เครื่องเงิน
- เครื่องประดับ
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- ภาพถ่าย
- สิ่งพิมพ์ ได้แก่ ใบปิดภาพยนตร์ ใบปิดโฆษณา หน้าข่าวสำคัญจากหนังสือพิมพ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

ไม่มี

มีเพียงการติดต่อ พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่มีความสนใจด้านเดียวกัน เช่น คุณอนเณร นาวิกมูล บางครั้งมีการ ส่งของไปให้เขียนข้อมูล หรือให้จัดแสดงที่อื่นด้วย

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มีปัญหาใดๆ นอกจากเรื่องพื้นที่ในการจัดแสดงที่มีจำกัด เนื่องจากของมีมาก และดูจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หากมีหน่วยงานใดสนใจติดต่อขอแบ่งของไปจัดแสดงก็ยินดีมอบให้ แบ่งกันชม อย่างน้อยก็จะเป็นการช่วยสร้างความเป็นนักสะสมให้กับเด็กรุ่นใหม่ๆ ได้บ้าง

บันทึกข้อมูล 21 สิงหาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ วัดเกตการาม

Wat Gate Khar Rnam Museum

เลขที่ 96 บ้านวัดเกต ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลวัดเกต อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

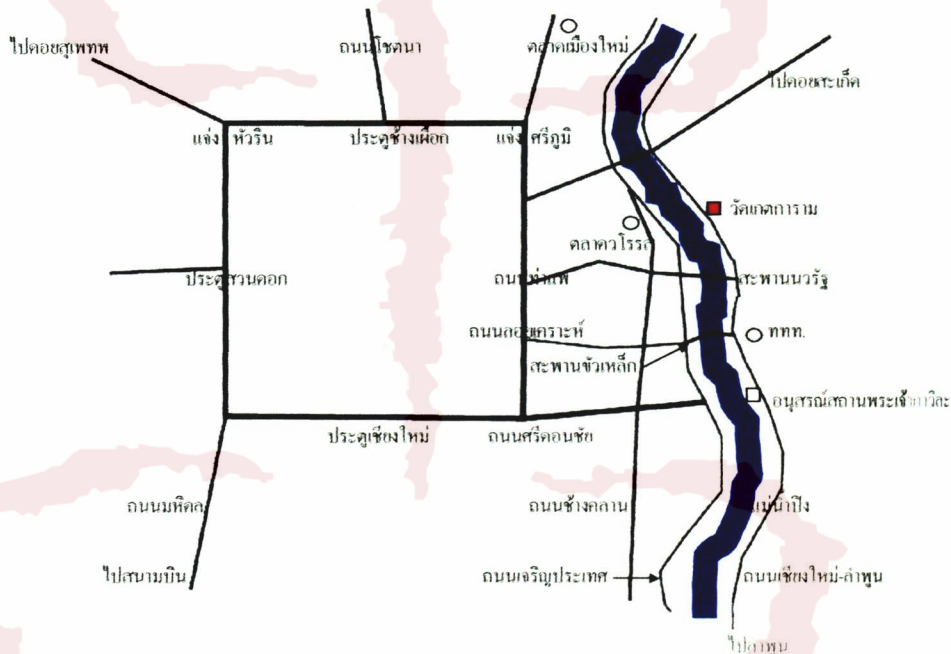
โทรศัพท์ 0-5324-3550

โทรสาร -

E-mail: -

Web site:

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าด้านหน้าทางทิศตะวันออกหันสู่ถนนเจริญราษฎร์
ภาพที่ 2 ประตูทางเข้าด้านหลังทางทิศตะวันตกหันสู่แม่น้ำปิง ติดถนนเจริญประเทศ
ภาพที่ 3 จากประตูทางเข้าด้านหลัง มีทางเดินสู่อาคารพิพิธภัณฑ์
ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์ เป็นเรือนไม้โบราณ อยู่ติดกับหอไตร

1	2
3	4

-ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณจรินทร์ เบน (ตาเจ็ก) 053-243-465

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 8:00-16:00 น.

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

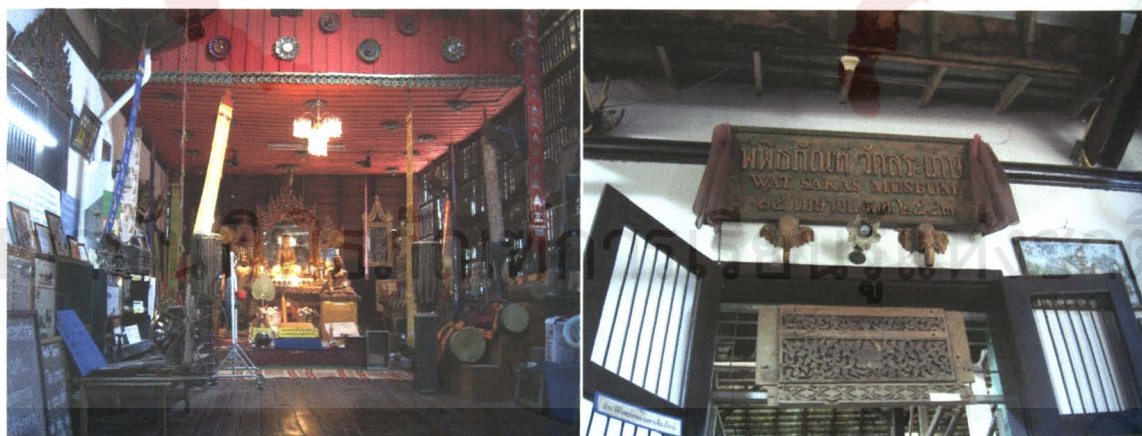
เดิมอาคารนี้เป็นกุฏิเจ้าอาวาส กั้นเป็นห้องสำหรับภิกษุจำวัด หลังจากย้ายไปจำวัดที่กุฏิสร้างใหม่ที่นี้ถูกปล่อยทิ้งร้างไปประมาณ 10 ปี มีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก เมื่อปี 2542 มีการติดต่อกรมศิลปากร มาดำเนินการรักษามรดก แต่ไม่สามารถจัดหางบประมาณการของทางกรมศิลปากรได้ จำเป็นต้องรื้อทิ้ง เพราะเกรงว่าจะพังลงมา ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้สัญจร ตามเจ้า เจ้าอยู่อาศัยในละแวกนั้น มีใจอนุรักษ์ จึงขออนุญาตทางวัดเข้ามาดำเนินการปรับสภาพอาคารที่ใช้เป็นห้องเก็บของอยู่ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ เมื่อชุมชน เห็นว่ามีความมุ่งมั่นทำจริงๆ จึงเข้ามาร่วมแรงร่วมใจกันทำงานบูรณะอาคาร ตั้งแต่ 19 ธันวาคม 2542 จนแล้วเสร็จใช้เวลา 3 เดือน ใช้งบประมาณ 97,000 บาท เริ่มเปิดเป็นทางการ 15 เมษายน 2543

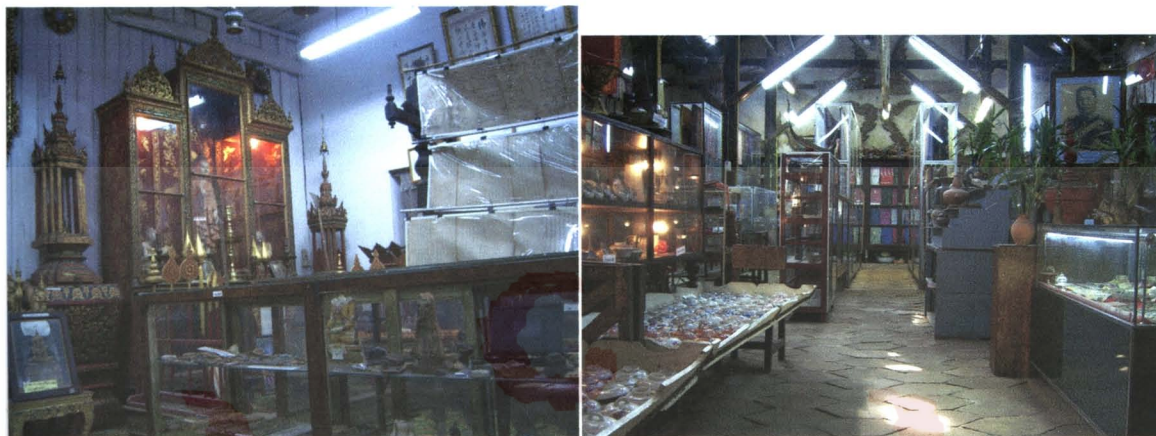
วัตถุที่จัดแสดง ส่วนใหญ่มาจากการเก็บของอยู่ดั้งเดิมที่อาคารเก่าหลังนี้ เริ่มต้นจากฝาเครื่องถ้วย จำนวนมากที่ตัวภิกษุจะใช้นำไปสร้างเจดีย์ ส่วนพิชิตและคัมภีร์ใบลานกว่า 3,000 ผูก นักอนุรักษ์ให้เก็บขึ้น หอไตรซึ่งปัจจุบันถูกปิดตายอยู่ จึงไม่มีใครได้เห็น วัตถุอีกส่วนได้จากการรับบริจาคจากชาวบ้าน โดยเฉพาะจากร้านเฮือนรัตนนา โดยคุณอนันต์ ฤทธิเดช น้องชายคุณสมหวัง ฤทธิเดช ซึ่งเป็นผู้ช่วยดูแลพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ มีเพียงผ้าจีนที่จัดแสดงอยู่เท่านั้นที่ตาเจ้าซื้อเหมามาจากพม่า 700 ชิ้น ในราคาประมาณผืนละ 70 บาท

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วัตถุสะสม

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ช่วยกันดูแลจัดการทุกส่วน จัดระเบียบวัตถุ ทำความสะอาด เปิด-ปิดอาคาร

-ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ④ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ⑤ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

-สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 30,000 คน (วันละประมาณ 80 คน)

-การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

-การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

-ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ

- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือประมง
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- เครื่องดนตรี
- เครื่องแก้ว
- เครื่องประดับ
- เครื่องโลหะ
- เครื่องจักสาน
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- หนังสือ
- ภาพถ่าย
- อาวุธ
- นาฬิกา
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)
- ของสะสม

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

รัชชางเขน

ประเทศไทยสมัยรัชกาลที่ 5-6

ก่อนจะเปลี่ยนไปใช้ธงไตรรงค์ในรัชกาลที่ 7

พบในอาคารทศุโทรมหลังนี้

ก่อนปรับเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
วัด และชุมชน

- การทำทะเบียนวัดสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ ชุมชนวัดเกต และศาสนสถานของหลากหลายชนชาติ ได้แก่ จีน คริสต์ พราหมณ์ ฮินดู ชิกข์

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ด้านบุคลากรประจำพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากคุณเบน อายุมากแล้ว การเป็นอาสาสมัครดูแลงานพิพิธภัณฑ์วัดเกตนี้ ไม่สามารถอยู่ได้ต่อเนื่องตลอดทั้งวัน ท่านต้องเดินไปมาระหว่างบ้านกับวัด ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กัน ทำทุกอย่างเป็นตัวหลักด้วยตัวเอง เช่น การนำชม การจัดวัตถุจัดแสดง หรือการบันทึกประวัติที่มาวัตถุ ท่านก็ใช้จำ ไม่ได้จดลงสมุดทะเบียน ดังนั้น จึงขาดผู้ที่มาช่วยจัดการทำเอกสาร ป้ายบรรยายวัตถุ สืบทอดเรียนรู้จากท่าน

บันทึกข้อมูล 8 พฤศจิกายน 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

The Arts and Culture Center

ข้างอาคารวิทยาศาสตร์ ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0-5335-7466

โทรสาร 0-5335-7466

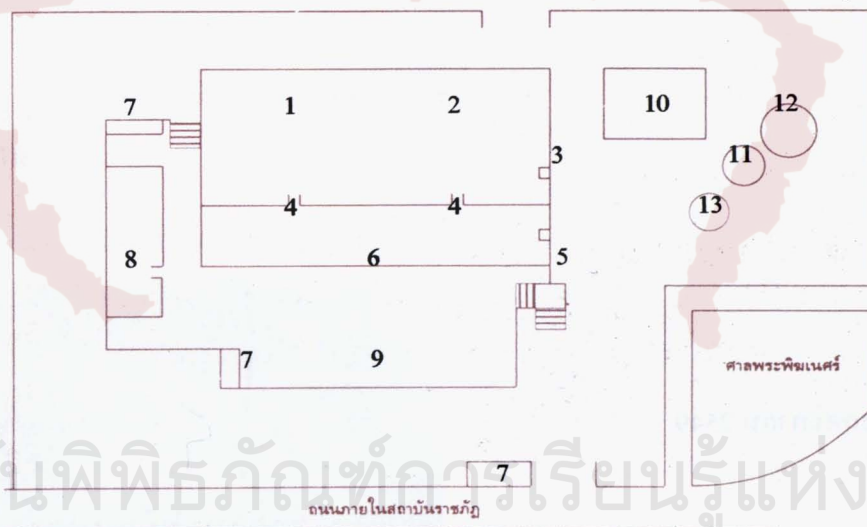
E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

1 ห้องแสดงดนตรี

2 ห้องนอน

3 ห้องบูชาบรรพบุรุษ

4 ห้าชน

5 หิ้งบูชาพระ

6 เติ่น

7 ร้านน้ำ

8 เรือนไฟ

9 ชานเรือน

10 หอกลอง

11 บ่อน้ำ

12 ดันมะขามพระราชทาน

ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

สยามบรมราชกุมารี

13 หลอดข้าว (ขี้ข้าว)

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าศูนย์ฯ ติดกับถนนภายในมหาวิทยาลัย เชื่อมอาคารวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 2 ภายในรั้วบริเวณ ตกแต่งสวนหย่อมตามทางเดินตลอดทาง

ภาพที่ 3 หอถาวร และหอกลอง ใช้เก็บของชั่วคราว รอจัดแสดงหลังสร้างอาคารใหม่เสร็จ

ภาพที่ 4 ห้องนวดเดิม ปัจจุบัน ปรับใช้เป็นสำนักงานชั่วคราว

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

นางสาวปนัดดา โตคำนุช (หน้อย)

นักวิชาการบริหารงานทั่วไป

ดร.สุธีร์ นนทภา

รองผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม

รับผิดชอบงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 9:00 -16:00 น. ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

สำนักศิลปวัฒนธรรมก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2510 ในสมัย อ.บุญจันทร์ วงศ์รักมิตร เป็นอธิการ ะยะแรก เรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นบรรจิวชิชาคิชาวบ้านไว้ในหลักสูตรสำหรับนักศึกษาเอกภาษาไทย จัดนิทรรศการในห้องลายสือไทของภาควิชาภาษาไทย ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น คคชนวิทยา

15 มิ.ย. 2521 จัดตั้งศูนย์คคชนวิทยาล้านนาไทยขึ้นแทน และมีการจัดแสดงในลักษณะที่เรียกว่า ศูนย์ส่งเสริมและศึกษาวัฒนธรรมล้านนาไทย

10 ม.ค. 2523 นายอร่าม เอี่ยมอรุณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธานในพิธีเปิดศูนย์ฯ ได้มีการจัดตั้งเป็นสำนักงานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ในปีถัดมา สมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

15 ก.ค. 2525 ได้ย้ายสถานที่จากชั้น 4 สำนักหอสมุดมาอยู่ที่อาคารหอพักชาย 1 (อาคาร 18) ถึงปัจจุบัน 1 พ.ย. ปีเดียวกัน เริ่มเปิดบริการให้ประชาชนเข้าชมเฉพาะวันพฤหัสบดีและวันเสาร์ ปัจจุบันเปิดให้เข้าชมทุกวันในเวลาราชการ เว้นวันนักขัตฤกษ์

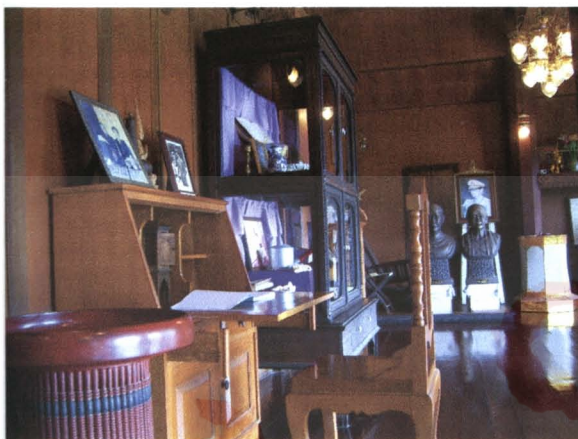
27 ก.ย. 2542 กระทรวงศึกษาธิการประกาศการแบ่งส่วนราชการในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จากศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นสำนักศิลปวัฒนธรรม จากกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 จึงได้มีประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 122 ตอนที่ 20 ก ลงวันที่ 8 มีนาคม 2548 กำหนดให้สำนักศิลปวัฒนธรรมเปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม

ปัจจุบันมีการปรับปรุงอาคารด้วยการรื้อทิ้ง และกำลังก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ ขึ้นใหม่แทนที่เดิม นิทรรศการ วัตถุ ที่เคยใช้จัดแสดงทั้งหมดจึงย้ายมารวบรวมไว้ที่ชั้นล่างของเรือนอนุสารสุนทร หอกลอง และหลองข้าว จึงได้ข้อมูลด้านการจัดแสดงเฉพาะชั้นบนเรือนอนุสารสุนทร ซึ่งจัดแสดงห้องดนตรีเท่านั้น

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

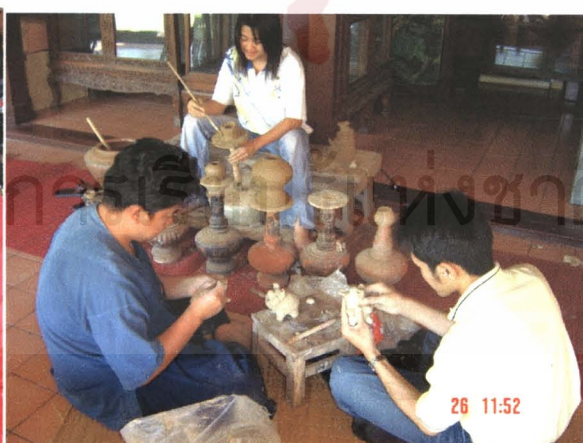
- วิถีชีวิต คนเมืองล้านนา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

· นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- ผูกข้อมือนักศึกษาปี 1
- แลงข่าวโครงการวัฒนธรรมสัญจร
- จัดการฝึกอบรม การนวดสมุนไพรแบบใช้ลูกประคบ
- ร่วมประชุมและร่วมการสัมมนาในหัวข้องานด้านวัฒนธรรมต่างๆ
- การอบรมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนา หลักสูตรระยะสั้น เช่น การทำโคมล้านนา ทำเครื่องปั้นดินเผา นวดแผนไทย งานใบตอง เป็นต้น

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 3 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
 ดร.สุธีร์ นนทภา รองผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม รับผิดชอบงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
 นางสาวปณิดา โตคำนุช นักวิชาการบริหารงานทั่วไป
 และ แม่บ้าน ทำความสะอาด

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ② นักวิชาการ/นักวิจัย
- ③ บุคคลทั่วไป
- ④ นักท่องเที่ยวในประเทศไทย
- ⑤ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 200 คน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาฝรั่งเศส
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา และ Website

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องดนตรี
- โบราณวัตถุ
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือประมง
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องเงิน
- ภาพถ่าย

(ปัจจุบัน จัดแสดงเพียงแค่เครื่องดนตรีเรื่องเดียว ส่วนอื่นเก็บอยู่ รอนำไปจัดแสดงใหม่หลังจากสร้างอาคารศูนย์ฯ ใหม่เสร็จ)

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน และวัด

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี ปัจจุบันกำลังก่อสร้างอาคารศูนย์วัฒนธรรม จึงใช้เรือนอนุสารสุนทร ซึ่งเป็นเรือนล้านนา จัดแสดงวิถีชีวิตการใช้เรือนล้านนา และจัดแสดงเครื่องดนตรี เพียงเรือนเดียว ส่วนพื้นที่ว่างชั้นล่างของเรือน หอกลอง และหอนางข้าว ก็ใช้เก็บของที่ร่อนนำไปจัดแสดง แม้แต่ห้องนวดแผนโบราณแต่เดิม ก็ถูกปรับใช้เป็นสำนักงานชั่วคราว

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

วัดโลกโมฬี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

ประวัติความเป็นมาเรือนอนุสารสุนทร

บริจาคโดยทนายทหลวงอนุสารสุนทร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นเรือนอนุสรณ์ เนื่องในวาระครบรอบวันเกิด 125 ปี และเพื่อให้เป็นเรือนคู่แฝดกับเรือนคำเที่ยง ซึ่งตั้งอยู่ ณ สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ กรุงเทพฯ อันเป็นเรือนอนุสรณ์แด่นางคำเที่ยง ภริยาของหลวงอนุสารสุนทร และเป็นบรรพชนของตระกูลชุติมา-นิมมานเหมินท์

เรือนหลังนี้เป็นเรือนที่สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ นำมาจัดแสดงเครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนา วางเสาเอกเรือนเมื่อปี 2534 สร้างเสร็จเมื่อปี 2535 และจัดพิธีเปิดเมื่อ 3 มิ.ย. 2537

บันทึกข้อมูล 28 สิงหาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

Chiang Mai City Arts and Culture Centre

หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 0-5321-7793, 0-5321-9833, 0-5325-9381

โทรสาร 0-5321-9833

E-mail: -

Web site: www.chiangmaicitymuseum.org

แผนที่แสดงที่ตั้ง

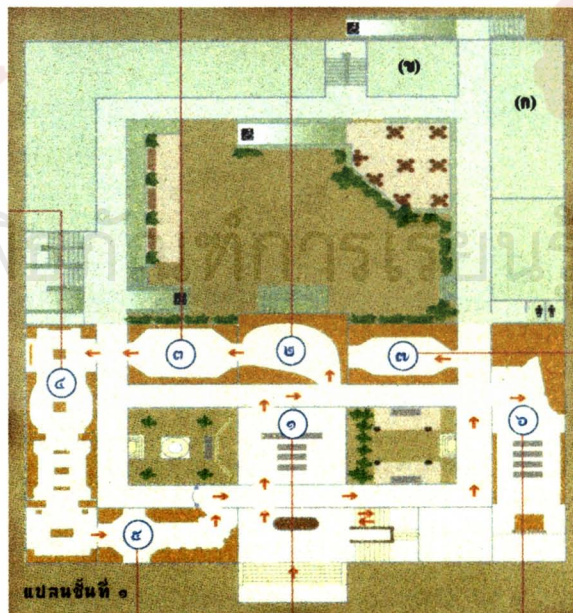

แผนผังอาคารจัดแสดง

แต่ละหัวข้อเรื่องแบ่งจัดเป็นห้องๆ ทั้งหมด 15 หัวเรื่อง

ชั้นล่าง 7 หัวเรื่อง และส่วนของสำนักงาน (ก) ร้านกาแฟ (ข)

ชั้นบน 8 หัวเรื่อง และมีห้องภูมิปัญญา (ค) จัดกิจกรรมหมุนเวียน ห้องสมุด (ง) ห้องจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (จ) และห้องจัดนิทรรศการหมุนเวียน (ฉ)

- 135 -

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ด้านหน้าอาคารติดลานอนุสาวรีย์สามกษัตริย์

ภาพที่ 2 ด้านข้างอาคารฝั่งทิศใต้มีเจดีย์โบราณสถานร้าง วัดเสด็จเมือง ภายในเขตรั้ว

ภาพที่ 3 ลานกลางแจ้งกลางบริเวณที่มีอาคารล้อมรอบ สามารถมองจากด้านอาคารได้โดยรอบ

ภาพที่ 4 ลานกลางแจ้งกลางบริเวณที่มีอาคารล้อมรอบ สามารถมองจากด้านอาคารได้โดยรอบ

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

นางสุวารี วงศ์กองแก้ว

จนท.วิเคราะห์ 7 ว.

(หัวหน้ากลุ่มงาน)

เป็นหน่วยงานในสังกัด เทศบาลนครเชียงใหม่

- วันเวลาเปิดทำการ

วันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 8:30-17:00 น.

ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดทำการวันจันทร์

- การเก็บค่าเข้าชม

• ค่าเข้าชม

ชาวไทย เด็ก 10 บาท/ผู้ใหญ่ 20 บาท

ชาวต่างชาติ เด็ก 40 บาท/ผู้ใหญ่ 90 บาท

• ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมเป็นพิเศษกรณี คนพิการ เด็กด้อยโอกาส คนชรา

• จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 10 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ประวัติอาคาร

หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ เป็นอาคารเก่าแก่ สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2467 เคยใช้เป็นหอคำ ศาลาว่าการรัฐบาลมณฑลพายัพ และศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

อาคารหลังนี้ตั้งอยู่บริเวณสะดือเมือง (ใจกลางเมือง) ซึ่งในอดีตเคยเป็นที่ตั้งของเสาอินทขิล (เสาหลักเมือง) ก่อนที่จะย้ายไปไว้ที่วัดเจดีย์หลวง เดิมเป็นมรดกตกทอดกันมาตั้งแต่สมัยเจ้ากาวิโลรสสุริยวงศ์ ถึงเจ้าเทพไกรสรพระริดา ซึ่งเสกสมรสกับเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ คนที่ 7 ผู้ใช้หอคำซึ่งอยู่ในบริเวณคุ้มกลางเวียงเป็นศูนย์กลางการบริหารนครเชียงใหม่ เมื่อเจ้าอินทวิชยานนท์ถึงแก่พิราลัย จึงตกเป็นของเจ้าดารารัศมี พระริดา ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูปการปกครองตามระบบเทศบาล เจ้าดารารัศมีจึงให้ใช้คุ้มกลางเวียงแห่งนี้เป็น “ศาลาเทศบาล”

ต่อมาเมื่อจังหวัดเชียงใหม่ได้เริ่มใช้ศาลากลางหลังใหม่ บนถนนโชดนาเป็นศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ และได้ย้ายหน่วยงานออกหมดในปี พ.ศ. 2539 อาคารนี้จึงถูกทิ้งร้างไว้ไม่ได้ใช้งาน จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. 2540 เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ขอปรับปรุงอาคารเพื่อใช้เป็นหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และได้รับรางวัลอาคารอนุรักษ์ดีเด่นประจำปี 2542 ประเภทที่ทำการอาคารสาธารณะจากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ประวัติการก่อตั้งหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าความเป็นเมืองประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม แต่ที่ผ่านมา เมืองเชียงใหม่ยังขาดแหล่งศูนย์กลางที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่อย่างครบถ้วน

ดังนั้น จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับนักวิชาการ องค์กรภาคเอกชน และประชาชนชาวเชียงใหม่ จึงได้มีความประสงค์ที่จะจัดตั้งหอศิลปวัฒนธรรมขึ้นเพื่อให้เป็นสถานที่ศูนย์กลาง

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ ให้ผู้สนใจได้มีโอกาสเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ของเมืองเชียงใหม่ได้อย่างถูกต้อง ที่สำคัญคือ เพื่อให้คนในท้องถิ่น ได้เรียนรู้ ความสำคัญ รู้จักวิถีชีวิตของตนเอง รู้ถึงคุณค่าของประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของบ้านเมือง ประเพณี และ ศิลปวัฒนธรรม อันจะสร้างความภาคภูมิใจและจิตสำนึกในการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีของเมืองเชียงใหม่

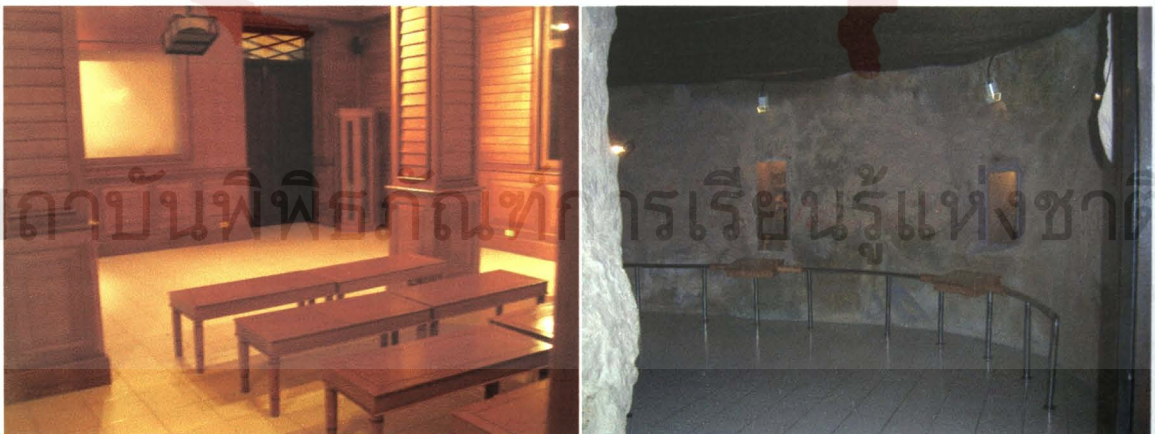
เทศบาลนครเชียงใหม่ ได้ขอใช้อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่หลังเดิม เพื่อปรับปรุงเป็น หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ การดำเนินการได้เริ่มต้นตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2533 - 2534 โดยเทศบาล นครเชียงใหม่ ได้พยายามรวบรวมแนวคิดเพื่อจัดทำโครงการหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่และได้รับการ สนับสนุนจากจังหวัดเชียงใหม่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดทำเป็นโครงการภายใต้แผนเงินกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว OECF ระยะที่ 2

นอกจากนั้นแล้ว จังหวัดเชียงใหม่ยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ และพัฒนากลุ่มโบราณสถานวัดสะดือเมือง ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจากหลายหน่วยงานด้วยกัน ทั้ง นักวิชาการ นักประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ล้านนา และผู้ทรงคุณวุฒิของเมืองเชียงใหม่ จะได้นำเสนอแนวความคิด เกี่ยวกับการปรับปรุงอาคารศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่หลังเดิม ให้เป็น หอศิลปวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวประวัติบุคคล เจ้าหลวงผู้ครองนครเชียงใหม่
- ประวัติและวิวัฒนาการ การสร้างบ้านเมืองในสมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน
- วิถีชีวิต การดำเนินชีวิตของคนล้านนาสมัยก่อน
- กลุ่มชนเผ่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง
- วัฒนธรรมและประเพณี การนับถือศาสนา อาหาร การแต่งกาย ภาษา ของชาวล้านนา
- ภูมิปัญญา การเกษตร

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● นิทรรศการหมุนเวียน

- ตุลาคม 2547 – กันยายน 2548 ได้แก่

The Memory of difference, ศิลปะเพื่อการพัฒนาเด็ก, หอคำนั้แก้ว มณีแห่งแสงนครา, แผ่นดิน ภูเขา แม่น้ำ ทะเล และท้องฟ้า, โครงการศิลปะเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ, นิทรรศการวันคุ้มครองโลก, One By One, อนุรักษ์การสร้างสรรค์ พัฒนา ศิลปวัฒนธรรมล้านนา, 100 ปี ยุพราช, 9 ปีผู้แสงแห่งศรัทธา

- ตุลาคม 2548 – กันยายน 2549 ได้แก่

การแสดงผลงานประติมากรรมขนาดเล็ก, นิเวศวัฒนธรรมไตรภาค, ชีเป้ง, วัดปงสนุก, นิเวศวัฒนธรรมไตรภาค (ภาคเหนือ), แสดงผลงานนักศึกษาสาขาสงครามแบบสิงทอ, แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมล้านนา-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 2, ศิลปะเพื่อการพัฒนาสุขภาพ, ศิลปวัฒนธรรม เมืองเชียงใหม่, Young Thai Artist Award 2006, เชียงใหม่ได้รับพระบรมม 60 ปี แห่งการครองราชย์, วิถีวิถี มรรคาแห่งวัฒนธรรม

● ห้องภูมิปัญญา (จัดกิจกรรมหมุนเวียน มีการประชาสัมพันธ์ กำหนดระยะเวลาในการจัดที่แน่นอนตาม กำหนดการ)

- ตุลาคม 2547 – กันยายน 2548 ได้แก่

สอนเพื่อนรำพื้นเมือง, สอนทำบายศรีและการทำกระทง, สอนการทอผ้าพื้นเมือง, สอนดนตรีพื้นเมือง, สอนทำของทีระลิกจากกระดาษสา, ละครห่น 5 ชาติ, สอนตัดตุง ทำโคม, สอนแกะสลักไม้, สอนทำเครื่องเงิน, สอนวาดรูปจิตรกรรมล้านนา, สอนคุณโลหะ, สอนเขียนภาพบนร่มและพัด

- ตุลาคม 2548 – มิถุนายน 2549 ได้แก่

สอนฟ้อนรำพื้นเมือง, สอนทำกระทงและทำบายศรี, สาธิตการทำผ้าทอแบบล้านนา, สาธิตการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา, สอนคุณโลหะ, สาธิตการทอดผ้ายกดอกลำพูน, สอนทำเครื่องเงิน, การแพทย์แผนไทย

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 21 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. งานบริหารทั่วไป

เจ้าหน้าที่ต้อนรับเข้าชมและประชาสัมพันธ์, ดือนรับทั่วไปและให้คำอธิบายต่อผู้เข้าชม, ด้านงานธุรการ, ดูแลความเรียบร้อยทั่วไปของอาคาร และนิทรรศการ, รักษาความสะอาด และคนขับรถ

2. งานภูมิสถาปัตย์ (สถาปนิก) เจ้าหน้าที่ด้านงานศิลป์

3. งานเทคนิคและสารสนเทศ

เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์, เจ้าหน้าที่ซ่อมแซมระบบไฟฟ้า และงานช่างอื่นๆ เบื้องต้น

4. งานส่งเสริมการพัฒนา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

① บุคคลทั่วไป

② นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

③ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

④ นักท่องเที่ยวในประเทศ

⑤ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

⑥ นักวิชาการ/ นักวิจัย

⑦ ศิลปิน

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

2545 (เริ่มเปิด 10 เมษายน 45) 22,435 คน

2546 72,115 คน

2547 65,001 คน

2548 56,760 คน

2549 (มกราคม-สิงหาคม) 53,610 คน

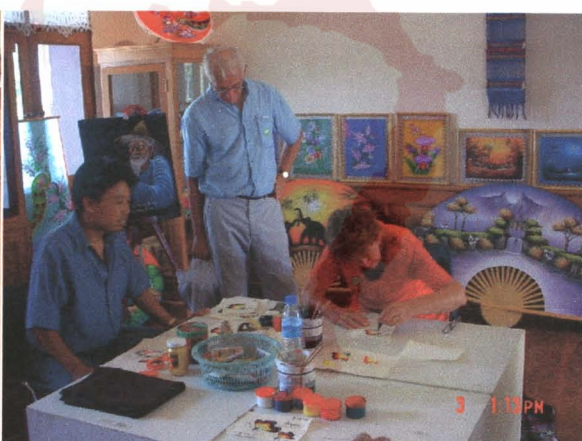
- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

• มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

• ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

- ลานจอดรถ

- การอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ

มีทางเดินพิเศษสำหรับผู้พิการ

- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

จำหน่ายสินค้าประเภท ของพื้นเมือง ของฝาก ของที่ระลึก

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ (แจก) แผ่นพับไทย และอังกฤษ
- หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ (ให้ยืม) มี 6 ภาษา ไทย อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส จีน และญี่ปุ่น

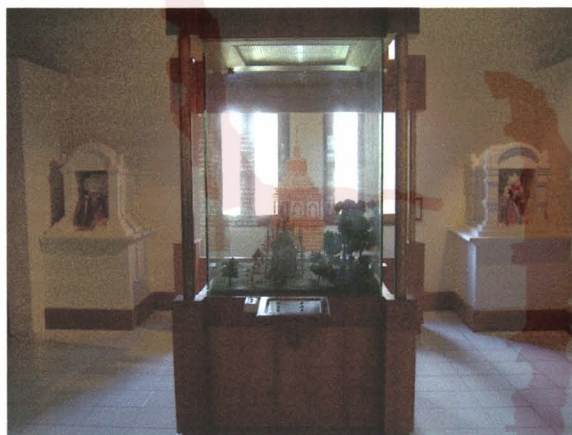
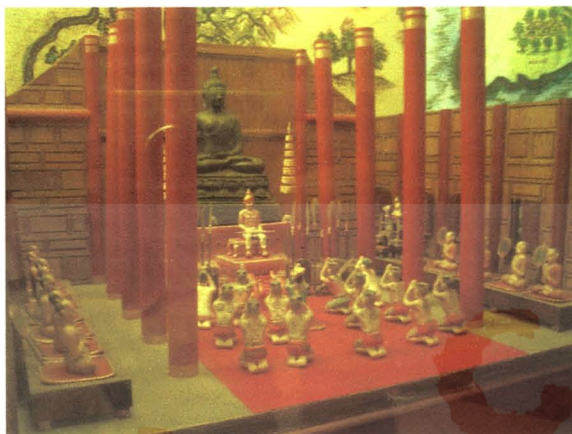

- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ (จำหน่าย) หนังสือประวัติศาสตร์ล้านนา ภาษาไทย และอังกฤษ
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้
หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website, สื่อบุคคล

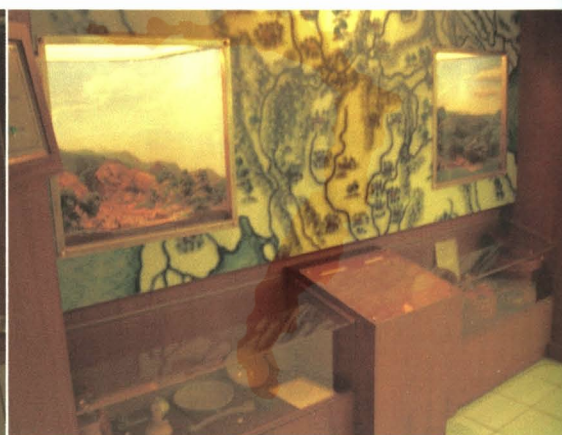
- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- สิ่งของจำลอง / ทำเทียม ส่วนมากเป็น Model ประกอบแต่ละหัวข้อนิทรรศการ

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

- โบราณวัตถุ มีเพียงส่วนน้อยที่ประกอบการจัดแสดง ได้แก่ ส่วนประกอบอาคารหลังเดิม ก่อนการบูรณะ เช่น ลูกบิด กลอนประตู และเครื่องถ้วยจานวนหนึ่งที่ได้จากการบริจาค

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)
ไม่มีการคัดเลือกขึ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้างสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน, องค์กรเอกชน

- องค์การต่างประเทศ ได้แก่ สถานกงสุลใหญ่อเมริกาเชียงใหม่

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี (ห้องคลังที่มี เป็นห้องเก็บของ จำพวกวัสดุสำนักงาน ไม่มีห้องที่ใช้เก็บวัตถุจัดแสดง เนื่องจากโบราณวัตถุในครอบครองมีจำนวนไม่มาก นำไปจัดแสดงทุกชิ้น และไม่มีนโยบายในการเก็บรวบรวมวัตถุเพื่อการจัดแสดง จึงไม่มีห้องคลังเพื่อการเก็บสะสมวัตถุ)

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

มี พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① การบริหารจัดการ

หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ปัญหาหลายๆ ด้าน จึงเกิดจากการที่หัวหน้างานสูงสุดที่นี่ไม่มีอำนาจตัดสินใจในทุกเรื่อง ต้องส่งเรื่องไปทางเทศบาลก่อน แล้วจึงดำเนินการนั้นๆ ได้ หลังจากได้รับหนังสืออนุญาตมาจากต้นสังกัด เป็นผลให้การดำเนินงานล่าช้า เช่น การขออนุญาตเข้าสำรวจของข้อมูลที่หอศิลป์ฯ จากทาง สพร. ต้องขออนุญาตไปทางเทศบาล เพื่อให้ นายกเทศมนตรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นผู้ลงนาม เป็นต้น หรือแม้แต่การขอความอนุเคราะห์พานักเรียน เข้าชมเป็นหมู่คณะ ก็ต้องติดต่อเข้าไปที่เทศบาลทั้งสิ้น

② บุคลากร

จำนวนบุคลากรที่มีถือว่าเป็นจำนวนที่ไม่น้อย แต่เวลามีแขกเข้าเยี่ยมชมจำนวนมากก็ไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานก็ต้องไปช่วยในส่วนต้อนรับเพื่อให้เพียงพอ เป็นการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าไป

③ งบประมาณ

ปัญหาสืบเนื่องจากการบริหารจัดการ คือ เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัด ที่ต้องรอเทศบาลนครเชียงใหม่จัดสรรงบประมาณให้ ไม่ใช่องค์กรอิสระที่สามารถดำเนินงานโดยจัดสรรงบประมาณรองรับ กิจกรรมแต่ละอย่างได้โดยสะดวก

บันทึกข้อมูล 20 กันยายน 2549

หอเกียรติยศบูรพาวิทยาลัย (ตึกยุพราช)

โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ถนนพระปกเกล้า อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

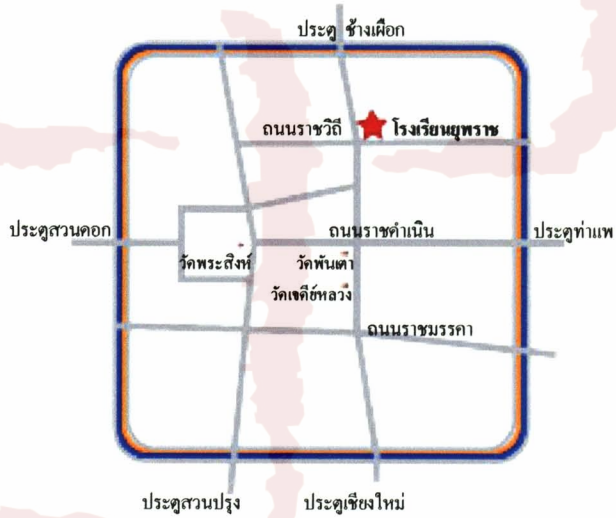
โทรศัพท 0-5341-8674-5 กด 108

โทรสาร 0-5341-8674-5 กด 111

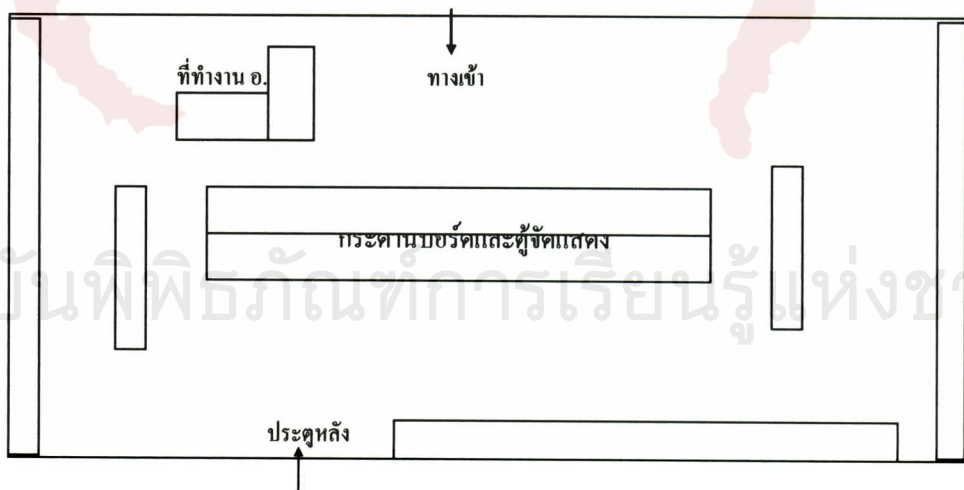
E-mail: malasam31@hotmail.com

Web site: www.yupparaj.ac.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพซ้าย ตึกยุทธราช หันหน้าอาคารเข้าหาสนามกีฬาและเสาธง
ภาพขวา ด้านหน้าทางเข้าภายในอาคารชั้นล่าง

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.แสวง มาละแฉม หัวหน้างานศูนย์วัฒนธรรม

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30 -16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายกรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะล่วงหน้า 3-5 วัน (ในกรณีขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ)

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ตึกยุพราชก่อสร้างเมื่อปี 2458 โดยเงินบริจาคของเจ้านายฝ่ายเหนือ ข้าหลวงมณฑลพายัพ ข้าราชการ และราษฎร เป็นอาคารทรงตะวันตกประยุกต์ มีการบูรณะ ซ่อมแซม และปรับปรุงหลายครั้ง เมื่อปี 2546 ทางโรงเรียนได้บูรณะปรับปรุงครั้งใหญ่ เพื่อเฉลิมฉลองในวาระที่ครบรอบ 100 ปีของการได้รับพระราชทานนาม “ยุพราชวิทยาลัย” จากสมเด็จพระยุพราช (รัชกาลที่ 6) เมื่อเดือนธันวาคม 2448

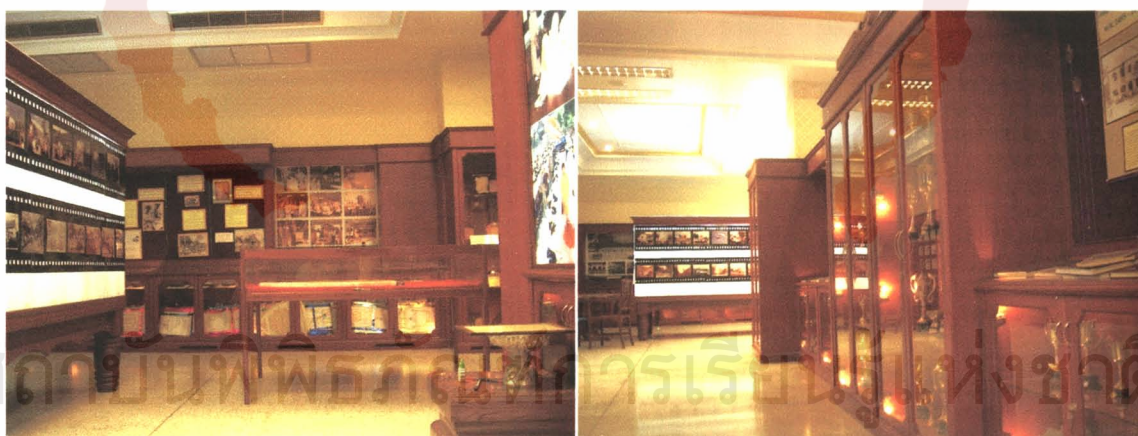
การบูรณะครั้งนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อให้เป็นหอเกียรติยศ (Hall of Fame) วัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานครบรอบ 100 ปี ของการได้รับพระราชทานนาม “ยุพราชวิทยาลัย”
2. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม
3. เพื่อจัดแสดงผลสัมฤทธิ์ ความภาคภูมิใจของโรงเรียนในด้านการจัดการศึกษาและกิจกรรมอื่นๆ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคล รัชกาลที่ 6, เจ้าฟ้าเพชรรัตนฯ, เจ้าหลวงเชียงใหม่, เจ้านาย, ศิษย์เก่าดีเด่น, ผู้บริหาร และครูใหญ่ของโรงเรียน (2492-2549)
- ผลงานศิลปะ หุ่นวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์
- ถ้วยและโลรางวัลตั้งแต่สมัยเป็นโรงเรียนตัวอย่าง ประจํามณฑลพายัพ และเอกสารชั้นต้น อายุราว 80 ปีขึ้นไป (สมุดจดหมายเหตुरายวัน)

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- ประวัติศาสตร์แห่งเกียรติยศและศักดิ์ศรี 100 ปีจุฬาราชวิทยาลัย
- โรงเรียนจุฬาราชใน 1 ศตวรรษ
- ประวัติการจัดการด้านการศึกษาในมณฑลพายัพ
- ภาพเก่าเล่าประวัติศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย
- กิจกรรมลูกเสือในมณฑลพายัพ

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- ครู 4 คน มีหน้าที่กำหนดแผนงานและปฏิทินประจำปี, นำชม, บรรยาย
- นักเรียน 45-50 คน ช่วยนำชมและบรรยายให้แก่ผู้เข้าชม
- นักการภารโรง ทำความสะอาด เช็ดถู

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ② อื่นๆ ....ผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่านักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ บุคคลทั่วไป
- ④ นักวิชาการ/นักวิจัย
- ⑤ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน ไม่ได้ทำการบันทึกไว้ เนื่องจากใช้เป็นห้องเรียนด้วย ชั่วโมงว่างเด็กนักเรียนก็จะเข้ามานั่งทำการบ้าน อ่านหนังสือ

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน และภาษาฝรั่งเศส

- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้
หนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, จดหมายข่าว, และ website

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องทองเครื่องเงิน
- ภาพถ่าย
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)
- ถ้วยและโล่รางวัล ปากกา เครื่องพิมพ์ดีด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์
ไม่มี

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

ข้อมูลตอนที่แจ้งให้ทาง สพร. ทราบ ตัวศูนย์ฯ คือ เอือนแก้ว ซึ่งปัจจุบัน อ.แสวง ได้ย้ายที่ทำการมาประจำที่ตึกยุทธราช ทางเอือนแก้วไม่มีผู้ดูแลจึงปิดไว้ ซึ่งในขณะนี้ อ.แสวง และคณะ กำลังพยายามทำโครงการเสนอผู้อำนวยการคนใหม่ ให้เปิดอีกครั้ง เนื่องจากตัวอาคารเป็นเรือนไม้โบราณล้านนา มีการจัดห้องจัดแสดงไว้อยู่แล้วในด้านสมุนไพรไทย อาคารหันหลังให้โรงเรียน แต่หันหน้าเข้าสู่ถนน อาจมีการจัดขายอาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจาก เอือนแก้ว อยู่ใกล้กับอาคารเรียนวิชาคหกรรม อีกทั้งอ.แสวง ยังมีโครงการให้วิชาดนตรีพื้นเมืองย้ายมาเรียนที่นี่ เป็นการสร้างบรรยากาศให้ตัวเรือนประกอบไปกับการเข้าชมการจัดแสดงนิทรรศการในอาคารด้วย

เนื่องจากผู้อำนวยการ เพิ่งจะมารับหน้าที่ได้ไม่นาน ยังมีงานค้างเร่งด่วน ที่ท่านต้องสะสาง จึงทำให้โครงการของ อ.แสวง ยังไม่ได้นำเสนอ เพียงแต่เป็นการรวบรวมข้อมูลทำโครงการเสนอเท่านั้น

ด้านหน้าอาคารติดถนน

ด้านข้างอาคารติดถนนโค้งในบริเวณโรงเรียน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดแสดงในตัวอาคาร

ด้านหลังอาคารติดอาคารเรียนในบริเวณโรงเรียน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประวัติความเป็นมาของเรือนแก้ว

เรือนแก้ว หรือ เอือนแก้ว เป็นเรือน 2 ชั้น ทรงไทยประยุกต์ ได้ทุนโล่ง เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนเมษายน 2532 แล้วเสร็จในเดือนกันยายน 2534 โดยโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย (นายสมชาย พจน์เจริญกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน) และสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ร่วมกันสร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงอาคารไม้หลังเก่าของโรงเรียนที่ทางราชการจำเป็นต้องรื้อถอน เช่น เรือนเพชร โรงพลศึกษาหลังเก่า

บ้านพักในบริเวณโรงเรียน โดยได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน ผู้มีจิตศรัทธา บริษัทห้างร้าน และชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน เป็นเงินทั้งสิ้น 424,0075.50 บาท โรงเรียนได้ทำพิธี “ขึ้นเสื่อนใหม่” เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2544 ซึ่งวันนี้เมื่อ 85 ปีที่แล้วเป็นวันเปิดป้ายชื่อโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย เมื่อ 2449 โดยมีเจ้าอินทวโรรสสุริยวงษ์ เจ้าเมืองเชียงใหม่ลำดับที่ 8 เป็นประธานในพิธีเปิด

เมื่อสร้างเสร็จ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ให้เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติงานด้านวิชาชีพต่างๆ ของนักเรียน เพื่อหารายได้ระหว่างเรียน และใช้เป็นที่จัดแสดงสิ่งของที่มีผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และชุมชนท้องถิ่น บริจาค เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

เมื่อบูรณะตึกยุพราชเสร็จ จึงมีการย้ายวัตถุจัดแสดงไปรวมศูนย์ที่นั่น รวมทั้ง อ.แสง ผู้ดูแลประจำ ที่นี้ ก็ย้ายไปประจำอยู่ที่ตึกยุพราชด้วย

บันทึกข้อมูล 18 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพ

Doisuthep Museum

9 หมู่ 9 ถนนศรีวิชัย ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

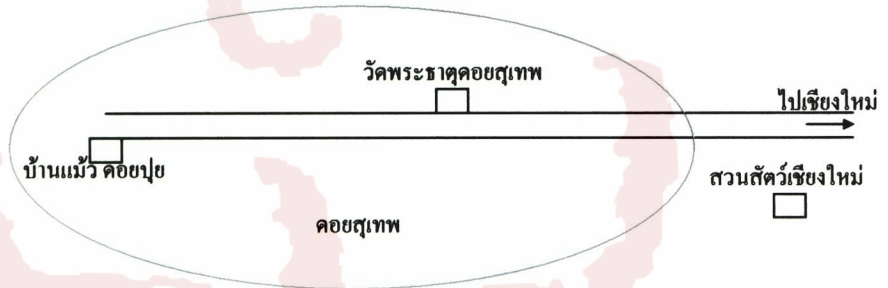
โทรศัพท์ 0-5329-5003

โทรสาร 0-5329-5014

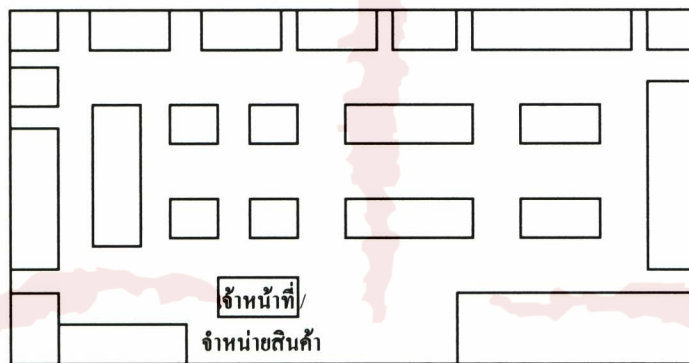
E-mail: -

Web site: www.doisuthep.com

แผนที่แสดงที่ตั้ง

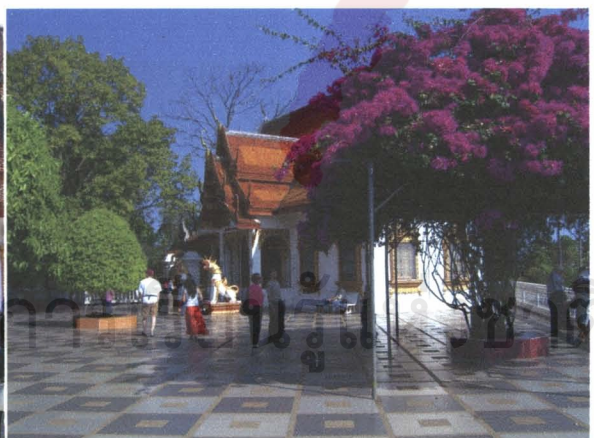

แผนผังอาคารจัดแสดง

ทางเข้า

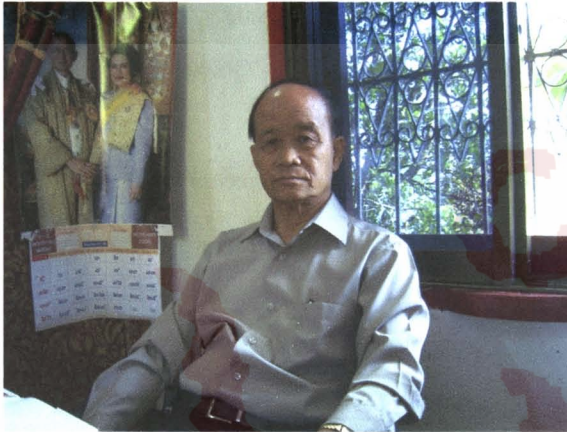
ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพซ้าย ทางเข้าอาคารพิพิธภัณฑ์ อยู่บนลานรอบองค์พระธาตุนวามด้านหลัง ตรงข้ามกับทางขึ้นจากบันไดนาค

ภาพขวา ด้านข้างอาคารพิพิธภัณฑ์ จากจุดชมวิวมืองเชียงใหม่ ของวัดพระธาตุคอกยสุเทพ

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ศึกษาธิการบุญธรรม

เลขานุการมูลนิธิ / วิทยากร ด้านวิชาการ

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 9:00-17:00 น. เว้นวันเทศกาลที่มีคนจำนวนมากจะปิดประมาณ 23.00 น.

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุคอกยสุเทพตั้งขึ้นมานานกว่า 30 ปี เก็บวัตถุสะสมของวัดมานาน จนกระทั่งปี 2545 มีการประสานงานกับทางกรมศิลปากร เจ้าหน้าที่จากพิพิธภัณฑ์มาช่วยจัดคัดแยกวัตถุ และจัดแสดงเป็นตู้ตามหลักวิชาการจนเป็นพิพิธภัณฑ์เต็มรูปแบบ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วัตถุสะสม

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- เปิด-ปิดอาคาร ดูแลพิพิธภัณฑ์ และจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (ผู้หญิง)
- ศึกษาธิการบุญธรรม ดูแลจัดการด้านงานวิชาการ ทำโครงการ ประสานงานกับทางวัด

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ③ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ④ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ⑤ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 400,000 คน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม ไม่มี

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา

สวนสัตว์เชียงใหม่

CHIANGMAI ZOO

เลขที่ 100 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

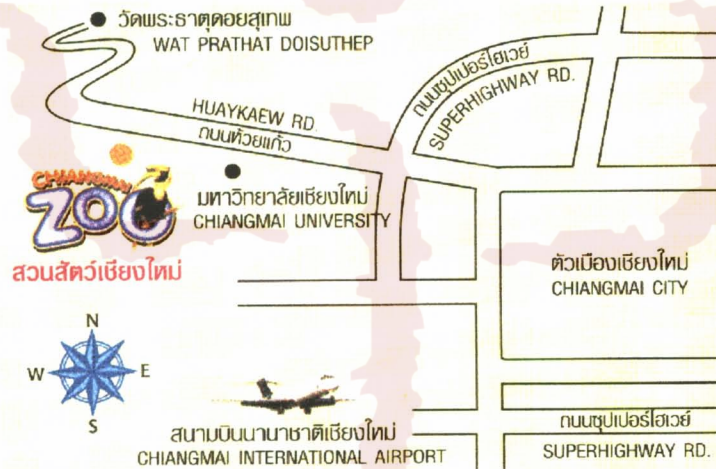
โทรศัพท์ 0-5335-8116, 0-5322-1179

โทรสาร 0-5322-2283

E-mail: cmzooinfo@sanook.com

Web site: www.chiangmaizoo.com

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

อาคารจัดแสดงกำลังก่อสร้างอยู่ในปัจจุบัน คาดว่าพร้อมใช้งานปีหน้า (2550) เป็นอาคารรวมงานทุกด้าน ชั้นบนเป็นงานอำนวยการ ชั้นล่างใช้จัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์ ซึ่งยังไม่ได้สรุปแนวเรื่องที่จะจัดภายใน รอสร้างอาคารเสร็จแล้ว จะดำเนินการออกแบบเรื่อง และตกแต่งภายในอีกที

- ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนห้วยแก้ว ทางขึ้นดอยสุเทพ

ภาพที่ 2 ป้อมจำหน่ายบัตรบริเวณทางเข้า

ภาพที่ 3 สำนักงานชั่วคราว ติดกับบริเวณก่อสร้างลานจอดรถ และอาคารใหม่

ภาพที่ 4 อาคารอำนวยการเดิม ซึ่งปัจจุบันรื้อถอนแล้ว กำลังสร้างอาคารใหม่แทนที่

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณรสสุคนธ์ จุยก้าววงศ์
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

08-1671-1728

สวนสัตว์เชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในสังกัด
องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 8:00-17:00 น.

ชมหมีแพนด้า เวลา 9:00-17:00 น. และ ชม Twilight Zoo เวลา 18:00-21:00 น.

- การเข้าชม

- มีค่าเข้าชม ดังนี้
เด็ก 10 บาท ผู้ใหญ่ 50 บาท รถยนต์ 50 บาท และรถมอเตอร์ไซด์ 10 บาท
- ชมการแสดงความสามารถของสัตว์ หรือ รถบริการนำชม
เด็ก 10 บาท ผู้ใหญ่ 20 บาท
- ยกเว้น ผู้สูงอายุ อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ชมฟรี
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

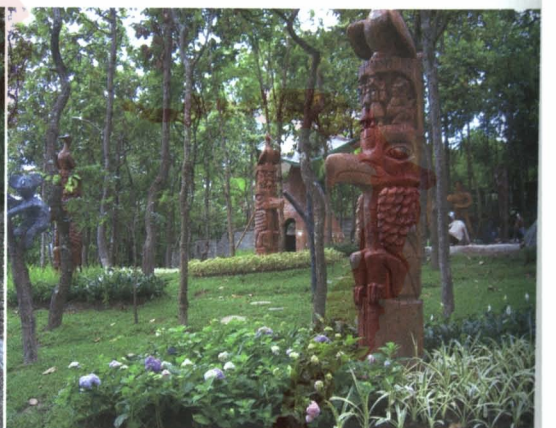
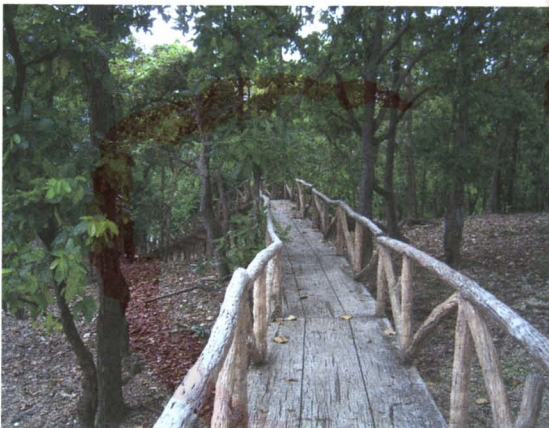
ก่อนจะเป็นสวนสัตว์เชียงใหม่ เริ่มจาก มร.ฮาโรลด์ เมสัน ยังก์ อาสาสมัครชาวอเมริกัน ได้นำสัตว์ป่าหลายชนิด มาเลี้ยงบริเวณบ้านเช่าของคนซึ่งอยู่เชิงดอยสุเทพ คือ บริเวณส่วนหน้าของสวนสัตว์ในปัจจุบัน ต่อมา ในปี พ.ศ. 2498 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จึงมอบโอนสวนสัตว์เชียงใหม่ให้เป็นสาขาหนึ่งขององค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2520 และได้รับอนุมัติจากกรมป่าไม้ให้ใช้สถานที่เพิ่มขึ้นเป็น 531 ไร่ เมื่อปี พ.ศ.2526

ปัจจุบัน สวนสัตว์เชียงใหม่มีสัตว์ป่าในความดูแลประมาณ 7,000 ตัว

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ
- วัฒนธรรมและประเพณี วัดคู่คินชาว (โบราณสถานร้าง)
- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต
- นิทรรศการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สัตว์ป่าชนิดต่างๆที่น่าสนใจ เช่น หมีแพนด้า การพัฒนาสวนสัตว์ในอนาคต

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติประจำปี
- จัดนิทรรศการร่วมกับภาครัฐและเอกชน เช่น งานฤดูหนาวประจำจังหวัด เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ ลอยกระทก ฯลฯ
- กิจกรรมวันสงกรานต์
- กิจกรรมวันเข้าพรรษา
- กิจกรรมวันแม่แห่งชาติประจำปี
- จัดครบรอบ 1 ปีหมีแพนด้ามาไทย

- จัดงาน “ปีติปรีดา แพนด้าคู่ขวัญ”
- กิจกรรมที่จัดทุกปี คือ โครงการนำนักเรียนเข้าเรียนรู้ในสวนสัตว์
- นิทรรศการวันสิ่งแวดล้อม

จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 189 คน ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดังนี้

แผนกบริหารงานทั่วไป   แผนกโยธา   แผนกงานประชาสัมพันธ์   แผนกบำรุงรักษาสัตว์
โครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้าในประเทศไทย

- กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักวิชาการ/ นักวิจัย
- ④ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศไทย

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี 1,418,985 คน

(ข้อมูลปี 2548 แบ่งเป็น ผู้ใหญ่ 731,829 คน / เด็ก 308,542 คน / นักเรียน 354,215 คน / ชาวต่างชาติ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ 24,399 คน)

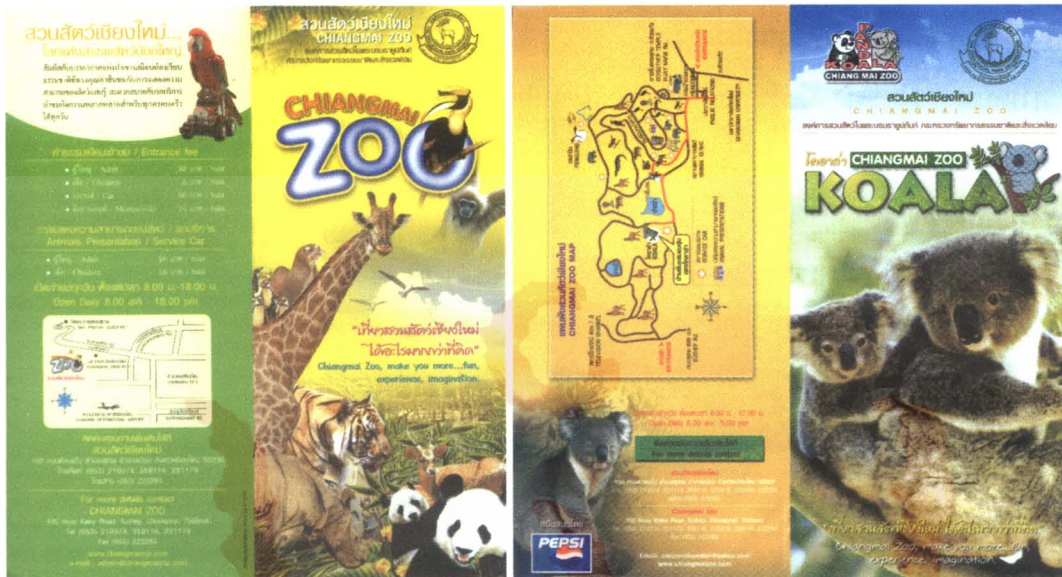
- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- บรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม
- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม
- ลานจอดรถ
- การอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ มีรถเข็น และทางเดินพิเศษ
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ตุ๊กตา ของที่ระลึก เสื้อ หมวก ปากกา สมุด

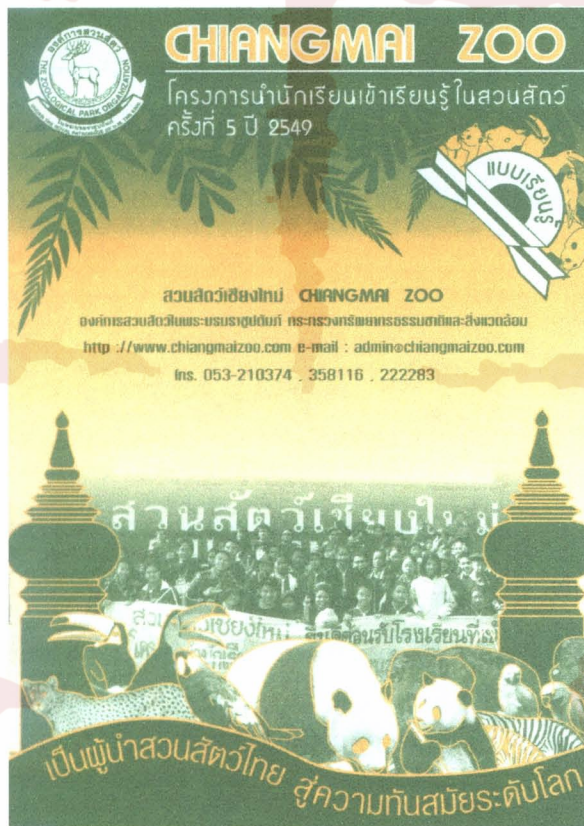

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี แต่มีสมุดกิจกรรม

- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสารนาเที่ยว และโบว์ชัวร์

- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่

หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์รายปักษ์ จดหมายข่าว ป้ายโฆษณา สื่อบุคคล Website และ แผ่น VCD

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- ภาพถ่าย
- สัตว์สตัฟฟ์
- พันธุ์สัตว์ / พืช
- สัตว์แต่ละชนิด มากกว่า 7,000 ตัว

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ขณะนี้ต้องยกให้ หมีแพนด้า และกำลังจะมีโคอาล่าจากประเทศออสเตรเลียมาเพิ่ม

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้างสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน
- องค์กรต่างประเทศ ได้แก่
กงสุลต่างประเทศ, เจ้าหน้าที่หรือองค์กรจากสาธารณรัฐประชาชนจีน (เรื่องหมีแพนด้า)

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด (จำนวนสัตว์ ผู้เข้าชม และสถิติต่างๆ)

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มีบริเวณที่เก็บสัตว์ไว้โดยเฉพาะ นอกจากกันบริเวณส่วนหนึ่งของกรงไว้ แล้วปล่อยออกมาเป็นเวลา เช่น บางตัวไม่ถูกกัน ต้องกักแยกกันไว้ ปล่อยตัวนี้ ต้องเก็บตัวนั้นไว้ เป็นต้น

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

มีห้องรักษาพยาบาลสัตว์

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

มี ศูนย์ธรรมชาติวิทยา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ทางสวนสัตว์มีป่าเขาเอื้ออำนวย สถานที่ร่มรื่น มีศักยภาพในการดำเนินการปรับปรุง พัฒนางาน และ มีเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน แต่ยังขาดองค์ความรู้ในงานพิพิธภัณฑ์ หากได้รับคำแนะนำในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ ให้ความรู้เรื่องการจัดแสดงต่างๆ ย่อมทำให้พิพิธภัณฑ์สวนสัตว์เชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์

ลักษณะการจัดแสดงสัตว์ให้เข้าชมที่นี่ จัดทัศนียภาพได้ดี ดูเหมือนสัตว์กลมกลืนอยู่ในธรรมชาติ ไม่นั่นกรงให้ดูอึดอัด (บางส่วนสามารถเดินเข้าไปชมภายในบริเวณได้ เช่น สวนกวาง สวนนก) มีการให้คำบรรยายเกี่ยวกับสัตว์บนบอร์ดที่ตั้งในบริเวณเดียวกัน และมีการสร้างบรรยากาศแวดล้อมด้วยสัญลักษณ์ของท้องถิ่นสัตว์นั้น เช่น โคอาล่า มีบริเวณแวดล้อมเป็นสวนหย่อมที่ตกแต่งด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ของประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

บันทึกข้อมูล 4 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์วิถีคนเมืองในอดีต

วัดทรายมูล เลขที่ 1 หมู่ 7 ตำบลทรายมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130

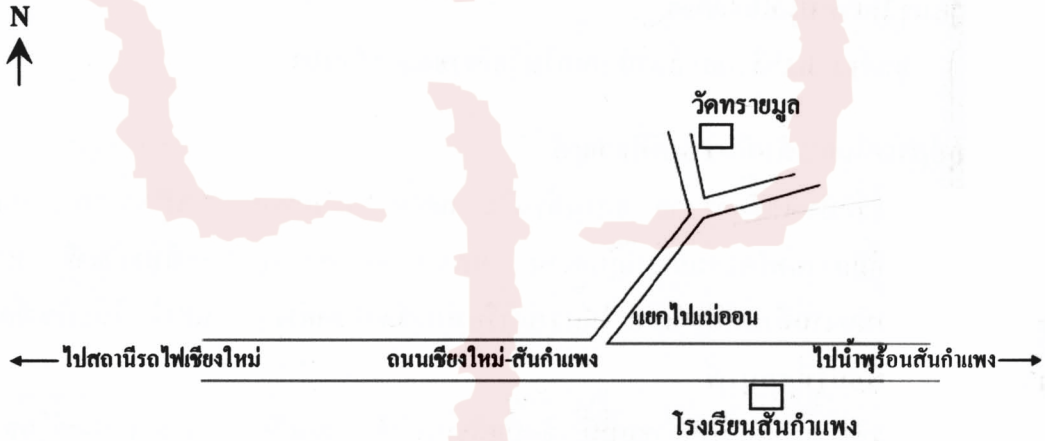
โทรศัพท์ 0-5333-2042

โทรสาร -

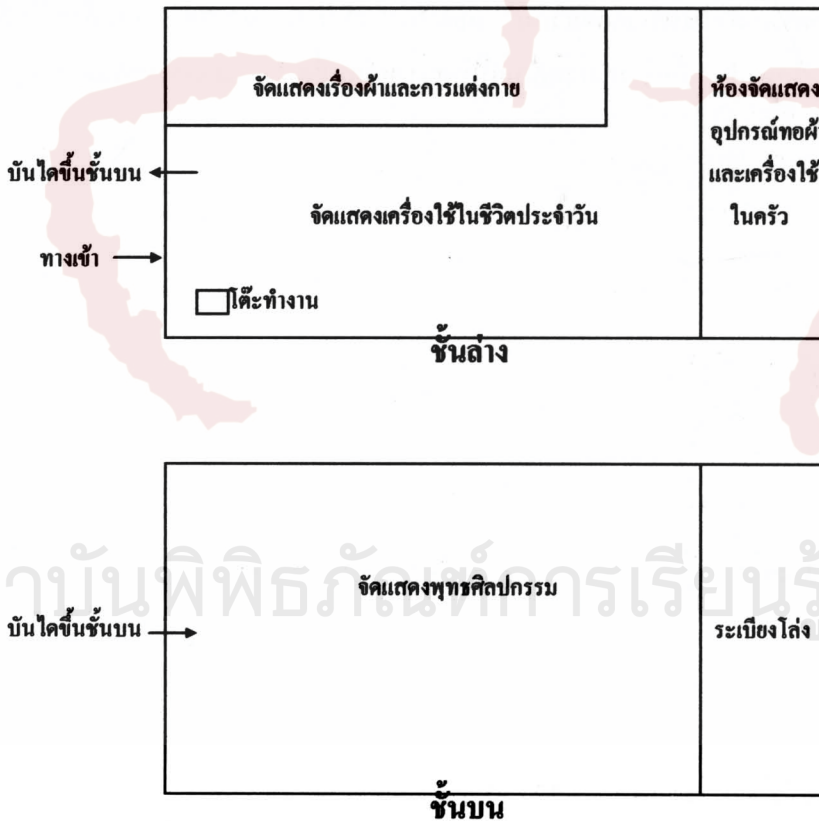
E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ชุมประตู่ทางเข้าติดถนนไปแม่ออน แยกมาจากถนนสายเชียงใหม่-สันกำแพง
- ภาพที่ 2 ด้านหน้าวิหารเป็นลานโล่ง ล้อมรอบด้วยศาลาบาตร
- ภาพที่ 3 บริเวณหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ ถัดไปข้างม้านหินมีทางเดินสู่กุฏิเจ้าอาวาส
- ภาพที่ 4 ทางเข้าพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตคนเมืองในอดีต

1	2
3	4

-ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

พระครูพิพิธสุภาจาร เจ้าอาวาสวัดทรายมูล

08-6910-3668

หรือ หากเจ้าอาวาสไม่อยู่ ติดต่อได้ที่พระมงคล 08-6730-3091

พันตรี ชวลิต รัตนขรรช อาจารย์โรงเรียนวัดทรายมูล
08-1530-4762

- วันเวลาเปิดทำการ

ต้องแจ้งนัดหมายล่วงหน้า หรือมาขอพบผู้ดูแลเพื่อเปิดให้เข้าชม เนื่องจากไม่มีผู้เฝ้าประจำที่พิพิธภัณฑฯ จึงต้องปิดอาคารไว้

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑฯนี้ เกิดขึ้นจากการที่มีผู้ต้องการอนุรักษ์ศิลปะ วัตถุโบราณ ที่อยู่กระจัดกระจายกันในบริเวณวัด เพื่อให้บุคคลรุ่นหลังได้เรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

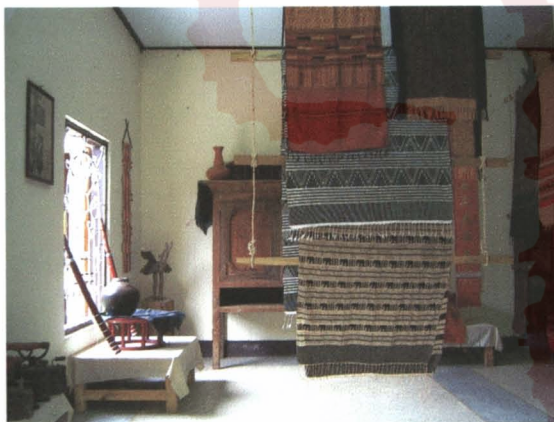
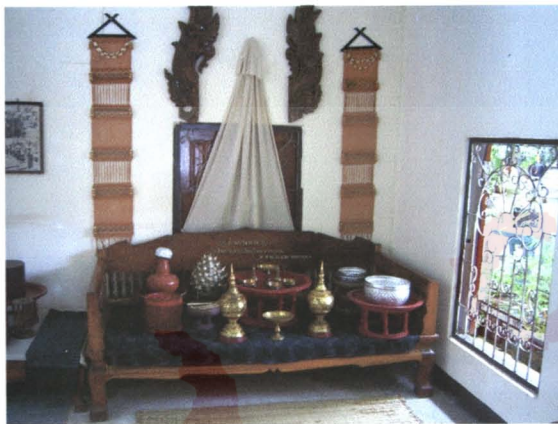
ตัวอาคารพิพิธภัณฑฯ ปรับปรุงจากหอไตรของวัดที่มีมาแต่เดิม ย้ายวัตถุสะสมที่เก็บอยู่ในอาคาร และของที่อยูตามวิหาร มารวบรวมจัดแสดง และจำลองภาพวิถีชีวิตของคนเมืองในอดีตที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้ ซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยจีน จัดแสดงทางด้านสภาพความเป็นอยู่ เครื่องแต่งกาย ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งศาสนาด้วย

เปิดทำการเต็มรูปแบบพิพิธภัณฑฯเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2548 เป็นต้นมา

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต คนเมืองชาวไทยจีนในอดีตที่อาศัยในชุมชนนี้
- กลุ่มชนเผ่าชาวไทยจีน
- วัฒนธรรมและประเพณี การแต่งกาย และประเพณีในชุมชน
- ภูมิปัญญา ศิลปะทางศาสนาจากความเชื่อ และความศรัทธา
- ผลงานทางศิลปะ พระพุทธรูป ธรรมาสัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ มีเจ้าอาวาส พระมงคล และอาจารย์ชวลิต ช่วยกันดูแล

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

① บุคคลทั่วไป

- ② นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ③ นักเรียนระดับอุดมศึกษา
- ④ นักวิชาการ/นักวิจัย
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน ไม่ได้ทำการบันทึกไว้

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
- ลานจอดรถ

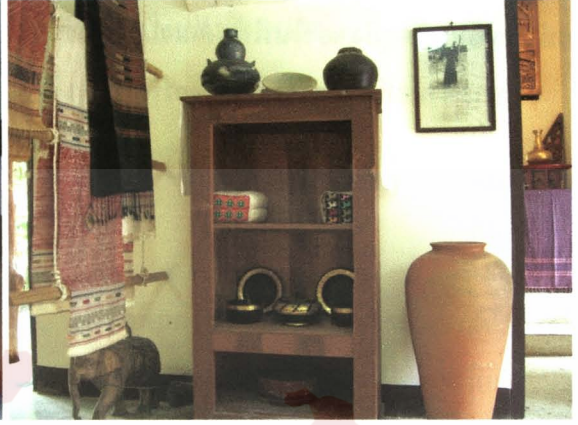
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ อยู่ในระหว่างการจัดทำ
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์ วิทยุ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องดนตรี
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- โบราณวัตถุ
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องทองเครื่องเงิน
- เครื่องจักสาน
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน)
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องเงิน
- ภาพถ่าย
- สิ่งของจำลอง / ทำเทียม
- เครื่องไม้
- งานศิลปะ

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

หีบพระธรรมฝาตัด และสัตตกัณฑ์ เป็นโบราณวัตถุของวัดมาแต่เดิม รวบรวมกรมศิลปากรมาให้
ข้อมูล และขึ้นทะเบียนไว้เป็นสมบัติของชาติ

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, พิพิธภัณฑ์ และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน อยู่ในระหว่างการจัดทำ จะติดต่อทางพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติมาให้คำแนะนำ

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ พระวิหารหลวงวัดทรายมูล และพิพิธภัณฑ์วัดสันกำแพงปลา

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① อื่นๆ คือ การประชาสัมพันธ์ เนื่องจากอยู่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งประชาสัมพันธ์ได้ยาก และตัวพิพิธภัณฑ์ไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่รู้จัก เกิดการพัฒนางานพิพิธภัณฑ์ขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาเรียนรู้ในแหล่งชุมชน

② งบประมาณ ที่ผ่านมามีได้รับเพียงปัจจัยจากมูลนิธิในละแวกนี้ ที่มีความสนใจในการอนุรักษ์ แต่ไม่เคยได้รับการช่วยเหลืองบประมาณจากหน่วยงานไหนเลย จึงพัฒนางานไปได้น้อยมาก ค่อยๆทำกันไป

③ บุคลากร ยังขาดผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางมาดำเนินการให้ดี ทางวัดอยากให้มีการจัดอาสาสมัคร เข้ามาร่วมกับชุมชนในการจัดพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นการให้อาสาสมัครได้รับความรู้เรื่องชาวไทยเงินที่จะต้องใช้ในการจัดพิพิธภัณฑ์ไปพร้อมกันด้วย

ศูนย์วัฒนธรรมสันป่าตอง โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

Sanpatong Cultural Center

โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 50120

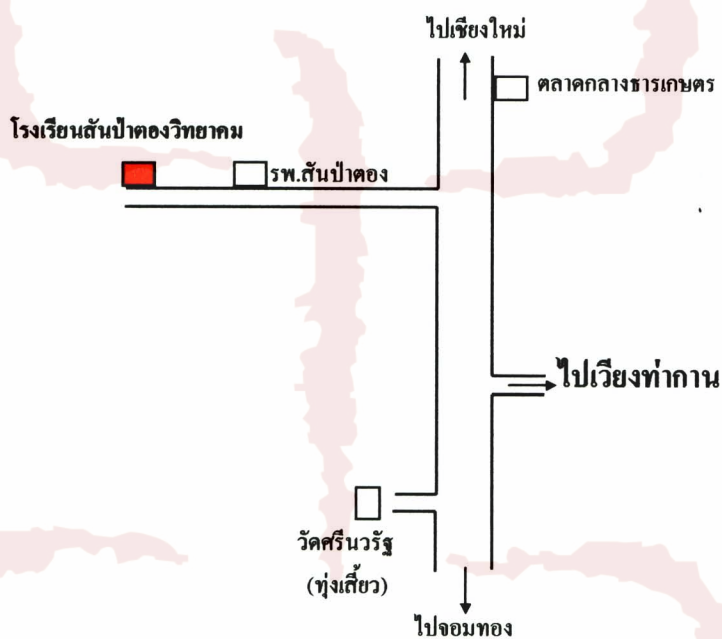
โทรศัพท์ 0-5331-1363

โทรสาร 0-5331-1360

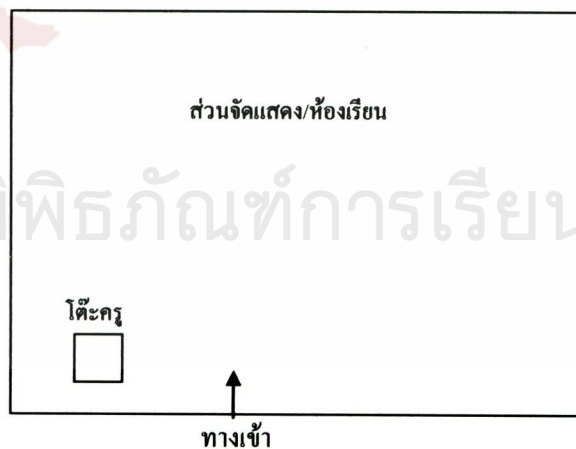
E-mail: -

Web site: www.svk.ac.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ทางเข้าศูนย์วัฒนธรรม มีรั้วรอบบริเวณอาคาร อยู่ภายในโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

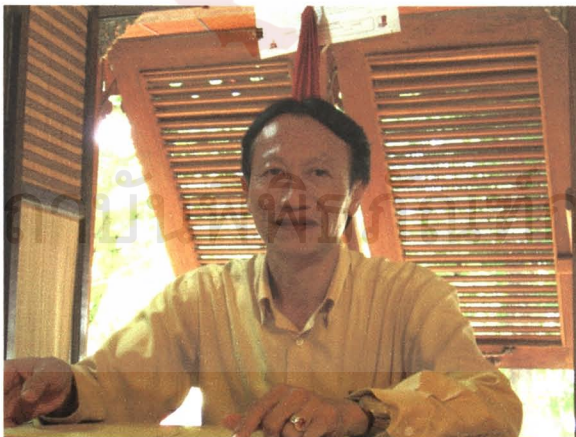
ภาพที่ 2 บริเวณในศูนย์วัฒนธรรม มีทางเดินสู่ตัวเรือน

ภาพที่ 3 หน้าบันไคทางขึ้นเรือน มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาในการสร้างศูนย์ฯ

ภาพที่ 4 ชั้นบน ติดภาพถ่ายโบราณที่ผนังนอกห้อง

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.มานิต เขตสิทธิ์

08-1885-7698

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 4

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-16:00 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

อาคารศูนย์วัฒนธรรมใช้เป็นห้องพักครู และที่ติดต่oprะสานงานกับบุคลากรจากภายนอกด้วย

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

คณะครูกลุ่มหนึ่งของโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม เป็นห่วงกับเหตุการณ์ทำธุรกิจ ถักลอบขูดเจาะทำลายโบราณสถานที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในท้องถิ่น จึงเสนอให้โรงเรียนจัดตั้งศูนย์สืบค้น และอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้น เมื่อปี 2527 โดยให้เป็นศูนย์ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรม ส่งเสริมเผยแพร่ อนุรักษ์ และเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกทางวัฒนธรรม และความรัก ความหวงแหนในท้องถิ่นของตน

ศูนย์สืบค้นฯ ได้ดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระยะหนึ่ง โดยได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานราชการ สถาบัน องค์กรเอกชน และมวลชนทั่วไปเป็นอย่างดี ในที่สุดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศจัดตั้ง เป็นศูนย์วัฒนธรรมอำเภอสันป่าตอง เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2531 จนกระทั่ง ปีการศึกษา 2542 สมาคมผู้ปกครองและครูสันป่าตองวิทยาคม ได้อนุเคราะห์ อนุมัติงบประมาณในการสร้างหอวัฒนธรรมเพื่อเป็นศูนย์กลางของการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพื่อเป็นเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของชาวสันป่าตอง

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต
- กลุ่มชนเผ่า
- วัฒนธรรมและประเพณี
- ภูมิปัญญา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และของท้องถิ่น

ประเพณียี่เป็ง

คำหัวปีใหม่

สืบสานล้านนา

วันเข้าพรรษา-ออกพรรษา

แห่เทียน-หล่อเทียนพรรษา

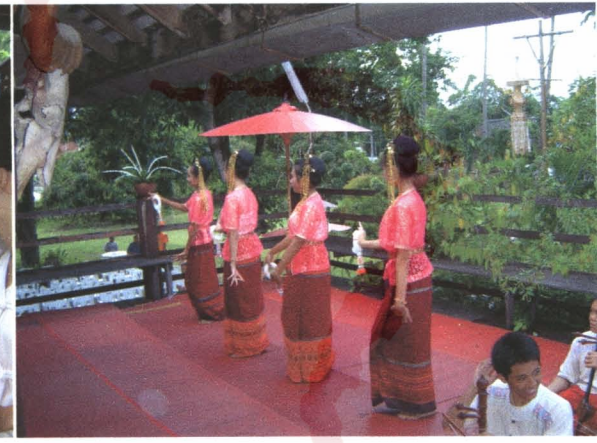
दानด็อค (ทานทอด) ซึ่งเป็นประเพณีโบราณที่จัดให้นักเรียนนำของใช้ไปมอบให้ผู้เฒ่าในชุมชน

สัมมนาทางวิชาการ โดยใช้วิชาการในห้องถ้ำ

สัมมนา เมืองโบราณเวียงท่ากาน

สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้แห่งชาติ

-จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 10 คน

คณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมอำเภอสันป่าตอง 10 คน

ผู้ติดต่อ ประสานงาน ดูแลเป็นหลัก คือ อ.มานิตย์ เขตสิทธิ์ หนึ่งในคณะกรรมการศูนย์ฯ

-ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักวิชาการ / นักวิจัย

- สถิติจำนวนผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกตัวเลขที่แน่นอน เนื่องจากที่ศูนย์เน้นการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้นักเรียนปฏิบัติ และมีส่วนร่วมกับชุมชน เด็กจะมาใช้เป็นทั้งอ่านหนังสือ ค้นข้อมูล และทำกิจกรรม ไม่ได้เน้นการจัดแสดงแบบให้เยี่ยมชม

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น และวารสารต้นป่าดงวิทยาคม ราย 3 เดือน พิมพ์ครั้งละ 3,000 เล่ม
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้
หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ไทยนิวส์

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

(ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแสดง เพียงแต่มีจัดแต่งในศูนย์เท่านั้น เน้นการประกอบกิจกรรมมากกว่า)

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- ภาพถ่าย

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น Master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่

หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, ห้องสมุด และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน ลงทะเบียนไว้บางส่วน เฉพาะชิ้นที่มีความสำคัญ เช่น โบราณวัตถุจากการขุดค้น บริเวณเมืองโบราณเวียงท่ากาน เป็นต้น

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์ในวัดในท้องถิ่นวัดคันกอก และวัดศรีนารัฐ (ทุ่งเสียว)

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มีปัญหาใดๆ การดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นไปด้วยดี มีการจัดกิจกรรมเยอะมาก ผู้บริหารให้การสนับสนุน คณะกรรมการ และอาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบ ก็กระตือรือร้นในการคิดทำ หากิจกรรมให้นักเรียน ชุมชนที่เป็นกำลังสำคัญ เป็นวิทยากรมาสาธิต สอนให้นักเรียน และจัดกิจกรรมร่วมกันเสมอมา อีกทั้งนักเรียนที่นี้ก็รักที่จะร่วมกิจกรรม ได้รับการปลูกฝังงานอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีอย่างดี

บันทึกข้อมูล 17 กรกฎาคม 2549

ศูนย์วัฒนธรรมสันกำแพง โรงเรียนสันกำแพง

โรงเรียนสันกำแพง 172 หมู่ 7 ตำบลทรายมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130

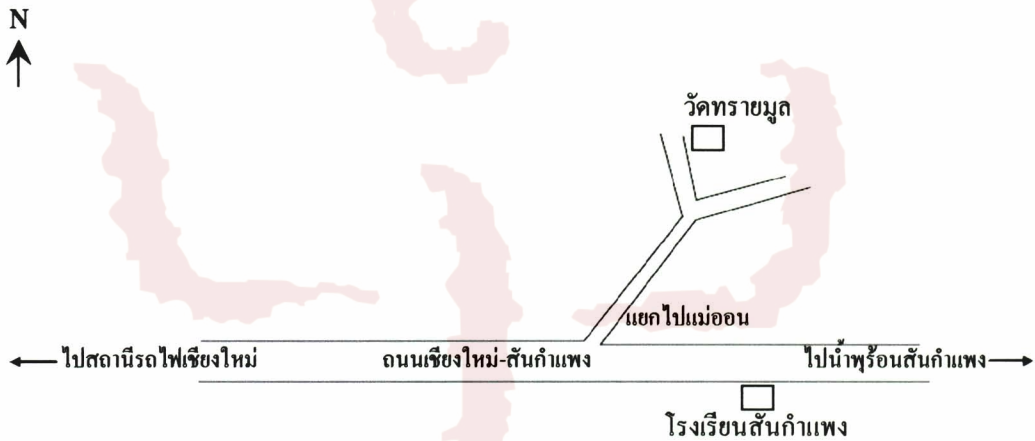
โทรศัพท์ 0-5333-1907 (ศูนย์วัฒนธรรม ต่อ 141)

โทรสาร 0-5333-2036

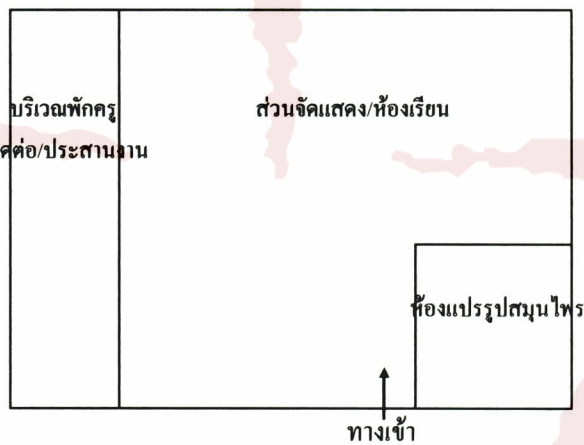
E-mail: -

Web site: www.skpschool.net

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนเชียงใหม่-สันกำแพง ทางไปน้ำพุร้อนสันกำแพง

ภาพที่ 2 บริเวณในโรงเรียน สนามหญ้ากลางโรงเรียน ทางเดิน ถนนวนตลอดโดยรอบ

ภาพที่ 3 อาคารเรียน

ภาพที่ 4 อาคารศูนย์วัฒนธรรม

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.หยาดฝน นามวงศ์พรหม

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

อาคารศูนย์วัฒนธรรมใช้เป็น ห้องเรียน ห้องพักครู และที่ติดต่อประสานงานกับบุคลากรจากภายนอก ด้วย เช่น เตรียมข้อมูลสำหรับออกรายการวิทยุ เตรียมงานระดับอำเภอ หรือข้อมูลวิชาการทางวัฒนธรรม

- การเก็บค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ปี พ.ศ. 2539 โรงเรียนสันกำแพงได้งบประมาณของสส.จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้น โดยประสานงานกับ สภาวัฒนธรรมอำเภอที่ประจำอยู่ที่ว่าการอำเภอ โดยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมของนักเรียน เป็น

ห้องเรียนวิชาด้านนาคดี เรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมล้านนา อีกทั้งยังเป็นสถานที่ทำงานร่วมกับชุมชน เครือข่ายชาวบ้าน จะมาใช้เป็นที่ประสานงานวัฒนธรรมประชุม หรือกันจัดกิจกรรม บางครั้งเชิญวิทยากรมาแสดงให้นักเรียนดู เช่น หมอสมุนไพร มาสอนแปรรูปสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ปี พ.ศ. 2547 ได้ปรับปรุงห้องข้อมูลประวัติบุคคลบริเวณชั้น 2 ของอาคารเป็นหอเกียรติยศ นายทักขิณ ชินวัตร และแบ่งกันห้องชั้นล่างทำเป็นห้องแปรรูปสมุนไพร เป็นที่ทำการบริษัทของนักเรียนในความดูแลของอาจารย์จากหลากหลายวิชา ในแต่ละกระบวนการ เช่น การทำบัญชี การตลาด การผลิต

ได้รับรางวัลจากโครงการ กรุงเทพฯ ชูวามิช 2 ปีซ้อน จากผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจานชีวภาพ และ ครีมขัดรองเท้าจากเปลือกทุเรียน ซึ่งเป็น OSOP (one school one product) ส่งขายไปถึงต่างประเทศ กระทั่งมหาวิทยาลัยจากเมืองโอริตะ ประเทศญี่ปุ่น ต้องเดินทางมาศึกษาดูงาน

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

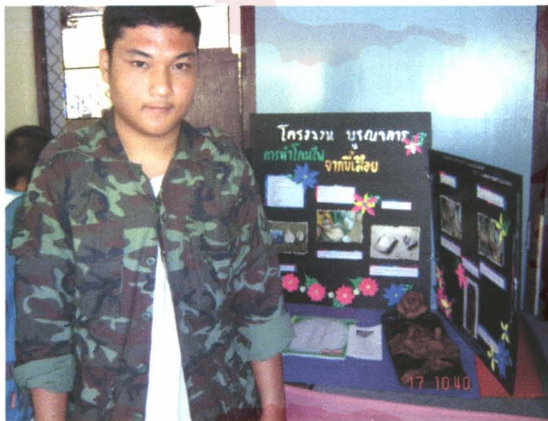
- วิถีชีวิต การแต่งกาย เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- วัฒนธรรมและประเพณี เรื่องราวหมู่บ้านที่นักเรียนทำรายงาน
- ศูนย์ข้อมูล internet สำหรับการสืบค้นข้อมูล

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- กิจกรรมในโรงเรียน จัดใหญ่ๆ เทอมละ 2 ครั้ง เป็นกิจกรรมบูรณาการทุกวิชา ที่ผ่านมารี่องสมุนไพร่ใกล้ตัว เพลงผ้าสันกำแพง ของกินพื้นเมือง และสาเพื่อชีวิต

- กิจกรรมให้นักเรียนออกไปศึกษานอกโรงเรียน ไปศึกษาวิถีชีวิตตามชุมชน

-จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน

อาจารย์ในหมวดสังคมและศิลปะ หมุนเวียนเข้ามาช่วยกันดูแลงานของศูนย์วัฒนธรรม

-ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป

-สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน เพราะใช้เป็นห้องเรียนด้วยจึงไม่ได้ทำการบันทึกไว้

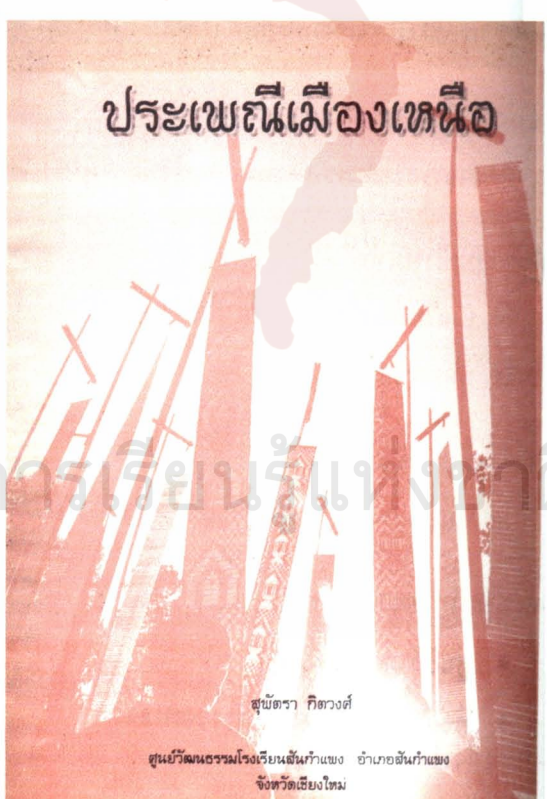
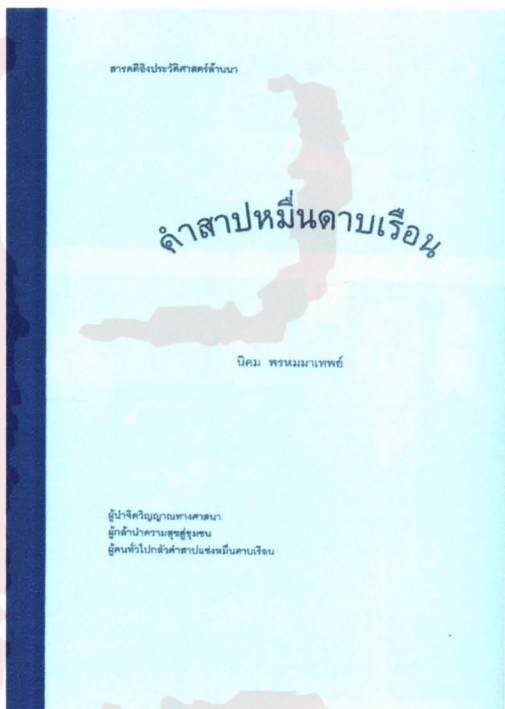
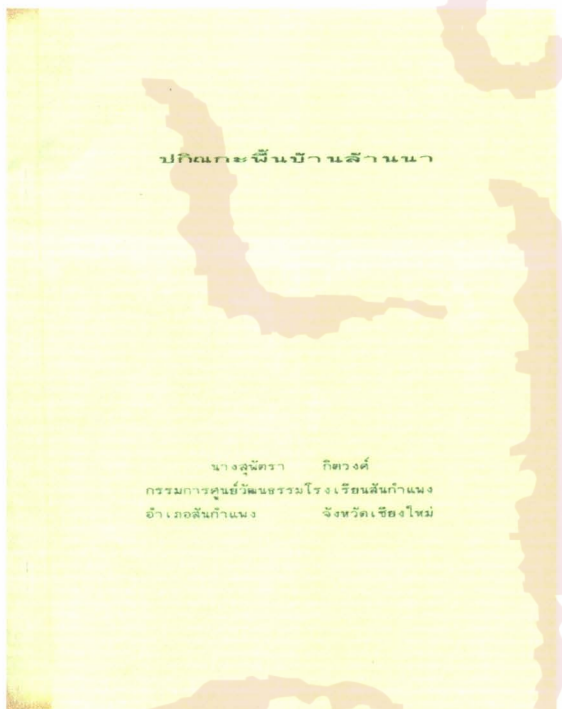
-การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

● ไม่มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

(ส่วนของสิ่งพิมพ์เผยแพร่นั้น อาจารย์หลายท่านเคยช่วยกันทำเป็นบทความทางวิชาการหลายเล่ม ในนามของศูนย์ ซึ่งในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีการเข้ามาศึกษาดูงานกันมาก เป็นกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนอื่นๆ บ้าง จึงแจกไปหมดแล้ว ยังไม่ได้ดำเนินการพิมพ์เพิ่ม)

- การประชาสัมพันธ์

ผ่านทางวิทยุชุมชน (มีวิทยากรท้องถิ่นมานั่งเขียนข้อมูลออกรายการ บางครั้งให้นักเรียนไปพูด หัวข้อความรู้ต่างๆ)

ทุกวันที่ 3 ของเดือน นายอำเภอจัดประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หากมีการจัดกิจกรรมใด ก็จะฝากเรื่องประชาสัมพันธ์เข้าที่ประชุม

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

(ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแสดง เพียงแต่มีจัดแต่งในศูนย์เท่านั้น เน้นการประกอบกิจกรรมมากกว่า)

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน
- องค์กรต่างประเทศ

Universal Ministry เป็นการศึกษาทางไกล แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านศาสนา (เป็นองค์กรประสานงานด้านศาสนา)

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มี มีเพียงบันทึกสำหรับชิ้นใหญ่ ซึ่งส่วนมากจะช่วยกันซื้อหามาตกแต่งห้อยกัน ไม่ได้เน้นการจัดแสดงวัตถุตามหลักการพิพิธภัณฑ์

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

ឃុំឈើ

วัดทรายมูล และวัดสันกำแพงปลา

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

❶ การบริหารจัดการ มักจะมีปัญหาด้านการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เปลี่ยนนายก อบต. คนใหม่ มาจากต่างพรรคการเมือง ก็ไม่ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่อไป

๒. งบประมาณ จากเหตุการณ์การเมืองดังกล่าว จึงส่งผลให้ทางศูนย์ไม่ได้รับงบประมาณที่จะนำมาทำโครงการใหญ่ แต่ที่ได้รับตามขั้นตอน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่มีสม่ำเสมอ คือ ผ่านสภาวัฒนธรรม ปีละ 10,000 บาท

บันทึกข้อมูล 21 สิงหาคม 2549

เขื่อนหลวงข้าว โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ

หมู่ 5 ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

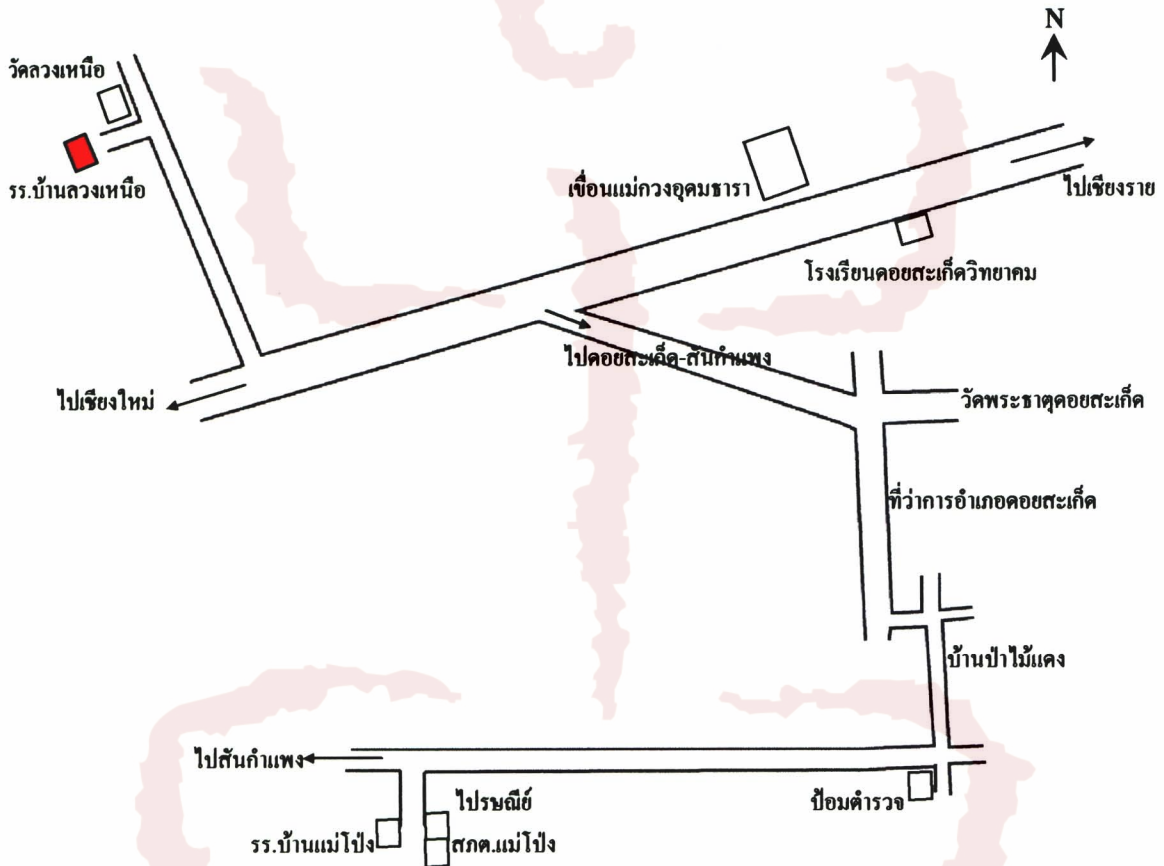
โทรศัพท์ 0-5349-5524

โทรสาร 0-5349-5524

E-mail: -

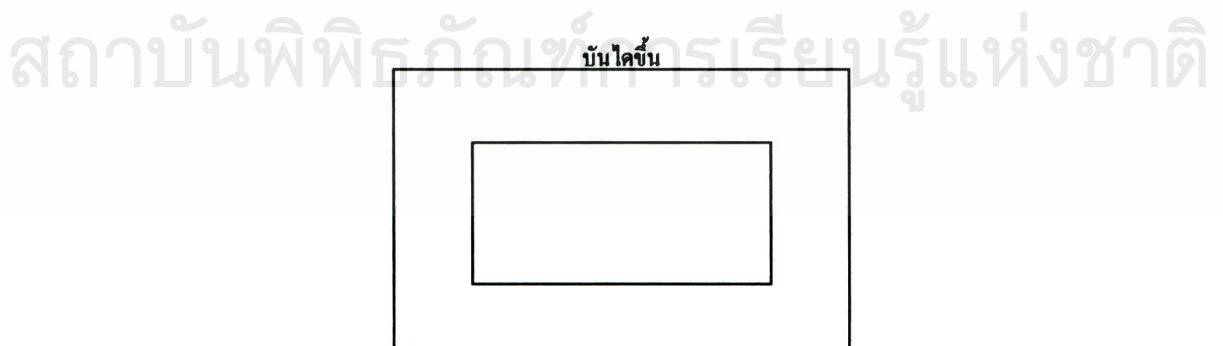
Web site: -

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

อยู่ในผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีผนังกันเป็นห้องสี่เหลี่ยมตรงกลาง จัดวางของไปตามขอบระเบียง และผนัง และแขวนบนฝาผนัง และตามซอก ซายคา

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าโรงเรียน อยู่ตรงกับถนนซอยเลียบบัวดลวงเหนือ

ภาพที่ 2 อาคารเรียนหลัก 2 หลัง

ภาพที่ 3 ด้านหลัง ติดกับอาคารเรียน เป็นเรือนอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

ภาพที่ 4 ตัวเรือนอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.พรระชา บัวมะลิ

08-1386-0434

ฝ่ายกิจการนักเรียน และกิจกรรมโครงการ
เอกลักษณ์ไทยในโรงเรียนบ้านหลวงเหนือ

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00 -17:00 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

(เป็นเวลาทำการของโรงเรียน ที่เรือนจะเปิดเฉพาะเวลาใช้งาน)

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

โรงเรียนบ้านลวงเหนือ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านลวงเหนือ มีคนไทลื้ออาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้อพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนาในประเทศจีนเมื่ออดีตกาล และได้ตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองอยู่ ยังคงรูปแบบวิถีชีวิตของคนไทลื้อโดยเฉพาะ

ทางโรงเรียนจึงร่วมกับชุมชนจัดทำเฮือนหลองข้าวขึ้น โดยสร้างเป็นรูปทรงของหลองข้าว (ฮั่งข้าว) เพื่อเก็บรักษาของเก่าที่บรรพบุรุษได้ใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน เพื่ออนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษา อันจะนำมาซึ่งความภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคล หมื่นบุญเรืองวรพงษ์ (ต๊อบ) ผู้ก่อตั้งโรงเรียน
- ประวัติและวิวัฒนาการ เรืองหลองข้าว และเรือนไทลื้อ
- วิถีชีวิต คนไทลื้อ
- วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่นไทลื้อ
- การแพทย์ แผนโบราณ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

สืบสานวัฒนธรรมไทลื้อ

(งานประจำโรงเรียนที่เลื่อนหลองข้าว จัดปีละ 2 ครั้ง ได้แก่ วันสิ้นปีอำเภอโรงเรียน และทำบุญครบรอบวันเกิดโรงเรียน 16 ตุลาคม)

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 6 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
(6 คน คือ จำนวนครูในโรงเรียน นักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ประถม 6)
ช่วยกัน ทำความสะอาด สำรวจหาข้อมูล จัดนิทรรศการ และเผยแพร่
ผู้อำนวยการมอบหมายให้ อ.พรรษา บัวมะลิเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ④ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ⑤ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ⑥ นักวิชาการ/นักวิจัย

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน ไม่ได้บันทึกไว้

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเด็กนักเรียนนำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาลื้อ
- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี (กำลังจัดทำ)
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือประมง
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ
- เครื่องดนตรี
- เครื่องมือ / อุปกรณ์สื่อสาร
- เครื่องจักสาน
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- หนังสือ
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

วัดคอยสะแก, วัดหลวงเหนือ และ โรงเรียนบ้านหลวงเหนือ

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① การบริหารจัดการ การจัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ ควรจะเชิญระดับผู้บริหารไปด้วย เนื่องจากการทำงานในระบบราชการต้องเป็นไปตามขั้นตอน นโยบายในการบริหารงานจึงสำคัญมาก หากไม่มีการสั่งการลงมา หรือต้องการคะแนน ตัวชี้วัด จากผลงานด้านนี้ ก็จะไม่มีการส่งเสริมงาน พัฒนางานด้านนี้เลย

② งบประมาณ จากการไม่เห็นความสำคัญข้างต้น ทำให้ไม่มีงบประมาณมาปรับปรุงขยายผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ ก็ทำได้เท่าที่กำลังมี หรือเท่าที่จะคิดหาทำได้

③ บุคลากร ไม่มีความรู้ในการจัดการ ทั้งๆ ที่อยากทำพิพิธภัณฑ์ จึงไม่ได้พัฒนางานด้านนี้เลย

④ เวลา จำนวนครูไม่พอต่อการเรียนการสอน ไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับการดำเนินงาน เนื่องจากติดภารกิจการเรียนการสอนทั้งวัน ทำให้เสียเวลาว่างกลายเป็นที่เก็บของเก่าเท่านั้น คับแคบมาก ไม่เหมาะสำหรับผู้ชมจำนวนมาก สามารถรองรับได้แค่ 10 คนเท่านั้น

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

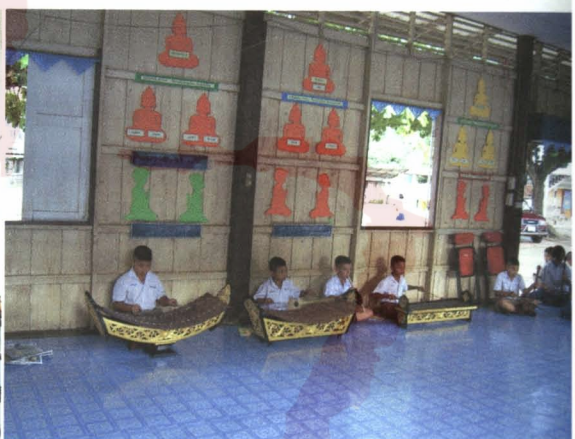
อยากจะทำพิพิธภัณฑ์ที่มีคุณภาพ แต่ไม่มีความรู้ในการจัดการ จึงขอความช่วยเหลือจาก สพร. หากมีเอกสารแนะนำ เผยแพร่ ได้โปรดจัดส่งมาให้ด้วย และอยากให้ทาง สพร. จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่พิพิธภัณฑ์ทั่วทุกจังหวัด หรือจัดไปศึกษาดูงานด้วยก็ยิ่งดี

การจัดกิจกรรมให้ความรู้ ควรเชิญผู้บริหารไปด้วย ให้รับทราบข้อมูลในการจัดตั้ง การดำเนินงาน เห็นคุณค่า ความสำคัญ เพราะถ้าพึ่งผู้ดูแล ไม่สามารถทำให้งานเดินหน้าไปได้ และการจัดกิจกรรมการอบรม สัมมนา ควรจะเข้าถึงแต่ละจังหวัด หรืออำเภอ เช่น จัดที่ อบต. โดยให้แต่ละที่นำนิทรรศการของตนมาเสนอ

ในงาน ทางโรงเรียนก็ได้งานกลับมาจัดต่อ และได้เห็นว่าที่อื่นๆ จัดอะไรกันบ้าง อย่างน้อยผู้บริหารไม่ขม น้อยหน้าที่อื่นก็ต้องสนับสนุนให้สร้างผลงานเพื่อจะนำไปเสนอในที่ประชุม เป็นต้น

อ.พรรษา เพิ่งจะมารับหน้าที่เมื่อปีที่แล้ว ซึ่งมีหน้าที่ต้องสอนดนตรี และดูแลห้องสมุดด้วย จึงต้อง ย้ายเครื่องดนตรีมาไว้ที่ห้องสมุด และใช้เป็นห้องเรียนไปด้วย แต่ อ.พรรษา ก็ได้หาเวลา คิดกิจกรรมเพื่อ ฟื้นฟูงานด้านนี้ เช่น ให้เด็กแต่งชุดไทลื้อวันมีกิจกรรม กำลังจัดทำ รวบรวมภาพการทำกรเกษตรเพื่อทำ หนังสือภาพประกอบคำบรรยายเกี่ยวกับชื่อเครื่องมือทำการเกษตรและวิธีการใช้งาน เพื่อนำไปไว้ประจำที่ เือนหอลงข้าว ให้เด็กไปนั่งอ่าน ไปใช้เือนหอลงข้าวศึกษา หาความรู้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 29 สิงหาคม 2549

ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนหนองหล่มวิทยาการ

หมู่ที่ 52 ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 50150

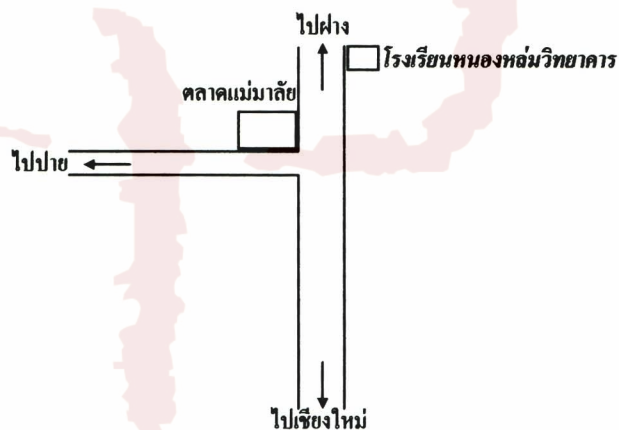
โทรศัพท์ 0-5347-1481

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ป้ายหน้าโรงเรียนติคริมถนนใหญ่ทางไปสู่อำเภอฝาง

ภาพที่ 2 ทางเข้า-ออกขนาดเล็ก อยู่สองฝั่งด้านซ้ายและด้านขวาของป้ายชื่อโรงเรียน

ภาพที่ 3 ผ่านทางเข้ามาเห็นสนามกีฬาหลักบริเวณกลางพื้นที่ มีอาคารเรียนหลักอยู่ด้านหลัง

ภาพที่ 4 หน้าอาคารเรียนหลัก สุดมุมบริเวณโรงเรียนเป็นที่ตั้งศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

นางพิสมัย อุณจะนำ

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น. (เวลาราชการ)

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เริ่มต้นตั้งศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเมื่อ พ.ศ.2537 ใช้ชื่อว่า ศูนย์วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตั้งขึ้นตามนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5-7 ที่ทางรัฐบาลให้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสภาพท้องถิ่น เพิ่มคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน เนื่องจากทางโรงเรียน

เหมาะสมในด้านสถานที่ตั้ง เพราะมีเขตติดต่อกับชุมชนถึง 4 หมู่บ้าน จึงได้ใช้อาคารในโรงเรียนเป็นที่ตั้ง ศูนย์ฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบกิจกรรมร่วมกับชุมชน และประกอบการเรียนการสอน

เริ่มจากชุมชนนำสิ่งของต่างๆ มารวบรวมไว้ ณ ศูนย์ภูมิปัญญาแห่งนี้ ทางโรงเรียนได้จัดทำทะเบียนสิ่งของ และจัดเป็นหมวดหมู่ตามสิ่งของที่มี ซึ่งเป็นสิ่งของที่ไม่มีราคาค่างวดสูงมาก จึงจัดแสดงแบบเปิดโล่งไม่ได้นำใส่ตู้ล็อกกุญแจ แต่สิ่งของที่มีนั้นมีคุณค่าสำหรับการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนชุมชนนี้ในอดีต เป็นประโยชน์แก่เด็ก และผู้สนใจเข้าชมทั่วไป

ทางโรงเรียนได้นำความรู้ด้านต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียน

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต
- วัฒนธรรมและประเพณี
- ภูมิปัญญา

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ปัจจุบันใช้เป็นห้องเรียนดนตรี นาฏศิลป์ จัดกิจกรรมไหว้ครู สำหรับช่วง 1 ปีที่ผ่านมาไม่มีการจัดกิจกรรม นิทรรศการใดๆ เนื่องจากถูกดัดงบประมาณด้านนี้ไป แต่ก่อนหน้านี้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชนมาตลอด ตั้งแต่กิจกรรมทำขนมพื้นเมืองจำหน่าย ได้แก่ อ้อยส้อม (จักไม้ไผ่ให้แยกเป็นซี่ๆ แล้วควั่นอ้อยเป็นท่อนเล็กๆ เสียบไว้ที่ปลายไม้) ขนมข้าวเปียง (ทำกรวยใบตองใส่ขนมที่ทำจากข้าวเหนียวดำ) สาธิตการทำตุ๋งโดยวิทยากรจากชุมชน สะล้อ ซอ ซึง นำโดย นายอินตา จันทรงมี วิทยากรท้องถิ่นทางด้านดนตรีพื้นเมือง งานฟ้อนเล็บฉลองงาน 14 กุมภาพันธ์ งานสืบสานล้านนา (วันเกิดโรงเรียน) เป็นต้น มีการเชิญคนเข้าร่วมงานหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในเขต ผู้ปกครอง กลุ่มแม่บ้าน ชาวบ้านในชุมชน

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ④ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ⑤ นักวิชาการ/นักวิจัย

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
- ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

เคยมีการจัดทำเป็นรูปแบบจุลสาร มีบทความต่างๆ ลงในนั้น แล้วแลกเปลี่ยนกันระหว่างโรงเรียน ซึ่งตอนนี้ไม่มีแล้ว

- หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือประมง
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องไม้
- เครื่องดนตรี
- เครื่องจักสาน
- เครื่องใช้ในการศาสนา

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกขึ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน, ชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียน กำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้วร้อยละ 70

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม้มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม้มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ไม้มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ กิจกรรมหลายๆ ด้านต้องหยุดชะงักไป ทั้งๆ ที่ทางโรงเรียนมีความพร้อมในด้านกำลังสนับสนุน เพราะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน ล้วนแต่พร้อมให้ความร่วมมือ และอยากจะทำให้มีการจัดกิจกรรม แต่งบประมาณในการจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมกลับถูกตัดไป ที่ผ่านมาฝนตกน้ำท่วมขัง ต้องปิดศูนย์ฯ ไว้ รอจัดหางบประมาณมาปรับปรุงยกพื้น และถ้างบประมาณได้มากพอ มีความประสงค์จะสร้างอาคารที่สามารถเก็บและรักษาสิ่งของให้อยู่คงสภาพดีได้

② บุคลากร ผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรงก็ยังขาดความรู้ในการดูแลรักษา อยากให้ทางสถาบันช่วยให้คำแนะนำ ส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้กับนักเรียน หรือจัดทำเป็นเอกสารส่งมาให้ เป็นความรู้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานต่อไปอีกมาก

บันทึกข้อมูล 9 ตุลาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าทาสีแดง ทั้ง 2 ด้านติดถนนสิริมงคลจารย์ และนิมมานเหมินท์ ซ.13 ปิดไว้ตลอดเวลา

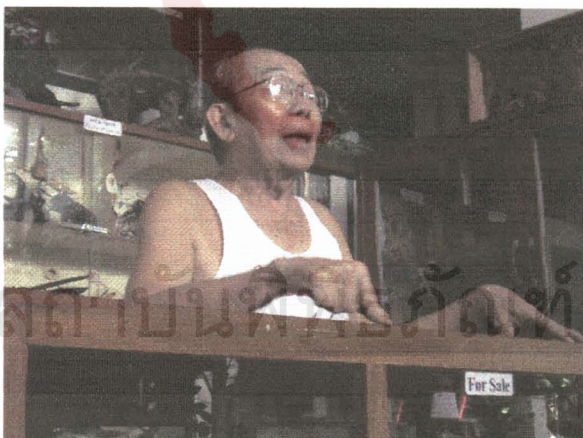
ภาพที่ 2 เข้าประตูพบเคาน์เตอร์ต้อนรับ ชำระค่าเข้าชม และรับเอกสารนำชม

ภาพที่ 3 ข้างเคาน์เตอร์ แบ่งเขตเป็นบริเวณจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ด้วยตู้สินค้าทั้ง 3 ด้าน

ภาพที่ 4 ส่วนแกลเลอรีต่อยื่นออกจากอาคารพิพิธภัณฑ์ มีชั้นเดียว

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

สถานประกอบการเรียนรู้แห่งชาติ

นายมานพ และ ดร.ร่ำพา รัตนฤทธิกุล
เป็นเจ้าของ และผู้จัดการพิพิธภัณฑ์

- เวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 8:30-17:00 น.

- การเก็บค่าเข้าชม

- มีค่าเข้าชม ดังนี้ เด็ก 100 บาท ผู้ใหญ่ 250 บาท ชาวต่างชาติ 300 บาท

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

นายมานพ และ ดร.ร่ำพา รัตนฤทธิกุล ทำงานในโครงการควบคุมไข้มาลาเรียฯ ในหน้าที่ผู้ค้นคว้าวิจัยทุกชนิดที่มีอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2500 โดยความร่วมมือให้การสนับสนุนของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ทหารสหรัฐอเมริกา การทำหน้าที่ค้นคว้าหาของทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้มีโอกาสเก็บสะสมรวบรวมถึงที่เห็นว่าเป็นคุณค่าทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์มาตลอดเวลา จนถึงเกษียณอายุก็ได้นำมาก่อตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้

การก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย จึงได้รับการสนับสนุนจากผู้คน และองค์กรต่างๆ บริจาคสิ่งของมาร่วมจัดแสดง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัตินุคคล เจ้าของ ผู้จัดสร้างงานพิพิธภัณฑ์นี้
- ประวัติและวิวัฒนาการ แมลงในความสมดุลของระบบนิเวศ แมลงที่ให้ประโยชน์และนำโรค
- วิถีชีวิต แมลง
- วิทยาศาสตร์
- การแพทย์ ขุนให้ประโยชน์มากกว่าให้โทษ และเป็นผู้ช่วยป้องกันโรคได้
- ผลงานศิลปะ มีทั้งงานศิลปะจากธรรมชาติ สร้างโดยธรรมชาติ และโดยมนุษย์ ภาพวาด
- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต เกี่ยวกับแมลง หิน ฟอสซิล เปลือกหอย

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน (นายมานพ และ ดร.ร่ำพา รัตนฤทธิกุล)
เป็นเจ้าของ ผู้จัดการ ค้นคว้าวิจัย ศึกษาหาข้อมูล หาเงินมารักษาดูแล ทำความสะอาด นำชมต้อนรับ

- กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ บุคคลทั่วไป
- ④ ศิลปิน
- ⑤ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 2,000 คน ต่อปี (ไม่ได้บันทึกตัวเลขที่แน่นอนไว้ เป็นเลขโดยประมาณ)

- การบริการ

- มีเอกสารนำชมนิทรรศการด้วยตนเอง ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

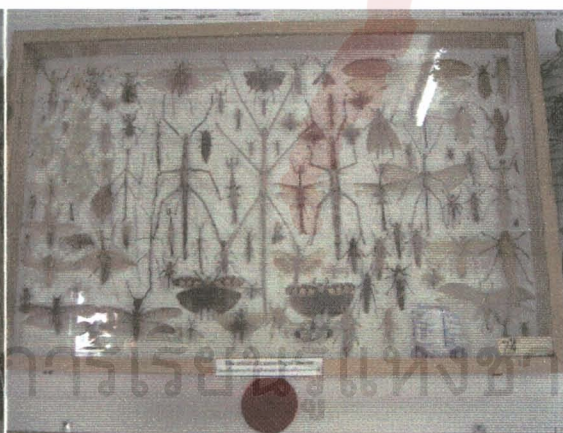
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่

มีเพียงป้ายชื่อพิพิธภัณฑ์ ติดตั้งไว้ 4 แห่ง ทำให้โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ และ ททท. ช่วยโฆษณาให้บ้าง ส่วนมากรู้จากการบอกต่อ

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ
- เงินตรา (ธนบัตร / เหรียญกษาปณ์)
- สัตว์สตัฟฟ์
- ซากฟอสซิล
- หิน
- พันธุ์สัตว์ / พืช
- งานศิลปะ
- เอกสารโบราณ (คัมภีร์โบราณ, สมุดข่อย, แผนที่ ฯลฯ)
- ของสะสม

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)
ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece
- การจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ไม่มี
- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์
มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด
- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ
มี แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้บันทึกภาพ เป็นห้องส่วนตัว ลักษณะเป็นคลังวัตถุ เก็บเป็นตู้ๆ ชั้นเด่นๆ สวยๆ ก็ได้คัดออกไปจัดแสดงแล้ว
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ
มี เป็นห้อง lab ที่ใช้ทำงานวิจัย อยู่ชั้น 3 ซึ่งกันเขตไว้เป็นบริเวณส่วนตัว
- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มี
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์
① งบประมาณ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดสำหรับการทำงานพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง สำหรับงานหลายกระบวนการ ตั้งแต่เสาะหา สะสม บำรุงรักษา รวบรวมข้อมูล ที่มา ถิ่นฐาน ถิ่นกำเนิด การพิสูจน์จำแนก ชื่อ ชนิด ความสำคัญของสิ่งที่ก่อเกิด เพื่อการศึกษาหาความรู้ ที่จะได้ชมของจริง และข้อมูลที่เป็นความจริง สามารถชม และเกิดความเข้าใจได้ ขั้นตอนทั้งหมดไม่ได้เป็นเรื่องง่าย หากขาดงบประมาณแล้ว การพัฒนาเพิ่มเติมก็ไม่มี การบำรุงรักษาก็ไม่เกิด เมื่อไม่มีความก้าวหน้า หรือหยุดนิ่ง อาจต้อง หยุด เลิก หรือปิดไปเลยก็ได้ หากยังคงไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บันทึกข้อมูล 3 กรกฎาคม 2549

สร้างสรรค์หัตถกรรม (บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง)

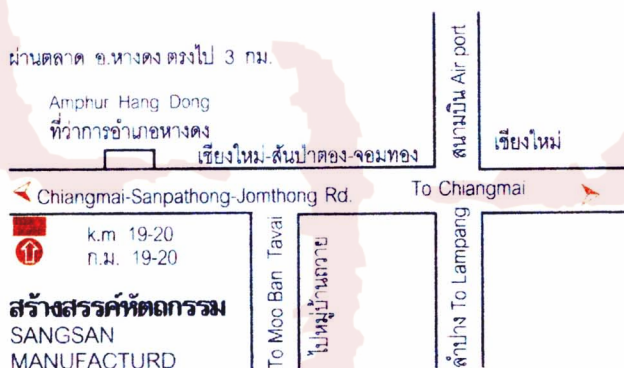
Creative Handicrafts Ban Roi An Phan Yang

255/9 ถนนเชียงใหม่-สันป่าตอง (ระหว่างกม.ที่ 19-20) ตำบลหางแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 0-5335-5819, 0-5382-2649, 0-5382-2664 โทรสาร 0-5335-5819

E-mail: - Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

สวนพุทธธรรม จัดแสดงกลางแจ้ง	
ส่วนจัดแสดง และจำหน่าย	รับรองแขก
ต้อนรับ	บรรยายรวม
ทวงข้าว	

ชั้นล่าง (เข้าชม 20 บาท)

ส่วนจัดแสดง	

ชั้นบน (เข้าชม 100 บาท)

ลักษณะการจัดแสดงจะกันแบ่งเป็นส่วนๆ เพื่อจัดวางและแขวนติดตั้งวัตถุให้ได้จำนวนมาก เต็มพื้นที่ โดยไม่ได้กำหนดหัวข้อ หรือระบุเรื่องราวในการจัดวางเป็นหลัก แต่จัดวางให้อยู่ในจำพวกเรื่องราว เนื้อเรื่อง ที่ใกล้เคียงกัน และจัดวางแต่งไปตามที่ว่าง ทางเดิน ทิวไป ซึ่งอาคารหลักมี 2 หลังติดกัน สร้างให้มี

ทางเดินต่อเชื่อมเกือบโหลโดยตลอด แบ่งชั้นออกเป็นชั้นลอยชั้นย่อย เดินวนได้หลายชั้นจนถึงชั้นคาเฟ่รวมได้ประมาณ 6 ชั้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ด้านหน้าอาคารติดถนนเชิงใหม่-สันป่าตอง (ระหว่างกม.ที่ 19-20)
 ภาพที่ 2 ด้านข้างอาคาร เมื่อมองจากลานจอดรถที่มีบริเวณอยู่ติดกันกับอาคาร
 ภาพที่ 3 ส่วนที่จัดเป็นบริเวณรับแขก อยู่หน้าทางเข้าสวนพุทธธรรม
 ภาพที่ 4 ด้านหลังสวนติดลานสนามหญ้า ซึ่งมีโครงการจะขยายพื้นที่ต่อออกไป

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณชวณ ฒ สุนทร

08-9850-0126

เจ้าของกิจการ

- เวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 8:30-17:00 น.

- การเก็บค่าเข้าชม

- มีค่าเข้าชม ดังนี้ เด็ก 30 บาท ผู้ใหญ่ 120 บาท ชาวต่างชาติ 220 บาท
(ไม่มีการจำหน่ายบัตร แต่เป็นการขอช่วยบริจาค ชมเฉพาะชั้นล่าง 20 บาท เมื่อผ่านประตูทางเข้า และขึ้นชมชั้นบน คนไทย 100 บาท ชาวต่างชาติ 200 บาท)
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

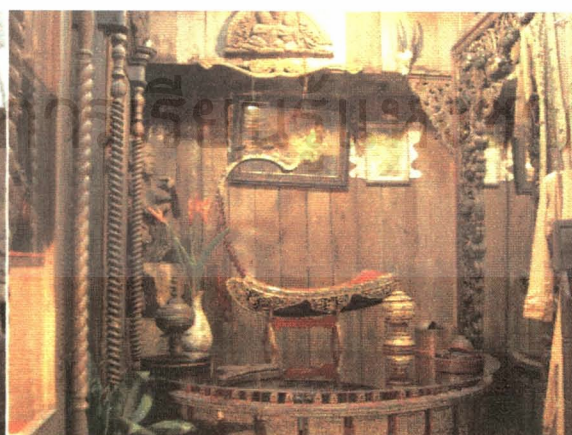
- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้าน 100 อัน 1000 อย่าง ริเริ่มโดย คุณชรวัย ณ สุนทร ลูกชานายากจน จากจังหวัดเชียงราย เคยรับราชการครูถึง 2 ครั้ง แต่เกิดปัญหาขัดแย้งด้านความคิด และการทำงาน จึงตั้งปณิธานที่จะทำสิ่งที่เป็นไปเพื่อการศึกษา

เคยออกร้านขายสินค้าจำพวกไม้แกะสลักตามงาน มีร้านขายสินค้าประเภทนี้ที่ตลาดไนท์บาซาร์เมื่อหลายปีก่อน ต้องประสบกับปัญหาหลายด้าน จนมาถึงปัจจุบัน ได้จัดแสดงสินค้าฝีมือชาวบ้านและวัดกุสะสมที่บ้านพักอาศัย จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยแบ่งวัดกุ 20 % แบ่งจำหน่ายเพื่อเลี้ยงโครงการ อีก 80 % เป็นงานอนุรักษ์เพื่อการศึกษา

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ
- วิถีชีวิต
- วัฒนธรรมและประเพณี
- ภูมิปัญญา
- ผลงานศิลปะ
- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
  - ไม่มี
- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 20 คน ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดังนี้
  - คำนวณ (นักคณิตศาสตร์)
  - บริการด้านอาหารว่าง เครื่องดื่ม
  - การบริการการจำหน่ายผลงานชาวบ้าน
- กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
  - ① นักท่องเที่ยวในประเทศ
  - ② นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
  - ③ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
  - ④ บุคคลทั่วไป
  - ⑤ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 36,000 คน (ได้ตัวเลขโดยประมาณ 100 คนต่อวัน ไม่มีการทำบันทึกไว้)
- การบริการ
  - มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
  - บรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้
  - กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม
  - ลานจอดรถ

- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่
หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, สิ่งพิมพ์รายปักษ์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website, สื่อบุคคล

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องไม้
- เครื่องประดับ
- เครื่องจักสาน
- งานศิลปะ
- ของเล่น
- ของสะสม
- อื่นๆ เน้นงานไม้แกะสลักที่ละเอียดสุดๆ เป็นหลัก

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่

หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, และ องค์กรเอกชน

(ออกแสดงผลงานในกรุงเทพฯ บางโอกาส)

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ

① งบประมาณ อยากให้ภาครัฐเห็นความสำคัญ ให้งบประมาณแบบให้เปล่า เพื่อให้งานได้ปรับปรุงพัฒนา ช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่าย การดูแลรักษา ค่าสาธารณูปโภค ประปา ไฟฟ้า ค่าวิทยากรบรรยาย บ้าง ตามสมควร

② บุคลากร ไม่มีปัญหาด้านนี้ แต่ทางเจ้าของกิจการมองว่า ปัญหาเกิดจากบุคลากรจากภายนอก โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ และสถานศึกษาต่างๆ ทุกระดับ ให้เป็นที่ต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองมาโดยตลอด แต่จะขอชมฟรีตลอด และผู้บริหารระดับต่างๆ มักจะถืออภิสิทธิ์เสมอ ซึ่งทางบ้าน 100 อัน 1000 อย่าง มีค่าใช้จ่ายมาก เดือนละเกือบ 200,000 บาท เฉพาะพนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ

③ การบริหารจัดการ เช่นเดียวกับข้อบุคลากร คือ คุณทวายเป็นเจ้าของเอง ไม่ได้มีปัญหาในการบริหารจัดการ แต่เป็นการมองปัญหาจากภายนอกว่า รัฐบาลมีการบริหารจัดการในด้านการเก็บภาษีไม่ถูกต้อง เนื่องจากตนทำงานด้านท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเชิงอนุรักษ์ และเป็นแหล่งเรียนรู้ รายได้หลักจากการจำหน่ายผลงานของชาวบ้าน นำมาใช้จ่ายแทบจะไม่พอ แต่ภาครัฐกลับเก็บภาษีทุกอย่างเต็มพิกัด ตั้งแต่คิดตามพื้นที่เป็นตารางเมตร ภาษีป้าย ป้ายแนะนำตามข้างถนนนับทุกป้าย หากยกเว้นภาษีให้บ้างก็จะดี

บันทึกข้อมูล 10 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าคิถณนชอย แมริม-สลง มีป้ายชื่อข้างช่องทางเข้าผ่านรั้ว

ภาพที่ 2 ผ่านช่องทางเข้ามา ขวามือมีลานจอดรถ ตรงหน้าช่องทางเข้าเป็นทุ่งนา

ภาพที่ 3 ป้อมจำหน่ายบัตรเข้าชม พนักงานต้อนรับนำชมประจําเรื่องที่ป้อม

ภาพที่ 4 ทางเข้าสู่ลานแสดงควายและบ้านชาวนา

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณบุญยัง นาคี
08-1289-4030
เจ้าของกิจการ

- เวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 7:00-17:00 น. ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

- ค่าเข้าชม

ชาวไทย เด็ก 50 บาท / ผู้ใหญ่ 100 บาท

ชาวต่างชาติ เด็ก 100 บาท / ผู้ใหญ่ 200 บาท

- ยกเว้น / ลดค่าเข้าชมเป็นพิเศษกรณี นักเรียนเข้าชมเป็นหมู่คณะ ค่าเข้าชมคนละ 30 บาท

- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

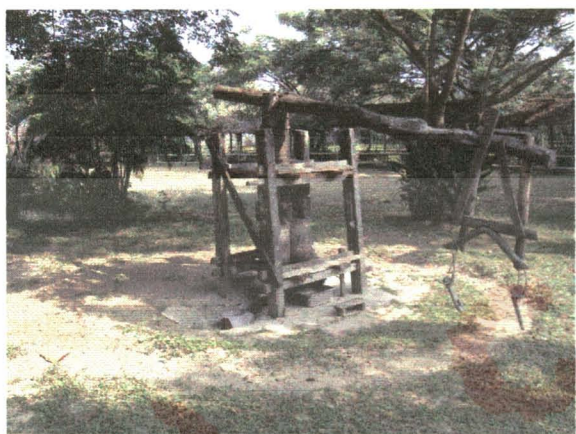
บ้านควายไทย แมริม เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2539 โดยนายบุญยัง นาคี ลูกชาวนา ผู้มีความคิดริเริ่มอนุรักษ์วิถีชีวิตชาวนาไทย และการเกษตรไทยที่มีความเกี่ยวเนื่องกับควายไทยที่นับวันจะสูญหายไปเรื่อยๆ เมื่อประเทศได้พัฒนาไปสู่ยุคจักรกล จึงได้จัดแสดงบ้านชาวนาไทย วิถีชีวิต การเกษตรกรรมที่เรียบง่าย ฟังฟังธรรมชาติ จัดให้ชมเป็นรอบแสดง ตั้งแต่การออกค้ำถั่ง เลี้ยงดู ฝึกฝนควายไทย การทำงานนา ตั้งแต่การไถนา นวดข้าว ฤดูหว่านวิดน้ำเข้านา หีบอ้อย รวมทั้งเครื่องมือการเกษตรแบบดั้งเดิม เช่น ขึงข้าว ครก กระเดื่อง คุตข้าว คันไถ ในลานแสดงล้อมรอบบริเวณด้วยทุ่งนา

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต ชาวนาไทย ควายไทย
- ภูมิปัญญา การเกษตรกรรมไทยดั้งเดิม

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 7 คน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
บรรณานุกรม จัดการแสดง และดูแลบริเวณ สถานที่

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ บุคคลทั่วไป
- ④ ศิลปิน
- ⑤ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 10,000 คน (โดยเฉลี่ยประมาณวันละ 30 คน วันปกติไม่ค่อยมีคนมา จำนวนผู้เข้าชมส่วนมากเป็นคณะทัวร์ หรือคณะนักเรียนจากโรงเรียนมาทัศนศึกษาจำนวนมากๆ ต่อการเข้าชม 1 ครั้ง)

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- บรรยาย / สาระ / อบรมสาระความรู้
- ร้านเครื่องดื่ม
- ลานจอดรถ
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภทของที่ระลึกเกี่ยวกับควาย กระดัง ปฏิทิน เสื้อยืด

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

- หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ สื่อบุคคล

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- อื่นๆ แสดงวิถีชีวิตชาวนาไทย มีการสร้างบ้านชาวนาไว้ 1 หลัง ชู่งข้าว เครื่องมือการเกษตร และควาย 10 ตัว

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกเรื่องใดๆ เป็น master piece

- การจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ไม่มี
- การทำทะเบียนวัตถุดิบของอินพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุดิบของ ไม่มี
(มีสัตวแพทย์มาฉีดวัคซีนที่คอก ยกเว้นมีอาการไม่สบายอื่นๆ ต้องพาไปหาหมอเอง)
- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มี
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอินพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ กิจการของบ้านควายไทยมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้จ่าย ทั้งการปรับปรุงสถานที่ การประชาสัมพันธ์ ทางเจ้าของเองต้องการรายได้จากงานอื่นเพื่อมาดูแลค่าใช้จ่ายที่นี่ จึงไม่มีเวลาที่จะมาอยู่ดูแลได้เต็มที่ รายได้จากการจำหน่ายบัตรต้องหักให้มัคคุเทศก์ที่พานักท่องเที่ยวมาชมถึง 60% บัตรราคา 200 บาท ทางบ้านควายไทยได้รับเพียง 80 บาทเท่านั้น อีกทั้งปัจจุบันมีการแข่งขันทางการตลาด สร้างบ้านควายไทยขึ้นที่อื่นอีก เช่น บ้านควายไทย แม่แดง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจคิดว่ามีสาขาใหม่ อีกทั้งยังมีการให้ข่าวกันว่าที่แม่ริมปิด ไปเปิดที่ใหม่แล้ว รวมทั้งการทำป้ายประชาสัมพันธ์ก็ต้องประสบกับปัญหาภาษีป้ายอีก ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ข้างต้น ทางบ้านควายไทยขอเพียงแค่ทาง ททท. ช่วยให้การสนับสนุนด้วยการลงชื่อ ใ้จุดตำแหน่งลงไปในพื้นที่ท่องเที่ยวให้ หรือช่วยทำป้ายแนะนำที่เกี่ยวข้างทางให้ จะลดปัญหาได้ทุกด้าน

สถาบันพิพิธภัณฑท์การเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 8 พฤศจิกายน 2549

พิพิธภัณฑ์บ้านเย็น

Ban Yen Museum

209/3 ถนนวิภาวดี ตำบลทรายขาว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

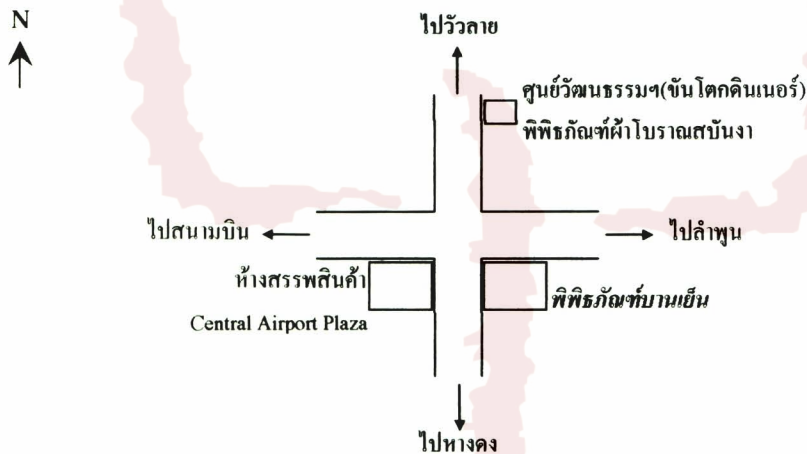
โทรศัพท์ 0-5327-4007, 0-5327-5799

โทรสาร 0-5327-5800

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

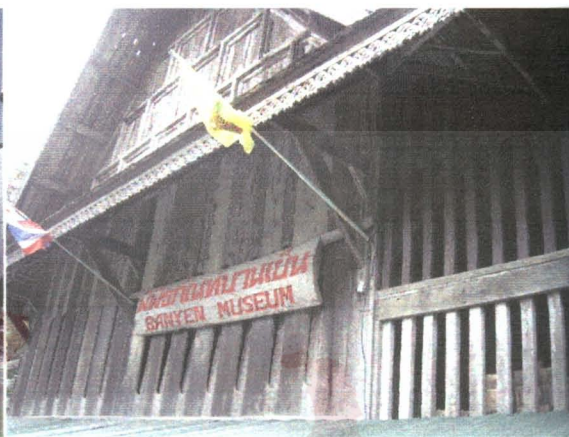
แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 รั้วด้านข้างติดถนนมหิดล

ภาพที่ 2 ด้านหน้าเป็นประตูทางเข้า ติดถนนเชียงใหม่-หางดง

ภาพที่ 3 ฟังตรงข้ามถนนเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นเรือนไม้ อยู่ภายในบริเวณบ้านพักอาศัย

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณบานเย็น อักษรศรี

เจ้าของกิจการ

- วันเวลาเปิดทำการ

ปกติปิด เนื่องจากไม่มีผู้ดูแลเฉพาะ จะเปิดให้เฉพาะผู้ที่ขอเข้าชม ซึ่งควรจะเป็นวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 9:00-17:00 น. เพราะมีคณงานที่จะช่วยดูแลต้อนรับ หรือ โทร.นัดหมายล่วงหน้าที่คุณบานเย็นโดยตรง

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

คุณบานเย็นเกิดเมื่อปี 2475 ที่อำเภอฝาง เข้ามายึดอาชีพค้าขายอยู่ที่เชียงใหม่ ด้วยความชอบและรักโบราณวัตถุ ในขณะที่มีการซื้อหา ขายไป ก็จะเลือกเก็บวัตถุบางชิ้นสะสมไว้ และเมื่อเกิดความรู้สึกเสียขาย จึงได้ความคิดที่จะทำเลียนแบบ ลอกแบบโบราณวัตถุเพื่อจำหน่าย โดยต้นแบบที่เป็นตัวจริงได้เก็บรวบรวม

ไว้เป็นจำนวนมาก จึงเริ่มเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ขึ้นที่ถนนวัวลาย เมื่อปี พ.ศ. 2509 อย่างเต็มรูปแบบ มีการจัดแยกเป็นหมวดหมู่ เปิดคนตรีพื้นเมืองบรรเลง สร้างบรรยากาศ

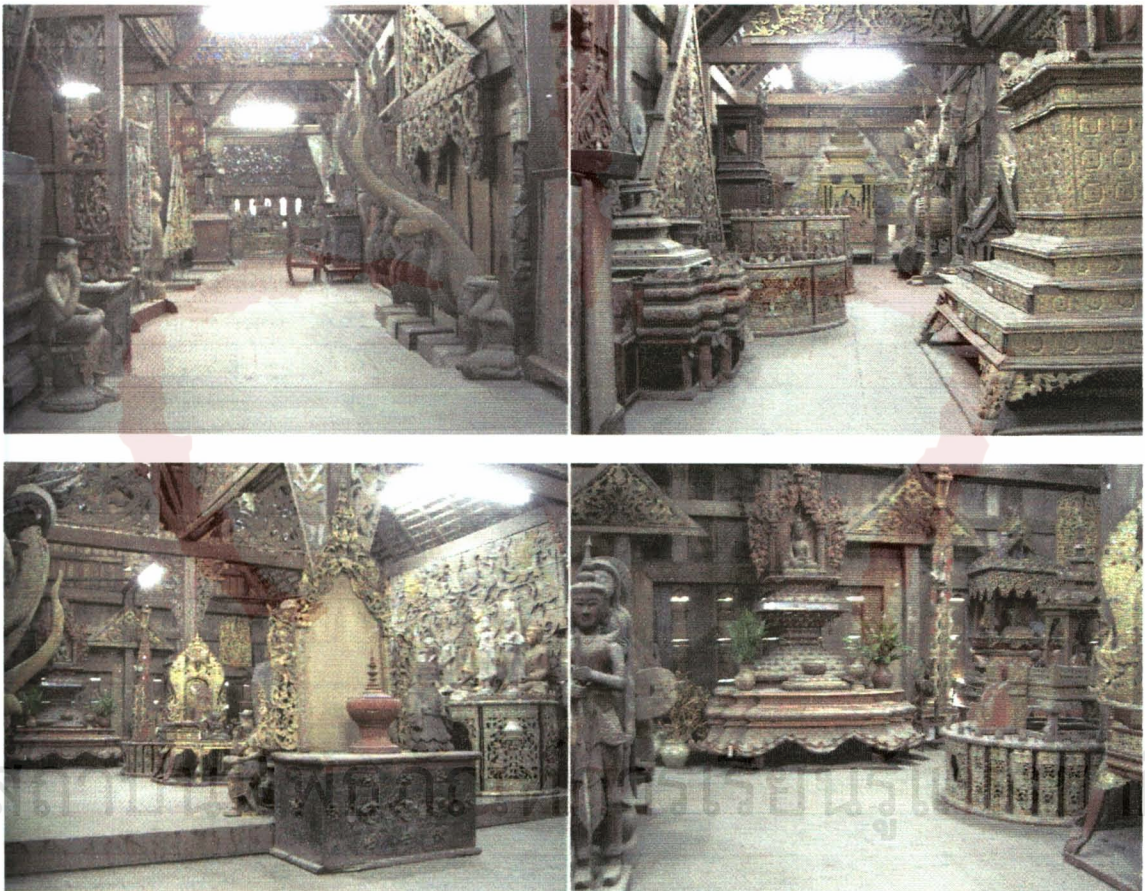
เมื่อปี 2533 ไฟไหม้พิพิธภัณฑ์บ้านเย็นโดยไม่ทราบสาเหตุ วัตถุที่พอจะเก็บรักษาต่อไปได้ ถูกโยกย้ายไปรวมที่บ้านหายยา (ที่ตั้งพิพิธภัณฑ์ในปัจจุบัน) ซึ่งซื้อที่ดินผืนนี้ตั้งแต่ปี 2516 ไว้เก็บของสำรอง และเป็นแหล่งผลิตสินค้า และจัดเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อรวบรวมวัตถุชิ้นเยี่ยมไว้ให้เข้าชมได้อีกครั้ง

เนื่องจากปัจจุบันท่านมีอายุมาก และมีการกิจมากมายนหลายด้าน อีกทั้งยังซื้อที่ดินผืนใหญ่ไว้ที่อำเภอแม่แตง ซึ่งมีโครงการปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยทยอยย้ายของจากที่หายยาแห่งนี้ไป จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลปรับปรุงการจัดแสดง หรือเปิดเต็มรูปแบบเช่นที่วัวลายดั้งเดิม

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วัตถุสะสม

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ไม่มี

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 6 คน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ชุมชนเฝ้าบริหารงานทั่วไป คนงานผู้หญิง 2 คน และผู้ชาย 3 คน รับผิดชอบทุกอย่างตามที่เรียกใช้ หลักๆจะให้ผู้หญิง คำนวณ นำชม ดูแล ทำความสะอาด ส่วนผู้ชายจะเน้นในด้านแรงงาน ดูแลบริเวณ เคลื่อนย้ายวัตถุ เปิด-ปิดอาคาร เป็นต้น

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ③ บุคคลทั่วไป

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี ประมาณ 1,000 คน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องปั้นดินเผา
- โบราณวัตถุ
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- เครื่องใช้ในการศาสนา

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- การจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ
ไม่มี

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

❶ งบประมาณ เนื่องจากกิจการที่มีปัจจุบันเป็นของลูกสาว ในส่วนของงานพิพิธภัณฑียังคงทำไปด้วยใจรัก โดยที่ไม่มีรายได้เข้ามาปรับปรุงหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่มาดูแลเฉพาะ มีเพียงวัตถุในครอบครองที่เคยรวบรวมไว้เท่านั้น

บันทึกข้อมูล 10 ตุลาคม 2549

ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

วัดสันปูเลย บ้านสันป่าแดง ม. 4 ตำบลแม่สุ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 50110

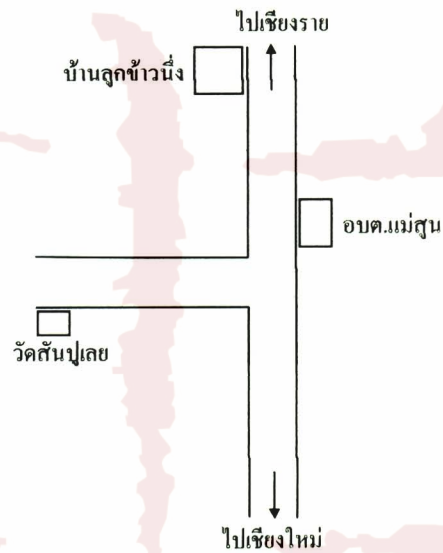
โทรศัพท์ 0-5334-6225, 0-5334-6333 (อบต.แม่สุ่น)

โทรสาร 0-5388-4196 ต่อ 23

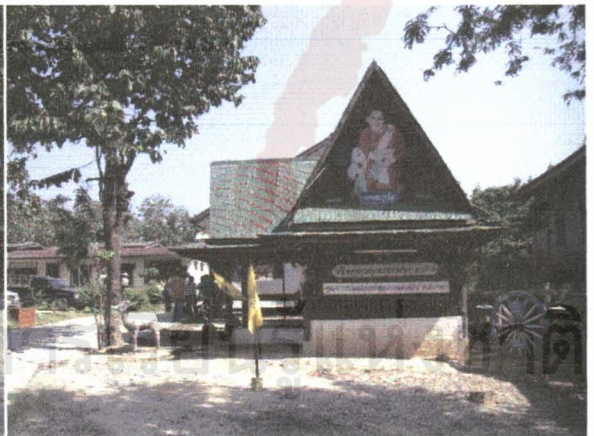
E-mail: -

Web site: www.maesoon.com

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าวัดจิตตณชอย มีป้ายชื่อวัดบอกไว้ชัดเจน

ภาพที่ 2 ผ่านประตูทางเข้า พบด้านข้างอาคารศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านซ้ายมือ

ภาพที่ 3 ถัดเข้าไปจากอาคารศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นอาคารกลุ่มแม่บ้าน ร่วมผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย

ภาพที่ 4 อาคารสถานีอนามัยอยู่ตรงกลาง ถัดเข้าไปเป็นอาคารกลุ่มสมาชิกผู้สูงอายุ

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ส.อบต.กองชัย ธรรมสุทธิ์

08-1035-8699

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุ่น

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน เวลา 8:00-18:00 น.

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2547 จัดตั้งเป็นศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน เปิดให้บริการ 11 มิถุนายน 2547 เพื่อเป็นศูนย์กลางบริการข้อมูลให้กับชุมชนใน 6 หมู่บ้าน ซึ่งศูนย์บูรณาการฯ ประกอบด้วยกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเป็นสถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน มีสถานที่สำหรับวิทยากรรับเชิญเพื่อสาธิตการผลิตสินค้าหัตถกรรมออกจำหน่าย มีการดูแลเรื่องรายรับ-รายจ่าย

ทั้งนี้ การทำงานของศูนย์ฯ เป็นงานระดับตำบล ทางอบต.แม่สุ่นจึงมีโครงการจะปรับขยาย ย้ายที่ศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยจะย้ายมาตั้งข้าง อบต.แม่สุ่น ซึ่งจะใช้อาคารสำนักงานเก่าของทางอบต. ที่เพิ่งจะย้ายสำนักงานมายังอาคารใหม่หลังปัจจุบันที่สร้างขึ้นข้างอาคารเก่า โครงการนี้จะปรับศูนย์ฯ ให้มีพร้อมทุกด้าน ตั้งแต่ พิพิธภัณฑ์แสดงโบราณวัตถุ ห้องสมุดศูนย์ข้อมูลชุมชน บริการอินเทอร์เน็ตชุมชน ฯลฯ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ไม่มีการจัดกิจกรรมที่ศูนย์ฯ แต่การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และประเพณีประจำปีทั่วไปของตำบลมีขึ้นที่อื่นๆ เช่น งานลอยกระทง ประเพณีนางนพมาศ เป็นต้น

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① บุคคลทั่วไป
- ② นักท่องเที่ยวในประเทศไทย
- ③ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ④ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ⑤ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม ลักษณะเหมือนห้องสมุดชุมชน สามารถเข้ามานั่งอ่านหนังสือพิมพ์ได้ ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ มีวัดอยู่จำนวนหนึ่งที่ชาวบ้านในชุมชนนำมาจัดแสดงไว้

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มี

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
ชุมชน, วัด, โรงเรียน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ โครงการพระราชดำริ Check Dam โป่งผา น้ำตกโป่งน้ำดัง สวนส้มฝาง และหนองสามแจ้ง

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

❶ การบริหารจัดการ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการจัดการพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ ต้องการให้ทางสถาบันฯช่วยริเริ่ม แนะนำวิธีการจัดการ การดำเนินการ แหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์ให้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเอกสาร หรือการส่งวิทยากรมาให้คำแนะนำ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ศาลาพิพิธภัณฑสถานบ้าน วัดโสภณาราม

153 หมู่ 3 ตำบลคอนแก้ว อำเภอแฉะ จังหวัดเชียงใหม่ 50180

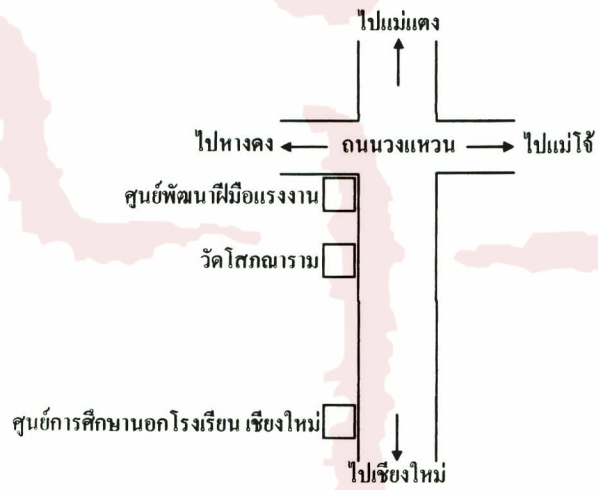
โทรศัพท์ 0-53122-1222, 0-5312-1000

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูกทางเข้าวัดเชิงไหม-แม่มิม

ภาพที่ 2 จากประตูกทางเข้า มีต้นไม้อประกอบสองข้างทางมุ่งสู่วิหาร ก่อนถึงวิหารด้านขวาเป็นศาลา

ภาพที่ 3 ภายในศาลาล้อมบริเวณที่จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ด้วยลูกกรงลวด ประตูกทางเข้าทำเป็นซุ้มหลังคา

ภาพที่ 4 ซ้างประตูกมีที่นั่งพักและป้ายชื่อศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

และป้ายศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณโสภา คำประเสริฐ (ช่วยดูแล ถิ่นบุญเจ)

- ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

- สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้พิพิธภัณฑ์ยังไม่พร้อมเปิดดำเนินการ

ขาดผู้ดูแล บริหารจัดการอย่างจริงจัง เจ้าอาวาสก็อาพาธ ต้องเดินทางไปฟอกไตทุกวันเว้นวัน เมื่อมีกิจขางนอกวัด พระเลขาต้องรับนิมนต์ไปแทน คุณโสภ าค ผู้ดูแล ถือกุญแจเปิด-ปิด ห้องพิพิธภัณฑ์นี้ก็ต้องช่วยกันกับท่านอื่นๆ ดูแลหลายอย่าง ตั้งแต่ทำความสะอาดบริเวณ จัดทำอาหาร ฯลฯ ปกติส่วนของห้องพิพิธภัณฑ์นี้ จะถูกปิดล็อกกุญแจไว้ตลอด เวลามีญาติโยมต้องการเข้าชมถึงเปิดให้ดู แต่ไม่มีการจัดการ แบ่งเวรยามกันดูแลรักษาข้าวของ จัดให้เป็นระเบียบ หรือปิด-เปิดเป็นเวลา

- วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและเป้าหมายในการดำเนินงานในอนาคต

เริ่มต้นจากเจ้าอาวาส พระโสภณบุญญาภรณ์ เห็นคุณค่าของวัตถุเก่าๆ เริ่มเก็บสะสมไว้ ศรัทธาญาติโยมมาเห็นความตั้งใจก็นำข้าวของมาร่วมบริจาคเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์ จนกระทั่งมีจำนวนมากขึ้นจึงย้ายมาจัดไว้ที่ศาลา ล้อมกรงไว้เพื่อรักษาความปลอดภัยไว้วัตถุ นานวันจำนวนวัตถุยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งยังทรุดโทรมไปตามกาลเวลา จึงมีความพยายามที่จะติดต่อเจ้าหน้าที่มาดำเนินการดูแลรักษา จนกระทั่งเคยมีผู้มาแอบอ้างเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมาแนะนำวิธีการจัดแยกข้าวของเป็นหมวดหมู่ มีการจัดเรียงวัตถุจำพวกเครื่องถ้วย และโล่รางวัลต่างๆ ให้ดู และขอเบิกจ่ายเงินจากเจ้าอาวาสจำนวน 15,000 บาท เพื่อจัดซื้อตู้ชั้นวางของ และอุปกรณ์จัดแสดงมาจัดระเบียบวัตถุ หลังจากนั้นก็หายไปเลย งานพิพิธภัณฑ์จึงถูกทิ้งร้างมาจนถึงปัจจุบัน เปิดให้เข้าชมเป็นครั้งคราวหากมีการขอเข้าชม และยังไม่มีการดำเนินการอะไรต่อไปในอนาคต

- ประเภทของวัตถุที่เก็บ

- เครื่องปั้นดินเผา
- เครื่องมือการเกษตร
- เครื่องมือทอผ้า
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- เครื่องดนตรี
- เครื่องแก้ว
- เครื่องโลหะ
- เครื่องจักสาน
- เครื่องใช้ในการศาสนา
- ของสะสม

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

เมื่อก่อนเคยมีการทำบันทึกไว้ว่าของจีนไหน ใครเป็นผู้มอบให้ แต่ไม่ได้ทำรายการทะเบียนตามหลักการพิพิธภัณฑ์

บันทึกข้อมูล 8 พฤศจิกายน 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บ้านวิถีคนเมือง โรงเรียนบ้านโป่ง

โรงเรียนบ้านโป่ง ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50290

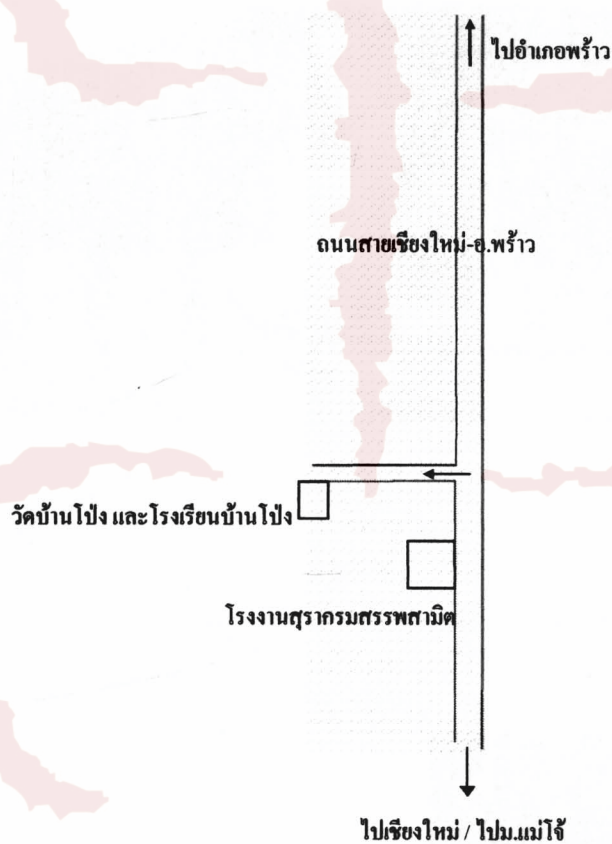
โทรศัพท์ 0-5384-9573

โทรสาร -

E-mail: kunatam.s@chaiyo.com

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

กำลังอยู่ในช่วงปรับปรุง

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ด้านหน้าโรงเรียนติดถนนซอย แยกเข้ามาจากถนน ม.แม่ใจ- อ.พร้าว

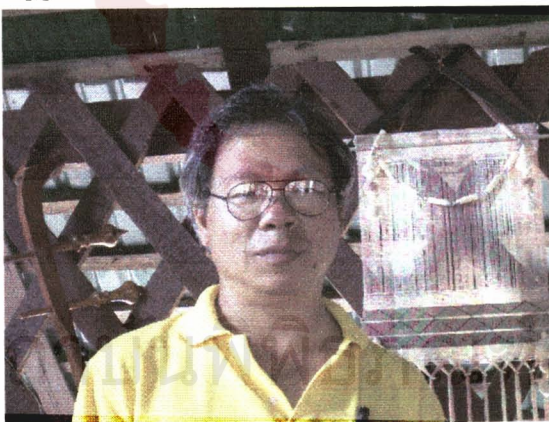
ภาพที่ 2 อาคารเรียน อยู่ถัดจากสนามกีฬาขนาดใหญ่บริเวณกลางพื้นที่โรงเรียน

ภาพที่ 3 อาคารสำนักงาน ห้องพักครู อยู่ถัดจากอาคารเรียนไปด้านซ้าย

ภาพที่ 4 ศูนย์วัฒนธรรม อยู่หน้าเรือนพักครู โดยมีลานเล็กๆ และโรงจอดรถคันกลาง

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.เสถียร คุณาธรรม

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-16:00 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

(เป็นเวลาทำการของโรงเรียน ปกติตัวอาคารศูนย์จะถูกปิดไว้ และจัดพื้นที่เพื่อเปิดใช้งานในกรณีจัดงานประจำโรงเรียน เช่น งานครบรอบวันเกิดโรงเรียน 14 ก.พ.)

- การเก็บค่าเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วัน
- ตัวอาคารพิพิธภัณฑ์จะถูกปิดไว้ เนื่องจากไม่มีผู้อยู่ประจำที่ตัวอาคาร เปิดเฉพาะเวลาที่มีครูใช้สอน นำนักเรียนมาที่นี่ ก็จะเปิดเป็นครั้งคราวไป ซึ่งไม่ระบุว่าเป็นวิชาไหน ใช้ในกรณีที่ยากจะเปลี่ยนบรรยากาศจากห้องเรียนเดิมๆ

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

อาคารศูนย์จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 จากการได้รับบริจาค หลองข้าว (ยุ้งข้าว) กลุ่มชุมชนชาวบ้านช่วยกันย้ายมาก่อสร้างใหม่ที่โรงเรียน ให้ชื่อว่าศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้าน จัดแสดงเรื่องราววิถีชีวิตคนเมือง ผู้ปกครองนำเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมาบริจาคให้จัดแสดง และเครื่องดนตรีไทยจำนวนหนึ่ง

เมื่อแรกสร้าง ศูนย์ฯ เป็นอาคารไม้หลังคามุงกระเบื้อง ซึ่งมีปัญหาที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุจากลูกฟุตบอล เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้สนาม จึงเปลี่ยนเป็นแผ่นหลังคาเหล็ก ซึ่งทำให้บนตัวอาคารมีอุณหภูมิที่สูงมากในเวลากลางวัน อาคารศูนย์ฯ จึงไม่เป็นที่นิยมในการใช้งาน ถูกทิ้งร้างไปดังปัจจุบัน

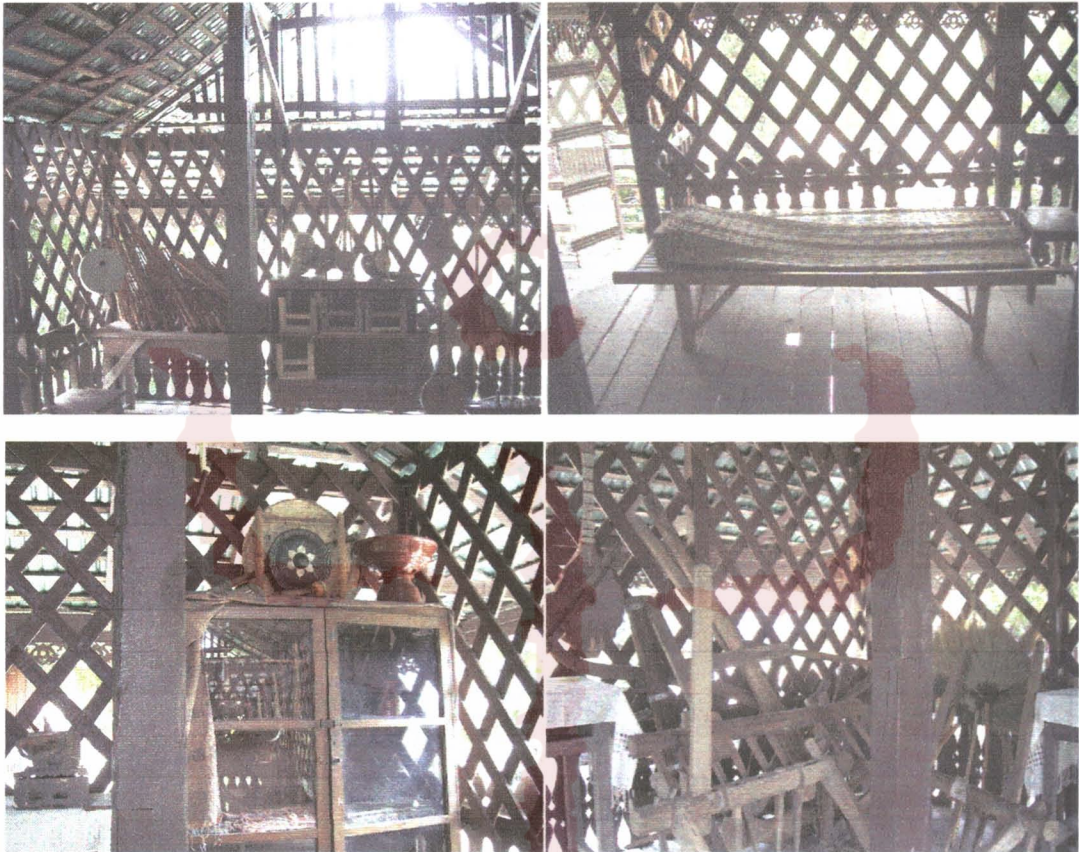
ในปี พ.ศ. 2549 ทางโรงเรียนมีโครงการปรับปรุงอาคารศูนย์ฯ ซึ่งถูกปล่อยทิ้ง รกร้างให้เป็น บ้านวิถีคนเมือง โดยจะต่อเติมจากอาคารหลังเดิมออกไป ให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ร่วมกับชุมชน และวัดมากขึ้น เช่น เชิญวิทยากรมานั่งตัดตุง ทำโคม ผูกกระทาย สอนเด็กนักเรียน ให้แต่ละวิชาเรียนผลัดกันนำเด็กมาเรียน ส่วนทางวัด มีอาคารแสดงเรือโบราณ วัดอุโบสถทั้งมได้จากแม่น้ำแดงจัดแสดงอยู่แล้ว ก็จะนำมาโยงเรื่องราว ให้สถานที่แหล่งเรียนรู้กว้างขึ้นครอบคลุมไปถึงเรือโบราณวัดอุโบสถด้วย

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ของคนในภาคเหนือ และเครื่องดนตรีไทย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

ทางโรงเรียนเน้นกิจกรรมทางศาสนามากกว่าที่จะเป็นเรื่องราวการจัดแสดง ได้แก่

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา นักเรียนจะมามุงแถวรวมกันบริเวณข้างศูนย์ฯ แล้วเดินแถวไปใส่บาตรที่วัด ทุกเช้าวันศุกร์

ส่วนด้านงานใหญ่ประจำตำบล ดังเช่น งานสืบสานภูมิปัญญา พัฒนาแม่แฝกแข็งแรง เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2549 นักเรียนของโรงเรียนบ้านโป่งเป็นตัวแทนชุมชนจัดทำถ้วยสลาก (ประเพณีทำบุญแบบเฉพาะของทางเหนือ)

กิจกรรมที่จัดทุกปีที่เรือนศูนย์ คือ งานทำบุญครบรอบปีเกิดของโรงเรียน 14 กุมภาพันธ์ มีการนิมนต์พระมาจัดพิธีกรรมทางศาสนาที่นี่ และมีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนโดยเชิญชาวบ้านมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 8 คน (รวมผู้อำนวยการโรงเรียน)
ครู 8 คน ช่วยกันดูแล นักเรียนชั้นอนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 114 คน
กิจกรรมต่างๆ ครูทุกท่านจะมีส่วนร่วม ช่วยกัน เพียงแต่จะเลือกตัวแทนให้ใครเป็นตัวหลักในแต่ละงาน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

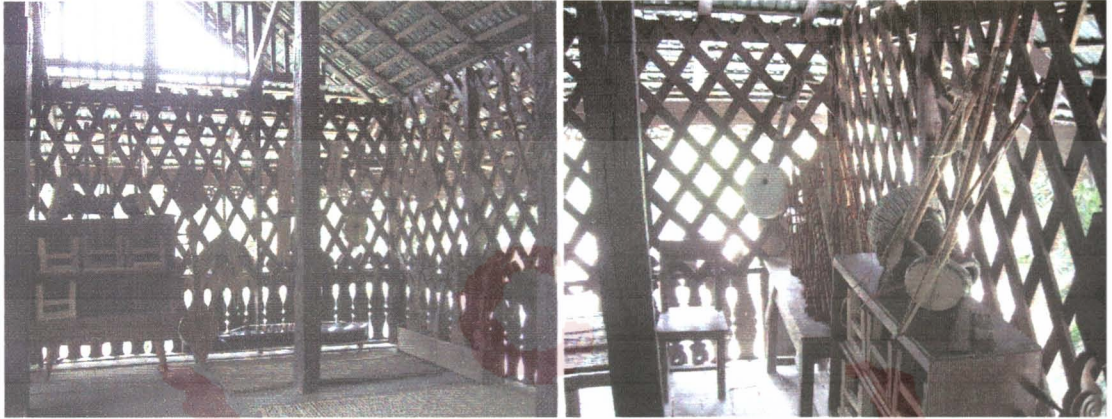
- กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม
- ครูใช้ประกอบการเรียนการสอนในบางวิชา

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องดนตรีไทย
- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ วัด และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง วัดบ้านโป่ง, พิพิธภัณฑ์วัดร่องเม้ง

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ ทางคณะครูมีความเห็นร่วมกันว่าจะขยายขนาดแหล่งเรียนรู้ เป็นจัดเป็นโครงการ วิถีคนเมือง ร่วมกับทางวัด หากแต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณที่จะนำมาปรับปรุงอาคาร

② บุคลากร มีไม่เพียงพอ เพราะครูแต่ละท่านมีงานประจำแน่นอนอยู่แล้ว ไม่มีเวลาพอที่จะ ดำเนินการจัดแสดงสิ่งของให้เต็มรูปแบบ

ทางโรงเรียนอยากให้สถาบันฯ เข้าร่วมดำเนินงานกิจกรรมด้านวัฒนธรรมด้วย เนื่องจากมีโครงการที่จะปรับอาคารที่ไม่ได้ใช้งานในปัจจุบันนี้ ให้เป็นบ้านวิถีชีวิตคนเมือง รวมอาณาบริเวณงาน วัฒนธรรมกับทางวัดซึ่งมีการจัดอาคารเรือโบราณและโบราณวัตถุอยู่แล้ว ประกอบกับมีพื้นที่อยู่ติดกัน และ ชุมชนในท้องถิ่นก็ให้การสนับสนุน ทางโรงเรียนวางแผนโครงการว่าจะเชิญวิทยากรสาธิตงานหัตถกรรม พื้นที่เมืองจากท้องถิ่นมาทำงานที่เรือน หลังจากได้งบประมาณปรับปรุงพื้นที่จัดแสดง และพื้นที่ใช้งานแล้ว นอกจากเป็นการสอนนักเรียนแล้ว ยังเป็นการแสดงให้นักท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตด้วย

บันทึกข้อมูล 22 สิงหาคม 2549

อนุสรณ์สถานพระเจ้ากาวิละ

มทบ. 33 (ค่ายกาวิละ) ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลลี้ดเกต อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

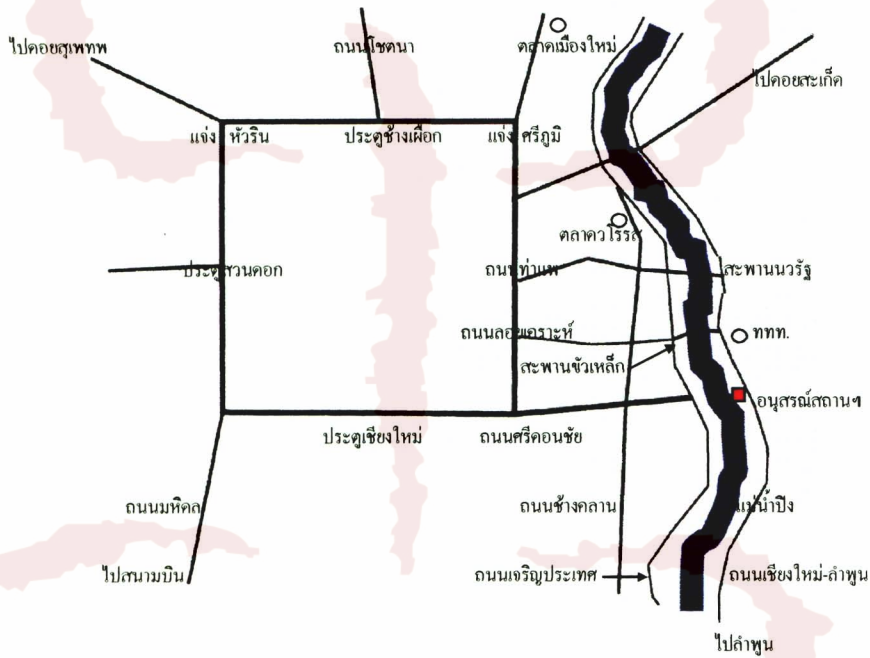
โทรศัพท 0-5324-1644 ตอ 75020

โทรสาร 0-5324-5476

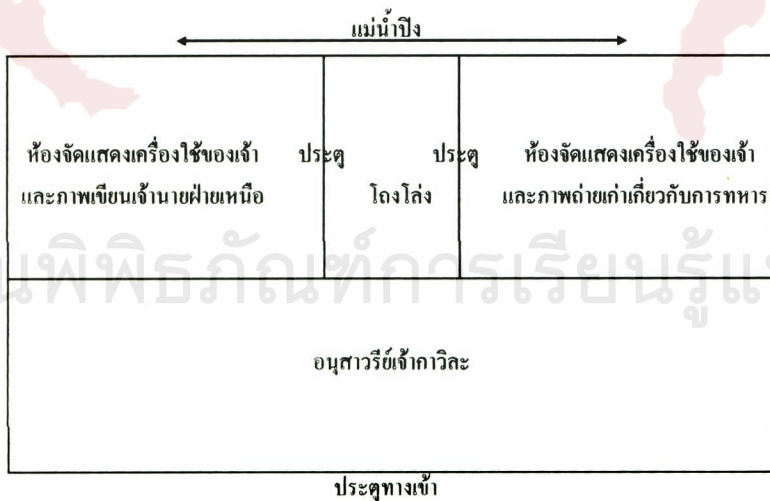
E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

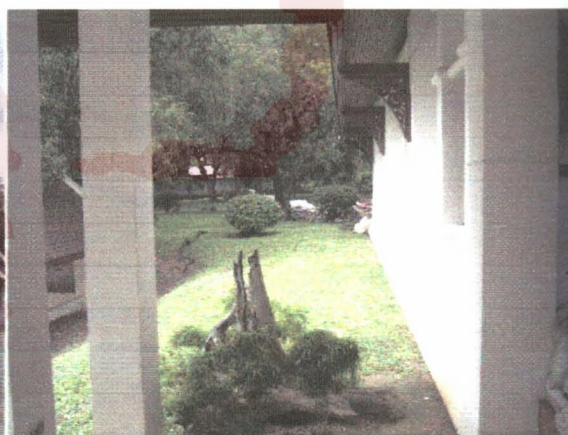

แผนผังอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูด้านหน้าติดถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตรงข้ามค่ายกาวิละ

ภาพที่ 2 ด้านหลังอาคารติดแม่น้ำปิง

ภาพที่ 3 ลานกว้างด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ที่ตั้งอนุสาวรีย์พระเจ้ากาวิละ

ภาพที่ 4 จัดแต่งสวนหย่อมไว้ตลอดทั่วบริเวณ

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ร.อ.ญ. ชุตินา เดิมพงศ์พันธ์

08-1953-3459

เป็นหน่วยงานในสังกัด กยท.มทบ.33
(กองยุทธการ มณฑลทหารบกที่ 33)

หท.กยท.มทบ.33

- เวลาเปิดทำการ

- เปิดให้เข้าชมช่วงเทศกาลลอยกระทง และงานพิธีเทิดพระเกียรติพระเจ้ากาวิละ 5 กุมภาพันธ์
- นอกเวลาเทศกาล ทำหนังสือขออนุญาตเข้าชม

- การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต / โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3-5 วัน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

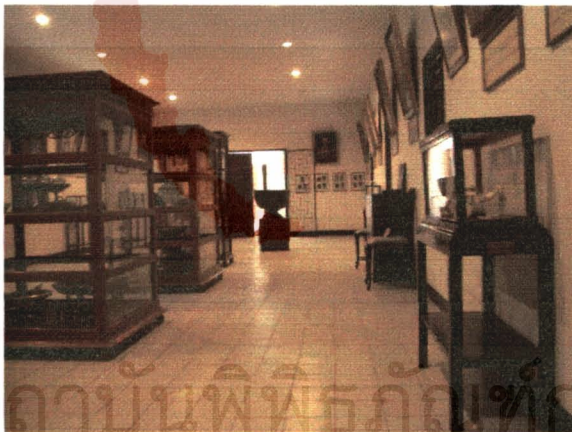
อนุสาวรีย์พระเจ้ากาวิละ กระทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2515 โดย พล.อ.ประภาส จารุเสถียร ผบ.ทบ. (ยศ, ตำแหน่ง ในขณะนั้น) เป็นประธานในพิธี

อนุสรณ์สถานพระเจ้ากาวิละ วางศิลาฤกษ์อาคารเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2534 ใช้เวลาในการก่อสร้างประมาณ 1 ปี เริ่มขึ้นในขณะที่ พล.อ.เป้ง มาลากุล ณ อยุธยา ดำรงตำแหน่งเป็น ผบ.ทบ.มทบ. 33 สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวม จัดแสดง ภาพเหตุการณ์ในอดีต และสิ่งของเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับพระเจ้ากาวิละ โดยวัตถุจัดแสดงส่วนมาก จะได้รับบริจาคจากเจ้านายฝ่ายเหนือ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคล

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- เทศกาลลอยกระทงของทุกปี ประชาชนเข้ามาใช้บริเวณด้านหลังอนุสรณ์สถานที่จัดริมน้ำปิงลอยกระทง เปิดให้ชมภายในอนุสรณ์สถานช่วงเวลางานตอนเย็น ตลอด 3 วัน
- วันที่ 5 กุมภาพันธ์ ของทุกปี จัดพิธีเทิดพระเกียรติพระเจ้ากาวิละ เปิดให้ชมภายในอนุสรณ์สถานทั้งวัน ตั้งแต่เช้าเริ่มพิธี 7.30 น.

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

ไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำการ เจ้าหน้าที่มีงานได้รับมอบหมายเฉพาะกิจ เป็นกรณีไป เช่น มีหนังสือขอเข้าชม ทาง กยก. จะมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบเป็นงานๆ ไป

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

① บุคคลทั่วไป

- สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่แน่นอน ไม่ได้ทำการบันทึก เพราะเวลามีงาน คนเดินเข้าออกตลอด

- การบริการ

ไม่มี

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์
ไม่มี

- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ
ไม่มี

(มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เฉพาะงานพิธีเทิดพระเกียรติพระเจ้ากาวิละ)

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องแก้ว
- เครื่องเงิน
- เครื่องไม้
- อาวุธ
- ภาพถ่าย

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)
ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece
- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
  - องค์กรในประเทศ ได้แก่
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่
- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑสถาน
มีการทำทะเบียน และมีการลงทะเบียนทั้งหมด
- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ
ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ
ไม่มี
- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑสถาน
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 28 สิงหาคม 2549

ศูนย์ศึกษาผ้าทอและวิถีชีวิตลุ่มน้ำแม่แจ่ม

97/1 หมู่ 7 ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 50270

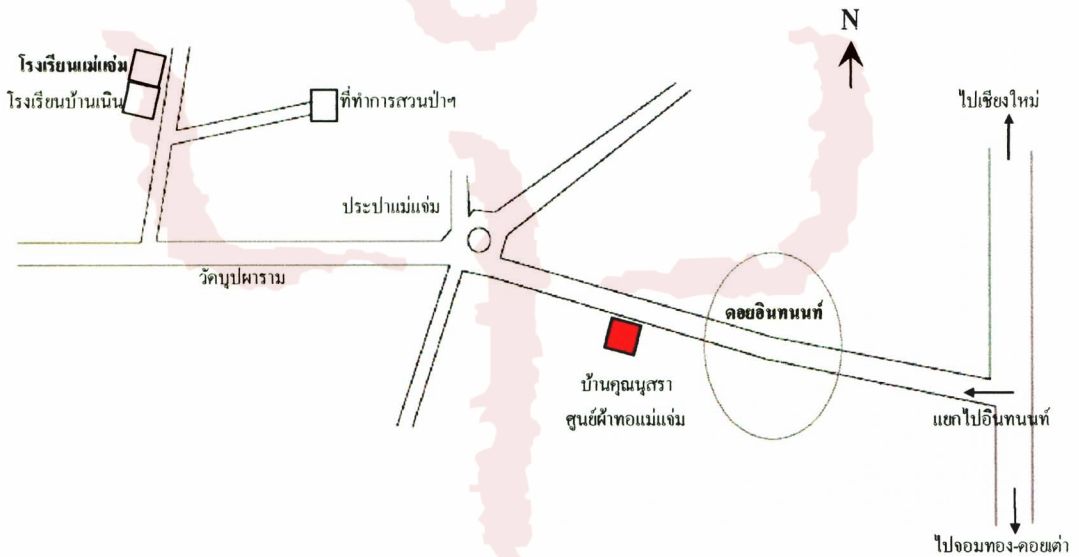
โทรศัพท์ 0-5382-8090

โทรสาร 0-5330-2072

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ไม่มีการจัดแสดง แต่จัดเป็นศูนย์ศึกษาที่บ้านของตนเอง สามารถชมผ้าที่สะสมไว้ได้

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูกทางเข้าติดถนนไปตัวอำเภอแม่แจ่ม

ภาพที่ 2 ผ่านประตูรั้วเข้าไป พบหน้าบ้านซึ่งใช้ซันรับแขก และเป็นเรือนพักอาศัย

ภาพที่ 3 ได้ดูบ้านจัดวางเครื่องมือทอผ้า ใช้ชิ้นงานทดลอง ลายตัวอย่าง และเคยใช้สอนทอผ้า

ภาพที่ 4 ทางขึ้นส่วนที่สร้างเป็นเรือนต่อออกไปข้างบ้าน ตั้งใจไว้เป็นส่วนจัดแสดงผ้า

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณนุสรา เตียงเกตุ

- วันเวลาเปิดทำการ

ทุกวัน (กรณีนัดหมายล่วงหน้า เพราะเป็นการพบปะพูดคุยกันที่บ้าน ซึ่งไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะอยู่รับ)

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เนื่องจาก ความสนใจศึกษา รวบรวมผ้า และองค์ความรู้เรื่องผ้า และวิถีชีวิตของกลุ่มชนต่างๆ ในเขตอำเภอแม่แจ่ม ได้แก่ คนพื้นเมือง (ไท ขวน) ปกาเกอญอ และลัวะ มาตั้งแต่ พ.ศ.2530 จึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน และองค์กร หน่วยงานในท้องถิ่น เกี่ยวกับงานวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาตลอด เช่น ร่วมจัดจุลกฐิน เป็นวิทยากรไปสอนทอผ้า และเรื่องผ้าแม่แจ่มที่โรงเรียน เป็นต้น

ปัจจุบัน พยายามที่จะนำผ้าในตู้สะสมออกจัดแสดง แต่เนื่องจากมีปัญหาหลายด้านในการดูแลรักษา ประกอบกับไม่ได้มีแขกเข้ามาชมตลอด จึงเน้นเก็บรักษาผ้าไว้ในตู้ เวลาต้องการชม ต้องการศึกษาจึงหยิบออกมาเป็นครั้งคราว

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

คุณนุสรา เน้นการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในด้านงานวัฒนธรรม โดยเฉพาะเรื่องผ้าแม่แจ่ม ซึ่งรูปแบบในการเข้าชมนิทรรศการของแขกแต่ละกลุ่มต่างกัน เนื่องจากการไม่มีการจัดแสดงให้เดินชม แต่เป็นการคุยกัน เพื่อหาข้อมูลที่แขกและกลุ่มต้องการ เช่น คุณยายของจริงที่เก็บไว้ประกอบกับข้อมูลเรื่องผ้า เตรียมแนวทางกิจกรรมเพื่อจัดค่ายนักศึกษา พาไปดูการทอผ้าในหมู่บ้าน พักกับชาวบ้าน หรือร่วมงานกับชุมชน

ส่วนเรือนที่ใช้จัดแสดงนั้น เป็นการจัดแต่งลักษณะร้านค้ามากกว่า ซึ่งมีส่วนที่ผลิตเพื่อจำหน่ายด้วย ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (ตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมที่เคยจัดมา)

- เทศกาลขึ้นดินจกแม่แจ่ม
- งานจุลกฐิน
- ค่ายเรียนรู้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับม.ธรรมศาสตร์ และม.พายัพ
- โรงเรียนทอผ้า

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 2 คน (คุณนุสรา และสามี)

ช่วยกันติดต่อประสานงาน และให้ข้อมูลวิชาการ เป็นวิทยากร

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป
- ③ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

- ๔ ศิลปิน
- ๕ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- ๖ นักท่องเที่ยวในประเทศ
- ๗ นักวิชาการ/นักวิจัย

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าประเภท ผ้าทอ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ เคยตีพิมพ์หนังสือวิชาการเรื่อง ถายจากแม่แจ่ม

- การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ใช้สื่อบุคคล (ทราบโดยการบอกต่อกัน ไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์ใดๆ)

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องมือทอผ้า

- เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่

หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ใช้บริเวณชานบ้านรับแขก จัดวางตู้และหีบใส่ผ้า

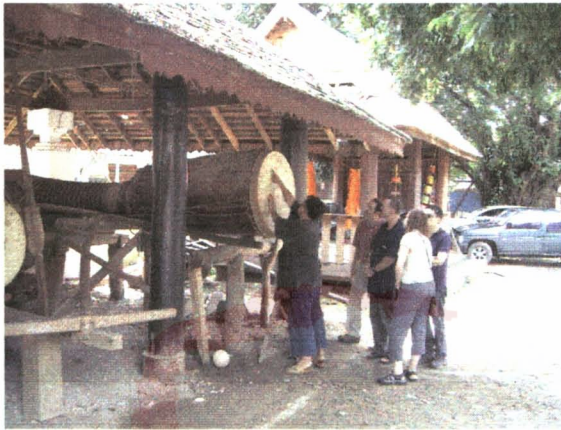

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ได้แก่ วัด และชุมชนต่างๆ ในพื้นที่

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

❶ การบริหารจัดการ ยังไม่สามารถกำหนดรูปแบบองค์กรได้ชัดเจน อยู่ในระหว่างการค้าดำเนินการ
จัดระบบศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามหลักการ

๒ งบประมาณ การดำเนินงานที่ผ่านมา ทำด้วยใจรัก มีองค์ความรู้ที่สั่งสมมา อยากจะเผยแพร่ ต้องการให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่า ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ ไม่ได้หวังผลกำไร จึงไม่มีรายได้จากงานส่วนนี้ที่จะมาปรับปรุง พัฒนาการจัดแสดง หรือปรับรูปแบบศูนย์ฯให้เข้าที่เข้าทาง

๓ บุคลากร ไม่มีความรู้ด้านงานพิพิธภัณฑ์ มีความสนใจ เก็บข้อมูล เข้าร่วมอบรมศึกษาตามองค์กร และหน่วยงานที่จัดให้ความรู้ แต่ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มรูปแบบ เนื่องจาก ขาดปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น เรียนรู้วิธีการรักษาผ้าที่ถูกต้องมา แต่ไม่มีพื้นที่ และในพื้นที่ศูนย์ฯประสบปัญหา เรื่องความชื้นสูง เป็นต้น

บันทึกข้อมูล 15 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

หอประชุมดิโลกราช บริเวณวัดอินทขิล (ร้าง) ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

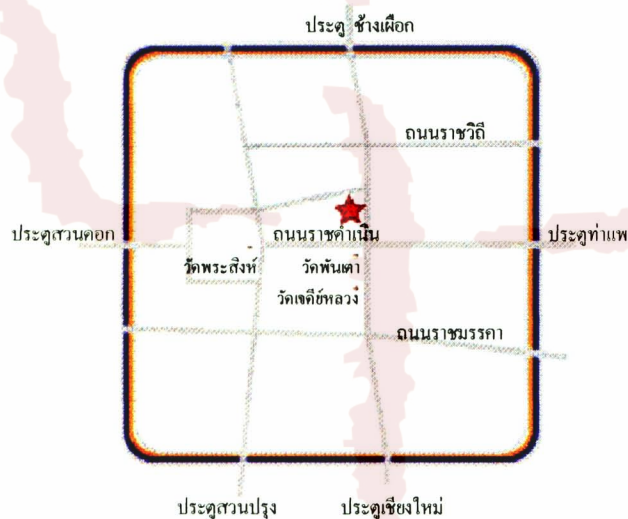
โทรศัพท์ -

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

เป็นพิพิธภัณฑสถานสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เปิดให้ชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าชมโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2546 เป็นต้นมา ซึ่งปัจจุบันปิดดำเนินการถาวรตามคำสั่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เรื่องปิดพิพิธภัณฑสถานเชียงใหม่ ประกาศไว้ที่ประตูนหน้าอาคาร เนื่องจาก สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ แจ้งยกเลิกสัญญาเช่าที่ดิน วัดอินทนิล (ร้าง) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 จึงต้องปิดการดำเนินการนับแต่ 1 ตุลาคม 2548 เป็นต้นมา

สภาพในปัจจุบัน

ทางสำนักงานวัดอินทนิล ได้ใช้บริเวณพื้นที่หน้ารั้วริมถนน จัดกิจกรรมทางพุทธศาสนา และให้เช่าพื้นที่บริเวณลานจอดรถ (ในรั้ว) ขายสินค้างานถนนคนเดินทุกวันอาทิตย์ ซึ่งก่อนหน้านี้ ทางสำนักงานศิลปากรที่ 8 เชียงใหม่ กรมศิลปากร มีโครงการจะเข้ามาดำเนินการขุดแต่ง บูรณะโบราณสถานร้างนี้ เพื่อสนองนโยบายของทางสำนักงานพุทธศาสนาที่จะปรับสภาพจากวัดร้าง ให้เป็นวัดที่มีพระสงฆ์จำพรรษาสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ทางพุทธศาสนาได้ เนื่องจากเป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แต่ชาวบ้านร้านค้า ในบริเวณนั้น ร่วมกันคัดค้าน ไม่เห็นด้วยกับการขุด จึงยังไม่มีมีการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับโบราณสถาน ซึ่งอยู่ใต้ถนนและลานจอดรถ (เดิม) จนถึงปัจจุบัน

สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 15 กรกฎาคม 2549

วัดเชียงมั่น

วัดเชียงมั่น ถนนมูลเมือง ซอย 9 ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

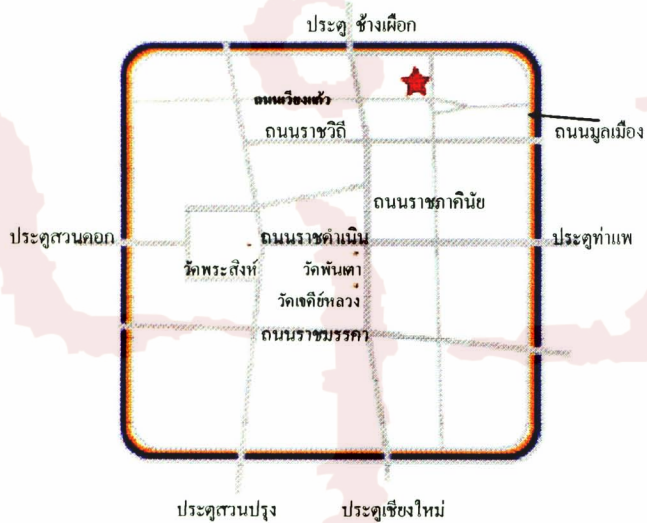
โทรศัพท 0-5321-3170

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

- ลักษณะทางกายภาพ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าวัดถนนราชภาณิกย์ ตรงกับทางเข้าเห็นวิหารขนาดใหญ่

ภาพที่ 2 หอไตรอยู่ถัดลึกลงไปจากวิหารทางด้านซ้าย ข้างอุโบสถ

ภาพที่ 3 หอไตรอยู่ข้างเจดีย์ประธานที่อยู่หลังวิหารใหญ่

ภาพที่ 4 หอไตร ซึ่งปรับใช้พื้นที่ชั้นล่างเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

พระครูสันติธรรมวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดเชียงมั่น
(ท่านสุขภาพไม่ค่อยดี ควรติดต่อประสานงานที่
พระเลขา คือ พระมหาสมชาย 08-1386-4335)

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

● วัฒนธรรมและประเพณี เกี่ยวกับศาสนวัตถุ ตั้งแต่ ผู้พระธรรม พัทธรมโบราณ และวัตถุอื่นๆ
ที่พอจะรวบรวมมาจัดแสดงได้ เช่น พระพุทธรูป ธนบัตรรุ่นเก่า เป็นต้น
ภาพถ่ายภายในอาคาร

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกพิพิธภัณฑ์

แต่เดิมอาคารหลังนี้เคยเป็นหอไตร มีตู้พระธรรม 17 หีบ พระธรรม แปะพันกว่าผูก เดิมเคยเป็นหอไตรกลางน้ำ และปรับถมทำพื้นเมื่อ พ.ศ.2483 เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันเริ่มเข้ามาจำพรรษาที่วัดนี้เมื่อ ปี 2518 เคยใช้พื้นที่ชั้นล่างของหอไตรเหมือนกุฏิ ได้ระยะหนึ่งจนสร้างกุฏิใหม่แล้วจึงย้ายออก

ประมาณปี 2530 คร.เพ็ญสุภา ภคตะ ได้เข้ามาช่วยจัดแสดงเป็นรูปแบบพิพิธภัณฑ์ มีคนให้ความสนใจมาก แต่เนื่องจากพื้นที่ที่คับแคบ ไม่สะดวกในการเข้าชม และไม่มีคนอยู่เฝ้าดูแล เป็นเหตุให้เกิดการโจรกรรมขึ้น ตู้พระธรรมหายไป 2 หีบ พระธรรมบางผูกที่มีผู้รู้ยืมไปศึกษา ก็ไม่ยอมคืนให้ ทางวัดจึงเห็นว่าต้องปิดไว้ เนื่องจากความไม่พร้อมหลายๆ ประการดังกล่าว

บันทึกข้อมูล 28 สิงหาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์ข้อมูล วัดเจ็ดยอด

ถนนซูเปอร์ไฮเวย์ เชียงใหม่-ลำปาง ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0-5322-5344

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

- ลักษณะทางกายภาพ

ภาพที่ 1 ด้านขาวของอาคารใช้พื้นที่ชั้นบนเป็นที่พำนักของพระผู้ช่วย

ภาพที่ 2 พื้นที่ชั้นล่างเป็นโรงบรรยายรวม จำหน่ายเอกสาร ชมวิทัศน์ประวัติวัดเจ็ดยอด

ภาพที่ 3 ข้างโรงบรรยายรวมเป็นทางเข้ากุฏิเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นพื้นที่ชั้นล่างด้านขาวของอาคาร

ภาพที่ 4 ทางขึ้นชั้นบนซึ่งทางกรมศิลปากรจัดพื้นที่ด้านขาวไว้เป็นเรื่องราวข้อมูลวัดเจ็ดยอด

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

พระประเสริฐ ดนดิปาโล พระใบฎีกาเลขานุการเจ้าอาวาส 08-1884-7272

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจกรรม

ไม่มีงบประมาณในการจัดดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ เดิมเคยมีพิพิธภัณฑ์ที่อาคารเรียนพระปริยัติธรรม แต่เมื่อย้ายมาจัดที่ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ชั้นบนของอาคาร ก็ยังไม่งบประมาณช่วยเหลือให้เปิดได้สำเร็จ วัดอุทิศสมบางส่วนเก็บรวบรวมไว้ที่กุฏิเจ้าอาวาส บางส่วนรวบรวมไว้ที่ห้องเก็บของ ปัจจุบันอาคารชั้นล่างใช้เป็นกุฏิของพระเลขาฯ ส่วนโรงชั้นล่างเป็นที่รับนักท่องเที่ยว ฉายวิทัศน์ บรรยายรวม จำหน่ายหนังสือ ส่วนชั้นบนเป็นกุฏิพระผู้ช่วย ซึ่งเป็นพระอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย วัดสวนดอก

- ข้อคิดเห็นของผู้วิจัย

เดิมอาคารศูนย์ข้อมูลแห่งนี้เป็นกุฏิเจ้าอาวาส ตั้งแต่ก่อนมีการดำเนินงานทางโบราณคดีขุดแต่งและบูรณะวัดเจ็ดยอด ในการบูรณะครั้งนั้นมีการปรับภูมิทัศน์โบราณสถาน ซึ่งมีการย้ายเขตสงฆ์มาวางออกไปจากบริเวณโบราณสถาน โดยสร้างหมู่กุฏิสงฆ์ รวมทั้งกุฏิเจ้าอาวาสขึ้นใหม่บริเวณส่วนหลังวัดเจ็ดยอด แต่ทางเจ้าอาวาสไม่ต้องการให้รื้อกุฏิหลังเดิมนี้อย่างใด ซึ่งบดบังทัศนียภาพวิหารเจ็ดยอด จึงให้มีการปรับปรุงอาคารเป็นศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงการจัดแสดงร่วมอยู่ในการบูรณะวัดครั้งนั้น

แผนผังอาคารศูนย์ฯ เป็นรูปตัวแอล (L) ทางกรมศิลปากร โดยสำนักงานศิลปากรได้เข้าดำเนินการจัดทำบอร์ดข้อมูลในครั้งอาคารด้านขาว เป็นข้อมูลเรื่องราวประวัติวัดตั้งแต่ก่อนการขุด ขนขุด และหลักฐานข้อมูลจากการขุดแต่งบูรณะ พร้อมภาพประกอบ อีกครั้งหนึ่งของอาคารในแนวยาวทั้งหมดคงวางอยู่ เพื่อให้ทางวัดรวบรวมวัตถุจัดแสดงเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ ซึ่งไม่มีการดำเนินการต่อจากทางวัดแต่อย่างใด เนื่องจากพระเลขาฯ ยังไม่ได้ย้ายออกจากอาคาร คงใช้พื้นที่ชั้นล่างศูนย์ข้อมูลพำนักอยู่ ห้องชั้นบนที่จัดข้อมูลไว้จึงปิดตาย ไม่เคยเปิดให้บริการ หากแต่ใช้โรงชั้นล่างเป็นที่รับนักท่องเที่ยวแทน และชั้นบนของบริเวณโรงบรรยายรวมนี้ก็ใช้เป็นที่พำนักของพระผู้ช่วยในปัจจุบัน

ผลปรากฏว่า ทางวัดมองว่ากรมศิลปากรไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานต่อ ศูนย์ข้อมูลจึงทำไม่เสร็จ ยังไม่พร้อมเปิดให้บริการ และทางวัดเองก็ไม่มีความประสงค์ที่จะดำเนินการต่อ ทั้งๆ ที่วัดเจ็ดยอดมีประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาที่นักท่องเที่ยวต้องไปชม มีนักวิชาการ อาจารย์จากหลายสถาบันทำการศึกษาไว้ มีข้อมูลที่น่าสนใจได้มากมายหลายด้าน หากแต่ยังมีปัญหาในการจัดการ หรืออาจเป็นเพราะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ไม่ให้ความสำคัญในงานด้านนี้ พิพิธภัณฑ์วัดเจ็ดยอดจึงยังไม่เกิด

จากการสอบถามความเห็นของเจ้าอาวาส พระราชเขมากร อดีตเจ้าอาวาสวัดกลางเวียง อำเภอพร้าว ผู้ริเริ่มก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานภาพเก่าเมืองพร้าว หลังจากที่ท่านได้ย้ายมาเป็นเจ้าอาวาสวัดเจ็ดยอดแห่งนี้ ท่านพยายามพัฒนางานด้านพิพิธภัณฑสถานของวัด แต่เนื่องจากท่านติดกิจมากมายหลายด้าน ไม่มีเวลาให้กับงานด้านนี้โดยเฉพาะ และวัดเจ็ดยอดเป็นวัดที่อยู่ในความสนใจจากหลายฝ่าย จึงมีผู้เข้ามาดำเนินการต่างๆ นานา ทำให้ไม่มีทิศทางที่แน่ชัด ท่านจึงมีดำริโครงการพิพิธภัณฑสถานของท่านเองในขณะนี้ คือ สร้างอาคารขึ้นใหม่ บริเวณที่ว่างใกล้กับอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว และจะติดต่อประสานงานกับทาง อบจ. เชียงใหม่ เพื่อขอเคลื่อนย้ายวัตถุจัดแสดงจากพิพิธภัณฑสถานจังหวัดเชียงใหม่ ข้างหอศิลปวัฒนธรรมกลางเวียง ที่ปิดตัวลงตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2548 เพื่อนำมาจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถานที่กำลังจะสร้างขึ้นใหม่ ทั้งนี้ โครงการจะเริ่มดำเนินการได้ต้องอาศัยงบประมาณในการสร้างอาคารขึ้นก่อน จากนั้นเรื่องวัตถุจัดแสดงจึงจะดำเนินการต่อไปได้

บันทึกข้อมูล 11 สิงหาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ

Center for Arts and Culture Payap University

ถนนซูเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

โทรศัพท์

0-5324-1255 ต่อ 270

โทรสาร

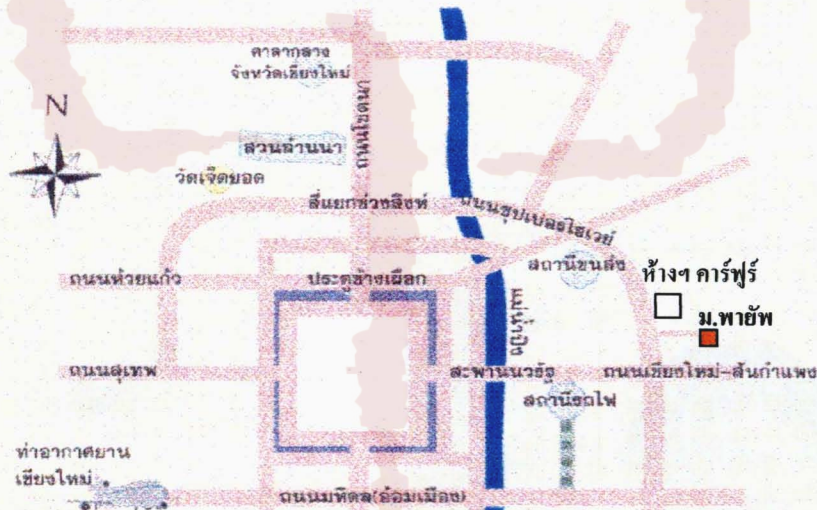
0-5324-1983

E-mail:

Ruth@payap.ac.th

Web site: www.payap.ac.th

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ไม่มีการจัดแสดงนิทรรศการถาวรโดยใช้อาคาร สถานที่ในบริเวณมหาวิทยาลัย แต่เป็นการติดต่อประสานงาน และให้ข้อมูลกันในกลุ่มทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมเท่านั้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ด้านหน้าทางเข้ามหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 ภายในมหาวิทยาลัยที่มีการควบคุมแบบก่อสร้างไม่ให้มีอาคารสูง

ภาพที่ 3 อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเดิม ปัจจุบันปิดอาคารไว้ เปิดเฉพาะกรณีใช้จัดงานเท่านั้น

ภาพที่ 4 ป้ายชื่ออาคารศูนย์ยังตั้งอยู่หน้าอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ที่ไม่ได้เปิดทำการตามปกติ

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.รุจพร ประชาเดชสุวรรณ
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

08-1961-0053

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเริ่มโครงการจัดตั้ง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา ขึ้นในปี พ.ศ.2529 โดยได้รับการบริจาคจากพันเอกโสมนัส อินทราวุธ เพื่อก่อสร้างอาคาร และงบประมาณจากทางมหาวิทยาลัยเพิ่มเติมอีกบางส่วน แล้วเสร็จจนเริ่มใช้จัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2537 และได้มีการเปลี่ยนชื่อมาเป็น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานบริการ มีฐานะเทียบเท่าศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก

ศูนย์วัฒนธรรม ม.พายัพ เก็บข้อมูลทุกด้าน ทุกประเภท ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับดนตรี ตั้งแต่เรื่องเครื่องดนตรี เนื้อเพลง นักดนตรี ทั้งของแต่ละชนเผ่า และของโบราณดั้งเดิมในอดีต

แต่เดิมอาคารศูนย์ฯ เคยใช้เป็นที่จัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม เช่น รดน้ำคำหัวอริบดี งานแสดงและประกวดดนตรีต่างๆ ซึ่งปัจจุบัน ทางมหาวิทยาลัยเพิ่งจะปรับโครงสร้างการศึกษาในปีนี้ งานศูนย์วัฒนธรรมได้ถูกทดลองปรับเข้าไปอยู่ประจำคณะ เพื่อให้อาจารย์แต่ละท่านได้ทำวิจัยกันบ้าง ไม่ได้รวมศูนย์

ทำงานกันแค่คนกลุ่มหนึ่งที่ศูนย์วัฒนธรรม งานข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดที่เคยรวบรวมไว้เป็นงานของศูนย์วัฒนธรรมได้ย้ายไปอยู่ที่ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ สำนักหอสมุด ของมหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งยังให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านดนตรีอยู่ในรูปแบบหอสมุด และกำลังจะทำโครงการสร้างห้องสมุดดนตรี เพื่อให้บริการเฉพาะข้อมูลด้านนี้โดยเฉพาะ นอกจากบริการข้อมูลที่สำนักหอสมุดแล้ว ยังมีการรวบรวมจัดทำเป็นไฟล์ดิจิทัล เพื่อให้บริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตด้วย

ส่วนงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านดนตรีที่เคยเป็นงานหลักของศูนย์ฯ ถูกปรับเข้าไปรวมอยู่กับฝ่ายพัฒนานักศึกษา และมีสโมสรนักศึกษาเป็นผู้ดูแลประสานงานด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ติดต่อเชิญวิทยากรมาสอนนักศึกษา หรือจัดกิจกรรมไปร่วมงานกับจังหวัด และเทศบาล เช่น งานแห่เทียนพรรษา ประเพณีกระทง เป็นต้น

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม

มีทั้งกิจกรรมที่เป็นงานภายในมหาวิทยาลัย และประสานงานกับภายนอก เช่น โครงการดนตรีไทยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดนตรีไทยอุดมศึกษา Thai Puppet แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น และเชิญวิทยากรจากภายนอกสอนนักศึกษาทำโคมลอย สอนต้องกระดาศ (ศิลปะการพับ และเจาะฉลุกระดาษเป็นลวดลาย)

กล่าวโดยสรุปแล้ว อาจารย์ผู้ดูแลงานด้านสุนัษวัฒนธรรมให้ความเห็นว่า ไม่มีความคิดที่จะเน้นเรื่องการจัดแสดงในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ แต่ยินดีให้ความร่วมมือในด้านข้อมูล การจัดการงานด้านวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบัน อ.รุจพร ก็เป็นหนึ่งในคณะกรรมการทำงาน T K Park เสนอข้อมูลที่ทำกรรวบรวมเพลงภาคเหนือใน 8 จังหวัด ซึ่งอาจารย์มองว่า นอกจากได้ข้อมูลที่รวบรวมมาได้หลายพันเพลงให้ทาง T K Park แล้ว ยังได้เนื่อหางานที่มีประโยชน์กับคนทั่วไป และมีผลงานอยู่ที่ ม.พายัพอีกด้วย

บันทึกข้อมูล 5 กันยายน 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑชาลยศิลป์วัดพระนอนหนองผึ่ง

วัดพระนอนหนองผึ่ง หมู่ 4 ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลหนองผึ่ง อำเภอสาร์ภี จัหวัดเชียงใหม่ 50140

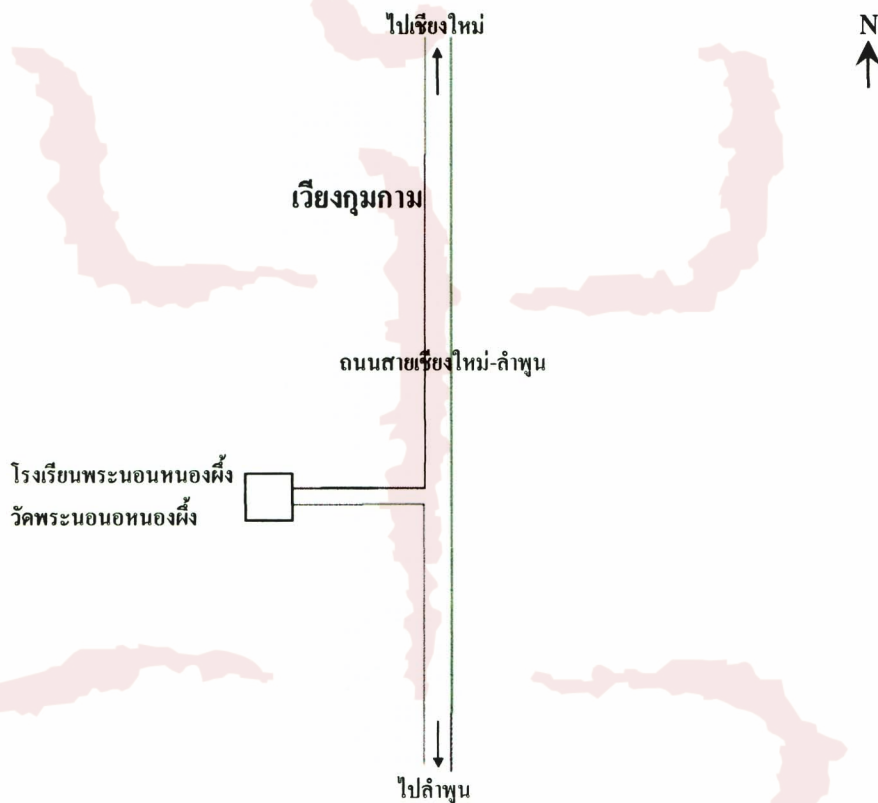
โทรศัพท์ 0-5332-3283

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

- ลักษณะทางกายภาพ

อาคารพิพิธภัณฑ

- ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

พระครูพุทธไสยาภิรักษ์ จร.โท
เจ้าอาวาสวัดพระนอนหนองผึ้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ถนนจอดรถบริเวณหน้าวัด เป็นทางเข้าสู่วิหาร ติดกับสนามของโรงเรียน

ภาพที่ 2 ถัดจากวิหาร เป็นวิหารพระนอนซึ่งเป็นจุดสำคัญของที่นี่

ภาพที่ 3 ด้านหน้าวิหารพระนอน

ภาพที่ 4 อุโบสถ อยู่ติดกับถนนจอดรถ บริเวณหน้าวัด

1	2
3	4

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจกรรม

จากการเปลี่ยนเจ้าอาวาส ก่อนหน้าที่จะมาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส รูปก่อนหน้าก็ไม่ได้มีการสืบทอด ถูกปิดไว้เฉยๆ ซึ่งปัจจุบัน ใช้เป็นศาลานอน จึงมีสภาพดังภาพ ผู้จัดแสดงถูกเลื่อนเก็บติดผนัง สภาพวัตถุเสื่อมโทรม เจ้าอาวาสเห็นว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรที่จะอยู่เฝ้าดูแล ทำให้เกิดปัญหาการโจรกรรม แม้แต่วิหารพระนอนซึ่งเป็นที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการมาชมยังต้องปิดไว้ เนื่องจากเหตุผลเดียวกัน คือ ไม่มีคนอยู่ประจำดูแล จะเปิดเฉพาะวันที่มีพิธีกรรมทางศาสนา และทุกวันพระเท่านั้น

- ข้อคิดเห็นของผู้วิจัย

ที่วัดนี้มีพระ 3 รูป บางครั้งติดกิจนิมนต์ต้องออกไปข้างนอก เณรไปเรียนหนังสือ ในช่วงกลางวัน จึงดูเหมือนวัดถูกปิดอยู่ โดยเฉพาะอาคารพิพิธภัณฑ์ที่ถูกปิด ทั้งร้าง ปรับไปเป็นพื้นนอน ซึ่งวัตถุสะสมที่มีอยู่

มีกรณีปัญหาเกิดขึ้น คือ กลุ่มศรัทธาบางกลุ่มอ้างสิทธิ์ตน ไม่ให้เจ้าอาวาสไปยุ่ง เคลื่อนย้ายของ บางชั้น
กรมศิลปากรไปขึ้นทะเบียนไว้ กลุ่มฆราวาสแจ้งว่าห้ามเคลื่อนย้าย ท่านจึงไม่อาจสานต่องานนี้ได้

ทางสถาบันฯ อาจต้องเป็นหน่วยงานที่เข้ามาสานต่อ หากต้องการให้งานพิพิธภัณฑ์ของวัดดำเนิน
ต่อไปได้ จัดกิจกรรมให้ความรู้กับกลุ่มฆราวาส แนะนำ ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อวัตถุที่ขึ้นทะเบียนไว้
เป็นต้น เพราะการแตกแยกเป็นกลุ่มๆ ทำให้เจ้าอาวาสไม่สามารถต่องานค้างเก่าได้ นอกจากต้องเริ่ม
สร้างใหม่ด้วยตัวท่านเอง โดยไม่อาจไปจัดการกับวัตถุสะสมเดิม ที่ถูกอ้างสิทธิ์โดยคนบางกลุ่ม จน
พิพิธภัณฑ์ที่มีมาแต่เดิมต้องถูกปิด ทั้งร้าง ดังปัจจุบัน

บันทึกข้อมูล 17 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน วัดพระนอนแม่ปูคา

วัดพระนอนแม่ปูคา ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130

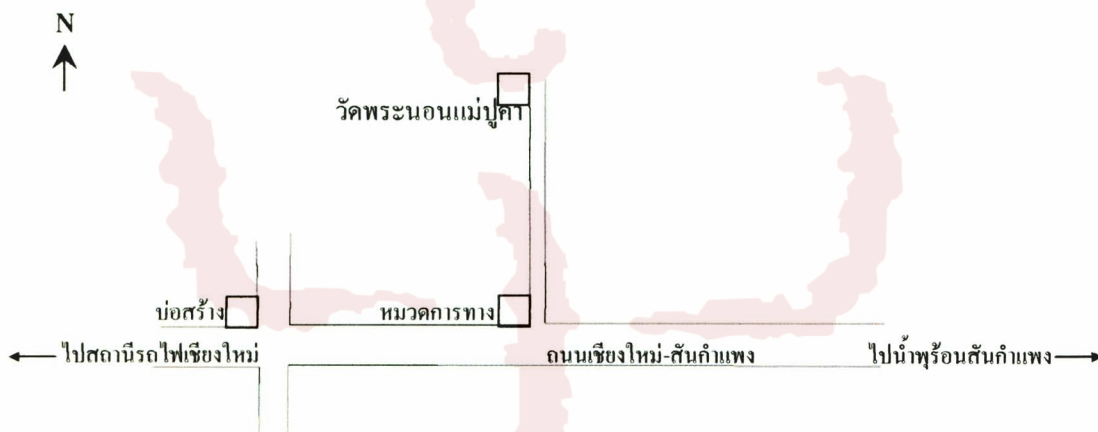
โทรศัพท์ 0-5333-2862

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนซอยข้างสนง.ทางหลวง แยกจากถนนเชียงใหม่-สันกำแพง

ภาพที่ 2 ตรงหน้าทางเข้าเป็นลานกว้าง มีวิหารใหญ่ทางซ้าย อุโบสถด้านหน้าถัดไปจากลานวัด

ภาพที่ 3 อุโบสถ ด้านหลังมีศาลาโถงซึ่งต่อเชื่อมไปสู่อาคารพิพิธภัณฑ์

1

2

3

4

ภาพที่ 4 โครงสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานอยู่ต่อจากศาลาโถง ซึ่งมีวิหารบังอยู่

สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิก

เจ้าอาวาสรูปก่อน เคยมีโครงการจะสร้างเป็นพิพิธภัณฑสถานขึ้นโครงสร้างไว้ตั้งแต่ 2539-2540 ซึ่งยังไม่เคยดำเนินการจัดเป็นพิพิธภัณฑสถานตามรูปแบบ วัตถุประสงค์บางส่วนที่มีก็ยังอยู่ในวิหาร แต่ไม่มีงบประมาณไปซื้อหามาจัดแสดงเพิ่มเติม

ต่อมา มีพระสงฆ์มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสถึง 3 รูป ไม่มีการสืบทอดเจตนารมณ์ด้านพิพิธภัณฑสถาน โครงสร้างดังกล่าวจึงถูกทิ้งร้างไว้ โดยที่เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันกล่าวว่า ต้องสืบสานงานด้านถาวรวัตถุที่สร้างค้างคามากรุ่นก่อนๆ ให้แล้วเสร็จไปตามกำลังปัจจัยที่มีก่อน แล้วจึงจะคิดประชุมกันต่อไปว่าปรับปรุงโครงสร้างอาคารที่ขึ้นไว้เป็นอะไรต่อไป

ท่านเห็นว่า การสร้างถาวรวัตถุที่ต้องใช้งานทางพิธีกรรมจำเป็นกว่า การรื้อฟื้นงานด้านพิพิธภัณฑสถานขึ้นมาใหม่ เนื่องจากเห็นว่า ไม่มีวัตถุประสงค์อะไรตกทอดมาให้รวบรวมจัดแสดง และการซื้อหาสิ่งของมาจัดแสดงเป็นการสิ้นเปลือง อีกทั้งกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนละแวกนั้น ก็มีร่วมกันกับทางวัดอยู่แล้ว โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีพิพิธภัณฑสถาน

ผู้ดูแล / ติดต่อประสานงาน

พระทวี สุคนธ เจ้าอาวาสปัจจุบัน
(เริ่มมาจำพรรษาที่นี่ตั้งแต่ เมษายน 2549)

สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 21 สิงหาคม 2549

ศูนย์วัฒนธรรมสันทราย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม

โรงเรียนสันทรายวิทยาคม หมู่ 10 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210

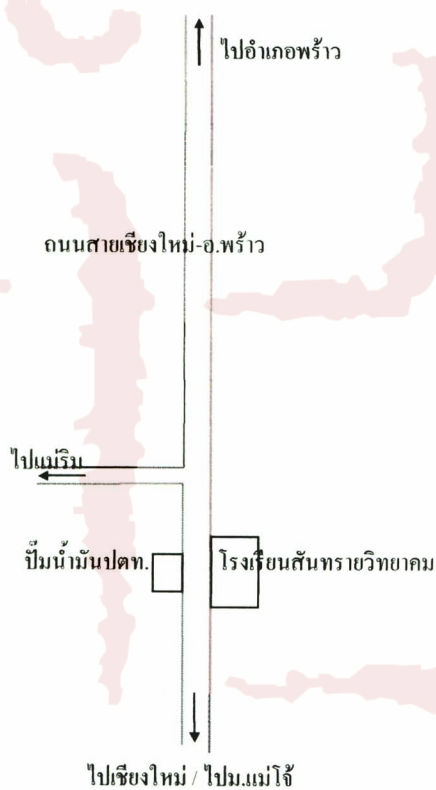
โทรศัพท์ 0-5349-8220-1

โทรสาร 0-5335-3872

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

ไม่มีอาคารจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ด้านหน้าโรงเรียนติดถนนใหญ่ ถนนสาย ม.แม่ใจ – อ.พร้าว

ภาพที่ 2 บริเวณภายในโรงเรียน รอบสนามกีฬาจัดเป็นม้านั่งไว้ให้นักเรียน

ภาพที่ 3 สนามกีฬา

ภาพที่ 4 โรงยิม ใช้เป็นสถานที่เรียน และประกอบกิจกรรม

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.พิศพร ดวงสอาด

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2

- วันเวลาเปิดทำการ

โรงเรียนเปิดทำการ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

ไม่มีตัวอาคารศูนย์วัฒนธรรม มีเพียงแต่ชื่อ และการดำเนินงานกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ของนักเรียน ก็เป็นไปในนามของโรงเรียน

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองงานด้านวัฒนธรรม จากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ.2542 เกิดกระทรวงวัฒนธรรมขึ้น มีการจัดตั้งวัฒนธรรมจังหวัด แบ่งงานย่อยลงมาเป็นวัฒนธรรมอำเภอ มีการคัดเลือก

โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอที่มีความพร้อมให้เป็นศูนย์วัฒนธรรมประจำอำเภอ ประสานงานกับสภาวัฒนธรรมอำเภอที่ประจำอยู่ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งทางโรงเรียนสันทรายวิทยาคมก็ได้รับการคัดเลือกเช่นเดียวกับโรงเรียนสันกำแพง

แรกเริ่ม มีการจัดห้องหนึ่งในอาคารเรียนเป็นศูนย์วัฒนธรรม แต่เมื่อมีการปรับเปลี่ยนขยายพื้นที่ ทางโรงเรียนจึงปรับใช้เป็นห้องธุรการจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบัน ไม่มีห้องหรืออาคารที่ใช้เป็นศูนย์วัฒนธรรม หากมีการติดต่อประสานงานเรื่องกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม ต้องติดต่อกับอาจารย์สาขาวิชานั้นๆ โดยตรง เช่น อ.พิศพร ดวงสะอาด เรื่องดนตรีพื้นเมือง กลองสะบัดชัย และงานด้านวัฒนธรรมต่างๆ

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร ไม่มี

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- กิจกรรมทางศาสนา เช่น หล่อเทียน-แห่เทียนพรรษา
- กิจกรรมวันสำคัญของไทย เช่น ลอยกระทง มีการประกวดกระทง โคมลอย
- กิจกรรมเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ม.แม่โจ้ เทศบาลแม่โจ้ ศูนย์ทรัพยากรมนุษย์ อ.สันกำแพง และพระตำหนักเจ้าดารารัศมี เป็นการ จัดชุดฟ้อนรำ การเล่นดนตรีพื้นเมือง การตีกลองสะบัดชัย เป็นต้น
- กิจกรรมให้นักเรียนออกไปศึกษานอกโรงเรียน ไปศึกษาวิถีชีวิตตามชุมชน เช่น ไปชมการทำกระดาษสา เป็นต้น

งานเข้าพรรษา หล่อเทียน แห่เทียน และไปประกอบศาสนพิธีที่วัด

พานักเรียนไปศึกษาวิธีการผลิตกระดาษสาที่แหล่งผลิต

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน

อ.พิศพร ดวงสะอาด เรื่องดนตรีพื้นเมือง กลองสะบัดชัย และงานด้านวัฒนธรรมต่างๆ

อ.ไพจิตร ถาวงษ์กลาง เรื่องฟ้อนรำ

อ.นุชนาฏ กฤตธรรม เรื่องภาษาและวรรณกรรม

อ.ราณี พัดดาสิงห์ และ อ.ทวิศิริ มาระวิชัย เรื่องการละเล่น

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

① นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

● กิจกรรม / การแสดงทางวัฒนธรรม

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม ไม่มี

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece) ไม่มี

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

● องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ วัดข้าวแท่นหลวง, วัดร้องเม็ง, วัดบ้านโป่ง

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มีอาคาร สถานที่ที่จะใช้เป็นศูนย์ แม้แต่ห้องเรียนยังไม่เพียงพอ ต้องเดินเรียน การประสานงานจึงยุ่งยาก ต้องตามหา อ.พิศพร ซึ่งสุขภาพไม่ค่อยดี (ขอลาออกหลายครั้งแล้ว) อาจารย์มีหน้าที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมไปโดยปริยาย

พิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านสันศรี

โรงเรียนบ้านสันศรี หมู่ 1 ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210

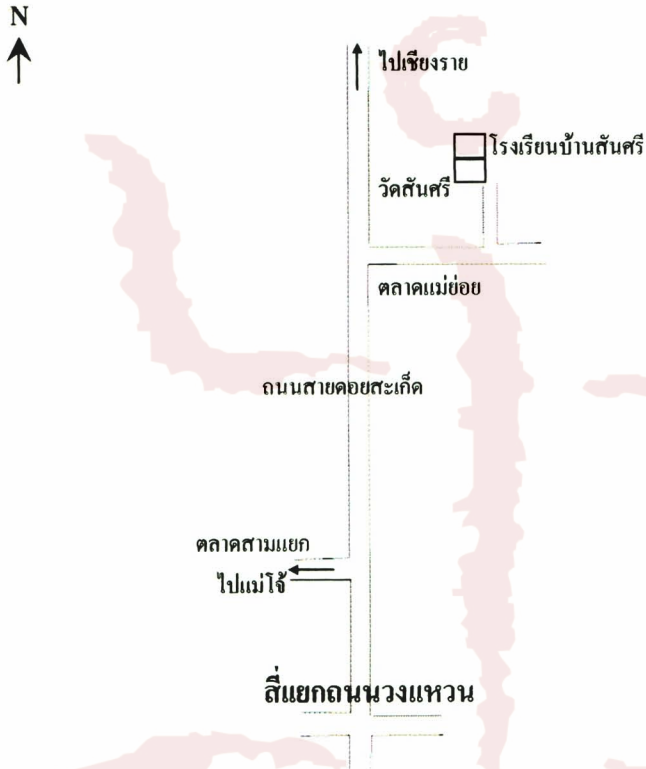
โทรศัพท์ 0-5349-2993

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

อยู่ในการระหว่างการปรับปรุง เนื่องจากมีน้ำฝนไหลซึมเข้าตามผนัง จึงย้ายของมากองรวมกันไว้บริเวณกลางอาคาร และอยู่ในช่วงกำจัดปลวก ซึ่งกินโครงสร้างอยู่

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 เมื่อเลี้ยวผ่านหน้าวัดมาตามทางเลียบข้างผนังวัด จะพบประตูทางเข้าโรงเรียนติดถนน

ภาพที่ 2 ด้านขวาเป็นทางไปสู่สำนักงาน ห้องพักครู ผ่านหน้าอาคารเรียน

ภาพที่ 3 อาคารเรียน

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑสถาน ตรงกับทางเข้าทางด้านซ้ายมือ อยู่ติดกับกำแพงวัด

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.สุธรรม จินะกัน (อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

(เป็นเวลาทำการของโรงเรียน ส่วนของพิพิธภัณฑสถานจะเปิดเฉพาะวิชาที่ครูใช้ประกอบการสอนเท่านั้น)

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

ตัวอาคารพิพิธภัณฑสถานจะถูกปิดไว้ เนื่องจากไม่มีผู้อยู่ประจำที่ตัวอาคาร จึงเปิดเฉพาะเวลาที่มีอาจารย์ท่านใดจะใช้สอน เช่น วิชาการงานอาชีพ วิชาศิลปะ นานักเรียนมาที่นี่ก็จะเปิดเป็นครั้งคราวไป

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พื้นที่บริเวณริมรั้ววัดคันศรีนี้ เป็นของวัดมาแต่เดิม รวมทั้งตัวอาคารซึ่งก่อนหน้านี้ ประมาณ 10 กว่าปีมาแล้ว เป็นศาลาวัด เปิดโล่ง ไม่มีผนัง เมื่อทางโรงเรียนปรับพื้นที่แล้วใช้เป็นศาลาแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองจึงนำเข้าของเครื่องใช้มาบริจาคให้จัดแสดง ในระยะเริ่มต้นได้นำดาบขลุ่ยมโหรีมขิงปิดเพื่อรักษาของที่อยูภายใน จนกระทั่งผู้อำนวยการคนปัจจุบันมาดำรงตำแหน่ง เมื่อ 4 ปีที่แล้ว ได้ย้ายดาบขลุ่ยมโหรีไปทำเรือนเพาะชำ และปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑ์ด้วยการก่อผนังปิด และขอซื้อประตู หน้าต่าง มาจากบ้านที่รื้อย้ายในละแวกนั้นมาในราคาถูก สร้างแล้วเสร็จจนมีโครงสร้างอาคารดังภาพ

ปัจจุบัน อาคารมีความชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องปลวกได้ โครงสร้างหลังคาผุกร่อน น้ำรั่วซึม จึงต้องย้ายวัตถุหิน้ำ มากองรวมกันไว้กลางห้อง หากมีงบประมาณมาเปลี่ยนโครงสร้างหลังคาจากไม้เป็นเหล็กแล้ว มีโครงการว่าจะปรับปรุงการจัดแสดง ทำป้ายคำบรรยายวัตถุ ตามระบบการจัดพิพิธภัณฑ์ต่อไป

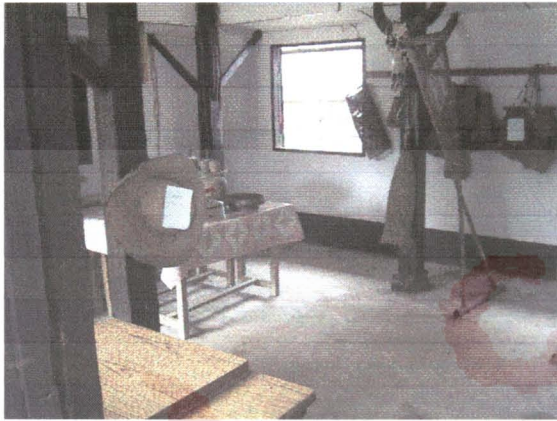
- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- **ภูมิปัญญา** การใช้เครื่องจักสานทำเป็นเครื่องมือจับสัตว์ชนิดต่างๆ ของคนในภาคเหนือ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

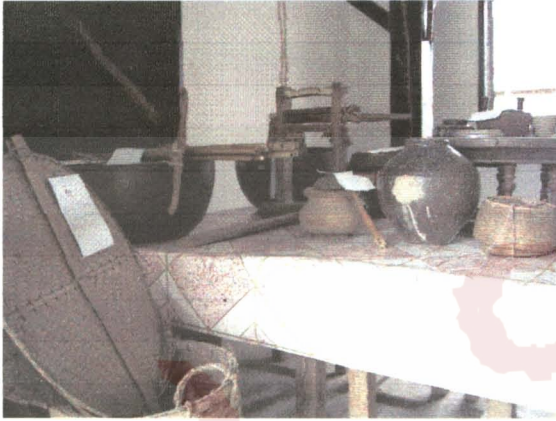

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี
- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 5 คน (รวมผู้อำนวยการโรงเรียน คนปัจจุบัน คือ นายชนะ จันทรมณี)
ครู 5 คน ช่วยกันดูแล นักเรียนชั้นอนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 123 คน
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
  - ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
- การให้บริการต่อผู้เข้าชม
  - ครูใช้ประกอบการเรียนการสอนในบางวิชา
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ไม่มี
- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม
  - เครื่องจักสาน
  - เครื่องมือการเกษตร
  - เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ วัด และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนสิ่งของไว้ทั้งหมด แต่เป็นเพียงบัญชีรับสิ่งของ ไม่ได้จัดเป็นทะเบียนตามหลักวิชาการพิพิธภัณฑ์

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง วัดสันศรี, พิพิธภัณฑ์วัดร้องเม็ง

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ เนื่องจากมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จึงไม่อาจพัฒนาพิพิธภัณฑ์ให้เต็มรูปแบบ มีโครงการว่าจะสร้างใหม่ ยกพื้น และไม่ใช่โครงสร้างหลังคาเป็นไม้ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องปลวก (ปัจจุบัน ใช้เพียงยาฉีดฆ่าแมลงแบบกระป๋องพ่นไว้เท่านั้น ซึ่งยังกำจัดปลวกไม่ได้)

② บุคลากร มีไม่เพียงพอ เพราะครูแต่ละท่านนอกจากจะสอนหลายวิชาแล้ว ยังต้องทำเอกสารงานธุรการกันด้วยตนเอง ตั้งแต่ทำรายงานการสอน รายงานกิจกรรม แผนการสอน ฯลฯ จึงไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับงานพิพิธภัณฑ์เท่าที่ควร

ทางโรงเรียนเห็นว่าทางสถาบันฯ น่าจะมีการนำเสนอแนวคิด กิจกรรมใดๆ ให้ เพื่อช่วยพัฒนางานด้านนี้ เพราะทางโรงเรียนขาดปัจจัยหลายด้าน ดังกล่าว

บันทึกข้อมูล 22 สิงหาคม 2549

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ
สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
Natural Science Museum

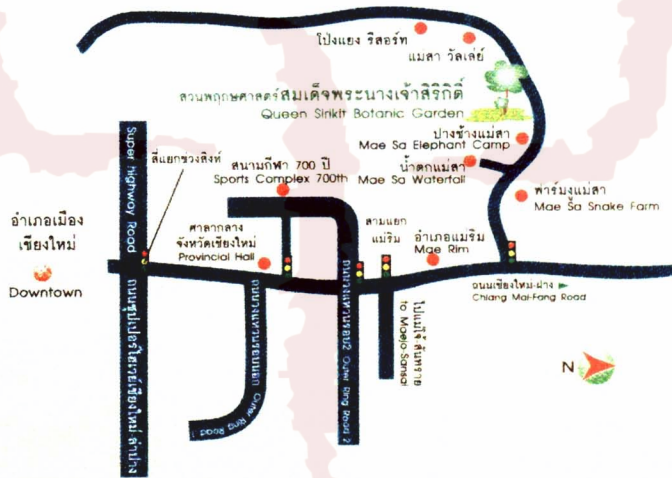
Queen Sirikit Botanic Garden

ต.ปณ. 7 แมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

โทรศัพท์ 0-5384-1000
E-mail: bgo@qsbg.org

โทรสาร 0-5329-9754
Web site: www.qsbg.org

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง (ของสวนพฤกษศาสตร์ ในส่วนอาคารพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติยังอยู่ในระหว่างจัดแสดง)

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

คุณสัมพันธ์ คำ ณ พัฒนา

พนักงานภูมิทัศน์

องค์การสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- วันเวลาเปิดทำการ (ของสวนพฤกษศาสตร์)

เวลา 8:30 - 17:00 น. ทุกวัน (ส่วนของพิพิธภัณฑ์กำลังดำเนินการจัดภายใน ยังไม่เสร็จพร้อมเข้าชม)

- การเก็บค่าเข้าชม

- เด็ก 10 บาท / ผู้ใหญ่ 20 บาท (ราคาเดียวกัน ทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ) ตั้งแต่ประตูทางเข้า

- รดราชนำชม คนละ 30 บาท (ขับรถเข้าชมเอง คิดค่าธรรมเนียมรถยนต์คันละ 30 บาท)
- ไม่มีค่าเข้าชมในส่วนของพิพิธภัณฑ์

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป (ประวัติของสวนพฤกษศาสตร์)

ในเดือนตุลาคม 2534 คณะกรรมการว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพแห่งประเทศไทย ได้จัดให้มีการประชุมขึ้นที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ที่ประชุมได้เห็นความสำคัญของทรัพยากรด้านพืช จึงได้สนับสนุนกิจกรรมด้านอนุรักษ์พรรณพืช โดยเฉพาะงานด้านสวนพฤกษศาสตร์ ที่ประชุมได้สรุปความเห็นเห็นว่า ประเทศไทยยังไม่มีสวนพฤกษศาสตร์ที่แท้จริง จึงเสนอให้มีการจัดตั้งขึ้นโดยให้เป็นองค์กรเฉพาะ ทำหน้าที่รวบรวมพรรณไม้ชนิดต่างๆ นำมาจัดปลูก ขยายพันธุ์ โดยเฉพาะไม้ประจำถิ่น ไม้หายาก และที่กำลังจะสูญพันธุ์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และการศึกษา

องค์การสวนพฤกษศาสตร์จึงได้รับการจัดตั้งขึ้น ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การสวนพฤกษศาสตร์ พ.ศ. 2535 มีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และต่อมาในปี 2545 ได้เปลี่ยนสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในปี 2537 ทางองค์การฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ พระราชทานพระราชานุญาตจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ใช้ชื่อสวนพฤกษศาสตร์ในภาคเหนือขององค์การฯ ที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ว่า สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

นอกจากเป็นศูนย์รวมพรรณพืชแล้ว ยังประกอบไปด้วย นักพฤกษศาสตร์ กิจกรรม และอาคารสถานที่สำหรับสนับสนุนงานวิชาการต่างๆ อันได้แก่ ที่ทำการศูนย์สารสนเทศ หอพรรณไม้ ศูนย์วิจัยและปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกอบรม ค่ายพักแรมเยาวชน โรงเรือนเพาะชำและอนุบาลพืช ห้องสมุดทางพฤกษศาสตร์ ศูนย์รวมข้อมูลพืช พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ สวนรุกขชาติ เส้นทางทำเดินชมธรรมชาติ ระบบรักษาความสะอาดและความปลอดภัย ร้านขายของที่ระลึก และวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เยี่ยมชม

เพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง จึงได้จัดตั้งเพิ่มขึ้นอีกภาคละ 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์รวมพรรณไม้บ้านร่มเกล้า จ.พิษณุโลก (ภาคเหนือตอนล่าง) ศูนย์รวมพรรณไม้หิโนสวณน้ำใส จ.ระยอง (ภาคตะวันออก) ศูนย์รวมพรรณไม้ทุ่งพื้งพืด จ.ขอนแก่น (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และศูนย์รวมพรรณไม้อ่างเก็บน้ำไถ่บ้านจ.นราธิวาส (ภาคใต้)

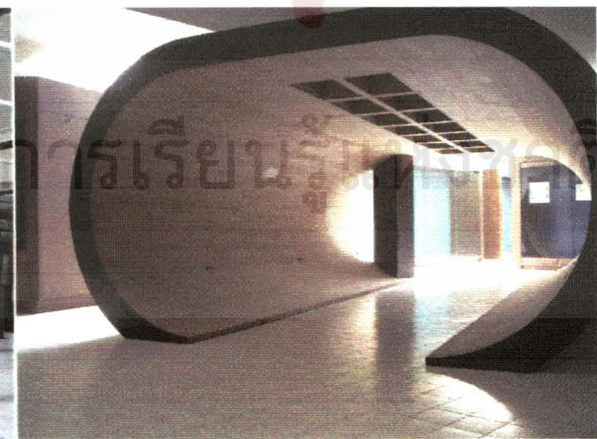
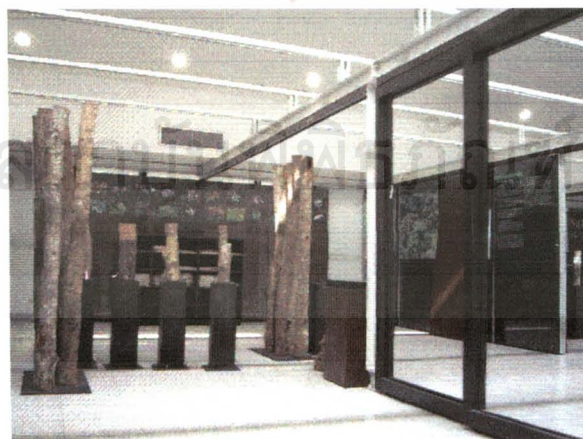
- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

อยู่ในช่วงดำเนินการ ซึ่งมีตัวอาคารที่สร้างเสร็จแล้ว

- วิทยาศาสตร์
- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการมหัศจรรย์แห่งแมลง (เป็นการหมุนเวียน เคลื่อนย้ายมาจัดแสดง)
- นิทรรศการภาพวาดทางพฤกษศาสตร์

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม 4 คน (เฉพาะส่วนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ)

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

บริหารจัดการ ศิลปกรรมถ่ายภาพ วิชาการ และธุรการ

- กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา- มัธยมศึกษา
- ② นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ③ บุคคลทั่วไป
- ④ นักวิชาการ/ นักวิจัย
- ⑤ นักท่องเที่ยวในประเทศ

- การบริการ (ส่วนของสวนพฤกษศาสตร์ ส่วนที่อาคารพิพิธภัณฑ์ยังไม่มีให้บริการ)

- มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- บรรยาย / สาธิต / อบรมสาระความรู้
- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม (ของสวนพฤกษศาสตร์ฯ)
- ลานจอดรถ (ของสวนพฤกษศาสตร์ฯ)
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก (ของสวนพฤกษศาสตร์ฯ) จำหน่ายสินค้าประเภท หนังสือ งานหัตถกรรมทั่วไป

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (อยู่ในระหว่างดำเนินการ)

- เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
- สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
- มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- ชากฟอสซิล
- หิน
- พันธุ์สัตว์ / พืช
- งานศิลปะ

● สิ่งของจำลอง / ทำเทียม

- วัตถุที่จัดแสดงขึ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ตัวอย่างพรรณพืชไทย และหุ่นจำลองวัตถุทางธรรมชาติ

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรใดบ้าง

- องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และพิพิธภัณฑ

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ

มีการทำทะเบียน กำล้งดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้วร้อยละ 50

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ มี

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① การบริหารจัดการ ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ 4 คน ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานฝ่ายพิพิธภัณฑ์ แต่ในทางปฏิบัติ นอกจากคนไม่พอแล้ว ยังต้องแบ่งเวลาไปดูผลงานฝ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากพิพิธภัณฑ์ด้วย การดำเนินการจัดนิทรรศการภายในจึงเป็นไปได้ช้ามาก

- ข้อมูลและความคิดเห็นอื่นๆ

พิพิธภัณฑ์ต่างๆ ควรพัฒนาเครือข่ายให้ก้าวหน้า เช่น งานใดที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกัน ควรรวมกันให้มีขนาดใหญ่ มีการจัดการที่เข้มแข็ง เนื่องจาก บ้านเรามีทรัพยากรมากมายทั้งทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม แต่กลับไม่ร่วมมือกันทำ แข่งขันกันจัดที่ละนิดๆ หน่อยๆ แล้วไม่ประสบผลสำเร็จ หากมีการดำเนินงานรวมศูนย์ หรือทาง สพร. มีการพัฒนางานในรูปแบบเครือข่ายได้จริง งานพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยคงเจริญก้าวหน้า พัฒนาไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่

บันทึกข้อมูล 24 กรกฎาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านแม่โป่ง

83 หมู่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

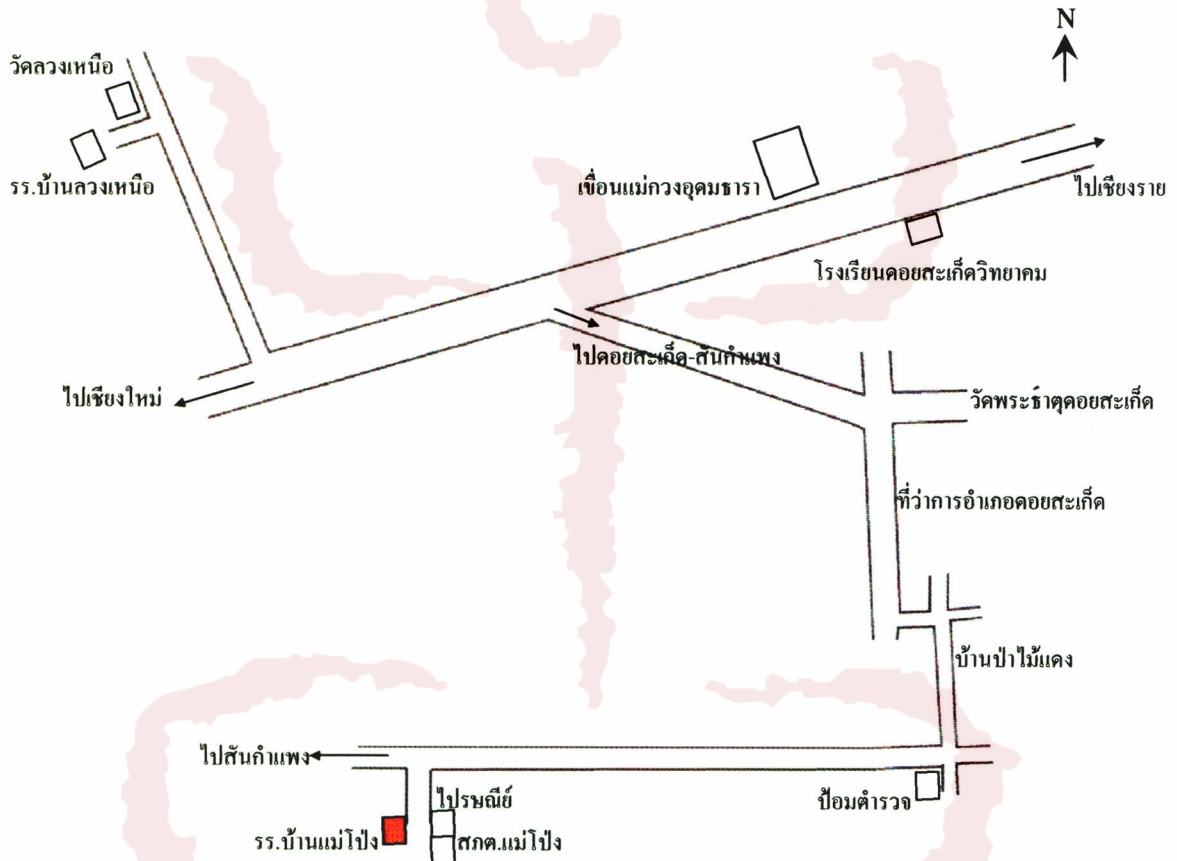
โทรศัพท์ 0-5384-0269

โทรสาร 0-5384-0269

E-mail: -

Web site: -

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

- ลักษณะทางกายภาพ

อาคารศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.สุข ธาตุอินจันทร์

โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1

- ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าโรงเรียน อยู่ตรงข้ามกับที่ทำการไปรษณีย์ และ สภ.แม่โป่ง

ภาพที่ 2 ในบริเวณโรงเรียน ถนนซีเมนต์ยาวล้อมรอบสนามหญ้าโดยตลอด

ภาพที่ 3 หลอดข้าว (ขึงข้าว) อยู่ตรงข้ามกับอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ปัจจุบันใช้เป็นที่เก็บของ

ภาพที่ 4 สนามกีฬา ล้อมรอบด้วยสนามหญ้า กลางบริเวณโรงเรียน

1	2
3	4

- ภาพภายในอาคาร

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจกรรม

จากการเปลี่ยนตัวผู้อำนวยการ และนโยบายการบริหารงานจากส่วนกลาง งานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมจึงถูกทิ้งร้างไปได้ 3 ปีกว่าแล้ว ก่อนหน้านี้อ.สุข เล่าว่า ตั้งแต่เมื่อแรกเริ่มก่อตั้ง ประมาณเกือบ 10 ปีที่แล้ว งานที่นี้ประสบความสำเร็จมาก ผู้อำนวยการโรงเรียนแบ่งหน้าที่ให้ครูแต่ละท่าน ประจำดูแลแต่ละซุ้ม นำเสนอเรื่องราวที่แต่ละคนถนัด เป็นจำนวน 10 ซุ้ม 10 คน แต่ละซุ้ม แต่ละเรื่องราวที่นำเสนอ จะจัดกลุ่มนักเรียนมาช่วยจัดหาเรื่องราว นำโดยครูประจำซุ้ม และใช้ประกอบการเรียนการสอนได้หลายเรื่อง แล้วแต่จะใช้เรื่องใดบ้าง มีตั้งแต่ เรื่องสมุนไพร เครื่องดนตรี เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องจักสาน เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เป็นต้น ครูก็จะพาเด็กมาใช้ที่นี้เป็นห้องเรียน แรกจัดสร้าง ชุมชนเห็นประโยชน์ในการดำเนินงานก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ของที่นำมาจัดล้วนแล้วแต่เป็นของผู้ปกครองนักเรียนบริจาคมาให้ทั้งสิ้น

เมื่องานที่ศูนย์ฯ เปลี่ยนมือผู้บริหาร ครูแต่ละท่านมีงานที่จะต้องทำตามนโยบายในเรื่องอื่นๆ เช่น การปรับภูมิทัศน์ ทำแปลงเกษตร ฯลฯ การลดจำนวนลงของนักเรียน ซึ่งมีค่านิยมที่จะเข้าไปเรียนในเมือง และมีโรงเรียนใกล้เคียงกันในละแวกนี้ จึงมีบางส่วนเลือกเรียนใกล้บ้าน ส่งผลกระทบให้จำนวนครูต้องถูกลดจำนวนลงด้วย งานด้านต่างๆ ที่เกินจากความจำเป็นเร่งด่วน นอกเหนือจากงานด้านการศึกษาจึงเป็นโครงการที่จะเลือกขึ้นมาทำในลำดับรองๆ ลงมา

ปัจจุบัน อาคารนี้ใช้เป็นที่เรียนวิชาพุทธศาสนาทุกวันพฤหัสบดี มีการเชิญภิกษุจากวัดมาสอน

- ข้อคิดเห็นของผู้วิจัย

อาคารของโรงเรียนนี้ ใหญ่โต น่าใช้งานมาก แต่กลับถูกปิดไว้ แทนที่เด็กนักเรียนจะได้ใช้เวลาว่างเข้ามาหาความรู้ หรือผลัดกันเล่าเรื่องที่ตนได้ค้นคว้าหามาตั้งในอดีต ซึ่งแนวความคิดในการจัดทำขึ้นนี้ เป็นเรื่องที่ดีมาก เสียหายที่นโยบายจากการบริหารระดับบนไม่ได้ให้ความสำคัญในงานด้านนี้โดยต่อเนื่อง จึงถูกลดบทบาทลงไปโดยปริยาย หลังจากผู้ริเริ่มได้เกษียณอายุราชการไป

บันทึกข้อมูล 29 สิงหาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โรงเรียนคอยสะเก็ดวิทยาาคม

20 หมู่ 1 ตำบลเชิงคอย อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

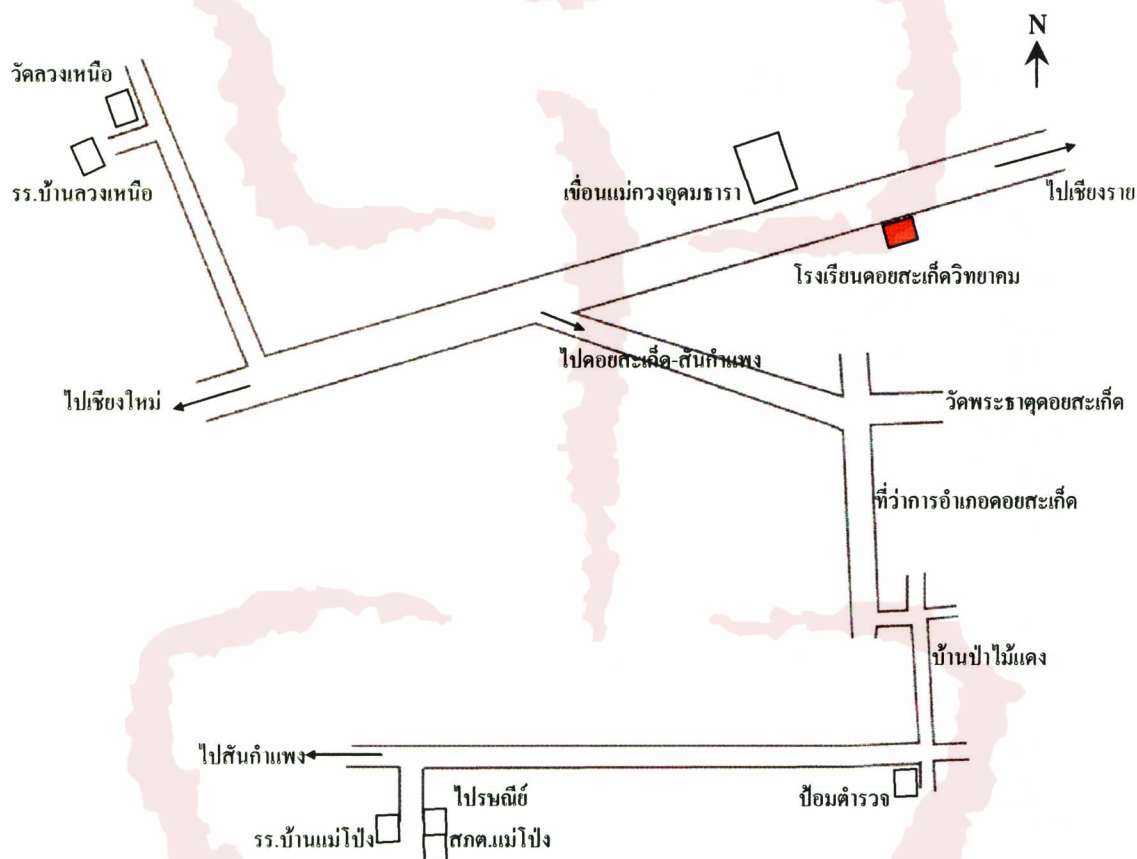
โทรศัพท์ 0-5349-5519

โทรสาร 0-5349-6260

E-mail: dsk_school@hotmail.com

Web site: <http://school.obec.go.th/doiku>

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

- ลักษณะทางกายภาพ

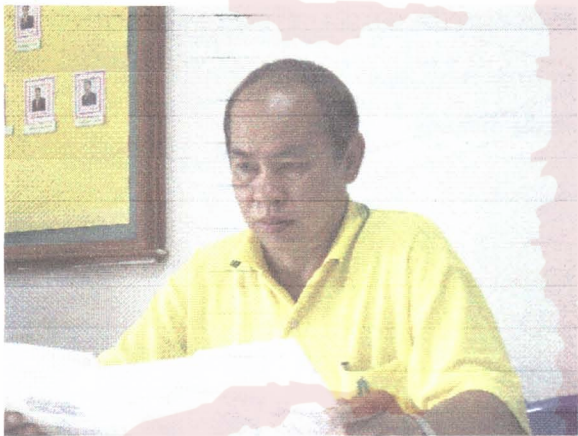

อาคารพิพิธภัณฑ์

ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.ณรงค์ วงศ์พะมิตร
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการ
(ดูแลสถานที่)

โรงเรียนโนนสังกัด
สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูหน้าโรงเรียนคิตถนโนใหญ่ ทางไปจังหวัดเชียงราย เหนือปากทางเข้าเขื่อนแม่กวง
 ภาพที่ 2 อาคารเรียนใหญ่ รวมฝ่ายอำนวยการ ทูรการ อยู่ชั้นล่าง
 ภาพที่ 3 บริเวณโรงเรียน หน้าโรงยิม ครูใช้สอนวิชาพลศึกษา
 ภาพที่ 4 ศาลานั่งพัก ภายในบริเวณโรงเรียน

1	2
3	4

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจกรรม

อาจารย์ณรงค์ ผู้ดูแลสถานที่แจ้งว่า อาคารศูนย์เลิกใช้งานมาเป็นปีแล้ว เนื่องจากโครงสร้างโปร่ง โถง ไม่คุ้มลม ฝุ่น และใบไม้ แต่เดิมเคยใช้เป็นห้องเรียน ศึกษา บางวิชา โดยมีอาจารย์ในหมวดสังคม ได้รับมอบหมายให้ดูแล ใช้เป็นห้องพักรด้วย แต่ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจารย์ขอย้ายขึ้นไปประจำห้องพักรบนอาคาร ที่ศูนย์ฯ นี้ไม่มีใครคอยดูแลทำความสะอาด ปิดทิ้งไว้ ไม่ได้ใช้งาน จึงมีสภาพดังในปัจจุบัน

- ข้อคิดเห็นของผู้วิจัย

พื้นที่บริเวณโรงเรียนกว้างขวางมาก มีอาณาบริเวณเป็นร้อยไร่ ส่วนมากยังเป็นพื้นที่ป่าที่ยังไม่ได้ปรับพื้นที่สร้างอาคาร ซึ่งทางโรงเรียนก็มีโครงการจะปรับใช้พื้นที่หลายอย่าง แต่งานด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ไม่ได้ได้รับการสานต่อ เนื่องจาก ทางโรงเรียนเห็นว่าเป็นงานของศูนย์เรียนรู้ที่เปิดใกล้ๆ โรงเรียน โดยเป็นงานของ อบต. ส่วนกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ฝึกดนตรี รำฟ้อน ทางโรงเรียนมีการจัดสอนอยู่แล้ว ไม่ได้มาใช้งานอาคารศูนย์แต่อย่างใด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณโรงเรียนบ้านบวคหม้อ

หมู่ 1 ตำบลขี้เหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ 50150

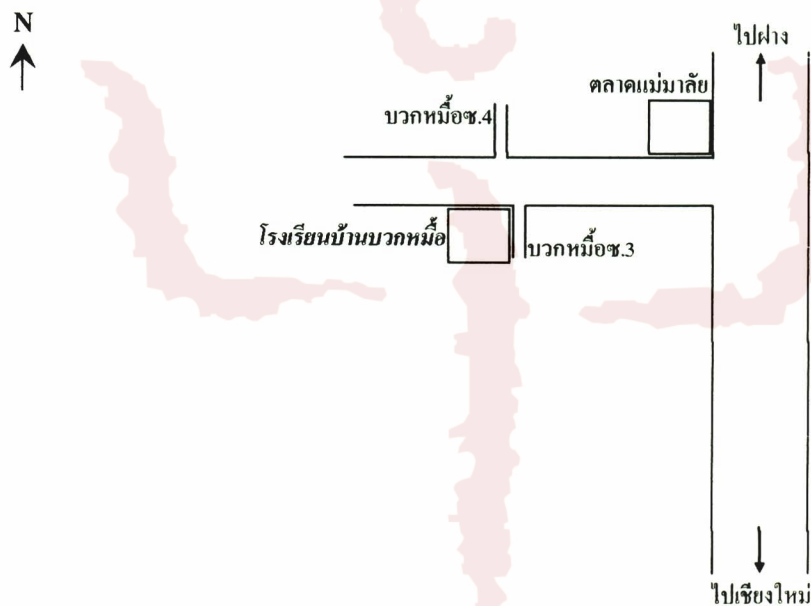
โทรศัพท์ 0-5347-1486

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าโรงเรียนติดถนนซอย ป้ายชื่อโรงเรียนคันระหว่างประตูเข้า-ออก

ภาพที่ 2 ทางเดินหน้ารั้วบ้านโบราณ (บ้านโบราณอยู่ด้านซ้ายของภาพ)

ภาพที่ 3 บริเวณภายในโรงเรียน อาคารอำนวยการ อาคารเอนกประสงค์ และอาคารเรียน

ภาพที่ 4 ที่จอดรถข้างบ้านโบราณ

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.อิทธิพล ดวงใจ
ผู้พักอาศัยที่เรือนหลังนี้

โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจกรรม

อ.อิทธิพล ดวงใจ เข้าใช้เรือนนี้เป็นบ้านพักอาศัยตั้งแต่ย้ายมาสอนที่นี่ได้ 4-5 ปีมาแล้ว ซึ่งอาจารย์แจ้งว่า ตั้งแต่มาใหม่ๆ เรือนหลังนี้ก็ถูกทิ้งร้างมาก่อน ไม่มีการใช้งาน อาจารย์ท่านที่อยู่เดิมเล่าให้ฟังว่า แรกก่อตั้งบ้านโบราณ มีอาจารย์เจ้าของโครงการตั้งใจจะให้ป็นศูนย์การเรียนรู้ของเด็กนักเรียน แต่ทำได้ประมาณปีกว่า อาจารย์ท่านนี้ก็ย้ายไป ทำให้ไม่มีการสานต่อโครงการ ปิดบ้านปล่อยร้างไว้ จนอาจารย์อิทธิพลย้ายมา ผู้อำนวยการจึงให้ใช้ป็นบ้านพัก และไม่มีโครงการที่จะใช้ทำศูนย์การเรียนรู้ต่อไป

ภาพถ่ายบ้านโบราณ

เรือนโบราณมีลักษณะเป็นบ้านเรือนไทยล้านนาขนาดเล็ก มีบันไดขึ้นด้านหน้าเรือน 3 ขั้น ถัดไปเป็นโถงลานว่างขนาดย่อม ซึ่งอาจารย์เจ้าของบ้านพักปรับใช้เป็นห้องทำงาน ตั้งโต๊ะนั่งตรวจข้อสอบ มีการแบ่งกันห้องอย่างง่ายๆ ไว้ 2 ห้อง ไม่ได้ทำการบันทึกภาพบนเรือน เนื่องจาก ขณะที่เราไปเก็บข้อมูลภาคสนาม ครอบครัวของอาจารย์กำลังพักผ่อน คู่มือการโทรทัศน์อยู่ในห้อง จึงไม่ขอเสียมารยาทรบกวนบันทึกภาพห้องนอน ห้องส่วนตัวของอาจารย์ไว้ เก็บเพียงภาพรวมของเรือน ด้านหน้า และด้านข้างเรือนไว้เท่านั้น

บันทึกข้อมูล 9 ตุลาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนบ้านหนองก่ายนั้น มีภูมิทัศน์ที่งดงาม ด้านหน้าประตูทางเข้ามองเข้าไปพบสนามหญ้าเป็นลานโล่งขนาดใหญ่กลางพื้นที่ อาคารใช้งานถูกจัดสร้างไว้ข้างในสุดของพื้นที่ ด้านข้างพื้นที่ติดถนนซอยที่คั่นทุ่งนาไว้ ผังตรงข้ามทางเข้า เป็นที่ตั้งของวัดหนองก่าย ซึ่งเป็นวัดที่มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสูงมาก เห็นได้จากตลอดทางเข้ามาจากถนนใหญ่ประมาณ 10 กิโลเมตร จะติดป้ายบอกทางไปวัดหนองก่ายตลอดทาง

สาเหตุและปัจจัยในการเลิกกิจกรรม เนื่องจากโรงเรียนบ้านหนองก่ายถูกยุบรวมกับโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคารมาได้ 5 ปีแล้ว ปัจจุบันบริเวณโรงเรียนถูกปรับใช้สถานที่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และไม่มีภาระงานด้านพิพิธภัณฑ์ทั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนบ้านหนองก่ายเดิม และโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคารที่ไปรวมด้วย อาจารย์ที่เคยสอนอยู่โรงเรียนบ้านหนองก่าย (อ.อนุกุล) แจ้งว่า งานพิพิธภัณฑ์ที่เดิมใช้เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมเท่านั้น ไม่ได้มีการจัดอะไรเป็นรูปแบบการจัดแสดงตามอย่างพิพิธภัณฑ์มาตรฐาน และเมื่อยุบรวมโรงเรียนมารวมกับที่นี่แล้ว ก็ไม่มีสิ่งของจัดแสดงที่จะต้องย้ายมาจัดที่นี่ และไม่มีการทำงานด้านนี้ต่อ เนื่องจากที่โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคารไม่มีการกำหนดนโยบายให้ทำด้านนี้

บันทึกข้อมูล 9 ตุลาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หอวัฒนธรรม โรงเรียนวัดจิวเต่า

โรงเรียนวัดจิวเต่า หมู่ 8 ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ 50250

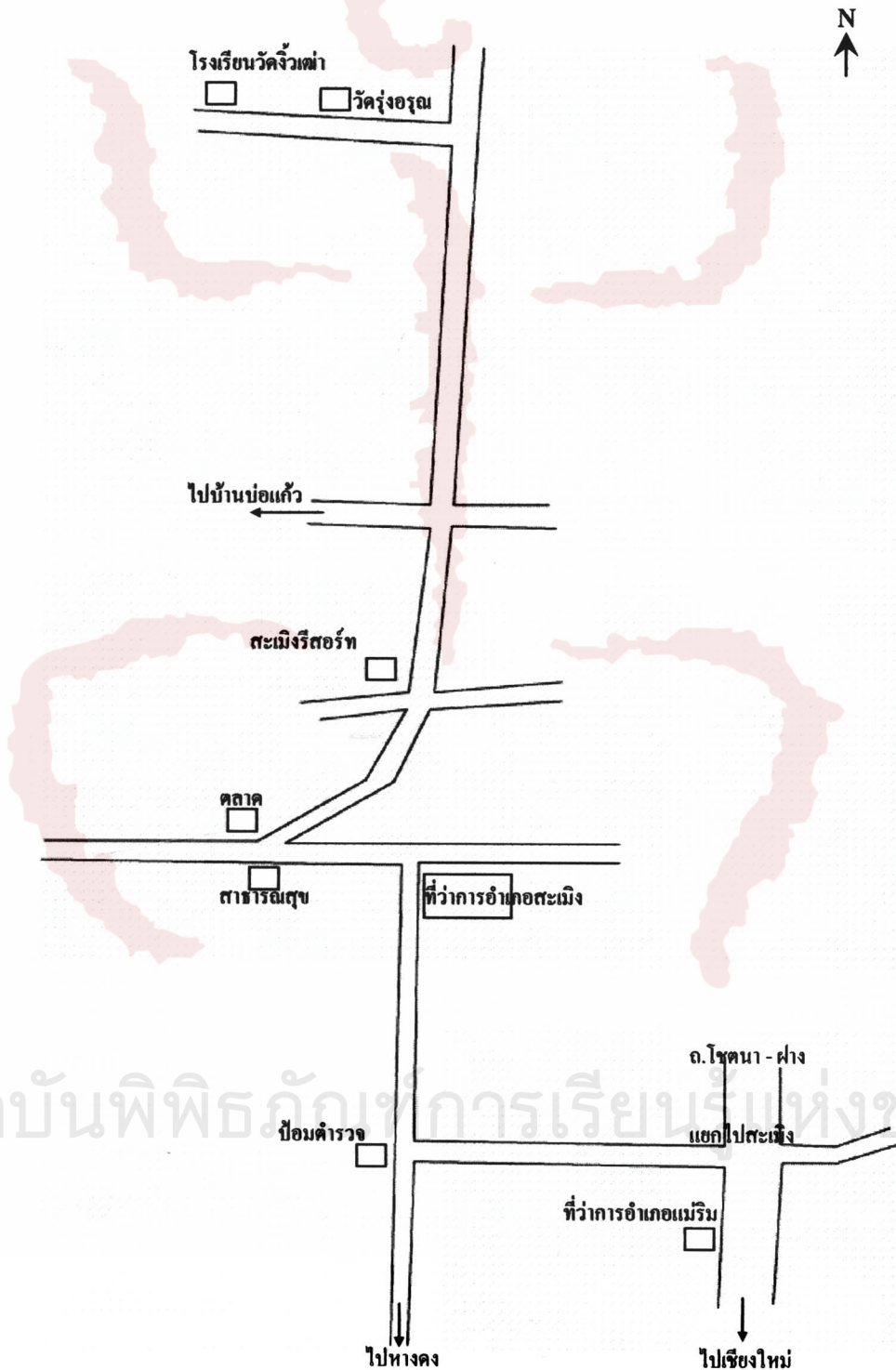
โทรศัพท์ 0-5346-0283, 0-5322-9718

โทรสาร -

E-mail: -

Web site: -

- แผนที่แสดงที่ตั้ง

- ลักษณะทางกายภาพ

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน
นายดำรงศักดิ์ เขตวัง
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจิวเฒ่า

โรงเรียนโนนสังกัด
สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2

- ภูมิทัศน์โดยรอบ

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจกรรม

เนื่องจากขาดปัจจัยหลัก คือ งบประมาณสนับสนุน ทางโรงเรียนต้องใช้งบประมาณให้เพียงพอกับการให้การศึกษาในภาคทฤษฎี การสร้าง ซ่อมแซมห้องเรียน ซื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และสวัสดิการการดำรงชีพ เช่น การเลี้ยงอาหารกลางวัน (นักเรียน 135 คน ได้รับงบประมาณเลี้ยงอาหารเพียง 70 คน ต้องหาทางนำงบอื่นมาถัวจ่ายให้เพียงพอ)

การขาดแคลนบุคลากรของทางโรงเรียน ทำให้ไม่อาจเสริมกิจกรรมอื่นได้มากนัก เพราะปัจจุบันมี 11 ห้องเรียน แต่มีครูเพียง 8 คน สลับกันสอน โดยมาก ผู้อำนวยการเองยังต้องช่วยสอนหนังสือด้วย

ในด้านการบริหารงาน หรือแนวนโยบายของทางโรงเรียน ผู้อำนวยการเห็นว่า การมุ่งเน้นส่งเสริมด้านกิจกรรมนั้น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในละแวกนี้ เนื่องจากเป็นสังคมชนบท การลงทุนลงแรงส่งลูกมาเรียน หวังจะให้ลูกอ่านออกเขียนได้ จึงไม่สนับสนุนให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรม เพราะสิ้นเปลืองทั้งเวลาเรียนหนังสือและค่าใช้จ่าย จึงไม่สานต่องานของหอวัฒนธรรมหลังนี้

ดังนั้น หอวัฒนธรรมที่มีการโยกย้ายสถานที่ตั้งหลายครั้ง จึงถูกทิ้งร้าง ไม่มีแม้แต่บันไดขึ้น อาจารย์บอกว่าหายไปแล้ว วัตถุสะสมประเภทเครื่องใช้ที่เคยนำมาจัดแสดง ได้รับมาจากการบริจาคของผู้ปกครองก็ทยอยหายไป นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ไม่เป็นที่สนใจ เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว มีให้เห็นทุกครัวเรือน จึงคงเหลือสภาพดังปัจจุบัน

- ข้อคิดเห็นของผู้วิจัย

เนื่องจาก ระบบงานบริหารขาดความต่อเนื่อง จากการโยกย้ายตำแหน่งของผู้ผู้อำนวยการ ซึ่งย้ายมารับตำแหน่งได้ 4 ปี ไม่ได้รับมอบหมายต่อในด้านงานกิจกรรม ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหอวัฒนธรรมขึ้น จึงไม่มีการสานต่อ และถูกทิ้งร้าง มีสภาพชำรุดทรุดโทรม (ดังภาพ)

บันทึกข้อมูล 24 กรกฎาคม 2549

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมโรงเรียนแม่แจ่ม

โรงเรียนแม่แจ่ม เลขที่ 180 ถนนเจริญนรินทร์ ซอย 10 หมู่ 12 ตำบลข้างเค็ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 50270

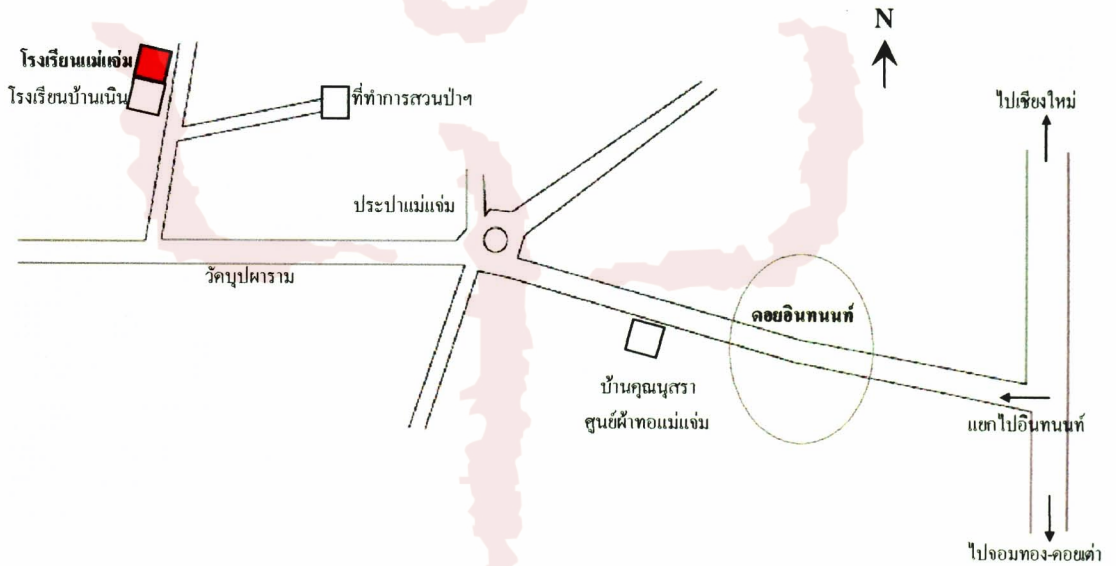
โทรศัพท 0-5348-5104

โทรสาร 0-5382-8389

E-mail: -

Web site: <http://school.obec.go.th/maechaem>

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

อยู่ในช่วงการปรับปรุง อาคารถูกทิ้งร้างอยู่ ไม่สามารถใช้งานได้ เพราะหลังคารั่ว ยังไม่มีงบประมาณซ่อมแซม

อนุมัติศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าติดถนนเจริญนิรันดร์ รั้วติดกับโรงเรียนบ้านเนิน

ภาพที่ 2 เข้ามาตามทางถนน พบด้านหน้าอาคารเรียน

ภาพที่ 3 ป้อมยามติดกับประตูทางเข้า ทางเดินข้างอาคารเรียนไปสู่ลานหน้าศูนย์วัฒนธรรม

ภาพที่ 4 ถนนหน้าอาคารเรียน

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ครูจันทร์ฉาย ประสิงห์

08-7185-5389

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5

- วันเวลาเปิดทำการ

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:30-16:30 น.

ปิดทำการวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ (เป็นเวลาทำการของโรงเรียน)

- การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

กลุ่มอาจารย์ และนักศึกษาญี่ปุ่น ใฝ่ห้งบประมาณในการสร้างเรือน โดยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้าน มาช่วยสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม รวบรวมภูมิปัญญาของชาวอำเภอ แม่แจ่ม แต่ยังขาดงบประมาณในการจัดการดูแล

- การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วัฒนธรรมและประเพณี เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- นิทรรศการชั่วคราว / กิจกรรม (นิทรรศการ / กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- สาริดการทอผ้าตีนจก
- เชิญวิทยากรมาสาธิตการปั่นด้าย
- จัดนิทรรศการผ้าตีนจก

- จำนวนเจ้าหน้าที่ รวม - คน

มีการจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราว ติดต่อประสานงานเชิญวิทยากรจากท้องถิ่น

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

- ① นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
- ② บุคคลทั่วไป

- การให้บริการต่อผู้เข้าชม

ไม่มี

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ไม่มี

- ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- เครื่องจักสาน
- ผ้าทอและอุปกรณ์ทอผ้า

- วัตถุที่จัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Master piece)

ไม่มีการคัดเลือกชิ้นที่เป็น master piece

- มีการจัดกิจกรรม / ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

- องค์กรในประเทศ ได้แก่
หน่วยงานรัฐ และชุมชน

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียน

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ไม่มี

- แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

① งบประมาณ ขาดเงินงบประมาณสนับสนุนที่จะนำมาจัดแสดงแบบถาวร วัตถุสะสมที่เคยนำมารวบรวมไว้ก็ไม่ได้จัดแสดง เนื่องจากหลังคารั่ว

② การบริหารจัดการ แนวนโยบายที่มาจากส่วนบนปรับเปลี่ยนไป ไม่ได้มุ่งเน้นที่งานวัฒนธรรม ยังต้องไปดูผลงานด้านอื่น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เชือนรักถิ่น

ตั้งอยู่ด้านหลังอาคารศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากต้องการปรับขยายแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น จึงได้ขยายมาจัดที่อาคารศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จัดแสดงเรื่องผ้าตีนจก อุปกรณ์ทอผ้า เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการสร้างอาคารพยายามอนุรักษ์ด้วยการใช้กระเบื้องดินขอมุงหลังคาแบบโบราณ แต่อาจมีปัญหาในด้านโครงสร้าง เป็นผลให้เมื่อปลายปีที่แล้วน้ำฝนรั่วซึมมาก ทำให้วัสดุสะสมจำพวกผ้า กี่ทอผ้า ชำรุดเสียหาย จึงต้องเก็บรวบรวมไว้ก่อน ซึ่งส่วนมากเก็บอยู่ที่เชือนรักถิ่น ปัจจุบันเชือนรักถิ่นจึงใช้ทั้งเป็นห้องเรียน และห้องเก็บของด้วย

อ.วีรพล ประสพสุข รองผู้อำนวยการโรงเรียนแม่แจ่ม เป็นผู้ดูแล เชือนรักถิ่น งานศูนย์วัฒนธรรม และกำลังทำโครงการเพื่อปรับปรุงการจัดแสดง โดยต้องออกแบบหาวัสดุขอมุงหลังคาใหม่ และการจัดแสดงจะไม่มุ่งเน้นเรื่องผ้าเพียงอย่างเดียว จะขยายออกไปถึงวิถีชีวิตของชุมชน โดยให้เด็กนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้ส่วนจัดแสดงนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน และเป็นศูนย์ข้อมูลให้กับผู้มาเยือนที่จะได้ข้อมูลของชุมชนโดยสรุป

ในขณะที่ศูนย์ข้อมูลยังจัดแสดงไม่ได้ เพราะหลังคารั่วอยู่ ทางโรงเรียนก็ไม่ได้หยุดงานวัฒนธรรมลงไป ยังมีการดำเนินการอยู่ เช่น ทุกวันศุกร์ให้เด็กนักเรียนแต่งตัวด้วยเครื่องแต่งกายประจำชนเผ่า หรือผ้าชิ้นตีนจก และ ทางโรงเรียนกำลังจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีเรื่องผ้าตีนจก ผนวกเข้าไปทุกรายวิชา เพื่อให้เด็กนักเรียนทุกชั้นได้เรียนรู้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บันทึกข้อมูล 15 สิงหาคม 2549

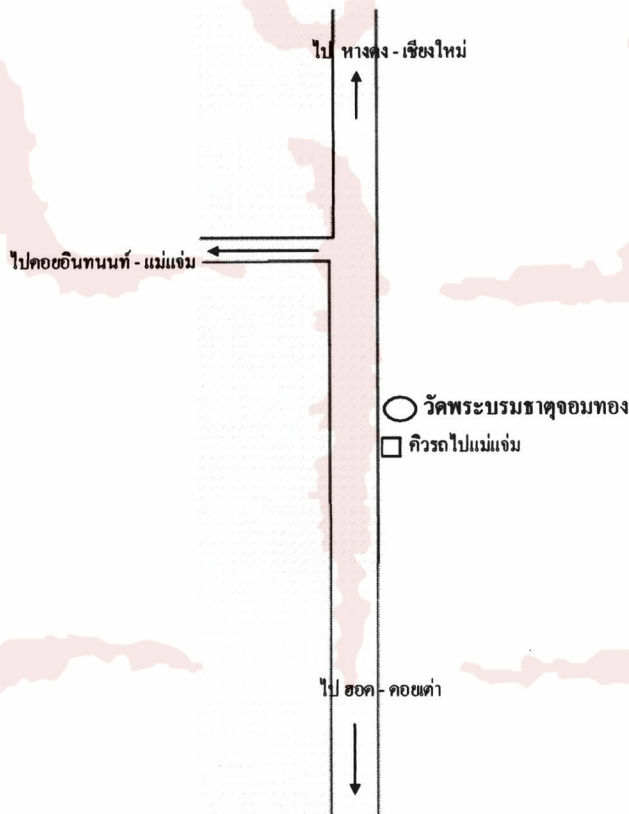
พิพิธภัณฑ์วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร

วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ 2 ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ 50160

โทรศัพท์   วิหาร 0-5334-1093, สนง.วัด 0-5382-6869   โทรสาร   -

E-mail: -   Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนผังอาคารจัดแสดง

อยู่ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงการจัดแสดง เนื่องจากการบูรณะองค์เจดีย์พระธาตุ และวิหาร พบโบราณวัตถุจำพวกพระพุทธรูปทองคำจำนวนหนึ่ง ทางพิพิธภัณฑ์ฯ กรมศิลปากร ได้เข้าดำเนินการขุดทะเบียนโบราณวัตถุ และสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นใหม่แทนที่เดิม รวมอยู่ในงบประมาณการบูรณะด้วย พร้อมทั้งจะดำเนินการออกแบบ จัดแสดงให้ด้วย ทางวัดจึงไม่ทราบแบบแปลน หรือแผนการจัดการแสดง

การตกแต่งภายใน ตู้ และแผงคำบรรยายอยู่ในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ของกรมศิลปากรโดยทั่วไป แต่ยังไม่ทราบแบบแผนการวางโครงเรื่อง หรือวิธีการนำเสนอ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 พระบรมธาตุกำลังอยู่ระหว่างการบูรณะ

ภาพที่ 2 วิหารอยู่หน้าเจดีย์ กำลังปรับปรุงบูรณะ แต่เดิมเคยจัดแสดงโบราณวัตถุของวัดบางส่วน

ภาพที่ 3 ศาลาโถง ปรับใช้เป็นวิหารชั่วคราว เป็นที่สักการะพระธาตุและจัดแสดงโบราณวัตถุจากวิหาร

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑน์ใหม่ สร้างแทนที่อาคารพิพิธภัณฑน์เดิม

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

อ.สันศักดิ์ อินทรเทพ

45 ม.1 ตำบลคอกยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัด

เชียงใหม่ 0-5334-1280, 08-9636-4565

และ เจ้าหน้าที่จาก

สำนักงานศิลปากรที่ 8 เชียงใหม่ และ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่

- สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้ยังไม่พร้อมเปิดดำเนินการ

ทางวัดกำลังดำเนินการบูรณะองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วิหาร และปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑน์ คาดว่าน่าจะเสร็จทันปีใหม่นี้ (2550) ซึ่งปัจจุบัน การบูรณะยังหยุดชะงัก ไม่แล้วเสร็จทั้งๆ ที่พื้นกำหนดแล้วเสร็จมาหลายเดือนแล้ว

- วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง และเป้าหมายในการดำเนินการพิพิธภัณฑน์ในอนาคต

ก่อนการบูรณะ แต่เดิม มีการจัดแสดงพระพุทธรูปไว้ส่วนท้ายวิหาร ติดกับองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ปัจจุบัน ได้ย้ายโบราณวัตถุในวิหารมาจัดแสดงในศาลาโถงที่ปรับใช้เป็นวิหารชั่วคราว ส่วนพิพิธภัณฑน์นั้น มีการปรับอาคารเรียนพระปริยัติธรรมมาเป็นอาคารพิพิธภัณฑน์ราวปี 2543 เพื่อรวบรวมโบราณวัตถุในครอบครองของวัดมาจัดแสดง ต่อมา มีการบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ มีการซ่อมแซมพื้นบางส่วน ขุดพบ

พระพุทธรูปทองคำจำนวนมาก ทางกรมศิลปากรจึงให้เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานมาทำการขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุไว้ และดำเนินการปรับปรุงอาคารพิพิธภัณฑสถานเดิมเป็นรูปแบบพิพิธภัณฑสถานตามแบบของกรมศิลปากร รวมอยู่ในงบประมาณ และระยะเวลาการบูรณะวิหาร และเจดีย์ด้วย โบราณวัตถุในอาคารพิพิธภัณฑสถานเดิมย้ายไปเก็บไว้ในศาลานอน รอย้ายกลับมาจัดใหม่หลังการบูรณะแล้วเสร็จ

อ.สันศักดิ์ ผู้ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานพิพิธภัณฑสถาน ชี้แจงว่า ท่านเพิ่งมารับดูแลงานส่วนนี้เมื่อ 2 ปีที่แล้ว ไม่ทราบรายละเอียดก่อนหน้านี้แน่ชัด แต่ให้ข้อมูลในปัจจุบันว่า ทางกรมศิลปากรรับไปดำเนินการทั้งหมด ตั้งแต่ออกแบบจัดแสดง ทำทะเบียน ทำป้าย คำบรรยายต่างๆ ในพิพิธภัณฑสถานทั้งหมด ซึ่งท่านมีหน้าที่

แค่เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับกรมศิลปากรในด้านงานพิพิธภัณฑ์เท่านั้น ไม่ทราบรายละเอียดในส่วนแบบแปลนจัดแสดง ฯลฯ

ในอนาคต หลังจากจัดเสร็จพร้อมเปิด อาจจะต้องปิดไว้ แล้วเปิดเป็นกรณีไป เพราะยังหาตัวเจ้าหน้าที่ที่จะมาอยู่ดูแลประจำอาคารพิพิธภัณฑ์ไม่ได้ คนที่ฝึกสอนงานไว้ในปัจจุบัน ส่งไปอบรม เรียนรู้การจัดการโบราณวัตถุกับพิพิธภัณฑ์ก็เป็นนักเรียน ซึ่งจะมีเวลามาช่วยเฉพาะวันหยุด ในช่วงวันธรรมดาที่ไม่มีผู้ดูแลอาจจะต้องปิดไว้ ส่วนในเรื่องการเก็บค่าเข้าชมนั้น ไม่น่ามี ถ้าจะมี คงเป็นไปในรูปแบบการรับบริจาคมากกว่า

- ประเภทของวัตถุที่จัดเก็บ

เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่นำมาถวายวัด และขุดได้จากที่วัดนี้เอง ได้แก่ พระพุทธรูป และเครื่องใช้ในการศาสนา

- การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนไว้ทั้งหมด

บันทึกข้อมูล 15 สิงหาคม 2549

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ภาพเก่าเมืองพร้าวในอดีต

วัดกลางเวียง 70 หมู่ 2 ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 50190

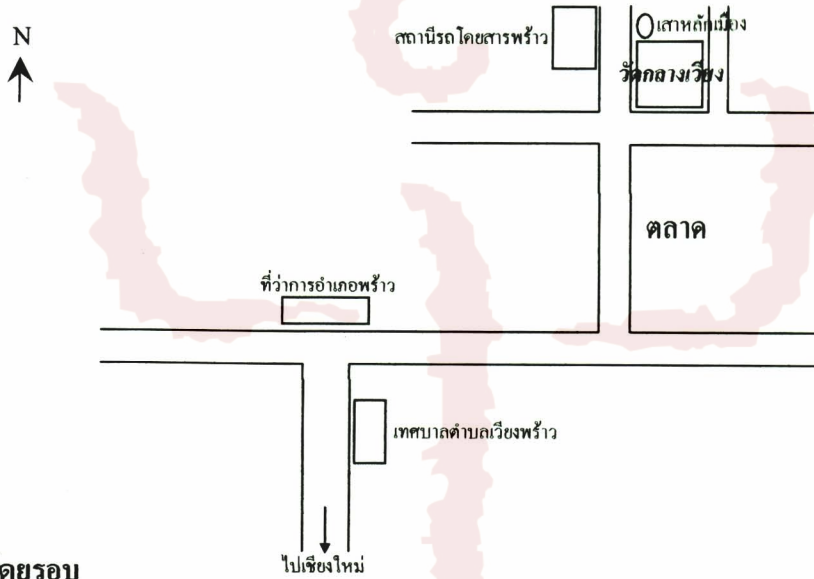
โทรศัพท์ 0-5347-5402

โทรสาร 0-5347-5402

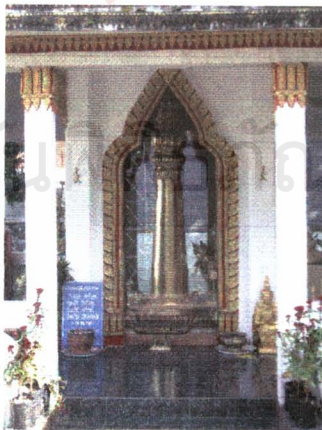
E-mail: -

Web site: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันแห่งชาติ

- ภาพที่ 1 ป้ายชื่อวัดอยู่ริมถนนสี่แยกกลางเวียง ด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ติดถนนใหญ่
- ภาพที่ 2 ประตูทางเข้าด้านทิศตะวันตก อยู่ติดถนนฝั่งตรงข้ามสถานีรถไฟประจำทางอำเภอพร้าว
- ภาพที่ 3 ศาลาหลักเมือง ข้างวัดกลางเวียงใกล้กับประตูทางเข้าด้านทิศตะวันตก
- ภาพที่ 4 ถนนเลียบริมข้างอาคารพิพิธภัณฑสถาน จอดรถภายในวัด จากประตูทางเข้าด้านทิศตะวันตก

1	2
3	4

- ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

พระครูปลัดกฤษฎดา สิริวัฒน
เจ้าอาวาสวัดกลางเวียง
เลขานุการรองเจ้าคณะอำเภอพร้าว
08-6115-6006

แม่ชีพรรณิ คีนมาเมือง 08-9262-9985

- ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พระวิมลญาณมุนี เจ้าอาวาสวัดกลางเวียง รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ ในสมัยนั้น เป็นผู้ริเริ่มจัดทำพิพิธภัณฑสถานไว้ที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้น ทำการรวบรวมภาพถ่ายเก่าเมืองพร้าวในอดีตที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สถานที่ และชุมชน จัดทำใหม่ใส่กรอบพร้อมคำบรรยายให้คำบรรยายได้ภาพ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้สนใจทั่วไปเกิดความรู้ความเข้าใจในความเป็นมา ทำให้เกิดความรักท้องถิ่น และร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ 5 มกราคม 2543 ใช้เวลา 2 เดือน ใช้งบประมาณ 10,000 บาท ด้วยการสนับสนุนจากพ่อค้า ประชาชนอำเภอพร้าว

- สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจการของพิพิธภัณฑ

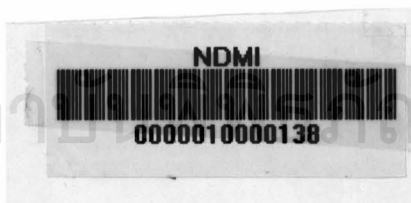
ปัจจุบัน พิพิธภัณฑฯ ได้ถูกปิดทิ้งร้างไว้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนตัวเจ้าอาวาส การดำเนินการจึงหยุดไป เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน และแม่ชีพรณี เพิ่งจะมาจำวัดที่นี่ได้ 2 ปี มีภาระหน้าที่ต่างๆ ที่เป็นงานให้สะสางอยู่มาก พิพิธภัณฑฯ ที่ถูกปิดทิ้งร้างอยู่นั้น เจ้าอาวาสเกรงว่าภาพถ่ายบางส่วนจะหาย จึงนำไปเก็บไว้บนกุฏิ สำหรับงานด้านนี้ เจ้าอาวาสก็ให้ความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลในด้านประวัติเมือง และสถานท้องถิ่น แต่ติดขัดปัญหาหลายด้าน ตั้งแต่ในด้านเอกสารที่ไม่มีการทำสำเนา บันทึกเก็บไว้ที่วัด หรือแม้แต่ความไม่พร้อมในด้านผู้จัดการดูแลพิพิธภัณฑฯ โดยตรง เนื่องจากแม่ชีพรณีอยู่ที่วัดกลางเวียงสัปดาห์ละ 3 วัน ที่เหลืออยู่ที่วัดจอมทอง ส่วนเจ้าอาวาสเองก็มีกิจมากมาย ภายในวัดก็มีเพียงพระอีก 3 รูป ซึ่งเดินทางออกไปเรียนข้างนอกทุกวัน ส่วนแม่ชีพรณีเห็นว่าปัญหาหลัก คือ ขาดงบประมาณดำเนินการ และขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจมาเป็นผู้ริเริ่ม แนะนำ กระตุ้นให้หรือฟื้นฟูงานพิพิธภัณฑฯ ขึ้นมาอีกครั้ง

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

บันทึกข้อมูล 11 พฤศจิกายน 2549

สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้แห่งชาติ

